ပဌမ ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

စီရင်ရေးသားသော

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့

ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်

သာသနာ ၂၅၁၄ ကောဇာ ၁၃၃၂ ဧပြီလ ၁၉၇၁

အရှင်ဓမ္မာဘိနန္ဒ

တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ပဌမ ဗားဂရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

စီရင်ရေးသားသော

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့

ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်

သာသနာ ၂၅၁၄ ကောဇာ ၁၃၃၂ ဧပြီလ ၁၉၇၁

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဌ်နိဿယ

ပဉ္စမအကြိမ် ပြန်လည်ပြုပြင်ရိုက်နှိပ်ခြင်း ၁၉၇၁-၃ အုပ်ရေ ၃၀၀၀။

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌
အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A., M.S.B.L.
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၇၉/၀၅၂၂)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဗားကရာဆရာတော် မှူ

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ နိဒါန်း

သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀-ကျော်က သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်သည် –

၁။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ

၂။ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယပါဠိ

၃။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒပါဠိ

ဟူသော အဘိဓမ္မာလက်သန်း အဋ္ဌကထာ သုံးစောင်ကို ပြုစုတော်မူခဲ့လေသည်။

ယင်းသုံးစောင်တို့တွင် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဠိကို လက်သန်းအဋ္ဌကထာဟူ၍ရင်း သင်္ဂြိုဟ်ဟူ၍ရင်း ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ထိုသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းသည် ခေတ်အဆက်ဆက် အဘိဓမ္မာစာသင်သားတိုင်း လက်မလွှတ်တမ်း ကိုင်စွဲရသည့် ကျမ်းငယ်တဆူအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ–စာအခြေနုသူတို့အတွက် တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို လွယ်ကူစွာ သိနားလည်၍ ကျက်မှတ်လွယ်ကူအောင် စီစဉ်ရေးသားထားသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ဤသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းသည် အဘိဓမ္မာပိဋကတခုလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ခြုံမိ ငုံမိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်း အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ကြီးနှင့် မစိုးရိမ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသတို့က "တသာသနာမှာ ဒီလိုကျမ်းဟာ တအုပ်ဘဲ ရှိတာဘဲ"ဟု ဤသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို ချီးကျူးလေ့ရှိပါသည်။

သင်္ဂြိုဟ်အဖွင့်ကျမ်းများ

ထိုသို့ အစီအစဉ်ကောင်းမွန်သော သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို လေ့လာသင်ယူ ချပို့မှု များပြားလှသဖြင့် ဤသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကိုပင် ကျမ်းရင်းတဆူ ပြုလုပ်၍ ပါဠိမြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဋီကာ, ဂဏ္ဌိ နိဿယ, မြန်မာပြန်, အရကောက်, သရုပ်ခွဲ, အမေးအဖြေ စသည်ဖြင့် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ နည်းမျိုးစုံလင်စွာဖြင့် ရှင်းလင်းဖွင့်ပြကြရာ အဖွင့်ကျမ်းပေါင်း ၁၄၀-ကျော်မျှ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပေသည်။

သင်္ဂြိုဟ်နိဿယများ

ဤသို့ နည်းမျိုးစုံဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းပြရာ၌ ပါဠိတကျော့ မြန်မာတကျော့ လုံးချင်းအဓိပ္ပါယ်ပြန်ဆိုသောနိဿယကျမ်းများသည် သင်ကြားမှု၌ အထိရောက်ဆုံးနည်းဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ=သင်္ဂြိုဟ် နိဿယကျမ်းများမှာ—

၁။ စည်သူမင်းသား တောင်းပန်၍ရေးသောမူ (သက္ကရာဇ် ၉၁၂-ခန့်)

၂။ နန်းကျောင်းဆရာတော်မူ (၉၇၅-ခန့်)

၃။ တောင်ဘီလူးဆရာတော်မူ (၁၀၃၄-ခန့်)

၄။ ဒက္ခိဏာဝန် မူ

၅။ ဆားလင်းကြီးရွာ အမည်မသိ မထေရ်စီရင်သောမူ။

၆။ ဆုံထားဆရာတော်မူ။

၇။ ဝက်ခုတ်ဆရာတော်မူ။

၈။ ဗဟာင်ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဃောသ မူ (၁၁၄၄-ခန့်)

၉။ ပဥ္စမ ဗားကရာဆရာတော်မူ (၁၁၅၁)

၁၀။ မြေထူးမြို့ တောရအုတ်ကျောင်း ရှင်မုနိန္ဒသာရ မူ။

၁၁။ အုတ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပိုး မူ။

၁၂။ စလင်းမြို့ ရှင်ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ မူ။

၁၃။ ပန်းလွှားဆရာတော် ရှင်သီလာစာရ မှု။
၁၄။ ရှင်သုဓမ္မာလင်္ကာရ (ဦးရွှေသီး)မှု။
၁၅။ ရှင်ဝါယာမ (ဦးပန်းညို)မှု။
၁၆။ သက်ကယ်ကျောင်းဆရာတော် မှု (၁၁၈၂)။
၁၇။ မဲထီးဆရာတော် မှု။
၁၈။ မဟာဗောဓိ ဆရာတော် မှု။
၁၉။ လေည်ပေါက်ရွာဇာတိ အမည်မသိ မထေရ် မှု။
၂၀။ လှည်းကူးမရွာဇာတိ အမည်မသိ မထေရ် မှု။
၂၁။ စစ်ကိုင်းမြို့ ရေဦးအနောက်တိုက် ဆရာတော် မှု။
၂၂။ သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏တပည့် အရှင်ပညာသီဟ မှု (၁၁၉၉-ခန့်)
၂၃။ မိုင်းခိုင်းမြို့စား မဟာသိရိဇေယျသူ (၁၁၇၇-၁၂၅၄)
၂၄။ ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဓဇမှု(၁၁၇၉-၁၂၅၆)
၂၅။ မိုးထိဆရာတော် ဦးဇာဂရ မှု။
၂၆။ ဆရာတော် ဦးကေလာသ (ဦးသံမှို)မှု။
၂၇။ တောင်သာ ရှင်အဂ္ဂဝံသ မှု။
၂၈။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ် (၁၂၉၅)။
၂၉။ ရွှေတောင်မြို့ ဦးတိက္ခိန္ဒြိယ မှု။
ဟူ၍ နိဿယကျမ်းပေါင်း ၂၉-ကျမ်း ထွက်ပေါ်ခဲ့လေသည်။

ဗားကရာမှု သင်္ဂြိုဟ် နိဿယ

အထက်ဖော်ပြပါ နိဿယကျမ်းပေါင်း ၂၉-ကျမ်းတို့တွင် ဗားကရာမှု သင်္ဂြိုဟ် နိဿယမှာ ဗားကရာဆရာတော်ဘုရား ပို့ချတော်မူအပ်သော အနက်ကို တပည့် ပုညသေဌမည်သော သာမဏေက ရေးမှတ်ထားသော ကျမ်းတစောင်ဖြစ်သည်။

သာသနာရောင် ထွန်းစွာတောက်ပသော အမရပုရ မင်းနေပြည်ကြီး၏ အနောက်မျက်နှာအရပ်၌ ဗားကရာကျောင်းတိုက်ကြီး ရှိလေသည်။ ထိုကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသော ပဌမ ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့်တို့အား ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာလက်သန်းဆန်း အလင်္ကာ သဒ္ဒါ ကလာပ်စသော ကျမ်းဂန်များကို အခါမလပ် ပို့ချနေတော်မူ၏။ ထိုဗားကရာဆရာတော်သည် လက်သန်း အဋ္ဌကထာ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏ နိဿယကို ပို့ချတော်မူစဉ် စာသင်သားအပေါင်းတို့က မှတ်မိသမျှ ရေးသားပါဟု တိုက်တွန်းတောင်းပန်မှုကြောင့် ပုညသေဌ မည်သော သာမဏေသည် ဆရာသင်ကြားပို့ချခိုက် မှတ်မိလိုက်သမျှ ရေးသားရာ သာသနာနှစ် ၂၃၃၃၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၅၁-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ကျမ်းပြီးစီးကြောင်းကို ဤနိဿယနိဂုံး၌ ပြဆိုထားလေသည်။

ဗားကရာဆရာတော်မူ သင်္ဂြိုဟ်နိဿယ၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ်အင်္ဂါများ

၁။ တိကျသော သရုပ်အရကောက်ကို ထုတ်ပြ၍ ယောဇနာခြင်း။

၂။ ပါဠိဝေါဟာရများကို မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက်သွင်းယူ သုံးစွဲခဲ့သဖြင့် မြန်မာစကား ကြွယ်ဝလာစေခြင်း။

၃။ သဒ္ဒါနက် အဓိပ္ပါယ်နက်တို့နှင့် တွဲဖက်၍ မြန်မာပြန်ဆို အနက်ယောဇနာခြင်း။

၄။ ပါဠိဝေါဟာရများကို မြန်မာ့ဟန် မြန်မာ့အသံသို့ ပြောင်းလဲကာ ပါဠိပျက် အနက်ယောဇနာခြင်း။

၅။ မူရင်းပါဠိ၌ စကားမစပ် မဟပ် ကြားလပ်နေလျှင် နောက်ထပ်ပါဠိပုဒ်များ ထည့်စွက်ယောဇနာခြင်း။

၆။ ဋီကာအဖွင့် ပါဠိများကို ထည့်သွင်းပြ၍ စာသင်သားတို့အား ဋီကာနည်းကျ ဥပဒေသ ရရှိစေခြင်း။

၇။ ဆရာနည်းကျ အနက်ယောဇနာခြင်း—
စသော ကောင်းခြင်းဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံလှပေသည်။

၁။ တိကျသောသရုပ် အရကောက် ထုတ်ပြ၍ ယောဇနာပုံ

သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း စိတ်ပိုင်း ဘူမိဘေဒပြ ဂါထာ၌–

ကာမေ၊ ကာမဘုံ၌

ရူပေ၊ ရူပဘုံ၌

ဟု သာမညအားဖြင့် အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုခြင်း မပြုမူ၍–

ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌၊

ရူပေ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ၌–

ဟူ၍ အနက်ယောဇနာထား၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သရုပ်အရကောက်ကို တိကျစွာထုတ်ပြ၍ ယောဇနာထားပေသည်။

၂။ ပါဠိဝေါဟာရများကို မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက် သွင်းယူ သုံးစွဲခြင်း

အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ပရမတ္ထတရားတို့၏ အမည်နာမပညတ်များကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ပညတ်အမည်တပ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ပါဠိဝေါဟာရများကို အခြားသော ဘာသာစကားတခုဖြင့် အမည်အသစ်ပေးခြင်းငှါ မလွယ်ကူလှပေ၊ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာ သညာ စေတနာစသော အမည်များကို မူရင်း ပါဠိအမည်အတိုင်း မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက်ယူငင် ထည့်သွင်း၍ ဝေဒနာ သညာ စေတနာ ဟု အနက်မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ထိုသို့ တိုက်ရိုက်ယူငင်သုံးခဲ့ခြင်းကြောင့် ယနေ့မြန်မာစာပေ၌ ဝေဒနာ သညာ စေတနာ မေတ္တာ စသော ပါဠိစကားလုံးများသည် အသုံးတွင်ကျယ်လျက် ရှိပေသည်။ ဤကျမ်းပြုဆရာတော်ကဲ့သို့သော နိဿယဆရာများကြောင့် မြန်မာစာပေနယ်၌ ဝေါဟာရများ ကြွယ်ဝခဲ့ရပေသည်။

၃။ သဒ္ဒါနက် အဓိပ္ပါယ်နက်တို့နှင့်တွဲဖက်၍ မြန်မာပြန်ဆိုခြင်း

အထက်ဖော်ပြပါ ဝေဒနာစသော အမည်များကို မြန်မာလို အကျယ်တဝင့် နားလည်စေလိုသဖြင့် **သဒ္ဒါနက်** အဓိပ္ပါယ်နက်များနှင့် တွဲဖက်၍ မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ပုံစံ။ ဝေဒနာစ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်၎င်း။

ဤပုံစံ၌ "ဝေဒနာ" သဒ္ဒါ၏ "ခံစားခြင်း"ဟူသော သဒ္ဒါနက်ကို၎င်း၊ "အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း"ဟူသော အဓိပ္ပါယ်နက်ကို၎င်း၊ ဝေဒနာဟူသောအမည်နှင့် တွဲဖက်၍ အနက်ယောဇနာထားပေသည်။

၄။ ပါဠိဝေါဟာရများကိုမြန်မာ့ဟန် မြန်မာ့အသံသို့ပြောင်းလဲကာ ပါဠိပျက် အနက်ယောဇနာခြင်း

အချို့သော ပါဠိစကားလုံးများမှာ မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့အတွက် ပြောဆိုသုံးစွဲရာ၌ လွယ်ကူ ချောမောပြေပြစ်မှုမရှိ၊ မြန်မာ့လေယူလေသိမ်းနှင့် မဆီလျော်ဘဲ ရှိတတ်၏။ ထိုအခါ မူရင်းပါဠိဝေါဟာရကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ မြန်မာမှုပြုကာ ပါဠိပျက် စကားလုံးဖြင့် အနက်မြန်မာပြန်ဆိုထားလေသည်။

ပုံစံ။ စေတသိက=စေတသိက်

သမ္ပဋိစ္ဆန =သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း

အာဝဇ္ဇန =အာဝဇ္ဇန်း

ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန
ဝုဋ္ဌာန } =ဝုဋ္ဌော

ဇဝန =ဇော စသည်တို့ ဖြစ်၏။

အထက်ပါ ပုံစံများ၌ အသံတိုအသံပေါ့(ရဿ,လဟုသံ) နှစ်လုံး သုံးလုံး တဆက်တည်းရှိနေရာ မြန်မာ လေယူလေသိမ်းနှင့်အဆင်မပြေသဖြင့် အဆုံး

အလုံးများကို အသတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်၍ ရှေ့အလုံးကို အသံလေး (ဂရုသံ)သို့ ပြောင်းလဲပေးလိုက်သည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဝ-အက္ခရာ ရှိရာ၌ "ဝ"ကို "ဩ"ပြု၍ ရှေ့အက္ခရာနှင့် ပူးတွဲကာ ပါဠိပျက် မြန်မာ ဝေါဟာရ အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်ကို တွေ့ရပေသည်။

၅။ ပါဠိပုဒ်များ ထည့်စွက်၍ ယောဇနာခြင်း

အချို့သောနေရာ၌ မူရင်းပါဠိဝါကျများ ဂါထာများသည် အနက် အဓိပ္ပါယ် မဆက်စပ်ဘဲ ရှိတတ်သည်။ ထိုအခါ လိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြေပြစ်ဆက်စပ်စေခြင်းငှါ ပါဠိပုဒ်များ နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်၍ အနက် ယောဇနာရသည်။

ပုံစံ။ (က) ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌။ **အဝစရာနိ၊ များသော အားဖြင့် ကျင်လည်တတ်ဖြစ်တတ်ကုန်သော။** (နှာ-၂၆)

(ခ) **ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။** မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ (နှာ-၂၆)

(ဂ) လောဘသဟဂတ စိတ္တာနိနာမ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ **ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။**

၆။ ဋီကာအဖွင့်ပါဠိများ ထည့်သွင်းပြဆိုလျက် အနက်ယောဇနာခြင်း

ဤသင်္ဂြိုဟ်နိဿယကို သင်ယူသော စာသင်သား ရဟန်းသာမဏေတို့ အား ဋီကာဖွင့်နည်း ဥပဒေသ ရရှိစေလိုသဖြင့် ဋီကာအဖွင့်ပါဠိများကို ဖော်ထုတ်ပြသ၍ အနက်ယောဇနာလေသည်။

ပုံစံ။ စိတ္တံ=ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဂုဏ်း။

စေတသိကံ=ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယံ၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာတို့၏ သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းဂုဏ်း-စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

အထက်ပါ ပုံစံများ၌—

"စိတ္တံ" ဟူသောသင်္ဂြိုဟ်ပါဠိကို ဋီကာကျော်က "ဝိညာဏက္ခန္ဓော" ဟု ဖွင့်ပြထားသည်။ "စေတသိကံ" ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိကို "ဝေဒနာဒိ-

က္ခန္ဓတ္တယံ”ဟု ဋီကာကျော်က ဖွင့်ပြထားသည်။ ယင်းအဖွင့်ပါဠိများကို တွဲဖက် ထည့်သွင်းပြထားခြင်းမှာ ဋီကာကျော်ကျမ်းကို လေ့လာသင်ယူသောအခါ လွယ်ကူမှု ရှိစေရန် ဋီကာဖွင့်နည်းကို တင်ကြို၍ ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပါဠိကို ပါဠိချင်း ဖွင့်ပြတတ်ရန်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို မူရင်းပါဠိဘာသာဖြင့် သဘောပေါက် နားလည်စေချင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၇။ ဆရာနည်းကျ အနက်ယောဇနာခြင်း

နိဿယကျမ်းဆရာတို့သည် များသောအားဖြင့် ပဏာမဂါထာအနက် ယောဇနာရာ၌ လက်စွမ်းပြတတ်ကြသည်။ ဆရာနည်းကျ နည်းကုန်ပြတတ်ကြသည်။ ဤသင်္ဂြိုဟ်နိဿယဆရာသည်လည်း ပဏာမဂါထာ “သသဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ”ပုဒ်ကို လက်စွမ်းပြ အဖြစ်ဖြင့် အနက် ယောဇနာ ပြထားသည်။ သသဒ္ဓမ္မပုဒ်၏အနက် ၃-ချက်နှင့် ဂဏုတ္တမပုဒ်၏ အနက် ၆-ချက်တို့ကို မူလ မူလီ တလှည့်စီပြုကာ စက်လှည့်ပြထားရာ စုစုပေါင်း အနက်ယောဇနာ နည်း ၃၇-နည်း ဖြစ်အောင် ဆရာနည်းကျ အစွမ်းပြထားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့က ပုံနှိပ်ခြင်း

ဤသို့စသည့် ကောင်းခြင်းဂုဏ်အင်္ဂါ အဖြာဖြာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော စာသင်သားတို့လက်စွဲ ဗားကရာမူ သင်္ဂြိုဟ်နိဿယကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကြီးက ရိုက်နှိပ်ရာ—

(က) ကြည့်ရှု၍ မျက်စိအမြင် ရှင်းစေရန် စကားအဓိပ္ပါယ် ဖြတ်သင့်ရပ်သင့်ရာ၌ စာပိုဒ်များ ပိုင်းဖြတ်ခွဲခြားခြင်း။

(ခ) ပါဠိနှင့် နိဿယကို ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲပြားစေရန် စာလုံးအမဲ စာလုံးအဖြူတို့ဖြင့် ခွဲခြားထားခြင်း။

(ဂ) လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်စေရန် ခေါင်းစီးကြီး ခေါင်းစီးသေး ဘေးခေါင်းများ ထည့်ပေးခြင်း။

(ဃ) ယခုခေတ် သုံးစွဲနေကျ အဘိဓမ္မာဝေါဟာရ အနက်များကို လက်သည်းကွင်းအတွင်းမှ ပြထားခြင်း။
(င) ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် နိဒါန်းသွယ်ခြင်း။
(စ) သိမှတ်ဖွယ်ရာ အသေးစိတ် မာတိကာ ရေးခြင်း။
(ဆ) သိလိုသော အကြောင်းအရာကို လွယ်ကူစွာ တွေ့နိုင်ရန် အက္ခရာဝလိ ထည့်သွင်းခြင်း—

စသော ကောင်းမြတ်သည့် အစီအစဉ်တို့ဖြင့် ပြုပြင်တည်းဖြတ် ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။

တောင့်တချက်

ဤသို့လျှင် ကောင်းခြင်းလက္ခဏာ ဂုဏ်အင်္ဂါအဖြာဖြာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော **ဗားကရာ ဆရာတော်မူ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟနိဿယ**ကျမ်းကို စာသင်ပျို့နုတို့ လွယ်ကူမှု ရှိစေရန် ကောင်းမြတ်သော အစီအစဉ်ဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ထားရာ စာရှုသူအပေါင်းသည် အဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ်၏ အရသာကို အလွယ်တကူ မပင်မပန်း ရယူခံစား သုံးဆောင်နိုင်ကြပြီးလျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ကြပါစေသတည်း။

ဗားကရာဆရာတော်
သမိုင်းအကျဉ်း

ဗားကရာဆရာတော်ဟူသော ဘွဲ့တော်ဖြင့် အမည်တူ ဆရာတော်နှစ်ပါး ရှိရာ ပဌမ ဗားကရာ၊ ဒုတိယ ဗားကရာဟူ၍ ခွဲခြားခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ဒုတိယ ဗားကရာဆရာတော်မှာ ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်၏ မြေးတပည့် ဖြစ်လေသည်။ ဤ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်နိဿယကို ပဌမဗားကရာဆရာ တော် စီရင်သည်။

ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်

ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်၏ မယ်တော် ခမည်းတော် အမည်များကို မသိရချေ။ ဆရာတော်သည် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၀၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပခန်းကြီးမြို့ စီရင်စု မြိုင်မြို့နယ် အလယ်ကန်ရွာ၌ ဖွားမြင်တော်မူသည်။ နံတော် စနေသားဖြစ်သည်။ ငယ်မည်မှာ **ဦးကျော်ထွေး**ဖြစ်သည်။ **ဦးညိုပု** ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ သာမဏေဘွဲ့ **ရှင်နန္ဒမာလာ** ဖြစ်သည်၊ သက်တော်စေ့တွင် ရဟန်းပြုသည်၊ ရဟန်းဘွဲ့ **ရှင်ဓမ္မာဘိနန္ဒ** ဖြစ်သည်။

ရတနာပုရ အင်းဝမြို့တော်ကြီး၏ အနောက်မျက်နှာရှိ ဗားကရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ မကွေးမြို့စား အတွင်းဝန်မင်းကြီး မဟာသီရိ-ဇေယျသင်္ကြံ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော် မူသည်။ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်၌ ရွှေမြို့တော် မင်းနေပြည်ကို အမရ-ပုရသို့ ရွှေ့ပြောင်းသောအခါ ဗားကရာကျောင်းတိုက်ကိုလည်း အမရပုရ မြို့တော် အနောက်မျက်နှာသို့ ရွှေ့ပြောင်းဆောက်လုပ် လှူဒါန်းလေ သည်။ ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်သည်လည်း အမရပုရမြို့ အနောက်ပြင် ဗားကရာကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ ရွှေ့ပြောင်း သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

ကျမ်းတတ်အကျော် ဆရာတော်

ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်ကား ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းဂန် ကျနန်၍ သတ္တိဗျတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘိက္ခုဝိဘင်း ဘိက္ခုနီဝိဘင်းဟူသော ဥဘတောဝိဘင်းကို အမြဲနှုတ်ငုံ ဆောင်တော်မူ၏။ စာပေပို့ချမှု၌ အလေ့အကျက် များတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတော်ကြီး လက်ထက်က ဗားကရာကျောင်းတိုက်ကြီးသည် နေ့ဝါ ညဝါ စာရွတ် စာအံသံ စာကျက်သံ တညံညံတို့ဖြင့် အမြဲပင် ကြည်ညိုဖွယ် သုတိသံ သာယာလှသည်။ ကျမ်းတတ်အကျော် တပည့်ပရိသတ်ဖြင့် တင့်တယ်လှသည်။ သဲအင်း သာသနာပိုင်,ဂူကြီးဆရာတော် ဦးပညာသီဟ, နွားပြင်း ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒသာရတို့ကား ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ကြီးများ ဖြစ်ကြ၏။

စကားအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်

ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်သည် ပိဋကတ်အရာ၌သာ ကျွမ်းကျင်တော်မူသည် မဟုတ်သေး၊ နှစ်ဖက်ယှဉ်ပြိုင်၍ စကားနိုင်လုရာ၌လည်း လွန်စွာကျွမ်းကျင် နိုင်နင်းလှသည်။ ထိုခေတ်က သာသနာတော်တွင် သာမဏေများ ရွာတွင်းဝင်လျှင် သင်္ကန်းရုံသင့်သည်၊ မရုံဘဲ ပခုံးပေါ်တင်သင့်သည် ဟူသော အတင်အရုံပြဿနာ ပေါ်ခဲ့သည်။

စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက် (၁၁၃၈-၁၁၄၃)တွင် တကြိမ်၊ အမရပုရမြို့တည် နန်းတည် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက် (၁၁၄၃-၁၁၈၁)တွင် တကြိမ်၊ အတင်အရုံပြဿနာကို နှစ်ဖက် အချေအတင် တရားစကား ပြောဆိုရာ၌ အရုံဖက်မှ ပဌမ ဗားကရာဆရာတော် ဦးဆောင်၍ ပြောဆိုရသည်။

စကားစစ်ပွဲ အမြဲနိုင်

စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက် ၁၁၄၁-ခုနှစ်တွင် အတင်အရုံ ပြောဆိုရန် သုဓမ္မာသို့ မဝင်မီ အရုံဖက်က ဆရာတော်များသည် သာသနာပိုင် မန်လည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးရွှေမှော်ဘ်၌ အတင်အရုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချေအတင် လေ့ကျင့်ပြောဆိုကြရသည်။ ရှေးဦးစွာ အရုံဖက်က ဗားကရာ

ဆရာတော်၊ အတင်ဖက်က ကတိုးဆရာတော်တို့ စကား အချေအတင် ယှဉ်ပြိုင်ပြောဆိုကြရာ အရှုံဖက်က နိုင်သည်။ တဖန် အရှုံဖက်က ကတိုးဆရာတော်၊ အတင်ဖက်က ဗားကရာဆရာတော်တို့ အချေအတင် ပြောစေပြန်ရာ အတင်ဖက်က အနိုင်ရသည်။ ဤသို့ အစမ်းသဘော လေ့ကျင့်ရာ၌ ဗားကရာဆရာတော်ကချည်း အမြဲနိုင်နေသဖြင့် သုဓမ္မာတွင် အတင်အရှုံ နှစ်ဖက် ယှဉ်ပြိုင်ပြောဆိုရာ၌ အရှုံဖက်က ဗားကရာဆရာတော် ခေါင်းဆောင်၍ ပြောရ၏။

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး လက်ထက် ၁၁၄၆-ခုနှစ်တွင် အတင်အရှုံ ကိစ္စကို ပြောဆိုကြပြန်သောအခါ၌လည်း အရှုံဖက်က ဗားကရာဆရာတော်ပင် ဦးဆောင်၍ ပြောရလေသည်။ ထိုနှစ်ကြိမ်လုံးမှာပင် ဗားကရာဆရာတော်၏ စကားအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်မှုကြောင့် အတင်ဝါဒ ခေါင်းဆောင် အတုလဆရာတော်သည် မည်သို့မျှ မချေပနိုင်ဘဲ မိမိအယူဝါဒသည် ကျမ်းဂန်နှင့်မညီ၍ မှားကြောင်း ဝန်ချရလေသည်။

သာသနာပြု ဆရာတော်

၁၁၄၇-ခုနှစ်တွင် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးက သာသနာပြု ဆရာတော် ၁၂-ပါး ခန့်အပ်ရာတွင် ပဌမဗားကရာဆရာတော်သည်လည်း တပါးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ "တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု" ဟူသော တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အလှူခံတော်မူရသည်။

မျက်နှာမလိုက်

ပဌမ ဗားကရာဆရာတော်ကား တရားနှင့်မညီက မည်သူ့ကိုမျှ မျက်နှာမထောက် မကြောက်မရွံ့ တရားလမ်းမှန်အတိုင်းသာ မိန့်တော်မူတတ်သည်။ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် "ပုံတော် ပြက္ခဒိန်ကို နှစ်သက်မည်၊ မူလပြက္ခဒိန်ကို နှစ်သက်မည်" ဟု မင်းတရားကြီး အမိန့်တော်ဖြင့် မေးသည်ကို "ပုံတော်ပြက္ခဒိန်သည် ဘုန်းတော်ကြောင့် ပေါ်လာသော ပြက္ခဒိန်ဖြစ်သည်၊ ပြက္ခဒိန်ဟောင်းသာ မူလဖြစ်သည်" ဟု မင်းမျက်နှာကို မငဲ့ဘဲ မိန့်တော်မူလေသည်။

သက်န်းချွတ်၍ အဝတ်ဖြူလဲ

ဆရာတော်သည် ဤနည်းနှင်နှင် အကြောင်းကိစ္စ ပေါ်လာတိုင်း ဘုရင့်အလိုတော်ကျ လိုက်လျောခြင်းမပြုဘဲ တရားကျမ်းဂန်ရှိတိုင်းသာ တိကျမှန်ကန် ပြတ်သားစွာ မိန့်ဆိုတော်မူလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းဧကရာဇ် အမျက်ထွက်သဖြင့် ရာဇဝတ်သင့်ကာ သက်န်းချွတ်၍ အဝတ်ဖြူလဲပေးခြင်း ခံရလေသည်။ အဝတ်ဖြူလဲရန် မဟာဒါန်ဝန် စာရေးတို့ သက်န်းကို သိမ်းယူသကာလ ကိုယ်တွင်း (အဝတ်ဖြူအတွင်း)က သက်န်း ပတ်ရုံလျက်ရှိသည်ကို ပရိသတ်အများ ထင်ရှားတွေ့မြင်ကြသည်။ (သိက္ခာ မစွန့်ဟု ဆိုလိုသည်။) အဝတ်ဖြူလဲပြီးနောက် ဇာတိရင်း မြိုင်ရွာသို့ ပို့လေသည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၆၂-ခုနှစ် သက်တော် ၅၇-နှစ်၌ မြိုင်ရွာတွင် အဝတ်ဖြူနှင့် အနိစ္စရောက်သည်။ မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာ အလောင်းကျွမ်းပြီးသည့်နောက် အရိုးကောက်ရန် မီးသွေးများကို စုပုံသည်တွင် မီးသွေးပုံအတွင်းက လုံးပတ် ၆-လက်မ အရှည် တလံခန့်ရှိသော မြွေဟောက်ကြီးတကောင် ထွက်သွားသည်ကို မြင်ရကြောင်း၊ အရိုးလည်း ရှောက်သီးခန့်သာ ရကြောင်းကို ပြောဆိုကြသည်။

သီလဝိသောဓနီကျမ်း၌ ဖော်ပြထားချက်မှာ ဆရာတော်သည် အဝတ်ဖြူလဲပြီးနောက် မကျန်းမမာ ရှိတော်မူရာ သိက္ခာစွန့်တော်မူသည်။ ထိုနောက် ရောဂါပျောက်ကင်း၍ မင်းဧကရာဇ်က ရာဇဝတ်တော် ရုပ်သိမ်းသောအခါ သိက္ခာသစ် ယူပြန်သည်ဟု ဆိုထားသည်။

ပဉ္စမ ဗားကရာဆရာတော်

စီရင်ရေးသားသောကျမ်းများ

ပဉ္စမ ဗားကရာဆရာတော်သည် ကျမ်းပေါင်း ၃၀-ကျော် ပြုစုခဲ့ရာ နိဿယကျမ်းမှာ အများဆုံးဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အချို့သော ကျမ်းများမှာ ဆရာတော် ပို့ချစဉ် စာလိုက်တပည့်များ ရေးမှတ်ထားသော ကျမ်းဂန်များဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းများမှာ—

၁။ မာတိကာ အကောက် (၁၁၄၉-ချုပ်ပေးသည်ကို တပည့် ရှင်ဝရ- ဓေဓောရေးမှတ်ထားသည်)။

၂။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် အရကောက်ကျမ်း။

၃။ သင်္ဂြိုဟ်ပဏ္ဏာမဒီပနီ။ (ချုပ်ပေးသည်ကို ဂူကြီးဆရာတော် ပညာ သီဟဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု ရေးမှတ်ထားသည်)။

၄။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ နိဿယ (၁၁၅၁-ခု ချုပ်ပေးသည်ကို ရှင်ပုည သေဋ္ဌသာမဏေ ရေးမှတ်ထားသည်)။

၅။ မူလဋီကာ ဒွါရကထာအဖွင့် နိဿယ။

၆။ ဓာတုကထာ မူလဋီကာ နိဿယ။

၇။ ပရမတ္ထ ဗိန္ဒုစာကိုယ် နိဿယ (၁၁၄၇-ချုပ်ပေးသည်ကို အရှင် မုနိန္ဒသာရ ရေးမှတ်ထားသည်)။

၈။ ပရမတ္ထဗိန္ဒုဋီကာ နိဿယ။

၉။ ဒသကနိပါတ် ဇာတ်အဋ္ဌကထာနိဿယ။

၁၀။ ကောဒသကနိပါတ် ဇာတ်အဋ္ဌကထာနိဿယ။

၁၁။ ဘိက္ခုနီပါတိမောက် နိဿယ (၁၁၅၀-ချုပ်ပေးသည်ကို တပည့် အရှင်မုနိန္ဒသာရ ရေးမှတ်ထားသည်)။

၁၂။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ နိဿယ။

၁၃။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ နိဿယ။

၁၄။ ကစ္စာယနသာရ နိဿယ။

၁၅။ ဝါစ္စဝါစက နိဿယ။

၁၆။ ဝါစ္စဝါစက ဒီပနီနိဿယ။

၁၇။ သမ္ဗန္ဓစိန္တာနိဿယ။

၁၈။ ဝိဘတျတ္ထနိဿယ။

၁၉။ သဒ္ဒဝုတ္တိနိဿယ။

၂၀။ ဝါစကော ပဒေသနိဿယ။

၂၁။ ကစ္စာယနဘေဒနိဿယ။

၂၂။ ဂန္ထာဘရဏနိဿယ။

၂၃။ သဒ္ဒဗိန္ဒုနိဿယ။

၂၄။ သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင် သုတ်နက်။

၂၅။ သရာပကတိဗျဉ္ဇနေသုတ်အဖွင့် ဉာသနိဿယ။

၂၆။ သဒ္ဒမေဒနီပနီ(၁၁၃၅-တော်သလင်းလဆုတ် ၅-ရက် စနေနေ့ပြီး)။

၂၇။ ဓမ္မနီတိနိဿယ (၁၁၄၅၊ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ပြီး)။

၂၈။ သုဗောဓာလင်္ကာရနိဿယ။

၂၉။ ဝုတ္တောဒယဆန်း နိဿယ။ (၁၁၄၈-ခု၊ ချပို့ပေးသည်ကို အရှင်မုနိန္ဒသာရ ရေးမှတ်ထားသည်)။

၃၀။ ဘိုးတော်မင်းတရား အမေးတော်ပုံ အဖြေ။

၃၁။ ပါဠိမေတ္တာစာ နှစ်ပုဒ် အဖြေ (၁၁၂၈၊ ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့ပြီး)။

၃၂။ ရှုံသင့် တင်သင့် အဆိုစာတမ်း (၁၁၄၁၊ စဉ့်ကူမင်းလက်ထက် အရှင်ဝရတေဇော ရေးမှတ်ထားသည်။

၃၃။ ရှုံသင့် တင်သင့် အဆိုစာတမ်း (၁၁၄၆၊ ဘိုးတော်လက်ထက် ရှင်ဝရတေဇော ရေးမှတ်ထားသည်)။

၃၄။ ဟံသာဝတီရောက် မင်းဆို ပုဂ္ဂိုလ်ခြောက်မည် ရတုပိုဒ်စုံ အဖြေ (၁၁၂၈၊ ဝါဆိုလဆုတ် ၈-ရက်နေ့ပြီး)။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အာသီသ ပဏာမ	၁
ရတနတ္တယ ပဏာမ	၃
ဘုရားဂုဏ်တော်	၃
သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း ရတနတ္တယ ပဏာမဂါထာ၏ အကျဉ်းချုပ်....	၉
ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး	၉

၁-စိတ်ပိုင်း

ဘုံအားဖြင့် စိတ်အပြား ၄-ပါး	၁၁
ကာမာဝစရစိတ် ၅၄-ပါး	**၁၁**
အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး	**၁၁**
လောဘမူစိတ် ၈-ပါး	၁၂
ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါး	၁၃
မောဟမူစိတ် ၂-ပါး	၁၄
အကုသိုလ်စိတ် နိဂုံး	၁၄
အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟဂါထာ	၁၄
အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး	**၁၅**
အဟိတ် အကုသလဝိပါက်စိတ် ၇-ပါး	၁၅
အဟိတ် ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး	၁၇
အဟိတ် ကိရိယာစိတ် ၃-ပါး	၁၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အဟိတ်စိတ် နိဂုံး	၁၈
အဟိတ်စိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၉
သောဘနစိတ် ၅၉-ပါး	၂၀
သောဘနစိတ် ၉၁-ပါး	၂၀
ကာမာဝစရ သောဘနစိတ် ၂၄-ပါး....	၂၀
မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး	၂၀
မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး	၂၂
မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး....	၂၃
ကာမာဝစရစိတ် နိဂုံး	၂၅
ကာမာဝစရစိတ် ၂၄-ပါး ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ....	၂၅
ကာမစိတ်ပေါင်း ၅၄-ပါး သင်္ဂဟဂါထာ	၂၆
ရူပါဝစရစိတ် ၁၅-ပါး	၂၆
ရူပကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါး	၂၇
ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါး	၂၈
ရူပကြိယာစိတ် ၅-ပါး	၂၉
ရူပါဝစရစိတ် နိဂုံး	၃၀
ရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၃၀
အရူပါဝစရစိတ် ၁၂-ပါး	၃၀
အရူပကုသိုလ်စိတ် ၄-ပါး	၃၁
အရူပဝိပါက်စိတ် ၄-ပါး	၃၂
အရူပကြိယာစိတ် ၄-ပါး	၃၃
အရူပစိတ် နိဂုံး	၃၃
အရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၃၄
လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး	၃၄
မဂ်စိတ် ၄-ပါး....	၃၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဖိုလ်စိတ် ၄-ပါး	၃၅
လောကုတ္တရာစိတ် နိဂုံး	၃၆
လောကုတ္တရာစိတ်(အကျဉ်း)ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၃၇
စိတ်အကျဉ်း ၈၉-ပါး	၃၇
ဇာတ်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း	၃၇
ဘုံအားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း	၃၈
စိတ်အကျဉ်း အကျယ် သင်္ဂဟဂါထာ	၃၉
စိတ်အကျယ် ၁၂၁-ပါး	၄၀
လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ်-၄၀	**၄၀**
သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ၅-ပါး	၄၀
အထက်မဂ်စိတ် ၁၅-ပါးနှင့် ဖိုလ်စိတ် ၂၀-ပါး	၄၁
လောကုတ္တရာစိတ်(အကျယ်)ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၄၂
လောကီ လောကုတ္တရာစျာန်စိတ် အပေါင်း	၄၂
စျာန်စိတ်ပြားခြင်း အကြောင်း	၄၃
ကုသိုလ်ဝိပါက် အကျယ်နှင့် စိတ်အကျယ်	၄၃
စိတ်ပိုင်း နိဂုံး	၄၄

၂-စေတသိက်ပိုင်း

စေတသိက် လက္ခဏာ (အင်္ဂါ) ၄-ပါး	**၄၅**
စေတသိက် ၅၂-ပါး	**၄၅**
အညသမာန်း စေတသိက် ၁၃-ပါး	**၄၅**
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ၇-ပါး	၄၅
ပကိဏ်း စေတသိက် ၆-ပါး	၄၆
အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄-ပါး	**၄၇**

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သောဘန စေတသိက် ၂၅-ပါး ၄၈

သောဘန သာဓာရဏ စေတသိက် ၁၉-ပါး ၄၉
ဝိရတီ စေတသိက် ၃-ပါး ၅၁
အပ္ပမညာ စေတသိက် ၂-ပါး ၅၁
ပညိန္ဒြေ စေတသိက် ၁-ပါး ၅၂
စေတသိက ရာသိပြ သင်္ဂဟဂါထာ ၅၂

သမ္ပယောဂနည်း ၁၆-ပါး ၅၃

သဘောဇာတ်အားဖြင့် သမ္ပယောဂနည်း ၄-မျိုး ပြားပုံ ၅၃

အညသမာန်းစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၇-ပါး ၅၄

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၁-ပါး ၅၄
ပကိဏ်းစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၆-ပါး ၅၄
ဝိတက်ယှဉ် ၅၅-ပါး ၅၄
ဝိစာရယှဉ် ၆၆-ပါး ၅၅
အဓိမောက္ခယှဉ် ၇၈-ပါး.... .... ၅၅
ဝီရိယယှဉ် ၇၃-ပါး ၅၅
ပီတိယှဉ် ၅၁-ပါး ၅၅
ဆန္ဒယှဉ် ၆၉-ပါး ၅၆
ပကိဏ်းစေတသိက်ယှဉ် မယှဉ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ.... .... ၅၆
ပကိဏ်းမယှဉ်သော စိတ်များ ၅၆
ပကိဏ်းစေတသိက်ယှဉ် စိတ်များ ၅၇

အကုသိုလ်စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅-ပါး.... .... ၅၇

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ စေတသိက် ၄-ပါး ၅၇
မောစတုက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၈
လောတိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၈
ဒေါစတုက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ထိန မိဒ္ဓ သမ္ပယောဂနည်း	၅၉
ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယောဂနည်း	၅၉
အကုသိုလ်စေတသိက် ယှဉ်ပုံပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၅၉
သောဘနစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၄-ပါး	**၆၀**
သောဘနသာဓာရဏ ၁၉-ပါး သမ္ပယောဂနည်း	၆၀
ဝိရတိစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း	၆၀
အပ္ပမညာစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း	၆၁
ကေစိဝါဒ	၆၁
ပညာစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း	၆၂
သောဘနစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း သင်္ဂဟဂါထာ	၆၂
နာနာကဒါစိ စေတသိက်များ	၆၃
ကဒါစိ စေတသိက်	၆၃
သဟ ကဒါစိ စေတသိက်	၆၃
အနိယတယောဂီ စေတသိက် ၁၁-ပါး	၆၄
နိယတယောဂီ စေတသိက် ၄၁-ပါး	၆၄
သင်္ဂဟနည်း ၃၃-ပါး	**၆၄**
သင်္ဂဟနည်း ၅-မျိုးပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၆၄
လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၄
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၅
ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၅
အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၅
လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၅-ပါး	**၆၅**
လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ	၆၇
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၅-ပါး	**၆၈**
ကရုဏာ မုဒိတာယှဉ်ပုံ	၆၉
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ	၇၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
**ကာမာဝစရသောဘဏစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၁၂-ပါး .... **	၇၁
မဟာကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး	၇၁
အပ္ပမညာ ဝိရတီစေတသိက်တို့ ယှဉ်ပုံ	၇၁
မဟာကိရိယာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး	၇၂
မဟာဝိပါက်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး	၇၃
ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာများ	၇၃
ထိုထိုစိတ်၌ မယှဉ်သော စေတသိက်များ	၇၄
စိတ်ချင်း ထူးအောင်ပြုသော စေတသိက်များ....	၇၅
အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၇-ပါး	၇၅
လောဘမူ သင်္ဂဟနည်း	၇၅
ဒေါသမူ သင်္ဂဟနည်း	၇၇
ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စတို့ ယှဉ်ပုံ	၇၇
မောဟမူ သင်္ဂဟနည်း	၇၈
အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ	၇၉
အကုသလယောဂီ စေတသိက် ၁၄-ပါး	၇၉
အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး	၈၀
အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာများ	၈၀
အဟိတ်စိတ်၌ အညသမာန်း စေတသိက်ယှဉ်ပုံ....	၈၂
စေတသိက်ကို စိတ်နှင့်အမျှ ရေတွက်ခြင်း	၈၂
စေတသိက်ပိုင်း နိဂုံး	၈၃

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်နှင့် မာတိကာစဉ်	၈၄
၁-ဝေဒနာသင်္ဂဟ	၈၄
ဝေဒနာ ၃-ပါး	၈၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝေဒနာ ၅-ပါး	၈၅
ဝေဒနာဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း	၈၅
သုခဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၁-ပါး	၈၅
ဒုက္ခဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၁-ပါး	၈၅
သောမနဿဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၆၂-ပါး	၈၆
ဒေါမနဿဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၂-ပါး	၈၆
ဥပေက္ခာဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၅၅-ပါး	၈၇
ဝေဒနာ ၅-ပါးယှဉ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၈၇
၂-ဟေတုသင်္ဂဟ	၈၈
ဟိတ် ၆-ပါး	၈၈
ဟိတ်ဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း	၈၈
အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး	၈၈
သဟိတ်စိတ် ၇၁-ပါး	၈၉
ဧကဟိတ်စိတ် ၂-ပါး	၈၉
ဒွိဟိတ်စိတ် ၂၂-ပါး	၈၉
တိဟိတ်စိတ် ၄၇-ပါး	၉၀
ဟိတ် ၆-ပါးနှင့်ယှဉ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာများ	၉၀
အကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး	၉၀
ကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး	၉၁
၃-ကိစ္စသင်္ဂဟ	၉၁
ကိစ္စ ၁၄-ပါး	၉၁
ဌာန ၁၀-ပါး	၉၂
ကိစ္စ, ဌာနတို့ဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း	၉၂
ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိကိစ္စတပ်သောစိတ် ၁၉-ပါး	၉၂
အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၂-ပါး	၉၃

အကြောင်းအရာ — စာမျက်နှာ

ဒသနကိစ္စစသည် တပ်သောစိတ် ၂-ပါးစီ ၉၃
သန္တီရဏကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၃-ပါး ၉၃
ဝုဋ္ဌောကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၁-ပါး ၉၃
ဇောကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၅၅-ပါး ၉၃
တဒါရုံကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၁၁-ပါး ၉၄
ဆိုင်ရာစိတ်တို့ တပ်နိုင်သည့်ကိစ္စများ ၉၄
ငါးကိစ္စတပ်သောစိတ် ၂-ပါး ၉၄
လေးကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၈-ပါး ၉၄
သုံးကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၉-ပါး ၉၅
နှစ်ကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၂-ပါး ၉၅
တစ်ကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၆၈-ပါး ၉၅
ကိစ္စ, ဌာနနှင့် တပ်သောစိတ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ ၉၆

၄-ဒွါရသင်္ဂဟ ၉၆

ဒွါရ ၆-ပါး ၉၆

ဒွါရဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း ၉၇

စက္ခုဒွါရမည်ပုံ ၉၇
သောတဒွါရစသည်မည်ပုံ ၉၇
မနောဒွါရမည်ပုံ ၉၇
စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ် ၄၆-ပါး ၉၈
သောတဒွါရ စသည်၌ ဖြစ်သောစိတ် ၉၈
မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ် ၆၇-ပါး ၉၉
ဒွါရဝိမုတ်စိတ် ၉၉

ဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်များ ၉၉

တဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၃၆-ပါး ၉၉
ငါးဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၃-ပါး ၁၀၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ခြောက်ဒွါရဥ္ဖြစ်သောစိတ် ၃၁-ပါး	၁၀၀
ရုံခါ ၆-ဒွါရဥ္ဖြစ်၍ ရုံခါ ၆-ဒွါရမှလွတ်သောစိတ် ၁၀-ပါး	၁၀၀
၆-ဒွါရမှ အမြဲတမ်းလွတ်သောစိတ် ၉-ပါး	၁၀၀
ဒွါရဥ္ဖြစ်သောစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၀၀
၅-အာရမ္မဏ သင်္ဂဟ	၁၀၁
အာရုံ ၆-ပါး	၁၀၁
အာရုံဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း	၁၀
ရူပါရုံတရားကိုယ်	၁၀၂
သဒ္ဒါရုံစသည် တရားကိုယ်	၁၀၂
ဓမ္မာရုံ ၆-မျိုးနှင့် တရားကိုယ်	၁၀၂
ရူပါရုံကို အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၃
သဒ္ဒါရုံစသည်ကို အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၃
မနောဒွါရိကစိတ်တို့၏ အာရုံ	၁၀၃
ဒွါရဝိမုတ်စိတ်တို့၏ အာရုံ	၁၀၄
ကေန်,အနေကန် အာရုံပြုသော စိတ်များ	၁၀၄
ရူပါရုံစသည်ကို ကေန်အာရုံပြုသောစိတ်များ	၁၀၄
ပဥ္စာရုံကို အာရုံပြုသောစိတ် ၃-ပါး	၁၀၄
ကာမတရားကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၁၂-ပါး	၁၀၅
လောကီတရားကို အာရုံပြုသောစိတ် ၂၀-ပါး	၁၀၅
အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်ကြဉ် အလုံးစုံကို အာရုံပြုသော စိတ် ၅-ပါး	၁၀၅
အလုံးစုံကိုအာရုံပြုသောစိတ် ၆-ပါး	၁၀၆
မဟဂ္ဂုတ်ကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၆-ပါး	၁၀၆
ပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၂၁-ပါး	၁၀၆
နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောစိတ် ၈-ပါး	၁၀၇
အာရုံပြုစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၀၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကေန်အာရုံပြုသောစိတ်များ	၁၀၇
အနေကန် အာရုံပြုသောစိတ်များ	၁၀၇
၆-ဝတ္ထုသင်္ဂဟ	၁၀၈
ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး	၁၀၈
ဝတ္ထုဖြင့် ဘုံကိုဝေဘန်ခြင်း	၁၀၈
ကာမဘုံ၌ ရသောဝတ္ထုရုပ်	၁၀၈
ရူပဘုံ၌ရသော ဝတ္ထုရုပ်	၁၀၉
အရူပဘုံ၌ ဝတ္ထုရုပ်မရ	၁၀၉
ဝတ္ထုဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း	၁၀၉
ပသာဒဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီသော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် ..	၁၀၉
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို အမြဲမှီသော မနောဓာတ်	၁၀၉
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို အမြဲမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၁၀
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ရံခါမှီ, မမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၁၀
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၁၁
ဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဘုံစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၁၁
ဘုံအလိုက်ရသောဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်	၁၁၁
ဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ, မမှီသော စိတ်များ	၁၁၁
ပကိဏ်းပိုင်း နိဂုံး	၁၁၂

၄-ဝီထိပိုင်း

ပဋိညာဉ်	၁၁၃
အ ဆက္ကမာတိကာ	၁၁၃
ဝိထိမုတ္တဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၃-ပါး	၁၁၄
အမှာစကား	၁၁၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝိညာဏဆက္က	၁၁၄
ဝိညာဏ် ၆-ပါး	**၁၁၅**
ဝီထိဆက္က	၁၁၅
ဒွါရအားဖြင့် ဝီထိ ၆-ပါး	၁၁၅
ဝိညာဉ်အားဖြင့် ဝီထိ ၆-ပါး	၁၁၅
ဝိသယပ္ပဝတ္တိဆက္က	**၁၁၇**
ပဉ္စဒွါရ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၄-ပါး	၁၁၇
မနောဒွါရ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၂-ပါး	၁၁၈
စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်	၁၁၈
စိတ်သက်	၁၁၈
ရုပ်သက်	၁၁၈
ပဉ္စဒွါရဝီထိများ	**၁၁၉**
စက္ခုဒွါရိက အတိမဟန္တာရုံဝီထိ	**၁၁၉**
ရူပါရုံ စက္ခုဒွါရ၌ ထင်ခြင်း	၁၁၉
ဘဝင် ၂-ကြိမ်နှင့် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်ခြင်း	၁၂၀
စ,သံ,တီ, ဝုဋ္ဌောစိတ်တို့ ဖြစ်ခြင်း	၁၂၀
ဇောစိတ် ၇-ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း	၁၂၀
တဒါရုံ ၂-ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း	၁၂၁
အတိမဟန္တာရုံမည်ပုံ	၁၂၁
စက္ခုဒွါရိက မဟန္တာရုံဝီထိ	**၁၂၂**
စက္ခုဒွါရိက ပရိတ္တာရုံဝီထိ	**၁၂၂**
စက္ခုဒွါရိက အတိပရိတ္တာရုံဝီထိ	**၁၂၃**
သောတဒွါရိက အတိမဟန္တာရုံဝီထိစသည်	၁၂၃
ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၂၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မနောဒွါရကာမဇောဝါရ	**၁၂၅**
ဝိဘူတာရုံဝီထိ	**၁၂၅**
အဝိဘူတာရုံဝီထိ	**၁၂၅**
မနောဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၂၅
မနောဒွါရ အပ္ပနာဇောဝါရ	**၁၂၆**
စျာနဝီထိ မဂ္ဂဝီထိများ	၁၂၆
ကာမဥပစာရဇောစောခြင်း	၁၂၇
အပ္ပနာဇောဖြစ်ခြင်း	၁၂၇
ကာမ ဥပစာရဇောနောင် အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ	**၁၂၈**
ကာမသောမနဿဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော	၁၂၈
ကာမဥပေက္ခာဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော	၁၂၈
မဟာကုသိုလ်ဇောနောင်ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော	၁၂၈
မဟာကိရိယာဇောနောင်ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော	၁၂၉
အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၂၉
ဝေဒနာအလိုက် အပ္ပနာဇော ဖြစ်ပုံ	၁၂၉
ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အပ္ပနာဇော ဖြစ်ပုံ	၁၃၀
တဒါရမ္မဏ နိယမ	**၁၃၀**
အနိဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော ဝိပါက်	၁၃၀
ဣဋ္ဌာရုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက်	၁၃၁
အတိဣဋ္ဌာရုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက်	၁၃၁
ရဟန္တာသန္တာန်၌ ဝိပါက်လည်းအမှန် ဇောလည်းအမှန်	၁၃၁
ဇောနောင် တဒါရုံ ဖြစ်ပုံ	**၁၃၁**
သောမနဿကိရိယာ ဇောနောင် သောမနဿ တဒါရုံ ဖြစ်ခြင်း	၁၃၁
ဥပေက္ခာကိရိယာ ဇောနောင် ဥပေက္ခာ တဒါရုံ ဖြစ်ခြင်း	၁၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အာဂန္တုက ဘဝင် ဝီထိ	၁၃၂
ဒေါသဇောနောင် ဥပေက္ခာ တဒါရုံ, ဘဝင်သာ ဖြစ်ခြင်း	၁၃၂
အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၃၂
တဒါရုံဖြစ်ကြောင်း ၃-ပါး	၁၃၃
တဒါရုံအင်္ဂါ ၃-ပါး	၁၃၃
ဇဝနနိယမ	**၁၃၄**
ကာမာဝစရဇော ၆-ကြိမ်, ၇-ကြိမ်	၁၃၄
မရဏာသန္နကာမဇော ၅-ကြိမ်	၁၃၄
ပစ္စဝေက္ခဏာ ကာမဇော ၄-ကြိမ်, ၅-ကြိမ်	၁၃၅
အပ္ပနာဇော	**၁၃၅**
အာဒိကမ္မိက မဟဂ္ဂုတ်ဇော ၁-ကြိမ်	၁၃၅
အဘိညာဉ်ဇော ၁-ကြိမ်	၁၃၅
မဂ်ဇော, ဖိုလ်ဇော	၁၃၆
နိရောဓ သမာပတ် ဝီထိ၌ ဇောဖြစ်ပုံ	၁၃၆
သမာပတ္တိဝီထိ၌ အပ္ပနာဇော အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်း	၁၃၇
ဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၃၇
ပုဂ္ဂလဘေဒ	**၁၃၈**
ဒွိဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ်	၁၃၈
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ်	၁၃၉
ပုထုဇန်, သေက္ခ မရသောစိတ်	၁၃၉
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ်	၁၃၉
အနာဂါမ် မရသောစိတ်	၁၃၉
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သာ ရသောစိတ်	၁၄၀
ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် စိတ်ရ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၄၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဘူမိဝိဘာဂ	**၁၄၁**
ကာမဘုံ၌ရသော ဝီထိစိတ်	၁၄၁
ရူပဘုံ၌ရသော ဝီထိစိတ်	၁၄၁
အရူပဘုံ၌ရသော ဝီထိစိတ်	၁၄၁
ပသာဒရုပ်ချို့တဲ့သူမှာ စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝီထိစိတ်တို့မရ	၁၄၂
အသညသတ်မှာ စိတ်မရှိ	၁၄၂
ဘုံအလိုက် ဝီထိစိတ်ရပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၄၂
ဝီထိစိတ်ဖြစ်ပုံ နိဂုံးချုပ်စကား	၁၄၂
ဝီထိစိတ် မပြတ်ဖြစ်ခြင်း	၁၄၃
ဝီထိပိုင်း နိဂုံး	၁၄၃

၅-ဝီထိမုတ်ပိုင်း (ဘုံပိုင်း)

ပဋိညာဉ်	၁၄၄
စတုက္ကမာတိကာ	၁၄၄
၁-ဘူမိစတုက္က	**၁၄၅**
ဘုံ ၄-မျိုး .... —	၁၄၅
ကာမ ၁၁-ဘုံ	**၁၄၅**
အပါယ် ၄-ဘုံ	၁၄၅
ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ	၁၄၅
ရူပ ၁၆-ဘုံ	**၁၄၆**
ပဌမစျာန် ၃-ဘုံ	၁၄၆
ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ	၁၄၆
တတိယစျာန် ၃-ဘုံ	၁၄၇
စတုတ္ထစျာန် ၇-ဘုံ	၁၄၇
သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ	၁၄၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အရူပ ၄-ဘုံ	**၁၄၇**
ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ရ သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၄ဂ
၂-ပဋိသန္ဓိစတုက္က	**၁၄၉**
ပဋိသန္ဓေ ၄-မျိုး	၁၄၉
ကာမပဋိသန္ဓေ ၁၀-မျိုး	**၁၄၉**
အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး	၁၄၉
ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေ ၉-ပါး	၁၅၀
ကာမသုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး	၁၅၀
ကာမသုဂတိသဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ဂ-ပါး	၁၅၀
ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သက်တမ်း	**၁၅၁**
အသက်တမ်း အမြဲမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ	၁၅၁
နတ်တို့၏ သက်တမ်း	၁၅၁
စတုမဟာရာဇ် နတ်သက်ကို လူသက်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်း	၁၅၁
တာဝတိံသာနတ်သက်	၁၅၂
ယာမာနတ်သက်	၁၅၂
တုသိတာနတ်သက်	၁၅၂
နိမ္မာနရတီ နတ်သက်	၁၅၂
ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်သက်	၁၅၃
ဝသဝတ္တီနတ်သက် သင်္ဂဟဂါထာ	၁၅၃
ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်သက်ကို လူသက်ဖြင့် ရေတွက်ပြပုံ	၁၅၃
ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ ၆-ပါး	**၁၅၃**
ရူပါဝစရ နာမ်ပဋိသန္ဓေ ၅-ပါး	၁၅၃
ပဉ္စမစျာန် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ	၁၅၃
ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ	၁၅၄

အဘိ သင်္ဂဟ (ဂ)—ပ-မ-ဗ-သ-စ

အကြောင်းအရာ　　စာမျက်နှာ

စတုတ္ထစျာန် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ၁၅၄
ပဉ္စမစျာန် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ ၁၅၄
ရူပါဝစရ ရုပ်ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး ၁၅၄
အသညသတ် ပဋိသန္ဓေ ၁၅၄
ရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၅
ရူပ ပဌမစျာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၅
ရူပဒုတိယစျာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၆
ရူပ တတိယစျာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၆
ရူပ စတုတ္ထစျာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၇
သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၇

အရူပပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး **၁၅၈**

အရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း ၁၅၈
တဘဝ၌ တူမြဲတရား ၃-ပါး ၁၅၉

၃-ကမ္မစတုက္က **၁၆၀**

ကံ ၄-ပါး ၄-လီ ၁၆၀

ကိစ္စအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး (ကိစ္စစတုက္ကကံ) **၁၆၀**

အကျိုးပေး ရှေ့နောက် **အစီအစဉ်**ဖြင့် ကံ၄-ပါး ....
(ပါကဒါနပရိယာယကံ ၄-ပါး) ၁၆၀
အကျိုးပေးရာ ကာလအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး ....
(ပါကကာလကံ ၄-ပါး) ၁၆၁
အကျိုးပေးရာ ဌာနအားဖြင့် ကံ၄-ပါး ....
(ပါကဌာနကံ ၄-ပါး) ၁၆၁
ကာမဘုံ၌ အကျိုးပေးသော ကာမာဝစရကံ ၂၀- ၁၆၂

အကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး **၁၆၂**

ကမ္မဒွါရအားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး ၁၆၂

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အကုသလကမ္မပထ တရား ၁၀-ပါး ၁၆၂
ကာယကံ ၃-ပါး ၁၆၂
ဝစီကံ ၄-ပါး ၁၆၃
မနောကံ ၃-ပါး ၁၆၃

ကံဖြစ်ကြောင်း တရားများ ၁၆၄
ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး ၁၆၄
လောဘမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး ၁၆၄
လောဘမူ, ဒေါသမူကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး ၁၆၄
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ပါး ၁၆၄

ကာမကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး ၁၆၅
ကမ္မဒွါရအားဖြင့် (ကုသိုလ်ကံ) ၃-ပါး ၁၆၅
ဒါနစသောအားဖြင့် ကုသိုလ်မှု ၃-ပါး ၁၆၅
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် (ကုသိုလ်) ၈-ပါး ၁၆၅
ပုညကိရိယ ဝတ္ထု ၁၀-ပါး ၁၆၆
ရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၅-ပါး ၁၆၆
ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ပါး ၁၆၆

အရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၄-ပါး ၁၆၇
အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး ၁၆၇

ကာမာဝစရကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၇
အကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၇
အကုသိုလ်ကံ၏ ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၈
ကာမကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၈
ကာမကုသိုလ်ကံ၏ ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၈
တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌကံ စသည်ကွဲပြားခြင်း ၁၆၈
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ ၁၆၉
ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ ၁၆၉

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ	....	....	၁၅၄
ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ	....	....	၁၅၄
ရူပါဝစရ ရုပ်ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး	....	....	၁၅၄
အသညသတ် ပဋိသန္ဓေ	....	....	၁၅၄
ရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း	....	....	၁၅၅
ရူပ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း		....	၁၅၅
ရူပဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း		....	၁၅၆
ရူပ တတိယဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း		....	၁၅၆
ရူပ စတုတ္ထဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း		....	၁၅၇
သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း	....	....	၁၅၇
အရူပပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး	....	....	**၁၅၈**
အရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း	....	....	၁၅၈
တဘဝ၌ တူမြဲတရား ၃-ပါး	....	....	၁၅၉
၃-ကမ္မစတုက္က	....	....	**၁၆၀**
ကံ ၄-ပါး ၄-လီ	....	....	၁၆၀
ကိစ္စအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး (ကိစ္စစတုက္ကကံ)		....	**၁၆၀**
အကျိုးပေး ရှေ့နောက် **အစီအစဉ်ဖြင့်** ကံ ၄-ပါး		....	
(ပါကဒါနပရိယာယကံ ၄-ပါး)	....	....	၁၆၀
အကျိုးပေးရာ ကာလအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး		....	
(ပါကကာလကံ ၄-ပါး)	....	....	၁၆၁
အကျိုးပေးရာ ဌာန**အားဖြင့်** ကံ ၄-ပါး		....	
(ပါကဌာနကံ ၄-ပါး)	....	....	၁၆၁
ကာမဘုံ၌ အကျိုးပေးသော ကာမာဝစရကံ ၂၀-		....	၁၆၂
အကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး	....	....	**၁၆၂**
ကမ္မဒွါရအားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး		....	၁၆၂

အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

အကုသလကမ္မပထ တရား ၁၀-ပါး	၁၆၂
ကာယကံ ၃-ပါး	၁၆၂
ဝစီကံ ၄-ပါး	၁၆၃
မနောကံ ၃-ပါး	၁၆၃
ကံဖြစ်ကြောင်း တရားများ	**၁၆၄**
ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး	၁၆၄
လောဘမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး	၁၆၄
လောဘမူ ဒေါသမူကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး	၁၆၄
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ပါး	၁၆၄
ကာမကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး	**၁၆၅**
ကမ္မဒွါရအားဖြင့် (ကုသိုလ်ကံ) ၃-ပါး	၁၆၅
ဒါနစသောအားဖြင့် ကုသိုလ်မှု ၃-ပါး	၁၆၅
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် (ကုသိုလ်) ၈-ပါး	၁၆၅
ပုညကိရိယ ဝတ္ထု ၁၀-ပါး	၁၆၆
ရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၅-ပါး	**၁၆၆**
ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ပါး	၁၆၆
အရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၄-ပါး	**၁၆၇**
အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး	၁၆၇
ကာမာဝစရကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ	**၁၆၇**
အကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးရာဘုံ	၁၆၇
အကုသိုလ်ကံ၏ ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ	၁၆၈
ကာမကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးရာဘုံ	၁၆၈
ကာမကုသိုလ်ကံ၏ ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ	၁၆၈
တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌကံ စသည်ကွဲပြားခြင်း	၁၆၈
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ	၁၆၉
ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ	၁၆၉

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒွိဟိတ်သြမကကံ အကျိုးပေးပုံ ၁၆၉
ကေစိဝါဒ သင်္ဂဟဂါထာများ ၁၇၀

ရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၇၀
ပဌမစျာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ပဌမစျာန်ဘုံ ၁၇၀
ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ....
ဒုတိယစျာန်ဘုံ ၁၇၁
စတုတ္ထစျာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ တတိယစျာန်ဘုံ ၁၇၂
အရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၇၃
နိဂုံးဂါထာ ၁၇၄
ထပ်တူအကျိုးကို ဖြစ်စေသည့် မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ ၁၇၄
၄-မရဏုပ္ပတ္တိစတုက္က ၁၇၄
စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမ ၁၇၄
သေခြင်း ၄-ပါး ၁၇၄
စုတေခါနီးကာလ နိမိတ်ထင်ပုံ ၁၇၅
ကံအာရုံထင်ပုံ ၁၇၅
ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံ ၁၇၅
ဂတိနိမိတ်ထင်ပုံ ၁၇၆
စုတေခါနီးကာလ စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ ၁၇၆
တနည်း ကံ အာရုံထင်ပုံ.... .... ၁၇၇
မရဏာသန္နဝီထိ ၁၇၇
စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ ၁၇၇
ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပုံ ၁၇၇
ကာမပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံ ၁၇၈
ပစ္စုပ္ပန်အာရုံထင်ရှားစဉ် သေခြင်း ဖြစ်ခြင်း ၁၇၈
ယခုဘဝ မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံကိုပင် ဒုတိယဘဝ
ပဋိသန္ဓေစိတ်က ယူခြင်း ၁၇၉

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်	၁၇၉
မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံဖြစ်သောကံ	၁၈၀
ရူပ အရူပပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ	**၁၈၀**
ရူပ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ	၁၈၀
အရူပ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ	၁၈၀
ရုပ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၁
နာမ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၁
ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၁
စုတိစိတ်နောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	**၁၈၁**
အရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၈၂
ရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၈၂
ကာမတိဟိတ်စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၈၂
ကာမအဟိတ်, ဒွိဟိတ်စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၈၂
ဘဝင်နှင့် စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ....	၁၈၃
ဘဝင်အစဉ်ဖြစ်ပုံ	၁၈၃
စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၈၃
သံသရာစက်လည်ပုံ	၁၈၄
သံသရာစက်ပြတ်ပုံ	၁၈၄
ဝီထိမုတ်ပိုင်း နိဂုံး	၁၈၅

၆-ရုပ်ပိုင်း....

အနုသန္ဓေနှင့် ပဋိညာဉ်	၁၈၆
ရုပ်ပိုင်း မာတိကာ	၁၈၆
ရူပသင်္ဂဟ ၅-ပါး	**၁၈၆**
၁-ရူပသမုဒ္ဒေသ	**၁၈၇**
ရုပ် ၂၈-ပါး	**၁၈၇**
မဟာဘုတ်နှင့် ဥပါဒါရုပ်	၁၈၇

[ဂါး] . အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ

အကြောင်းအရာ				စာမျက်နှာ
မဟာဘုတ် ၄-ပါး	....	....	....	၁၇၇
ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ပါး	....	....	....	၁၇၇
ပသာဒရုပ် ၅-ပါး	....	....	....	၁၇၇
ဂေါစရရုပ် ၇-ပါး	....	....	....	၁၇၈
ဘာဝရုပ် ၂-ပါး	....	....	....	၁၇၈
ဟဒယရုပ် ၁-ပါး	....	....	....	၁၇၈
ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး	....	....	....	၁၇၈
အာဟာရရုပ် ၁-ပါး	....	....	....	၁၇၈
သဘာဝရုပ်စသည်	....	....	....	၁၇၈
ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး	....	....	....	၁၇၉
ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး	....	....	....	၁၇၉
ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး	....	....	....	၁၈၀
လက္ခဏရုပ် ၄-ပါး	....	....	....	၁၈၀
ဇာတိရုပ်	....	....	....	၁၈၀
နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး	....	....	....	၁၈၁
အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါး	....	....	....	၁၈၁
၂-ရူပဝိဘာဂ	....	....	....	၁၈၁
အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ၅-ပါး	....	....	....	၁၈၂
ဗာဟိရရုပ် ၂၃-ပါး	....	....	....	၁၈၃
ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး	....	....	....	၁၈၃
အဝတ္ထုရုပ် ၂၂-ပါး	....	....	....	၁၈၃
ဒွါရရုပ် ၇-ပါး	....	....	....	၁၈၃
အဒွါရရုပ် ၂၁-ပါး	....	....	....	၁၈၃
ဣန္ဒြိယရုပ် ၈-ပါး	....	....	....	၁၈၃
အနိန္ဒြိယရုပ် ၂၀-ပါး	....	....	....	၁၈၃
ဩဠာရိကရုပ် ၁၂-ပါး စသည်		....	....	၁၈၄
သုခုမရုပ်စသည် ၁၆-ပါး....		....	....	၁၈၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ဥပါဒိန္နရုပ်=ကမ္မဇရုပ် ၁၉၄
အနုပါဒိန္နရုပ် ၁၉၄
သနိဒဿနရုပ် ၁၉၄
အနိဒဿနရုပ် ၁၉၅
ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် ၇-ပါး ၁၉၅
အသမ္ပတ္တအာရုံ ၁၉၅
သမ္ပတ္တအာရုံ ၁၉၅
အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် ၂၃-ပါး ၁၉၅
အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး.... .... ၁၉၆
ဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၂၀-ပါး ၁၉၆
ရူပဝိဘာဂ သင်္ဂဟဂါထာ ၁၉၆

၃-ရူပသမုဋ္ဌာန နယ ၁၉၇
ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော တရား ၄-ပါး ၁၉၇

ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသောကံ ၂၅-ပါး ၁၉၇
စိတ္တဇရုပ်ကိုဖြစ်စေသော စိတ် ၇၅-ပါး ၁၉၈
ဣရိယာပုထ်ကိုလည်း ခိုင်စေသောစိတ် ၂၆-ပါး ၁၉၈
ဝိညတ်ကိုလည်း ဖြစ်စေသောစိတ် ၃၁-ပါး ၁၉၈
ရယ်ရွှင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေသောစိတ် ၁၃-ပါး ၁၉၈
ရုပ်ကို ဖြစ်စေသော ဥတု (တေဇောဓာတ်) ၁၉၉
အာဟာရဇရုပ် ဖြစ်ပုံ ၁၉၉
ကမ္မဇရုပ် ကေန် ၉-ပါး ၁၉၉
စိတ္တဇရုပ် ကေန် ၂-ပါး ၁၉၉
ဒွိဇရုပ် ၂၀၀
တိဇရုပ် ၂၀၀
စတုဇရုပ် ၉-ပါး ၂၀၀
န ကုတောစိရုပ် ၄-ပါး ၂၀၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကမ္မဇရုပ် စသည်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ....	၂၀၀
န ကုတောစိရုပ် မည်ခြင်းအကြောင်း	၂၀၁
၄-ရူပ ကလာပ	**၂၀၁**
ရုပ်ကလာပ်လက္ခဏာ (အင်္ဂါ) ၄-ပါး	**၂၀၁**
ကမ္မဇကလာပ် ၉ စည်း	**၂၀၂**
စက္ခုဒသက ကလာပ်	၂၀၂
သောတ ဒသက ကလာပ်စသည်	၂၀၂
ဇီဝိတနဝက ကလာပ်	၂၀၃
စိတ္တဇ ကလာပ် ၆-စည်း....	**၂၀၃**
သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်	၂၀၄
ကာယ ဝိညတ္တိနဝက ကလာပ်	၂၀၄
ဝစီဝိညတ္တိဒသက ကလာပ်	၂၀၄
လဟုတာဒေကာဒသက ကလာပ်	၂၀၄
ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ်	၂၀၄
ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒလဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ်	၂၀၄
ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း	**၂၀၅**
အာဟာရဇ ကလာပ် ၂-စည်း	**၂၀၅**
အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓကလာပ် ခွဲပုံ	၂၀၆
ဗဟိဒ္ဓရုပ်ကလာပ် ၂-ပါး....	၂၀၆
အဇ္ဈတ္တိက ရုပ်ကလာပ် ၁၉-ပါး	၂၀၆
ကမ္မဇကလာပ် စသည်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ	၂၀၆
ရုပ်ကလာပ် ၂၁-စည်း	၂၀၆
ကလာပ်မထိုက်သော ရုပ် ၅-ပါး	၂၀၇
၅-ရူပပဝတ္တိက္ကမ (ရုပ်ဖြစ်စဉ်)	**၂၀၇**
ကာမဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်	**၂၀၇**
သံသေဒဇနှင့် ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၌ ရုပ်ကလာပ်ဖြစ်ပုံ	၂၀၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အလွန်ဆုံး ရအပ်သော ကလာပ် ၇-စည်း	၂၀၇
ရံခါ မရအပ်သော ကလာပ် ၄-စည်း	၂၀၇
ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ကလာပ် ၃-စည်း....	၂၀၉
ရံခါ၌ ဘာဝဒသက မရခြင်း	၂၀၉
ရုပ်လေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ရှေ့နောက် အစီအစဉ်	**၂၁၀**
ရုပ် ၄-ပါး နောက်ဆုံးချုပ်ပုံ	**၂၁၀**
ကမ္မဇရုပ် မဖြစ်ပေါ်သော အခါ်	၂၁၀
ကမ္မဇရုပ် ချုပ်ခြင်း	၂၁၁
စိတ္တဇ, အာဟာရဇရုပ် ချုပ်ခြင်း	၂၁၁
အကောင်ပုပ်ဖြစ်သည့်တိုင် ဥတုဇရုပ် ဆက်၍ဖြစ်ခြင်း....	၂၁၁
စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ် ဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၂၁၁
ရူပဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်	**၂၁၂**
ရူပဘုံ၌ မရသော ရုပ်ကလာပ် ၆-ပါး	၂၁၂
ရူပဘုံ၌ ရသော ကမ္မဇရုပ်ကလာပ် ၄-ပါး	၂၁၂
အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသော ရုပ်ကလာပ်	၂၁၃
အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရသော ကမ္မဇရုပ်ကလာပ်	၂၁၃
ရုပ်ဖြစ်ခြင်း ၂-မျိုး	၂၁၃
ဘုံအလိုက် ရုပ်ဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာများ	၂၁၄
ကာမဘုံ စသည်၌ ရသော ရုပ်များ	၂၁၄
ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မရသော ရုပ်	၂၁၄
ပဝတ္တိအခါ ရုပ်အားလုံးရခြင်း	၂၁၄
နိဗ္ဗာန်ကို ပြခြင်း	၂၁၅
နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ	**၂၁၅**
နိဗ္ဗာန် ၂-မျိုး	၂၁၅
နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး	၂၁၆

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	....	....	၂၁၆
ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး နိဂုံး	....	....	၂၁၇
ရုပ်ပိုင်း နိဂုံး	....	....	၂၁၇

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်	....	....	၂၁၈
သင်္ဂဟ ၄-ပါး မာတိကာ....	....	....	၂၁၈
သမုစ္စယ သင်္ဂဟ ၄-ပါး	....	....	၂၁၈
၁-အကုသလ သင်္ဂဟ	....	....	**၂၁၈**
အာသဝ ၄-ပါး	....	....	၂၁၉
ဩဃ ၄-ပါး	....	....	၂၁၉
ယောဂ ၄-ပါး	....	....	၂၁၉
ဂန္ထ ၄-ပါး	....	....	၂၂၀
ဥပါဒါန် ၄-ပါး	....	....	၂၂၀
နီဝရဏ ၆-ပါး	....	....	၂၂၀
အနုသယ ၇-ပါး	....	....	၂၂၁
သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး	....	....	၂၂၁
အဘိဓမ္မာနည်း သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး	....	....	၂၂၂
ကိလေသာ ၁၀-ပါး	....	....	၂၂၂
တရားကိုယ် ယူပုံ ယူနည်း-လောဘ	....	....	၂၂၃
ဒိဋ္ဌိတရားကိုယ်	....	....	၂၂၃
တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ(အကုသလသင်္ဂဟ)		....	၂၂၃
၂-မိဿက သင်္ဂဟ	....	....	**၂၂၄**
ဟိတ် ၆-ပါး	...	....	၂၂၄
ဈာနင် ၇-ပါး	....	....	၂၂၅
မဂ္ဂင် ၁၂-ပါး	....	....	**၂၂၅**
အရိယမဂ္ဂင် ၈-ပါး	....	....	၂၂၅
မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ၄-ပါး	....	....	၂၂၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး	**၂၂၅**
ရုပ်ဣန္ဒြေ ၇-ပါး	၂၂၆
နာမ် ဣန္ဒြေ ၁၄-ပါး	၂၂၆
ဗိုလ် ၉-ပါး	၂၂၆
အဓိပတိ ၄-ပါး	၂၂၇
အာဟာရ ၄-ပါး	**၂၂၇**
ရုပ်အာဟာရ ၁-ပါး	၂၂၇
နာမ်အာဟာရ ၃-ပါး	၂၂၇
တရားကိုယ် ယူပုံ ယူနည်း	၂၂၇
လောကုတ္တရာ ပညိန္ဒြေ ၃-ပါး	၂၂၈
ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂-ပါး	၂၈၈
ဈာနင် မထိုက်သော တရား	၂၂၈
ဗိုလ်မထိုက်သော တရား....	၂၂၉
မဂ္ဂင်မထိုက်သော တရား	၂၂၉
မဂ္ဂင်, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်မထိုက်သောတရား	၂၂၉
အဓိပတိယှဉ်သော ဇောစိတ်	၂၂၉
တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ (မိဿကသင်္ဂဟ)	၂၂၉
ဟိတ်တရားကိုယ် ၆-ပါး	၂၂၉
ဈာနင်တရား ကိုယ် ၅-ပါး	၂၃၀
မဂ္ဂင်တရား ကိုယ် ၉-ပါး	၂၃၀
ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ၁၆-ပါး	၂၃၀
ဗိုလ်တရားကိုယ် ၉-ပါး	၂၃၀
အဓိပတိတရားကိုယ် ၄-ပါး	၂၃၀
အာဟာရတရားကိုယ် ၄-ပါး	၂၃၀
၃-ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ	**၂၃၀**
သင်္ဂဟ ၇-ပါး	**၂၃၀**
(၁) သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး	၂၃၁

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၂) သမ္ပဋိစ္ဆန် ၄-ပါး	၂၃၁
(၃) ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး	၂၃၂
(၄) ဣန္ဒြေ ၅-ပါး	၂၃၂
(၅) ဗိုလ် ၅-ပါး	၂၃၂
(၆) ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး	၂၃၂
(၇) မဂ္ဂင် ၈-ပါး	၂၃၃
တရားကိုယ် ယူပုံယူနည်း (ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ)	၂၃၃
သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုယ်	၂၃၃
သမ္မပ္ပဓာန်တရားကိုယ်	၂၃၃
ဗောဓိပက္ခိယတရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ	၂၃၄
တရားကိုယ်အားဖြင့် ၁၄-ပါး	၂၃၄
နာမည်အပြားအားဖြင့် ၃၇-ပါး	၂၃၄
ဌာနဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း (ဗောဓိပက္ခိယတရားကို)	၂၃၄
တဌာနတပ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၉-ပါး	၂၃၅
၉-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး	၂၃၅
၈-ဌာနတပ်သောတရား ၁ ပါး	၂၃၅
၄-ဌာနတပ်သော တရား ၁-ပါး	၂၃၅
၅-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး	၂၃၅
၂-ဌာန တပ်သော တရား ၁-ပါး	၂၃၅
စိတ်ဖြင့်ဝေဘန်ခြင်း (ဗောဓိပက္ခိယတရားကို)	၂၃၆
၄-သဗ္ဗသင်္ဂဟ	**၂၃၆**
ခန္ဓာ ၅-ပါး	၂၃၆
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး	၂၃၇
အာယတန ၁၂-ပါး	၂၃၇
ဓာတ် ၁၈-ပါး	၂၃၇
ရုပ်ဓာတ် ၁၀-ပါး	၂၃၈
နာမ်ဓာတ် ၇-ပါး	၂၃၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မိဿကဓာတ် ၁-ပါး	၂၃၇
သစ္စာ ၄-ပါး	၂၃၇
တရားကိုယ်ယူပုံယူနည်း (ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ)	၂၃၉
ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်တရားကိုယ်	၂၃၉
စိတ် ၇-မျိုး	၂၃၉
တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ (ခန္ဓာငါးပါး)	၂၃၉
ခန္ဓာ ၅-ပါး တရားကိုယ်	၂၃၉
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားကိုယ်	၂၄၀
နိဗ္ဗာန် ခန္ဓဝိမုတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း....	၂၄၀
အာယတန ၁၂-ပါး ပြားပုံ	၂၄၀
ဓာတ် ၁၈-ပါး ပြားပုံ	၂၄၀
သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုယ်	၂၄၀
သစ္စာဝိမုတ်	၂၄၁
သမုစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး	၂၄၁

၈·ပစ္စည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်....	၂၄၂
ပစ္စယသင်္ဂဟနည်း ၂-ပါး....	၂၄၂
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်ပုံ....	၂၄၃
ပဋ္ဌာန်းနည်း မည်ပုံ	၂၄၃
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ၁၂-ပါး	**၂၄၃**
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်ခြင်း....	၂၄၄
သဠာယတနကြောင့် ဖဿ ဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်း	၂၄၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဇာတိကြောင့် ဇရာ,မရဏ ဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဇာတိ၏ အကျိုးဆက်များ	၂၄၅
အဓွန့် စသည်ကို ပြခြင်း....	**၂၄၆**
အဓွန့်=ကာလ ၃-ပါး	၂၄၆
အတိတ်ကာလ	၂၄၆
အနာဂတ်ကာလ	၂၄၇
ပစ္စုပ္ပန်ကာလ	၂၄၇
အင်္ဂါ ၁၂-ပါး	၂၄၇
သောက စသည်ကို ဆိုရခြင်း အကျိုး	၂၄၇
ခြင်းရာ ၂၀, အစပ် ၃-ပါး, အလွှာ ၄-ပါး	**၂၄၈**
အတိတ် အကြောင်း ၅-ပါး	၂၄၈
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅-ပါး	၂၄၈
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးစီ	၂၄၈
အကြောင်းအကျိုး သင်္ဂဟဂါထာ	၂၄၈
ဝဋ် ၃-ပါး....	**၂၄၉**
ကိလေသဝဋ်	၂၄၉
ကမ္မဝဋ်	၂၄၉
ဝိပါကဝဋ်....	၂၄၉
ဝဋ်မြစ် ၂-ပါး	**၂၅၀**
ဝဋ်ပြတ်ပုံနှင့် လည်ပုံ	၂၅၀
အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း အာသဝ	၂၅၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပဋ္ဌာန်းနည်း	၂၅၁
၂၄-ပစ္စည်း	၂၅၁
ပစ္စည်း ၆-မျိုး သင်္ဂဟဂါထာများ	၂၅၃
နာမ်သည် နာမ်အား (အကျိုးပြုပုံ) ၆-နည်း	၂၅၄
နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား (ကျေးဇူးပြုပုံ) ၅-နည်း	၂၅၄
နာမ်သည် ရုပ်အား (ကျေးဇူးပြုပုံ) ၁-နည်း	၂၅၄
ရုပ်သည် နာမ်အား (ကျေးဇူးပြုပုံ) ၁-နည်း	၂၅၄
ပညတ် နာမ်ရုပ်သည် နာမ်အား (ကျေးဇူးပြုပုံ)၂-နည်း	၂၅၄
နာမ် ရုပ်သည် နာမ် ရုပ်အား (ကျေးဇူးပြုပုံ) ၉-နည်း	၂၅၄
(၁) နာမ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၆-ပစ္စည်း....	**၂၅၅**
အနန္တရ စသည့် ၄-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၅
အာသေဝန ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၅
သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၆
(၂) နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၅-ပစ္စည်း	**၂၅၆**
ဟေတု, ဈာန, မဂ္ဂပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၆
သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၇
နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၇
ဝိပါကပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၇
(၃) နာမ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၁-ပစ္စည်း	**၂၅၈**
ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၈
(၄) ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၁-ပစ္စည်း	**၂၅၉**
ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၉
အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၉
(၅) ပညတ်နာမ်ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၂-ပစ္စည်း	**၂၆၀**
အာရမ္မဏပစ္စည်း ၆-ပါး	၂၆၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဥပနိဿယ ၃-မျိုး	**၂၆၀**
အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်း သရုပ်	၂၆၀
အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စည်း	၂၆၁
ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း	၂၆၁
ပစ္စယုပ္ပန် (ပကတူပနိဿယ)	၂၆၂
ပစ္စယသတ္တိ (ပကတူပနိဿယ)	၂၆၂
ပကတူပနိဿယ၌ ကမ္မပစ္စည်း	၂၆၂
(၆) နာမ်ရုပ် ၂ ပါးက နာမ်ရုပ် ၂ ပါးကို ကျေးဇူးပြုသော ၉-ပစ္စည်း	၂၆၂
အဓိပတိပစ္စည်း ၂-မျိုး	**၂၆၃**
အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၃
သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၃
သဟဇာတပစ္စည်း ၃-မျိုး	**၂၆၄**
နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၄
ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၄
နာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၄
အညမညပစ္စည်း ၃-မျိုး	**၂၆၅**
နာမ် နာမ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၅
ရုပ် ရုပ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၅
နာမ်ရုပ် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၅
နိဿယပစ္စည်း ၃-မျိုး	**၂၆၅**
နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၆
ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၆
ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၆

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
အာဟာရပစ္စည်း ၂-မျိုး....	....	....	**၂၆၇**
ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	....	....	၂၆၇
နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	....	....	၂၆၇
ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ၃-မျိုး	....	....	**၂၆၈**
ရုပ်သည် နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	....	....	၂၆၈
ရုပ် ရုပ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	....	....	၂၆၈
နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	....	....	၂၆၈
ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ၃-မျိုး	....	....	**၂၆၉**
သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်	....	....	၂၆၉
ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်	....	....	၂၆၉
ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်	....	....	၂၇၀
အတ္ထိပစ္စည်းမျိုး သင်္ဂဟဂါထာ	....	....	၂၇၀
အတ္ထိ, အဝိဂတပစ္စည်း ၅-မျိုး	....	....	၂၇၀
ပစ္စည်းအကျဉ်း ၄-ပါး	....	....	၂၇၁
အထူးမှတ်ရန်	....	....	၂၇၁
သဟဇာတရုပ် ၂-မျိုး	....	....	၂၇၁
ပစ္စည်းမျိုးပြ သင်္ဂဟဂါထာ	....	....	၂၇၂
တေကာလိကပစ္စည်းစသည် ခွဲပြခြင်း	....	....	၂၇၂
ရုပ်နာမ်ခွဲပုံ	....	....	၂၇၂
ရုပ်ဘရား	....	....	၂၇၃
နာမ်တရား ၅-ပါး	....	....	၂၇၃
ပညတ် ၂-မျိုး	....	....	၂၇၃
အတ္ထပညတ် အမျိုးမျိုး	....	....	**၂၇၃**
သဏ္ဌာနပညတ်	....	....	၂၇၄
သမူဟပညတ်	....	....	၂၇၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဇာတိပညတ်	၂၇၅
ဒိသာ, ကာလပညတ်	၂၇၅
အာကာသပညတ်	၂၇၅
နိမိတ်ပညတ်	၂၇၅
အတ္ထပညတ်မည်ပုံ	၂၇၅
သဒ္ဒပညတ် ၆-ပါး	၂၇၆
သဒ္ဒပညတ်ပရိယာယ်	၂၇၆
ဝိဇ္ဇမာနစသော သဒ္ဒပညတ် ၆-ပါး	၂၇၇
ဝိဇ္ဇမာန ပညတ်မည်ပုံ	၂၇၇
အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်မည်ပုံ	၂၇၈
ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်စသည် ၄-ပါးမည်ပုံ	၂၇၈
အတ္ထ, သဒ္ဒပညတ် ၂-ပါးကိုသိပုံနှင့် နာမပညတ်ဖြစ်လာပုံ	၂၇၉
အတ္ထပညတ်ကို ၄-ကြိမ်မြောက် မနောဒွါရဝီထိဖြင့် သိပုံ	၂၇၉
နာမပညတ် ဖြစ်လာပုံ	၂၈၀
ပစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး	၂၈၀

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်	၂၈၁
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး	၂၈၁
သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း	၂၈၂
သမထ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟ ၇-ပါး	၂၈၂
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-အကျဉ်းမာတိကာ	၂၈၂
စရိုက် ၆-ပါး	၂၈၂
ရာဂစရိုက်	၂၈၂
ဒေါသစရိုက်	၂၈၃
မောဟစရိုက်	၂၈၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သဒ္ဓါစရိုက်	၂၇၃
ဗုဒ္ဓိစရိုက်	၂၇၃
ဝိတက်စရိုက်	၂၇၃
ဘာဝနာ ၃-ပါး	၂၇၃
နိမိတ် ၃-ပါး	၂၇၄
ကမ္မဋ္ဌာန်း-၄၀	**၂၇၄**
ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး	၂၇၅
အသုဘ ၁၀-ပါး	၂၇၆
အနုဿတိ ၁၀-ပါး	၂၇၇
အပ္ပမညာ ၄-ပါး	၂၇၈
သညာ ၁-ပါး	၂၇၉
ဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး	၂၇၉
အာရုပ္ပ ၄-ပါး	၂၇၉
သပ္ပါယဘေဒ	**၂၈၀**
စရိုက်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ	**၂၈၀**
ရာဂစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၀
ဒေါသစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၁
ဝိတက်စရိုက်, မောဟစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၁
သဒ္ဓါစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၁
ပညာစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၂
ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လျောက်ပတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၈၂
မောဟစရိုက်ထူသူအား လျော်သောကသိုဏ်းဝန်း	၂၈၃
ဝိတက်စရိုက်များသူအား လျော်သော ကသိုဏ်းဝန်း	၂၈၃
ဘာဝနာဘေဒ	**၂၈၃**

အကြောင်းအရာ ... စာမျက်နှာ

ဘာဝနာဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ ၂၉၃

ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုင်း၌ ပရိကမ္မဘာဝနာ ရခြင်း ၂၉၃
ဥပစာရဘာဝနာသာ ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါး ၂၉၄
ဘာဝနာ ၃-ပါးလုံး ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၀-ပါး ၂၉၄
စျာန်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ ၂၉၄
စျာန် ၅-ပါးကိုဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါး ၂၉၄
ပဉ္စမစျာန်ကိုသာ ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါး ၂၉၅
စျာန် ၄-ပါးကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃-ပါး ၂၉၅
ပဌမစျာန်ကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁-ပါး ၂၉၅
အရူပစျာန်ကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-ပါး ၂၉၆

ဂေါစရဘေဒ ၂၉၆

နိမိတ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ ၂၉၆

ပရိကမ္မနိမိတ်, ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၉၆
ပဋိဘာဂနိမိတ်ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၂-ပါး ၂၉၇
ဘာဝနာနှင့် နိမိတ်တွဲစပ်ပုံ ၂၉၈
ပရိကမ္မနိမိတ် မည်ပုံ ၂၉၈
ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မည်ပုံ ၂၉၉
ပဋိဘာဂနိမိတ် မည်ပုံ ၂၉၉
ဥပစာရဘာဝနာ ပြည့်စုံခြင်း ၃၀၀

ရူပစျာန်ဖြစ်ပုံ ၃၀၀

ပဌမစျာန်ရခြင်း ၃၀၀
ဝသီဘော် ၅-ပါးနှင့် ဒုတိယစျာန် စသည်ကို ရခြင်း ၃၀၁
အထက်စျာန်များ ရပုံ ၃၀၂
ပဋိဘာဂနိမိတ်ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၂-ပါး ၃၀၃
အပ္ပမညာ ၄-ပါးတို့၏ အာရုံ.... .... ၃၀၃

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အရူပစျာန်ဖြစ်ပုံ ၃၀၃

အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို ရခြင်း.... .... ၃၀၃
ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို ရခြင်း ၃၀၄
အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို ရခြင်း ၃၀၄
နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို ရခြင်း ၃၀၅
အပ္ပနာသမာဓိ မဖြစ်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါး ၃၀၅

အဘိညာဏ်ကို ပြဆိုခြင်း ၃၀၆

အဘိညာဉ်ဖြစ်ပုံ ဝီထိ ၄-ဆင့် ၃၀၆
အဘိညာဏ် ၅-ပါး ၃၀၇

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း၌ သိဘွယ်များ ၃၀၈

ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး ၃၀၈
လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး ၃၀၉
အနုပဿနာ ၃-ပါး ၃၀၉
ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါး ၃၁၀

ဝိမောက္ခ(မဂ်) ၃-ပါး ၃၁၁

သုညတမဂ် ၃၁၁
အနိမိတ္တမဂ် ၃၁၁
အပ္ပဏိဟိတမဂ် ၃၁၁
ဝိမောက္ခမုခ (ဝိပဿနာ) ၃-ပါး ၃၁၂

ဝိသုဒ္ဓိဘေဒ ၃၁၂

သီလဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ ၃၁၂

စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလ ၃၁၂

ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလ ၃၁၂
ဣန္ဒြိယ သံဝရ သီလ ၃၁၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိ သီလ....	၃၁၃
ပစ္စယသန္နိဿိတ သီလ	၃၁၃
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ	၃၁၄
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ	၃၁၄
ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ	၃၁၄
မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ	၃၁၅
ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းတရား ၁၀-ပါး	၃၁၆
ဩဘာသ	၃၁၆
ပီတိ ၅-မျိုး	၃၁၆
ပဿဒ္ဓိ	၃၁၇
အဓိမောက္ခ	၃၁၇
ပဂ္ဂဟ	၃၁၇
သုခ	၃၁၇
ဉာဏ (ဝိပဿနာဉာဏ်)	၃၁၇
ဥပဋ္ဌာန	၃၁၇
ဥပေက္ခာ....	၃၁၇
နိကန္တိ	၃၁၈
ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ	၃၁၉
ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမဂ် မည်ပုံ	၃၁၉
မဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံ	၃၁၉
မဂ်ရခါနီး မဂ္ဂဝီထိစိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံ	၃၁၉
ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ(မည်ပုံ)	၃၂၀
ဂေါတြဘူစိတ်ဖြစ်ခြင်း	၃၂၁
မဂ်ကိစ္စ ၄-ချက် တပြိုင်နက်	၃၂၁
သောတာပတ္တိမဂ် ဖြစ်ခြင်း	၃၂၁
ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ခြင်း	၃၂၁

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း	၃၂၂
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် သင်္ဂဟဂါထာ	၃၂၂
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၅-ပါး....	**၃၂၂**
ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိတရားကိုယ်	၃၂၂
ဝိမောက္ခဘေဒ	**၃၂၃**
အနတ္တဟု ရှုလျှင် သုညတာနုပဿနာ မည်ခြင်း	၃၂၃
အနိစ္စဟု ရှုလျှင် အနိမိတ္တာနုပဿနာ မည်ခြင်း	၃၂၄
ဒုက္ခဟု ရှုလျှင် အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ မည်ခြင်း	၃၂၄
မဂ်၏သုညတဝိမောက္ခစသည့် အမည်ရပုံ	**၃၂၅**
မဂ်သည် သုညတဝိမောက္ခ မည်ပုံ	၃၂၅
မဂ်သည်အနိမိတ္တဝိမောက္ခ မည်ပုံ	၃၂၅
မဂ်သည် အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ မည်ပုံ....	၃၂၆
မဂ္ဂဝီထိဥ္ဇဖိုလ်၏သုညတဝိမောက္ခစသည့် အမည်ရပုံ	**၃၂၆**
ဖိုလ်စိတ်၏ သုညတဝိမောက္ခစသည် မည်ခြင်းအကြောင်း	၃၂၆
ဖလသမာပတ်ဝီထိဥ္ဇ ဖိုလ်စိတ်အမည်ထူး ရပုံများ	၃၂၇
ဖလသမာပတ်ဝီထိဥ္ဇ မိမိပွါးများသည်အတိုင်း အမည်ရခြင်း	၃၂၇
မဂ်ဖိုလ်၏ သုညတဝိမောက္ခစသည့် အမည်တူခြင်းအကြောင်း	၃၂၈
အာရုံအားဖြင့် အမည်တူခြင်း	၃၂၈
ဂုဏ်အားဖြင့် အမည်တူခြင်း	၃၂၈
ပုဂ္ဂလဘေဒ	**၃၂၈**
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးပယ်သော ကိလေသာနှင့်လားရာဂတိများ	၃၂၈
သောတာပန်မည်ပုံနှင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ	၃၂၉
သကဒါဂါမ်မည်ပုံနှင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ	၃၂၉

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အနာဂါမ်မည်ပုံနှင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ	၃၂၉
ရဟန္တာမည်ပုံနှင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ	၃၃၀
သမာပတ္တိဘေဒ	**၃၃၀**
ဆိုင်ရာ ဖလသမာပတ်ကို ဆိုင်ရာဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ဝင်စားနိုင်ခြင်း	၃၃၀
နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါး	၃၃၁
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားပုံ	၃၃၁
နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားရာ၌ သမထဝိပဿနာအစုံအစုံ ရှုပွါးရခြင်း	၃၃၁
ပုဗ္ဗကိစ္စ ၄-ပါး (နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားရာ၌)	၃၃၂
နိရောဓသမာပတ်မည်ပုံ	၃၃၂
နိရောဓသမာပတ်မှ ထသည့်အခါ ဖြစ်သည့်ဖိုလ်စိတ်များ	၃၃၃
နိရောဓသမာပတ်နောက် အနာဂါမိဖိုလ်စသည် တကြိမ်သာဖြစ်ခြင်း	၃၃၃
ဥယျောဇဉ်	၃၃၄
သမထ, ဝိပဿနာဘာဝနာ ပွါးများအပ်ကြောင်း	**၃၃၄**
ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း နိဂုံး	၃၃၄
ကျမ်းပြီးနိဂုံး .... —	၃၃၆
ဒါယကာကြီး နမ့ မှ တောင်းပန်၍ ရေးသားရပုံ	၃၃၆
အာသီသ	၃၃၇
မူလသောမကျောင်း၌ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းပြုခြင်း	၃၃၇
နိဿယနိဂုံး	၃၄၀
နိဿယရေးကူးသူ	၃၄၀
နိဿယကျမ်းပြုနှစ်နှင့် ဆုတောင်း	၃၄၁

ဗားကရာဆရာတော် မှု

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ
ပါဠိ နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အာသိသ ပဏာမ

ဒေဝါတိ ဒေဝဒေဝိန္ဒော၊ ဗြဟ္မာတိ ဗြဟ္မဗြဟ္မိန္ဒော။
စက္ကာတိ စက္ကစက္ကိန္ဒော၊ ဇယံ ဒေတံ ဇိနော မေ သော။

ဒေဝါတိ ဒေဝဒေဝိန္ဒော၊ နတ်တကာတို့ထက် လွန်မြတ်သော နတ်မင်းကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဗြဟ္မာတိ ဗြဟ္မဗြဟ္မိန္ဒော၊ ဗြဟ္မာတကာတို့ထက် လွန်မြတ်သော ဗြဟ္မာမင်းကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူထသော။ စက္ကာတိ စက္ကစက္ကိန္ဒော၊ စကြာမင်းတကာတို့ထက် လွန်မြတ်သော စကြာမင်းတဆူ ဖြစ်တော်မူထသော။ သော ဇိနော၊ ထိုငါးမာရ်အောင်မြင်ဘုရားရှင်သည်။ မေ၊ ကျမ်းပြုခြင်း၌ အားထုတ်လို့လ ကြောင့်ကြစိတ်ရှိသော အကျွန်ုပ်အား။ ဇယံ၊ အောင်မြင်မှု မင်္ဂလာ အဖြာဖြာကို။ ဒေတံ=ဒေတု၊ ပေးသနားတော်မူပါစေသတည်း။

ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်-ဗားကရာ ဆရာတော်
တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု
အရှင် ဓမ္မာဘိနန္ဒ၏ အာသိသပုဗ္ဗက ဂန္ထာရမ္ဘဖြင့်
ရတနာ ၃-ပါးကို ရှိခိုးခြင်း ပဏာမ ပြီး၏။

ရတနတ္တယ ပဏာမ

(ဘုရား,တရား,သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးခြင်း)

၁။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မတုလံ၊ သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ။
အဘိဝါဒိယ ဘာသိဿံ၊ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ။

ဘုရားဂုဏ်တော် ၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏တရား, ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောတရား, ချီးမွမ်းအပ်သောတရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော, နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော, မြတ်သော-အရိယာသံဃာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ သုံးနက်, ဥတ္တမ သုံးနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား, ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောတရား, ချီးမွမ်းအပ်သောတရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့တွင်, နတ် လူအပေါင်းတို့ထက်, နတ် လူအပေါင်းတို့ဌာ-မြတ်သော အရိယာ သံဃာပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (ဂဏ သုံးနက်),(သ သဒ္ဓမ္မ သုံးနက်, ဂဏုတ္တမ=ခြောက်နက်၊ သာမညနှစ်နည်း)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာသံဃာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နှတ် လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ ပဌမအနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ဆက္က=ခြောက်နက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နှုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာ သံဃာ) အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းနှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာ· သံဃာ)နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်(အရိယာ· သံဃာ)နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ဖြစ် တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ ဒုတိယအနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ဆက္က=ခြောက်နက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သောတရား၊ ကျော် စောသောပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သောတရား၊ နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ)နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။
(သ သဒ္ဓမ္မ တတိယအနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ဆက္က=ခြောက်နက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ ကျော်စောသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။
(သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ပဌမအနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ဒုတိယအနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ တတိယအနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ)နှင့် တကွဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့တွင် မြတ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ စတုတ္ထအနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နတ်လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာ သံဃာ) နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူ ထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ပဉ္စမအနက်)

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ)နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာ သံဃာ)နှင့် တကွဖြစ်တော်မူသသော။

တနည်းကား—သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ နတ် လူအပေါင်းတို့၌ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ)နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ (သ သဒ္ဓမ္မ တိက=သုံးနက်နှင့် ဂဏုတ္တမ ဆဋ္ဌအနက်)

အတုလံ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ကြောင့် တစုံတယောက်သော သူနှင့် တူတော်မမူထသော။

တနည်းကား—အတုလံ၊ သီလ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် ချိန်နှင့် တူသော ဉာဏ်ဖြင့် တစုံတယောက်သော သူနှင့် မနှိုင်းယှဉ်အပ်ထသော။

တနည်းကား—အတုလံ၊ သီလ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တူသော တစုံတယောက်သောသူ ရှိတော်မမူထသော။

တနည်းကား—အတုလံ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ချိန်နှင့်တူသော ဉာဏ်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်သော တစုံတယောက်သောသူ ရှိတော်မမူထသော။ (အတုလ ၄-နက်)

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သစ္စာ, အသစ္စာအားဖြင့် ပြားသော ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် မိမိအလိုလိုသာ သိတော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို။

တနည်းကား—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သူတပါးတို့သည် မနှိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိအလိုလိုသာ ဝါသနာနှင့်တကွ မောဟသာလျှင် ဖြစ်သော ပြင်းစွာသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ စင်စစ် နိုးတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို။

တနည်းကား—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ နေ၏အရောင်နှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်းကြောင့် မြတ်သောအရောင် အသရေ၏ တင့်တယ်ခြင်း အပေါင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ပွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော ပဒုမာကြာကဲ့သို့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်းကြောင့် မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်အပ်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သို့ ရောက်သဖြင့် မိမိအလိုလိုသာ အသင့်အားဖြင့် ပွင့်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို။

တနည်းကား—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ မဖောက်မပြန် ကောင်းမွန်လှစွာ ဆရာကင်းပြီး မဂ်ခရီးဖြင့် ပြည်ကြီးပုရ အမတသို့ ကြွသွားတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို။ (**သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ** ၄-နက်)

အဘိဝါဒိယ=အဘိဝန္ဒာမိ၊ အထူးသဖြင့် ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝါဒိယ= အဘိဝန္ဒိတွာ၊ အထူးသဖြင့် ရှိခိုးဦး၍။

တနည်းကား—အဘိဝါဒိယ=ဝိသေသတော ဝန္ဒာမိ၊ ဘယ, လာဘ, ကုလကြဉ်ရှောင်း ဂုဏ်တော်ပေါင်းကို အောက်မေ့သဖြင့် အသင့်နှလုံး ဆိုပိတ်ဖုံးလျက် သုံးတန်စေတနာ သုံးဖြာဒွါရ ပဏာမဖြင့် ကြည်ဆွသဒ္ဓါ ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝါဒိယ=ဝိသေသတော ဝန္ဒိတွာ၊ ဘယ, လာဘ, ကုလ ကြဉ်ရှောင်း ဂုဏ်တော်ပေါင်းကို အောက်မေ့သဖြင့် အသင့်နှလုံး ဆိုပိတ်ဖုံးလျက် သုံးတန်စေတနာ သုံးဖြာဒွါရ ပဏာမဖြင့် ကြည်ဆွညွတ်နူး ရှိခိုးဦး၍။ (ဘုရား, တရား, သံဃာ ရတနာမြတ်သုံးပါးကို ရှိခိုးပြီး၍)

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို, အနက်တို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် **အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ** အမည်ရှိသော ကျမ်းကို။

ဘာသိဿံ=ကထေဿာမိ၊ ဟောပေအံ့။

သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း ရတနတ္တယပဏာမဂါထာ၏ အကျဉ်းချုပ်

အဟံ၊ ငါသည်။ သ သဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား, ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောတရား၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (အရိယာသံဃာ) အပေါင်းတည်းဟူသော ဂိုဏ်းမြတ်နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ အတုလံ၊ သီလစသော ဂုဏ်တော်တို့ကြောင့် တူသောသူ တစုံတယောက်မျှ ရှိတော်မမူထသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သစ္စတ အသစ္စတဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် မိမိအလိုလိုသာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကောင်းစွာ ထင်ထင် သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒိယ = အဘိဝန္ဒာမိ၊ အထူးသဖြင့် ရှိသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝါဒိယ=အဘိဝန္ဒိတွာ၊ အထူးသဖြင့် ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ၊ ခုနစ်ကျမ်းသော အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူအပ်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် **အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ** မည်သော **သင်္ဂြိုဟ်**ကျမ်းကို။ ဘာသိဿံ= ကထေဿာမိ၊ ဆိုပေအံ့။

ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး

၂။ တတ္ထ ဝုတ္တာ ဘိဓမ္မတ္ထာ၊ စတုဓာ ပရမတ္ထတော။
စိတ္တံ စေတသိကံ ရူပံ၊ နိဗ္ဗာနမိတိ သဗ္ဗထာ။

၂။ တတ္ထ=တသ္မိံ အဘိဓမ္မေ၊ ထိုအဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌။ သဗ္ဗထာ= သဗ္ဗေန ပကာရေန၊ ကုသိုလ်အစရှိသော, ခန္ဓာ အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်။ တထာဂတေဟိ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အဘိဓမ္မတ္ထာ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့သည်။ ပရမတ္ထတော = ပရမတ္ထဝသေနေဝ၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောသဘော၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။

တနည်းကား—ပရမတ္ထတော=ပရမတ္ထဝသေနေဝ၊ မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။

တနည်ကား—ပရမတ္ထတော ပရမတ္ထဝသေနေဝ၊ သမ္မုတိ ပညတ်ကို ထား၍ သမ္မုတိပညတ်မှ အသီးထုတ်အပ်သော ဆတ်ဆတ်သော ပရမတ္ထ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။

စိတ္တံ=ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာရင်း။ (စိတ်ရင်း)

စေတသိကံ=ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာတို့၏ သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းရင်း။ (စေတသိက်ရင်း)

ရူပံ=ဘူတုပါဒါယ ဘေဒဘိန္နော ရူပက္ခန္ဓော၊ ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အားဖြင့် ပြားသော ရူပက္ခန္ဓာရင်း။ (ရုပ်ရင်း)

နိဗ္ဗာနံ=မဂ္ဂဖလာန မာရမ္မဏဘူတော အသင်္ခတဓမ္မော၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော အသင်္ခတ တရားရင်း။ (နိဗ္ဗာန်ရင်း)

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတုဓာ= စတူဟိ အာကာရေဟိ၊ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

၁-စိတ်ပိုင်း

ဘုံအားဖြင့် စိတ်အပြား ၄-ပါး

၃။ တတ္ထ စိတ္တံ တာဝ စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ ကာမာဝစရံ, ရူပါဝစရံ, အရူပါဝစရံ, လောကုတ္တရဉ္စေတိ။

၃။ တတ္ထ=တေသု ယထာဥဒ္ဒိဋ္ဌေသု စတူသု အဘိဓမ္မတ္ထေသု၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် အကျဉ်းပြအပ်ကုန်ပြီးသော ထိုလေးပါးသော အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့တွင်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ မယာ၊ ငါသည်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အကျဉ်းပြအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကာမာဝစရဉ္စ၊ ကာမာဝစရစိတ်၄င်း။ ရူပါဝစရဉ္စ၊ ရူပါဝစရစိတ်၄င်း။ အရူပါဝစရဉ္စ၊ အရူပါဝစရစိတ်၄င်း။ လောကုတ္တရဉ္စ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၄င်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာမာဝစရစိတ် ၅၄-ပါး

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး

၄။ တတ္ထ ကတမံ ကာမာဝစရံ—

သောမနဿ သဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိကမေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊

သောမနဿ သဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကန္တိ

ဣမာနိ အဋ္ဌပိ လောဘသဟဂတ စိတ္တာနိ နာမ။

၄။ တတ္ထ=တေသု စတူသု စိတ္တေသု၊ ထိုလေးပါးသော စိတ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်စိတ်သည်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရ မည်သနည်း။

တနည်းကား— ကာမာဝစရ၊ ကာမာဝစရ စိတ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။

လောဘမူစိတ် ၈-ပါး။ ။ သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် အညီအညွတ် ကေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သောမနဿသဟဂတံ၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် အညီအညွတ် ကေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော

အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ လောဘ သဟဂတစိတ္တာနိ နာမ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၅။ ဒေါမနဿ သဟဂတံ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ ဒွေပိ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တ စိတ္တာနိ နာမ။

ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါး ၅။ ဒေါမနဿ သဟဂတံ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ၊ ဒေါသနှင့် အညီအညွတ် ကေပ္ပါဒ အစ ရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဒွေပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ် တို့သည်။ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ စိတ္တာနိ နာမ၊ ပဋိဃ သမ္ပယုတ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ္တ မေကံ,
ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စ သမ္ပယုတ္တ မေကန္တိ
ဣမာနိ ဒွေပိ မောမူဟ စိတ္တာနိ နာမ။

မောဟမူစိတ် ၂ ပါး ၆။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှော သော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်ဟကု ကေပ္ပါဒအစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အညီအညွတ် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစ ရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဥဒ္ဓစ္စ သမ္ပယုတ္တံ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် အညီအညွတ် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ =ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဒွေပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ် တို့သည်။ မောမူဟ စိတ္တာနိ နာမ၊ မောမူဟစိတ်(မောဟမူစိတ်)ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အကုသိုလ်စိတ် နိဂုံး

၇။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသာ ကုသလ စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

၇။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ သောမနဿ, ဥပေက္ခာ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပယောဂ အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့် နှစ်ပါးကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

ဘနည်းကား—ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို။ သမတ္တာနိ၊ အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟ ဂါထာ

၈။ အဋ္ဌဓာ လောဘမူလာနိ၊ ဒေါသမူလာနိ စ ဒွိဓာ။
မောဟမူလာနိ စ ဒွေတိ၊ ဒွါဒသာ’ကုသလာ သိယုံ။

၈။ လောဘမူလာနိ၊ လောဘဟု ဆိုအပ်သော မူလ ရှိကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ ဝေဒနာဒိ ဘေဒတော၊ ဝေဒနာ အစရှိသော အပြားဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒေါသမူလာနိ၊ ဒေါသဟု ဆိုအပ်သော မူလရှိကုန်သော။ စိတ္တာနိ စ၊ စိတ်တို့သည်လည်း။ သင်္ခါရဘေဒတော၊ သင်္ခါရ အပြားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

မောဟမူလာနိ၊ မောဟသာလျှင် မူလရှိကုန်သော။ စိတ္တာနိ စ၊ စိတ်တို့သည်လည်း။ သမ္ပယောဂ ဘေဒတော၊ သမ္ပယောဂ အပြားဖြင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အကုသလာ=အကုသလဘူတာနိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ ဒွါဒသ=ဒွါဒသ ဧဝ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထို တဆယ့်နှစ်ပါး အောက်။ ဝါ၊ ထို တဆယ့်နှစ်ပါးထက်။ ဥနာဓိကာနိ၊ အယုတ်အလွန်တို့သည်။ န သိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်။

အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး

၉။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ စက္ခုဝိညာဏံ,
တထာ သောတဝိညာဏံ,
ဃာနဝိညာဏံ,
ဇိဝှါဝိညာဏံ,
ဒုက္ခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ,
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တံ,
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ သန္တီရဏ စိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ သတ္တပိ အကုသလ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ။

အဟိတ် အကုသလဝိပါက်စိတ် ၇-ပါး ၉။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကျေပ္ပါဒ အစ ရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ

ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ စက္ခုဝိညာဏဥ္စ၊ စက္ခု-ဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။

တထာ၊ ထို့အတူ(ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သော)။ သောတဝိညာ-ဏဥ္စ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။

ဃာနဝိညာဏဥ္စ၊ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။

ဇိဝှါဝိညာဏဥ္စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။

ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ကာယဝိညာဏဥ္စ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစ ရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တဥ္စ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစိတ်၎င်း။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသောအစွမ်း ဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သန္တီရဏစိတ္တဥ္စ၊ သန္တီရဏစိတ်၎င်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ သတ္တပိ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့ သည်။ အကုသလ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ၊ အကုသလ ဝိပါက်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၀။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဏံ,
တထာ သောတဝိညာဏံ,
ဃာနဝိညာဏံ,
ဇိဝှါဝိညာဏံ,
သုခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ,
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တံ,
သောမနဿ သဟဂတံ သန္တီရဏစိတ္တံ,

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ သန္တီရဏစိတ္တဥ္စေတိ
ဣမာနိ အဋ္ဌပိ ကုသလ ဝိပါကာဟေတုက စိတ္တာနိ နာမ။

အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး ၁၀။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစ ရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏဥ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ရင်း။

တထာ၊ ထို့အတူ (ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သော)။ သောတဝိညာဏဥ္စ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်ရင်း။

ဃာနဝိညာဏဥ္စ၊ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်ရင်း။

ဇိဝှါဝိညာဏဥ္စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်ရင်း။

သုခသဟဂတံ၊ သုခဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ကာယဝိညာဏဥ္စ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်ရင်း။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တဥ္စ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစိတ်ရင်း။

သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သန္တီရဏစိတ္တဥ္စ၊ သန္တီရဏစိတ်ရင်း။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်း ဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒအစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သန္တီရဏစိတ္တဥ္စ၊ သန္တီရဏစိတ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့

သည်။ ကုသလဝိပါကာဟေတုက စိတ္တာနိ နာမ၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၁။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ,
တထာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ,
သောမနဿ သဟဂတံ ဟသိတုပ္ပါဒစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ တီဏိပိ အဟေတုက ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ။

အဟိတ်ကိရိယာစိတ် ၃-ပါး ၁၁။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တဥ္စ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်၎င်း။

တထာ၊ ထိုအတူ (ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သော)။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန-စိတ္တဥ္စ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၎င်း။

သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေုပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့်တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဟသိတုပ္ပါဒစိတ္တဥ္စ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ် ၎င်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ တီဏိပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ အဟေတုက ကိရိယ စိတ္တာနိ နာမ၊ အဟိတ် ကိရိယာစိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဟိတ်စိတ် နိဂုံး

၁၂။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌာရသာဟေတုကစိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

၁၂။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြောင်းအကြောင်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အကုသလဝိပါက်, ကုသလဝိပါက်,

ကိရိယာဟူသော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ အဟေတုက စိတ္တာနိ၊ အဟိတ်စိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

တနည်းကား— အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ အဟေတုက စိတ္တာနိ၊ အဟိတ်စိတ်တို့ကို။ **သမတ္တာနိ၊** အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

အဟိတ်စိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၁၃။ သတ္တာ' ကုသလ ပါကာနိ၊ ပုညပါကာနိ အဋ္ဌဓာ။
ကြိယစိတ္တာနိ တီဏိတိ၊ အဋ္ဌာရသ အဟေတုကာ။

၁၃။ အကုသလ ပါကာနိ၊ အကုသလ ဝိပါက် စိတ်တို့သည်။ စက္ခာ-ဒိနိဿယ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒိ ကိစ္စဘေဒတော၊ စက္ခုအစရှိသော မှီရာ, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း အစရှိသော ကိစ္စတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပုညပါကာနိ၊ အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ စက္ခာဒိနိဿယ-**သ**မ္ပဋိစ္ဆနာဒိ ကိစ္စဘေဒတော၊ စက္ခုအစရှိသောမှီရာ, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း အစရှိသော ကိစ္စတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကြိယစိတ္တာနိ၊ အဟိတ်ကိရိယာစိတ်တို့သည်။ အာဝဇ္ဇနာဒိ ကိစ္စ-ဘေဒတော၊ အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ကိစ္စတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တီဏိ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အဟေတုကာ - အဟေတုကဘူတာနိ၊ အဟိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ **စိ**တ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ အဋ္ဌာရသ=အဋ္ဌာရသဧဝ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါး **အောက်**။ ဝါ၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးထက်။ ဦနာဓိကာနိ၊ အယုတ်အလွန်တို့သည်။ န သိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်။

၁၄။ ပါပါ' ဟေတုကာ မုတ္တာနိ၊ သောဘနာနီတိ ဝုစ္စရေ။
ဧကူနသဋ္ဌိ စိတ္တာနိ၊ အထေက နဝုတီပိ ဝါ။

သောဘနစိတ် ၅၉-ပါး ၁၄။ ပါပါ ဟေတုကာ မုတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်, အဟိတ်စိတ်တို့မှ လွတ်ကုန်သော။ **ဧကူနသဋ္ဌိ**၊ တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ သောဘနာနီတိ၊ သောဘနစိတ် အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စရေ=ဝုစ္စန္တိ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

သောဘနစိတ် ၉၁-ပါး။ ။အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ ပါပါ ဟေတုကမုတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်, အဟိတ်စိတ်တို့မှ လွတ်ကုန်သော။ ဧကနဝုတိ၊ ကိုးဆယ့် တပါးကုန်သော။ စိတ္တာနိပိ၊ စိတ်တို့ကိုလည်း။ သောဘနာနီတိ၊ သောဘနစိတ် အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စရေ=ဝုစ္စန္တိ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ကာမာဝစရ သောဘနစိတ် ၂၄-ပါး

၁၅။ သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊
သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ, သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ အဋ္ဌပိ ကာမာဝစရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ။

မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး ၁၅။ သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် အညီအညွတ်

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန

ထမ္မာဒေအး - ရန်ကုန်

ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဥ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် မယှဥ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် အညီအညွတ် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဥ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် မယှဥ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်

တို့သည်။ ကာမာဝစရ ကုသလစိတ္တာနိ နာမ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၆။ သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ အဋ္ဌပိ သဟေတုက ကာမာဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ။

မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး ၁၆။ သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် အညီအညွတ် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစ

ရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်အညီအညွတ် ကျေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကျေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကျေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ သဟေတုက ကာမာဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရ ဝိပါက်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၇။ သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
သောမနဿ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာ သဟဂတံ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မေကံ,
သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ အဋ္ဌပိ သဟေတုက ကာမာဝစရ ကိရိယ စိတ္တာနိ နာမ။

မဟာကိရိယာစိတ် ၈-ပါး ၁၇။ သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကျေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကျေပွါဒ

အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် အညီ အညွတ် ကေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သောမနဿ သဟဂတံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်အညီအညွတ် ကေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း မရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်း ရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်သော။ အသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

သသင်္ခါရိကံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်လည်း။ ဧကံ၊ တခု။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။

သဟေတုက ကာမာဝစရ ကိရိယ စိတ္တာနိ နဝမ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရ ကိရိယာစိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကာမာဝစရစိတ် နိဂုံး

၁၈။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ စတုဝီသတိ သဟေတုက ကာမာဝစရ-ကုသလ ဝိပါက ကိရိယ စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

၁၈။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကိရိယာဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ စတုဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ သဟေတုက ကာမာဝစရ ကုသလ ဝိပါက ကိရိယ-စိတ္တာနိ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်, သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက်, သဟိတ် ကာမာဝစရကိရိယာစိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

တနည်းကား—စတုဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော။သဟေတုက-ကာမာဝစရ ကုသလ ဝိပါက ကိရိယစိတ္တာနိ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်, သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက်, သဟိတ်ကာမာဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ သမတ္တာနိ၊ အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ကာမာဝစရစိတ် ၂၄-ပါး ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၁၉။ ဝေဒနာ ဉာဏ သင်္ခါရ- ဘေဒေန စတုဝီသတိ။
သဟေတု ကာမာဝစရ- ပုည ပါက ကြိယာ မတာ။

၁၉။ သဟေတု ကာမာဝစရ ပုည ပါက ကြိယာ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်,သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက်, သဟိတ်ကာမာဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ ဝေဒနာ, ဉာဏ သင်္ခါရဘေဒေန၊ ဝေဒနာ,ဉာဏ်, သင်္ခါရတို့၏ **အပြား**ဖြင့်။ ဝါ၊ ဝေဒနာအပြား,ဉာဏ်အပြား, သင်္ခါရတို့၏ အပြားဖြင့်။ ပစ္စေကံ၊ **အသီးအသီး**။ ဒုဝိဓတ္တာ စ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ စတုဗ္ဗိဓတ္တာ စ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဋ္ဌဝိဓတ္တာ စ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။

သမ္ပိဏ္ဍိတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဆ စ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ငင်း။ ဒွါဒသ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ငင်း။ စတုဝီသတိ စ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ငင်း။ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ကာမစိတ်ပေါင်း ၅၄-ပါး သင်္ဂဟ ဂါထာ

၂၀။ ကာမေ တေဝီသ ပါကာနိ၊ ပုညာ'ပုညာနိ ဝီသတိ။
ဧကာဒသ ကြိယာ စေတိ၊ စတုပညာသ သဗ္ဗထာ။

၂၀။ ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌။ အဝစရာနိ၊ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ တေဝီသ၊ နှစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ပါကာနိ စ၊ ဝိပါက်စိတ်တို့ငင်း။

ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ ပုညာပုညာနိ စ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် စိတ်တို့ငင်း။

ဧကာဒသ၊ တဆယ့်တပါးကုန်သော။ ကြိယာ စ၊ ကိရိယာစိတ်တို့ငင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်,ဝိပါက်, ကိရိယာစိတ်တို့၏ အတွင်း၌ဝင်သော ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ စတု-ပညာသ=စတုပညာသ ဧဝ၊ ငါးဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်သာ လျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုငါးဆယ့်လေးပါးအောက်။ ဝါ၊ ထို ငါးဆယ့်လေးပါးထက်။ ဦနာဓိကာနိ၊ အယုတ် အလွန်တို့သည်။ န သိယုံ၊မဖြစ်ကုန်။

ရူပါဝစရစိတ် ၁၅-ပါး

၂၁။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခ ဧကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာန-ကုသလစိတ္တံ,
ဝိစာရ ပီတိ သုခ ဧကဂ္ဂတာ သဟိတံ ဒုတိယဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တံ,
ပီတိ သုခ ဧကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တံ,
သုခ ဧကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တံ,

ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တဉ္စေတိ ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ။

ရူပကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါး ၂၁။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာနကုသလ-စိတ္တဉ္စ၊ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာန-ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာတည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ တတိယဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ သုခ, ဧကဂ္ဂတာတည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာတည်း ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာန ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ ပဉ္စမ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ ရူပါဝစရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ၊ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၂။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာန-

သုခေကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန ဝိပါကစိတ္တံ,
ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန ဝိပါက စိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ။

ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါး ၂၂။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ-သဟိတံ၊ ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာတည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာန-ဝိပါက စိတ္တဉ္စ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်ငင်း။

ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာန-ဝိပါက စိတ္တဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်ငင်း။

ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ တတိယဇ္ဈာန ဝိပါက စိတ္တဉ္စ၊ တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်ငင်း။

သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန ဝိပါကစိတ္တဉ္စ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်ငင်း။

ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာန ဝိပါကစိတ္တဉ္စ၊ ပဉ္စမ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်ငင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ ရူပါဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ၊ ရူပါဝစရ ဝိပါက်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၃။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာန-ကိရိယစိတ္တံ,

**ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ဒုတိယဇ္ဈာန ကိရိယ-
စိတ္တံ,
ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တံ,
သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တံ,
ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရ ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ။**

ရူပကိရိယာစိတ် ၅-ပါး ၂၃။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ-
သဟိတံ၊ ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ,
ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဌ-
မဇ္ဈာနကိရိယစိတ္တဥ္စ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ဒင်း။

ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာန-ကိရိယစိတ္တဥ္စ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ဒင်း။

ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ တတိယဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တဥ္စ၊ တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ဒင်း။

သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တဥ္စ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ဒင်း။

ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာန ကိရိယစိတ္တဥ္စ၊ ပဉ္စမ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ဒင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ ရူပါဝစရ ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ၊ ရူပါဝစရ ကိရိယာစိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရူပါဝစရစိတ် နိဂုံး

၂၄။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ ပန္နရသ ရူပါဝစရ ကုသလ ဝိပါက ကိရိယ-
စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

၂၄။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကိရိယာဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ရူပါဝစရ ကုသလ ဝိပါက ကိရိယစိတ္တာနိ၊ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်, ရူပါဝစရ ဝိပါက်, ရူပါဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

တနည်းကား—ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ရူပါဝစရ ကုသလ-ဝိပါက ကိရိယစိတ္တာနိ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်, ရူပါဝစရဝိပါက်, ရူပါဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ သမတ္တာနိ၊ အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၂၅။ ပဉ္စဓာ ဈာနဘေဒေန၊ ရူပါဝစရ မာနသံ။
ပုည ပါက ကြိယာ ဘေဒါ၊ တံ ပဉ္စဒသဓာ ဘဝေ။

၂၅။ ရူပါဝစရမာနသံ၊ ရူပါဝစရစိတ်သည်။ ဈာနဘေဒေန၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်သော အပြားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ=ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ပုည ပါက ကြိယာ ဘေဒါ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကိရိယာတို့၏ အပြားဖြင့်။ ဝါ၊ ကုသိုလ် အပြား, ဝိပါက်အပြား, ကိရိယာတို့၏ အပြားဖြင့်။ တံ၊ ထိုရူပါဝစရစိတ်သည်။ ပဉ္စဒသဓာ=ပဉ္စဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါးအပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

အရူပါဝစရစိတ် ၁၂-ပါး

၂၆။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလစိတ္တံ,
ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလစိတ္တံ,

အာကိဉ္စညာယတနကုသလစိတ္တံ,
နေဝသညာနာသညာယတန ကုသလစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ။

အရူပကုသိုလ်စိတ် ၄-ပါး ၂၆။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလ စိတ္တဉ္စ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင် ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလ စိတ္တဉ္စ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဏ်သည် ရောက်အပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

အာကိဉ္စညာယတန ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ အာကိဉ္စညာယတန စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှ အကြွင်းမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော နတ္ထိဘာဝ ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသလစိတ္တဉ္စ၊ နေဝသညာ နာသညာယတနစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသော သညာကား မရှိ, သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည် မဟုတ်သော မနာယတန ဓမ္မာယတနဉ္ဇ အကျုံးဝင်သော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ အရူပါဝစရကုသလ စိတ္တာနိ နာမ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇။ အာကာသာနဉ္စာယတန ဝိပါကစိတ္တံ,
ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါကစိတ္တံ,
အာကိဉ္စညာယတန ဝိပါကစိတ္တံ,

နေဝသညာ နာသညာယတန ဝိပါကစိတ္တဉ္စေတိ ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ။

အရူပဝိပါက်စိတ် ၄-ပါး ၂၇။ အာကာသာနဉ္စာယတန ဝိပါက စိတ္တဉ္စ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။

ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက စိတ္တဉ္စ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ဝါ၊ ဒုတိယာရုပ္ပ ဝိညာဏ်သည် ရောက်အပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။

အာကိဉ္စညာယတန ဝိပါကစိတ္တဉ္စ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှ အကြွင်းမရှိသော ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဏ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော နတ္ထိဘာဝပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။

နေဝသညာ နာသညာယတန ဝိပါကစိတ္တဉ္စ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသောသညာကား မရှိ, သိမ်မွေ့သော သညာ မရှိသည်မဟုတ်သော မနာယတန ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်၎င်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ အရူပါဝစရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၈။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တံ,
ဝိညာဏဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တံ,
အာကိဉ္စညာယတန ကိရိယစိတ္တံ,

နေဝသညာ နာသညာယတန ကိရိယစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရ ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ။

အရူပကိရိယာစိတ် ၄-ပါး ၂၀။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တဉ္စ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။

ဝိညာဏဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တဉ္စ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။ ဝါ၊ ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဏ်သည် ရောက်အပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။

အာကိဉ္စညာယတန ကိရိယစိတ္တဉ္စ၊ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှ အကြွင်းမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော နတ္ထိဘာဝပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။

နေဝသညာ နာသညာယာတန ကိရိယစိတ္တဉ္စ၊ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသော သညာကား မရှိ, သိမ်မွေ့သော သညာ မရှိသည် မဟုတ်သော မနာယတန ဓမ္မာယတနဉ္စ အကျုံးဝင်သော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော ကိရိယာစိတ်ငင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ အရူပါဝစရ ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ၊ အရူပါဝစရကိရိယာစိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရူပစိတ် နိဂုံး

၂၉။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသ အရူပါဝစရ ကုသလ ဝိပါက-ကိရိယ စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

အဘိ-သင်္ဂဟ ၇—ပ-မ-ဗ-သ-စ

၂၉။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကိရိယာဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အရူပါဝစရ ကုသလ ဝိပါက ကိရိယစိတ္တာနိ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်, အရူပါဝစရ ဝိပါက်, အရူပါဝစရ ကိရိယာ စိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

တနည်းကား—ဒွါဒသ၊တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အရူပါဝစရ ကုသလ-ဝိပါကကိရိယစိတ္တာနိ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်, အရူပါဝစရဝိပါက်, အရူပါဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ သမတ္တာနိ၊ အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

အရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၀။ အာလမ္ဗဏပ္ပဘေဒေန၊ စတုဓာ ရုပ္ပမာနသံ။
ပုည ပါက ကြိယာ ဘေဒါ၊ ပုန ဒွါဒသဓာ ဋ္ဌိတံ။

၃၀။ အာရုပ္ပမာနသံ၊ အရူပါဝစရစိတ်သည်။ အာလမ္ဗဏပ္ပဘေဒေန၊ ကောင်းကင်အာရုံ အစရှိသော လေးပါးသော အာရုံတို့၏ အပြားဖြင့်။ စတုဓာ=စတူဟိ ပကာရေဟိ၊ လေးပါးသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။

ပုန၊ တဖန်။ ပုည ပါက ကိရိယာ ဘေဒါ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကိရိယာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်အပြား, ဝိပါက်အပြား, ကိရိယာအပြားဖြင့်။ ဒွါဒသဓာ=ဒွါဒသဟိ ပကာရေဟိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။

လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး

၃၁။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂ စိတ္တံ,
သကဒါဂါမိ မဂ္ဂ စိတ္တံ,
အနာဂါမိ မဂ္ဂ စိတ္တံ,
အရဟတ္တ မဂ္ဂ စိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ လောကုတ္တရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ။

မဂ်စိတ် ၄-ပါး ၃၁။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂ စိတ္တဉ္စ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ သကဒါဂါမိမဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤလူ့ ဘုံသို့ တကြိမ်သာ လာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။

အနာဂါမိ မဂ္ဂ စိတ္တဉ္စ၊ အနာဂါမိ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤကာမဘုံသို့ မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။

အရဟတ္တမဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ အရဟတ္တမဂ်နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ ပူဇော် အထူးကို ခံထိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အရဟတ္တ ဖိုလ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဥင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ် တို့သည်။ လောကုတ္တရ ကုသလ စိတ္တာနိ နာမ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ် **စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊** ဖြစ်ကုန်၏။

၃၂။ သောတာပတ္တိ ဖလ စိတ္တံ,
သကဒါဂါမိ ဖလ စိတ္တံ,
အနာဂါမိ ဖလ စိတ္တံ,
အရဟတ္တ ဖလ စိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ လောကုတ္တရ ဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ။

ဖိုလ်စိတ် ၄-ပါး ၃၂။ သောတာပတ္တိ ဖလ စိတ္တဉ္စ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်စိတ်ဥင်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသို့ ရှေးဦးစွာရောက်ခြင်းဖြင့် ရအပ်

သော အကျိုးဖြစ်သောစိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုး၌ (ဖြစ်သော)စိတ်ရင် ။ ဝါ၊ အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရင်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သောစိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုး၌ (ဖြစ်သော) စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရင်း။

သကဒါဂါမိဖလစိတ္တဥ္စ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤလူ့ဘုံသို့ တကြိမ်သာ လာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော စိတ်ရင်း။ ဝါ အကျိုး၌(ဖြစ်သော)စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရင်း။

အနာဂါမိ ဖလ စိတ္တဥ္စ၊ အနာဂါမိဖိုလ် စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤကာမဘုံသို့ မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုး၌(ဖြစ်သော)စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရင်း။

အရဟတ္တ ဖလစိတ္တဥ္စ၊ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးဖြစ်သော စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုး၌ (ဖြစ်သော) စိတ်ရင်း။ ဝါ၊ အကျိုးဟု ဆိုအပ် သော သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ လောကုတ္တရဝိပါက စိတ္တာနိ နာမ၊ လောကုတ္တရာ ဝိပါက်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

လောကုတ္တရာစိတ် နိဂုံး

၃၃။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌ လောကုတ္တရ ကုသလ ဝိပါက စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

၃၃။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ကုသိုလ်, ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော

ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ လောကုတ္တရ ကုသလ ဝိပါက စိတ္တာနိ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်, လောကုတ္တရာ ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ သမတ္တာနိ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

တနည်းကား—အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ လောကုတ္တရ ကုသလ ဝိပါက-စိတ္တာနိ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်,လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ သမတ္တာနိ၊ အကျဉ်းရေတွက်၍ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

လောကုတ္တရာစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၄။ စတုမဂ္ဂပ္ပဘေဒေန၊ စတုဓာ ကုသလံ တထာ။
ပါကံ တဿ ဖလတ္တာတိ၊ အဋ္ဌဓာ နုတ္တရံ မတံ။

၃၄။ ကုသလံ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ စတုမဂ္ဂပ္ပဘေဒေန၊ လေးပါးအပြားရှိသော သောတာပတ္တိမဂ် အစရှိကုန်သော အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော အပြားဖြင့်။ စတုဓာ=စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တထာ၊ ထိုအတူ။ ပါကံ၊ လောကုတ္တရာ ဝိပါက်စိတ်သည်။ တဿ=တဿေဝ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်၏သာလျှင်။ ပါကဿ၊ ဝိပါက်စိတ်၏။ ဖလတ္တာ၊ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဓာ-=စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ အဋ္ဌဓာ=အဋ္ဌဝိဓံ ဣတိ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိ၏ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။

စိတ်အကျဉ်း ၈၉-ပါး

၃၅။ ဒွါဒသာ ကုသလာနေဝံ၊ ကုသလာနေက ဝီသတိ။
ဆတ္တိံသေဝ ဝိပါကာနိ၊ ကြိယစိတ္တာနိ ဝီသတိ။

ဇာတ်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း ၃၅။ ဝေံ=ယထာ ဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အကုသလာနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဒွါဒသ=ဒွါဒသ ဝေ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဧကဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိပါကာနိ၊ ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကြိယစိတ္တာနိ၊ ကိရိယာစိတ်တို့သည်။ ဝီသတိဝေ၊ နှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၆။ စတုပညာသဓာ ကာမေ၊ ရူပေ ပန္နရသီ'ရယေ။
စိတ္တာနိ ဒွါဒသာရူပေ၊ အဋ္ဌဓာ နုတ္တရေ တထာ။

ဘုံအားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း ၃၆။ ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်ဘုံ၌။ အဝ-စရာနိ၊ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ စတုပညာသဓာ၊ ငါးဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

ရူပေ၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပ တဆယ့်ငါးဘုံ၌။ အဝစရာနိ၊ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

အရူပေ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ အဝစရာနိ၊ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

တထာ ပန၊ မုချာဓာရမှတပါး ဥပစာဓာရကို ဆိုအံ့။ အနုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးအပေါင်း၌။ သမဘိနိဝိဋ္ဌာနိ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိ

ကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

တနည်းကား—ကာမေ=ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌ များ သောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ စတုပညာသခေ၊ ငါးဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

ရူပေ=ရူပါဝစရာနိ၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပ တဆယ့်ငါးဘုံ၌ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

အရူပေ=အရူပါဝစရာနိ၊ အရူပလေးဘုံ၌ များသောအားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အနုတ္တရေ=အနုတ္တရာနိ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တာနိ ပန၊ စိတ်တို့ကိုကား။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပရမတ္ထဝိဒူ၊ ပရမတ်ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဤရယေ၊ ဟောတော်မူ၏။

စိတ်အကျဉ်းအကျယ် သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၇။ ဣတ္ထ မေကူန နဝုတိ–ပဘေဒံ ပန မာနသံ။
ဧကဝီသသတံ ဝါထ၊ ဝိဘဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။

၃၇။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ မာနသံ၊ စိတ်ကို။ ဣတ္ထံ=ယထာဝုတ္တဘေဒေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဇာတိဘေဒ, ဘူမိဘေဒ အပြားအားဖြင့်။ ဧကူန နဝုတိ ပဘေဒံ၊ တခုယုတ်

ကိုးဆယ် အပြားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိဘဇန္တိ၊ ဝေဘန်ကုန်၏။

အထဝါ၊တနည်းကား။ ဧကဝီသသတံ၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိဘဇန္တိ၊ ဝေဘန်ကုန်၏။

စိတ်အကျယ် ၁၂၁-ပါး

၃၀။ ကထမေကူန နဝုတိဝိဓံ စိတ္တံ ဧကဝီသ သတံ ဟောတိ။

၃၀။ ဧကူန နဝုတိဝိဓံ၊ တခုယုတ် ကိုးဆယ် အပြားရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကဝီသ သတံ၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။

လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ်-၄၀

ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာနသောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ။
ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ဒုတိယဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ။
ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ။
သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ။
ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တဉ္စေတိ ဣမာနိ ပဉ္စပိ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂ စိတ္တာနိ နာမ။

သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ၅-ပါး။ ။ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာသဟိတံ၊ ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန် အင်္ဂါငါးပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်ရင်း။

ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဒုတိယဈာန-သောတာပတ္တိမဂ္ဂစိတ္တံ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့် ယှဉ်သော သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်ရင်း။

ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန် အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ တတိယဈာန သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂစိတ္တံ၊ တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်ရင်း။

သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ သုခ, ဧကဂ္ဂတာတည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ စတုတ္ထဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ စတုတ္ထ-ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်ရင်း။

ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဉ္စမဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တာနိ နာမ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၉။ တထာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ အနာဂါမိမဂ္ဂ အရဟတ္တမဂ္ဂစိတ္တဉ္စေတိ သမဝီသတိ မဂ္ဂစိတ္တာနိ။

၄၀။ တထာ ဖလစိတ္တာနိ စေတိ သမစတ္တာလီသ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ ဘဝန္တီတိ။

အထက်မဂ်စိတ် ၁၅-ပါးနှင့် ဖိုလ်စိတ် ၂၀-ပါး ၃၉။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ အနာဂါမိမဂ္ဂ အရဟတ္တမဂ္ဂ စိတ္တဉ္စ၊ သကဒါဂါမိမဂ်, အနာဂါမိမဂ်, အရဟတ္တမဂ် စိတ်သည်လည်း။ (ပါဌ်အချိုးရှိတိုင်း ပေးမှုကား—သကဒါဂါမိမဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ သကဒါဂါမိ မဂ်စိတ်သည်ရင်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ အနာဂါမိမဂ်စိတ်သည်ရင်း၊ အရဟတ္တမဂ္ဂစိတ္တဉ္စ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်သည်ရင်း။) တထာ၊ ထိုအတူ။ ပဉ္စ-

ပဥ္စဝိဓံ၊ ငါးပါး-ငါးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမဝီသတိ၊ အမျှ နှစ်ဆယ်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ မဂ်စိတ်တို့လည်းကောင်း။

၄၀။ တထာ၊ ထို့အတူ အမျှနှစ်ဆယ်သော။ ဖလစိတ္တာနိ စ၊ ဖိုလ်စိတ်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည်။သမစတ္တာလီသ၊ အမျှလေးဆယ်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မဂ်စိတ်နှစ်ဆယ် ဖိုလ်စိတ်နှစ်ဆယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကူန နဝုတိဝိဓံ၊ တခုယုတ် ကိုးဆယ် အပြားရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကဝီသ သတံ၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

လောကုတ္တရာစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၄၁။ ဈာနင်္ဂယောဂ ဘေဒေန၊ ကတွေကေကံ တု ပဉ္စဓာ။
ဝုစ္စတာ နုတ္တရံ စိတ္တံ၊ စတ္တာလီသဝိဓန္တိ စ။

၄၁။ ပါဒကဇ္ဈာန သမ္မသိတဇ္ဈာန ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေသု၊ ပါဒကဈာန် သမ္မသိတဈာန် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယတို့တွင်။ ဧကေက သဒိသတ္တာ၊ တပါးတပါး နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော လောကုတ္တရာ စိတ်ကို။ ဈာနင်္ဂယောဂဘေဒေန၊ ပဉ္စမဈာန် အစရှိသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ နှင့်ယှဉ်သော အပြားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ=ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်ကို။ ကတွာ တု=ကတွာ ဧဝ၊ ပြု၍သာလျှင်။ အနုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ် သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ စတ္တာလီသဝိဓန္တိ စ၊ လေးဆယ်အပြား ရှိ၏ဟူ၍ လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

လောကီ လောကုတ္တရာ ဈာန်စိတ်အပေါင်း

၄၂။ ယထာ စ ရူပါဝစရံ၊ ဂယှတာနုတ္တရံ တထာ။
ပဌမာဒိဈာနဘေဒေ၊ အာရုပ္ပဉ္စာပိ ပဉ္စမေ။

၄၃။ ဧကာဒသဝိဓံ တသ္မာ၊ ပဌမာဒိက မီရိတံ။
ဈာနမေကေက မန္တေ တု၊ တေဝီသတိဝိဓံ ဘဝေ။

ဈာန်စိတ်ပြားခြင်းအကြောင်း ၄၂။ ရူပါဝစရဥ္စ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကိုင်း။ အနုတ္တရဥ္စ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကိုင်း။ ပဉ္စမာဒိဇ္ဈာနဘေဒေ = ပဉ္စမာဒိဇ္ဈာနဘေဒေန၊ ပဉ္စမဈာန် အစရှိသော ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့်။ ဂယှတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။

တထာ၊ ထိုအတူ။ အာရုပ္ပဥ္စာပိ၊ အရူပါဝစရစိတ် တဆယ့်နှစ်ခုကိုလည်း။ ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာယောဂေန၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အင်္ဂသမတာယ၊ ဈာန်အင်္ဂါတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စမေ=ပဉ္စမဇ္ဈာနဘာဝေန၊ ပဉ္စမဈာန်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဂယှတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ပဉ္စမာဒိကံ၊ ပဉ္စမဈာန် အစရှိသော။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဈာနံ၊ ဈာန်စိတ်ကို။ ကောဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်တပါး အပြားရှိ၏ ဟူ၍။ ဉာရိတံ၊ မိန့်အပ်၏။

အန္တေ တု=အန္တေ ပန၊ အဆုံးဖြစ်သော ပဉ္စမဈာန်စိတ်သည်ကား။ တေဝီသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ကုသိုလ် ဝိပါက် အကျယ်နှင့် စိတ်အကျယ်

၄၃။ သတ္တတ္တိံသ ဝိဓံ ပုညံ၊ ဒွိပညာသ ဝိဓံ တထာ။
ပါကမိစ္စာဟု စိတ္တာနိ၊ ဧကဝီသသတံ ဗုဓာ။

၄၃။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ သတ္တတ္တိံသဝိဓံ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

တထာ၊ ထိုမှို။ ပါကံ၊ ဝိပါက်စိတ်သည်။ ဒွိပညာသဝိဓံ၊ ငါးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်စိတ် သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး, ဝိပါက်စိတ် ငါးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ကို။

ကေဝိသ သတံ၊ တရာ့နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိ၏ ဟူ၍။ ဗုဓာ၊ ပညာ ရှိတို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ဝါ-အာဟု=ကထေန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

စိတ်ပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ စိတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ ပဌမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အနက်တို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။စိတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ စိတ္တသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

စိတ်ပိုင်း ပြီး၏။

၂-စေတသိက်ပိုင်း

စေတသိက် လက္ခဏာ ၄-ပါး

၁။ ဧကုပ္ပါဒ နိရောဓာ စ၊ ဧကာလမ္ဗဏ ဝတ္ထုကာ။
စေတောယုတ္တာ ဒွိပညာသ၊ ဓမ္မာ စေတသိကာ မတာ။

၁။ ဧကုပ္ပါဒ နိရောဓာ စ၊ စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်း, တကွချုပ်ခြင်းလည်း ရှိကုန်ထသော။ ဧကာလမ္ဗဏ ဝတ္ထုကာ စ၊ စိတ်နှင့်တူသောအာရုံ, တူသော မှီရာလည်း ရှိကုန်ထသော။ စေတောယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဒွိပညာသ၊ ငါးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့ကို။ စေတသိကာ၊ စေတသိက်အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

စေတသိက် ၅၂-ပါး
အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး

၂။ ကထံ—

ဖဿော, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, ဧကဂ္ဂတာ, ဇီဝိတိန္ဒြိယံ မနသိကာရော စေတိ သတ္တိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာ-ရဏာ နာမ။

သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက် ၇-ပါး ၂။ ကထံ=မတာ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။

ဖဿော စ၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဖဿ စေတသိက်ဒင်း။

ဝေဒနာ စ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာ စေတသိက်ဒင်း။

သညာ စ၊ အာရုံ၏သဘောကို မှတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော သညာ စေတသိက်ဒင်း။

စေတနာ စ၊ အာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စေတနာ စေတသိက်ငှင်း။

ဧကဂ္ဂတာ စ၊ တခုတည်းသော အာရုံကိုသာ ယူသည် ဖြစ်၍ တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်ငှင်း။

ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို စောင့်ခြင်း အစိုးရခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဇီဝိတိန္ဒြေ စေတသိက်ငှင်း။

မနသိကာရော စ၊ အာရုံ၌ နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော မနသိကာရ စေတသိက်ငှင်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ နာမ၊ သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော စိတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃။ ဝိတက္ကော, ဝိစာရော, အဓိမောက္ခော, ဝီရိယံ,ပီတိ, ဆန္ဒော စာတိ ဆ ဣမေ စေတသိကာ ပကိဏ္ဏကာ နာမ။

ပကိဏ်းစေတသိက် ၆-ပါး ၃။ ဝိတက္ကော စ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုတင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော **ဝိတက်စေတသိက်ငှင်း။**

ဝိစာရော စ၊ အာရုံ၌ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို သုံးသပ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝိစာရ စေတသိက်ငှင်း။

အဓိမောက္ခော စ၊ အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အဓိမောက္ခ စေတသိက်ငှင်း။

ဝီရိယဉ္စ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ထောက်ပံ့ခိုင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝီရိယ စေတသိက်ငှင်း။

ပီတိ စ၊ အာရုံကို နှစ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပီတိ စေတသိက်ငှင်း။

ဆန္ဒော စ၊ ပြုလိုကာ မတ္တသာ လက္ခဏာရှိသော ဆန္ဒ စေတသိက် ၎င်း။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမေ စေဘသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ ပကိဏ္ဏကာ နာမ၊ ပကိဏ်းစေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ပြိုး ပြွမ်းယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပကိဏ်းစေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ ဧဝမေတေ တေရသ စေတသိကာ အညသမာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဧတေ စေတသိကာ၊ ထိုစေတသိက်တို့ကို။ အညသမာနာတိ၊ အညသမာန်း စေတသိက် အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ဝါ၊ သောဘနစိတ်၌ယှဉ်ခိုက် အသောဘနစိတ်မှ တပါး သောဘနစိတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်, အသောဘနစိတ်၌ယှဉ်ခိုက် သောဘနစိတ်မှတပါး အသောဘနစိတ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အညသမာန်းစေတသိက် အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄-ပါး

၅။ မောဟော, အဟိရိကံ, အနောတ္တပ္ပံ, ဥဒ္ဓစ္စံ, လောဘော, ဒိဋ္ဌိ, မာနော, ဒေါသော, ဣဿာ, မစ္ဆရိယံ, ကုက္ကုစ္စံ, ထိနံ, မိဒ္ဓံ, ဝိစိကိစ္ဆာ စေတိ စုဒ္ဒသိမေ စေတသိကာ အကုသလာ နာမ။

၅။ မောဟော စ၊ အာရုံ၏သဘောကိုဖုံးလွှမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော မောဟ စေတသိက်၎င်း။

အဟိရိကဥ္စ၊ ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ မရှက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အဟိရိက စေတသိက်၎င်း။

အနောတ္တပ္ပဥ္စ၊ ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ မလန့်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အနောတ္တပ္ပစေတသိက်၎င်း။

ဥဒ္ဓစ္စဥ္စ၊ စိတ်၏ မငြိမ်သက်ခြင်း ပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဥဒ္ဓစ္စ စေတသိက်၎င်း။

လောဘော စ၊ အာရုံ၌ ငြိသောအားဖြင့် တပ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော လောဘစေတသိက်ဒင်း။

ဒိဋ္ဌိ စ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဒိဋ္ဌိ-စေတသိက်ဒင်း။

မာနော စ၊ မိမိကိုယ်ကို ငါသာလျှင် မြတ်၏ဟူ၍ မှန်ကင်းကဲ့သို့ ထောင်လွှားခြင်း လက္ခဏာရှိသော မာနစေတသိက်ဒင်း။

ဒေါသော စ၊ ကြမ်းတမ်းသောအားဖြင့် ပြစ်မှားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဒေါသစေတသိက်ဒင်း။

ဣဿာ စ၊ သူတပါးစည်းစိမ်ကို ငြူစူခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဣဿာ-စေတသိက်ဒင်း။

မစ္ဆရိယဉ္စ၊ မိမိစည်းစိမ်ကို လျှို့ဝှက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော မစ္ဆရိယ-စေတသိက်ဒင်း။

ကုက္ကုစ္စဉ္စ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်, မပြုလိုက်မိသော သုစရိုက်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကုက္ကုစ္စ စေတသိက်ဒင်း။

ထိနဉ္စ၊ စိတ်၏ မခံ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ထိန စေတသိက်ဒင်း။

မိဒ္ဓဉ္စ၊ စေတသိက်တို့၏မခံ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော မိဒ္ဓစေတသိက်ဒင်း။

ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝိစိကိစ္ဆာ စေတသိက်ဒင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ အကုသလာ နာမ၊ အကုသိုလ်စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အကုသိုလ်စိတ်၌သာ ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အကု-သိုလ် စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သောဘနစေတသိက် ၂၅-ပါး

၆။ **သဒ္ဓါ, သတိ, ဟိရီ, ဩတ္တပ္ပံ, အလောဘော, အဒေါသော, တတြမဇ္ဈတ္တတာ, ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိ, ကာယလဟုတာ, စိတ္တလဟုတာ, ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ, ကာယကမ္မညတာ,**

စိတ္တကမ္မညတာ, ကာယပါဂုညတာ, စိတ္တပါဂုညတာ, ကာယုဇ္ဇုကတာ, စိတ္တုဇ္ဇုကတာ စေတိ ဧကူနဝီသတိမေ စေတသိကာ ဘောဘန သာဓာရဏာ နာမ။

သောဘနသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး ၆။ သဒ္ဓါ စ၊ ဘုရားအစရှိသော ကောင်းသော အာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဒ္ဓါ စေတသိက်ဒင်း။

သတိ စ၊ ဘုရား အစရှိသော ကောင်းသော အာရုံ၌ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို အောက်မေ့စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော သတိ စေတသိက်ဒင်း။

ဟိရီ စ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်မှ ရှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဟိရီ စေတသိက်ဒင်း။

ဩတ္တပ္ပဉ္စ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်မှ လန့်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဩတ္တပ္ပစေတသိက်ဒင်း။

အလောဘော စ၊ အာရုံ၌ငြိသော အားဖြင့် မတပ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလောဘ စေတသိက်ဒင်း။

အဒေါသော စ၊ ကြမ်းတမ်းသောအားဖြင့် မပြစ်မှားခြင်း လက္ခဏာရှိသော အဒေါသ စေတသိက်ဒင်း။

တတြမဇ္ဈတ္တတာ စ၊ ထိုထိုသို့သော အာရုံတို့၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို လျစ်လျူရှုစေခြင်း လက္ခဏာရှိသော တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်ဒင်း။

ကာယပဿဒ္ဓိ စ၊ စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယပဿဒ္ဓိ စေတသိက်ဒင်း။

စိတ္တပဿဒ္ဓိ စ၊ စိတ်၏ ငြိမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်ဒင်း။

ကာယလဟုတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ ပေါ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယလဟုတာ စေတသိက်ဒင်း။

စိတ္တလဟုတာ စ၊ စိတ်၏ ပေါ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်ၡင်း။

ကာယမုဒုတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ နူးညံ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယမုဒုတာ စေတသိက်ၡင်း။

စိတ္တမုဒုတာ စ၊ စိတ်၏ နူးညံ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်ၡင်း။

ကာယကမ္မညတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ အမှု၌ ကောင်းသော အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိသော ကာယကမ္မညတာ စေတသိက်ၡင်း။

စိတ္တကမ္မညတာ စ၊ စိတ်၏အမှု၌ ကောင်းသောအဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိသော စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်ၡင်း။

ကာယပါဂုညတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ လေ့လာခြင်း (အလေ့အကျင့်ရှိခြင်း) လက္ခဏာရှိသော ကာယပါဂုညတာ စေတသိက်ၡင်း။

စိတ္တပါဂုညတာ စ၊ စိတ်၏လေ့လာခြင်း (အလေ့အကျင့်ရှိခြင်း)လက္ခဏာရှိသော စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်ၡင်း။

ဝါ၊ ကာယပါဂုညတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ ကျင်နာခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယပါဂုညတာ စေတသိက်ၡင်း။ စိတ္တပါဂုညတာ စ၊ စိတ်၏ ကျင်နာခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်ၡင်း။

ကာယုဇုကတာ စ၊ စေတသိက်တို့၏ ဖြောင့်စွာ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယုဇုကတာ စေတသိက်ၡင်း။

စိတ္တုဇုကတာ စ၊ စိတ်၏ ဖြောင့်စွာဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စိတ္တုဇုကတာစေတသိက်ၡင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ သောဘန သာဓာရဏာ နာမ၊ သောဘန သာဓာရဏ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော

သောဘနစိတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သောဘနသာဓာရဏ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ စေတိ တိဿော ဝိရတိယော နာမ။

ဝိရတိ စေတသိက် ၃-ပါး ၇။ သမ္မာဝါစာ စ၊ အာဇီဝဟေတုကို မငဲ့မူ၍။ ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်း မရှိသော မုသာဝါဒ, ပိသုဏာဝါစာ, ဖရုသဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပတည်း ဟူသော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ကြဉ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သမ္မာဝါစာ စေတသိက်ရင်း။

သမ္မာကမ္မန္တော စ၊ အာဇီဝ ဟေတုကို မငဲ့မူ၍။ ဝါ၊ အသက်မွေး ခြင်းလျှင် အကြောင်းမရှိသော ပါဏာတိပါတ, အဒိန္နာဒါန, ကာမေသု-မိစ္ဆာစာရ တည်းဟူသော ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးမှ ကြဉ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော သမ္မာကမ္မန္တ စေတသိက်ရင်း။

သမ္မာအာဇီဝေါ စ၊ အာဇီဝဟေတုကို ငဲ့သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အသက် မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါး, ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးမှ ကြဉ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သမ္မာအာဇီဝ စေတသိက်ရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ ဝိရတိယော နာမ၊ ဝိရတိ စေတသိက်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှ ကြဉ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိရတိ စေတသိက်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ ကရုဏာ, မုဒိတာ အပ္ပမညာယော နာမာတိ သဗ္ဗထာပိ ပညိန္ဒြိယေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စဝီသတိမေ စေတသိကာ သောဘနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး ၈။ ကရုဏာ စ၊ အတိုင်းမသိသော ဒုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ သနားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကရုဏာ စေတသိက်ရင်း။

မုဒိတာ စ၊ အတိုင်းမသိသော သုခိတ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော မုဒိတာ စေတသိက်ငင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ အပ္ပမညာယော နာမ၊ အပ္ပမညာ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အတိုင်း မသိသော သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အပ္ပမညာ စေတသိက်အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပညိန္ဒြေစေတသိက် ၁-ပါး။ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်လည်း။ ပညိန္ဒြိယေန၊ အနိစ္စ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍ ထိုသို့သိခြင်း၌ အစိုးရခြင်း လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပညိန္ဒြေ အမည်ရှိသော အမောဟစေတသိက်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပဉ္စဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး ကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့ကို။ သောဘနာတိ၊ သောဘန စေတသိက် အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

စေတသိက်ရာသိပြ သင်္ဂဟဂါထာ

၉။ တွော ဝတာ ဝ—

တေရသည သမာနာ စ၊ စုဒ္ဒသာကုသလာ တထာ။
သောဘနာ ပဉ္စဝီသာတိ၊ ဒွိပညာသ ပဝုစ္စရေ။

၉။ စ၊ အကျယ်မှတပါး အကျဉ်းကို ဆိုအံ့။ တွော ဝတာ=တွော-ဝန္တေန ဝစနက္ကမေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ အစဉ်ဖြင့်။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်သော။ စေတသိကာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ အညသမာနာ စ၊ အညသမာန်း စေတသိက်တို့ငင်း။

စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ အကုသလာ စ၊ အကုသိုလ် စေတသိက်တို့ငင်း။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပဉ္စဝီသ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး ကုန်သော။ သောဘနာ စ၊ သောဘန စေတသိက်တို့ငင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွိပညာသ၊ ငါးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စရေ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်၏။

သမ္ပယောဂနည်း ၁၆-ပါး

၁၀။ တေသံ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ၊ ယထာယောဂ မိတော ပရံ။
စိတ္တုပ္ပါဒေသု ပစ္စေကံ၊ သမ္ပယောဂေါ ပဝုစ္စတိ။

၁၀။ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ၊ စိတ်၌ အမြဲ ယှဉ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို စေတသိက်တို့၏။ စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ဝါ၊ စိတ်တို့၌။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ သမ္ပယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းကို။ ဣတော၊ ဤအကျဉ်းဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ယထာယောဂံ၊ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

သဘောဇာတ်အားဖြင့် သမ္ပယောဂနည်း ၄-မျိုးပြားပုံ

၁၁။ သတ္တ သဗ္ဗတ္ထ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယထာယောဂံ ပကိဏ္ဏကာ။
စုဒ္ဒသာ ကုသလေသွေဝ၊ သောဘနေသွေဝ သောဘနာ။

၁၁။ သတ္တ၊ သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခုတို့သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့၌။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

ပကိဏ္ဏကာ၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ခြောက်ခုတို့သည်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

စုဒ္ဒသာ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော အကုသိုလ်စေတသိက်တို့သည်။ အကုသလေသွေဝ၊ အကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခုတို့၌သာလျှင်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

သောဘနာ၊ သောဘနစေတသိက် နှစ်ဆယ့်ငါးခုတို့သည်။သောဘနေသွေဝ=သောဘနေသု ဧဝ၊ သောဘနစိတ် တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်တို့၌သာလျှင်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

အညသမာန်း စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၇-ပါး

၁၂။ ကထံ—

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ တာဝ သတ္တိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပိ ဧကူနနဝုတိ စိတ္တုပ္ပါဒေသု လဗ္ဘန္တိ။

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၁-ပါး

၁၂။ ကထံ ယုဇ္ဇန္တိ၊ အဘယ်သို့ ယှဉ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခုတို့ကို။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စန္တေ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤ(သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ) စေတသိက်တို့ကို။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကူနနဝုတိ စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တခုယုတ် ကိုးဆယ်သော စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ပကိဏ်းစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၆-ပါး

၁၃။ **ပကိဏ္ဏကေသု ပန ဝိတက္ကော တာဝ ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝဇ္ဇိတ ကာမာဝစရ စိတ္တေသု စေဝ, ဧကာဒသသု ပဌမဇ္ဈာန စိတ္တေသု စာတိ ပဉ္စပညာသ စိတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။**

၁၃။ ပန၊ သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက်တို့၏ သမ္ပယောဂနည်းမှ တပါး ပကိဏ်းစေတသိက်တို့၏ သမ္ပယောဂနည်းကို ဆိုအံ့။

ဝိတက်ယှဉ် ၅၅-ပါး။

။ပကိဏ္ဏကေသု၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ခြောက်ခုတို့တွင်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်စေတသိက်သည်။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝဇ္ဇိတကာမာဝစရ စိတ္တေသု စေဝ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ကာမစိတ် လေးဆယ့်လေးခု တို့၌၎င်း။ ဝါ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်ကို ကြဉ်ကုန်သော ကာမစိတ် လေးဆယ့် လေးခုတို့၌၎င်း။ ဧကာဒသသု၊ တဆယ့်တပါး ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာန စိတ္တေသု စ၊

ပဉ္စမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်တို့၌ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စပညာသ စိတ္တေသု၊ ငါးဆယ့်ငါးပါးသော စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၄။ ဝိစာရော ပန တေသု စေဝ ကောဒသသု ဒုတိယဇ္ဈာန စိတ္တေသု စာတိ ဆသဋ္ဌိစိတ္တေသု။

ဝိစာရယှဉ် ၆၆-ပါး ၁၄။ ဝိစာရော ပန၊ ဝိစာရ စေတသိက်သည်ကား။ တေသုစေဝ၊ ထိုဝိတက်ဖြစ်သောစိတ် ငါးဆယ့်ငါးခုတို့၌ရင်း။ ကောဒသသု၊ တဆယ့်တပါးကုန်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာန-စိတ္တေသု စ၊ ဒုတိယစျာန်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်တို့၌ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ-သဋ္ဌိစိတ္တေသု၊ ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၅။ အဓိမောက္ခော ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ ဝဇ္ဇိတ-စိတ္တေသု။

အဓိမောက္ခယှဉ် ၇၈-ပါး ၁၅။ အဓိမောက္ခော၊ အဓိမောက္ခ စေတသိက်သည်။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ-ဝဇ္ဇိတစိတ္တေသု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်, ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်သည် ကြဉ်အပ်သော ခုနစ်ဆယ့်ရှစ်ခုသောစိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၆။ ဝီရိယံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန ဒွိပဉ္စဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ ဝဇ္ဇိတ-စိတ္တေသု။

ဝီရိယယှဉ် ၇၃-ပါး ၁၆။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယစေတသိက်သည်။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန-ဒွိပဉ္စဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ ဝဇ္ဇိတ-စိတ္တေသု၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေ, သန္တီ-ရဏသုံးခုသည် ကြဉ်အပ်သော ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၇။ ပီတိ ဒေါမနဿုပေက္ခာ သဟဂတ ကာယဝိညာဏ စတုတ္ထ-ဇ္ဈာန ဝဇ္ဇိတ စိတ္တေသု။

ပီတိယှဉ် ၅၁-ပါး ၁၇။ ပီတိ၊ ပီတိစေတသိက်သည်။ ဒေါမနဿုပေက္ခာ-သဟဂတ ကာယဝိညာဏ စတုတ္ထဇ္ဈာန ဝဇ္ဇိတ-စိတ္တေသု၊ ဒေါသမူဒွေ, ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ် ငါးဆယ့်ငါးခု, ကာယ

ဝိညာဏ်ဒွေ့, စတုတ္ထဈာန်စိတ် ကောဒသသည် ကြဉ်အပ်သော ငါးဆယ့် တပါးသော စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၈။ ဆန္ဒော အဟေတုက မောမူဟ ဝဇ္ဇိတ စိတ္တေသူတိ။

ဆန္ဒယှဉ် ၆၉-ပါး ၁၈။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒစေတသိက်သည်။ အဟေတုကမောမူဟ ဝဇ္ဇိတစိတ္တေသု၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ, မောဟမူဒွေသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော တခုယုတ် ခုနစ်ဆယ် သော စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသံ၊ ထိုအညသမာန်း စေတသိက် တဆယ့်သုံးခုတို့ ၏။ သတ္တဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ သမ္ပယောဂေါ၊ သမ္ပယောဂ နည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ပကိဏ်းစေတသိက်ယှဉ် မယှဉ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၁၉။ တေ ပန စိတ္တုပ္ပါဒါ ယထာက္ကမံ—
ဆသဋ္ဌိ ပဉ္စပညာသ၊ ဧကာဒသ စ သောဠသ။
သတ္တတိ ဝီသတိ စေဝ၊ ပကိဏ္ဏက ဝိဝဇ္ဇိတာ။
ပဉ္စပညာသ ဆသဋ္ဌိ-ဋ္ဌသတ္တတိ တိသတ္တတိ။
ဧကပညာသ စေကူန-သတ္တတိ သပကိဏ္ဏကာ။

ပကိဏ်း မယှဉ်သော စိတ်များ ၁၉။ ပန၊ ပါရိသေသနည်း တစိတ်ကို ဆိုအံ့။ ပကိဏ္ဏက ဝိဝဇ္ဇိတာ၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ခြောက်ခုသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပကိဏ်းစေတသိက်ခြောက်ခုကို ကြဉ်ကုန်သော။ တေ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ထိုစိတ်တို့ကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဆသဋ္ဌိ စ၊ ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ ပဉ္စပညာသ စ၊ ငါးဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ ဧကာဒသ စ၊ တဆယ့်တပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ သောဠသ စ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ သတ္တတိ စ၊ ခုနစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝီသတိ စေဝ၊ နှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ပကိဏ်းစေတသိက် ယှဉ်စိတ်များ သပကိဏ္ဏကာ၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ခြောက်ခုနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ တေ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ထိုစိတ်တို့ကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပဉ္စပညာသ စ၊ ငါးဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ သသဋ္ဌိ စ၊ ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ အဋ္ဌသတ္တတိ စ၊ ခုနစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ တိသတ္တတိ စ၊ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ဧကပညာသ စ၊ ငါးဆယ့်တပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ ဧကူနသတ္တတိ စ၊ တခုယုတ် ခုနစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အကုသိုလ်စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅-ပါး

၂၀။ အကုသလေသု ပန မောဟော, အဟိရိကံ, အနောတ္တပ္ပံ, ဥဒ္ဓစ္စဉ္စာတိ စတ္တာရောမေ စေတသိကာ သဗ္ဗာကုသလ သာဓာ-ရဏာ နာမ၊ သဗ္ဗေသုပိ ဒွါဒသာ ကုသလေသု လဗ္ဘန္တိ။

၂၀။ ပန၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ခြောက်ခုတို့၏ သမ္ပယောဂနည်းမှ တပါး အကုသိုလ် စေတသိက်တို့၏ သမ္ပယောဂနည်းကို ဆိုအံ့။

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ စေတသိက် ၄-ပါ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ် စေတသိက် တဆယ့်လေးခုတို့တွင်။ မောဟော စ၊ မောဟ စေတသိက်ရင်း။ အဟိရိကဉ္စ၊ အဟိရိက စေတသိက်ရင်း။ အနောတ္တပ္ပဉ္စ၊ အနောတ္တပ္ပစေတသိက်ရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတသိက်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့သည်။ သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏာ နာမ၊ သဗ္ဗာကုသလ သာဓာရဏ စေတသိက်အမည်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခုတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဗ္ဗာကုသလ သာဓာရဏ စေတသိက်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပေါစတုက် သမ္ပယောဂနည်း။ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့ကို။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသာကုသလေသု၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၂၁။ လောဘော အဋ္ဌသု လောဘ သဟဂတ စိတ္တေသွေဝ လဗ္ဘတိ။

လောတိက် သမ္ပယောဂနည်း ၂၁။ လောဘော၊ လောဘစေတသိက်ကို။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ လောဘသဟဂတ စိတ္တေသွေဝ= လောဘသဟဂတ စိတ္တေသု ဧဝ၊ လောဘသဟဂုတ် စိတ်တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၂၂။ ဒိဋ္ဌိ စတူသု ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တေသု။

၂၂။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကို။ စတူသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တေသု ဧဝ၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် စိတ်တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၂၃။ မာနော စတူသု ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ္တေသု။

၂၃။ မာနော၊ မာနစေတသိက်ကို။ စတူသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ္တေသု ဧဝ၊ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် စိတ်တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၂၄။ ဒေါသော, ဣဿာ, မစ္ဆရိယံ, ကုက္ကုစ္စဉ္စာတိ ဒွီသု ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ စိတ္တေသု။

ဒေါစတုက်သမ္ပယောဂနည်း ၂၄။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသစေတသိက်၎င်း။ ဣဿာ စ၊ ဣဿာစေတသိက်၎င်း။ မစ္ဆရိယဉ္စ၊ မစ္ဆရိယစေတသိက်၎င်း။ ကုက္ကုစ္စဉ္စ၊ ကုက္ကုစ္စစေတသိက်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤစေတသိက်တို့ကို။ ဒွီသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တေသု ဧဝ၊ ပဋိဃ သမ္ပယုတ်စိတ်တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၂၅။ ထိန မိဒ္ဓံ ပဥ္စသု သသင်္ခါရိကစိတ္တေသု။

ထိန,မိဒ္ဓသမ္ပယောဂနည်း ၂၅။ ထိန မိဒ္ဓံ၊ ထိန,မိဒ္ဓ စေတသိက်ကို။ ပဥ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ သသင်္ခါရိက စိတ္တေသု ဝေ၊ သသင်္ခါရိက စိတ်တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၂၆။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ စိတ္တေယေဝါတိ။

ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယောဂနည်း ၂၆။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ စေတသိက်ကို။ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ စိတ္တေယေဝ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ်၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်စေတသိက် တဆယ့်လေးခုတို့၏။ ပဥ္စဝိဓော၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ သမ္ပယောဂေါ၊ သမ္ပယောဂနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အကုသိုလ်စေတသိက်ယှဉ်ပုံပြ သင်္ဂဟဂါထာများ

၂၇။ သဗ္ဗာပုညေသု စတ္တာရော၊ လောဘမူလေ တယော ဂတာ။
ဒေါသမူလေသု စတ္တာရော၊ သသင်္ခါရေ ဒွယံ တထာ။
ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာ-စိတ္တေ စာတိ စတုဒ္ဒသ။
ဒွါဒသာ ကုသလေသွေဝ၊ သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ ပဉ္စဓာ။

၂၇။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော (မောဟ,အဟိရိက,အနော်တ္တပ္ပ, ဥဒ္ဓစ္စ) စေတသိက်တို့သည်။ သဗ္ဗာပုညေသု၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခုတို့၌။ ဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တယော၊ သုံးပါးကုန်သော (လောဘ,ဒိဋ္ဌိ,မာန) စေတသိက်တို့သည်။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူစိတ် ရှစ်ခု၌။ဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော (ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ) စေတသိက်တို့သည်။ ဒေါသမူလေသု၊ ဒေါသမူစိတ် နှစ်ခုတို့၌။ ဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွယံ၊ ထိန, မိဒ္ဓ စေတသိက် နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ သသင်္ခါရေ၊ သသင်္ခါရိကစိတ် ငါးခု၌။ ဂတံ၊ ဖြစ်၏။

တထာ၊ ထိုအတူ။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ စေတသိက်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ-စိတ္တေ စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ်၌သာလျှင်။ ဂတာ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော အကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည်။ ဒွါဒသာကုသလေသွေဝ = ဒွါဒသ အကုသလေသု ဧဝ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌သာလျှင်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါး အပြားဖြင့်။ သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ၊ အညီအညွတ် အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ကုန်၏။

သောဘနစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၄-ပါး

၂၇။ သောဘနေသု ပန သောဘန သာဓာရဏာ တာဝ ဧကူန-ဝီသတိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပိ ဧကူနသဋ္ဌိ သောဘန-စိတ္တေသု သံဝိဇ္ဇန္တိ။

သောဘနသာဓာရဏ ၁၉-ပါး သမ္ပယောဂနည်း ၂၇။ ပန၊ အကုသိုလ် စေတသိက်တို့၏ သမ္ပယောဂနည်းမှတပါး သောဘနစေတသိက်တို့၏ သမ္ပယောဂနည်းကို ဆိုအံ့။

သောဘနေသု၊ သောဘနစေတသိက် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့တွင်။ သောဘန-သာဓာရဏာ၊ သောဘန သာဓာရဏ စေတသိက်တို့ကို။ တာဝ၊ ရှေးဦး စွာ။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စန္တေ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။ ဧကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော။ ဣမေ စေတသိကာ၊ ဤ (သောဘနသာဓာရဏ) စေတသိက်တို့သည်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကူန-သဋ္ဌိ သောဘန စိတ္တေသု၊ တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်သော သောဘနစိတ် တို့၌။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

၂၈။ ဝိရတိယော ပန တိဿောပိ လောကုတ္တရစိတ္တေသု သဗ္ဗ-ထာပိ နိယတာ ဧကတော လဗ္ဘန္တိ၊ လောကိယေသု ပန ကာမာဝစရ ကုသလေသွေဝ ကဒါစိ သန္ဒိဿန္တိ ဝိသုံ ဝိသုံ။

ဝိရတိစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၂၈။ ပန၊ သောဘန သာဓာရဏ စေတသိက်မှ တပါး ဝိရတီ စေတသိက်ကိုဆိုအံ့။ တိဿောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိရတိယော၊ ဝိရတီစေတသိက်တို့ကို။ ဝါ၊ ဝိရတီစေတသိက်တို့သည်။ လောကုတ္တရ-

စိတ္တေသု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ သဗ္ဗထာပိ၊ ထိုထိုသို့သော ဒုစရိုက်, ဒုရာဇီဝတို့ကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ နိယတာ၊ အမြဲ။ ဧကတောဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ပန၊ နိယတမှတပါး အနိယတကို ဆိုအံ့။ လောကိယေသု၊ လောကီသောဘနစိတ် ငါးဆယ့်တခုတို့တွင်။ ကာမာဝစရ ကုသလေသွေဝ=ကာမာဝစရ ကုသလေသု ဧဝ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတို့၌သာလျှင်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ သန္ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီး အသီး။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၀။ အပ္ပမညာယော ပန ဒွါဒသသု ပဉ္စမဇ္ဈာန ဝဇ္ဇိတ မဟဂ္ဂတ-စိတ္တေသု စေဝ ကာမာဝစရ ကုသလေသု စ သဟေတုက-ကာမာဝစရ ကိရိယ စိတ္တေသု စာတိ အဋ္ဌဝီသတိ စိတ္တေ-သွေဝ ကဒါစိ နာနာ ဟုတွာ ဇာယန္တိ၊ ဥပေက္ခာသဟ-ဂတေသု ပနေတ္ထ ကရုဏာ မုဒိတာ န သန္တီတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။

အပ္ပမညာစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း

၃၀။ ပန၊ ဝိရတီ စေတသိက်မှ တပါး အပ္ပမညာ စေတသိက်ကို ဆိုအံ့။ အပ္ပမညာယော၊ အပ္ပမညာ စေတသိက်တို့သည်။ ဒွါဒသသု၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာန ဝဇ္ဇိတ မဟဂ္ဂတစိတ္တေသု စေဝ၊ ပဉ္စမဈာန်စိတ်သည် ကြဉ်အပ်သော မဟဂ္ဂုတ် စိတ်တို့၌၎င်း။ ကာမာဝစရ-ကုသလေသု စ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတို့၌၎င်း။ သဟေတုက-ကာမာဝစရ ကိရိယ စိတ္တေသု စ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရ ကိရိယာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌဝီသတိ စိတ္တေသွေဝ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော စိတ်တို့၌ သာလျှင်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ နာနာ၊ အသီး အသီး။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကေစိဝါဒ။ ။ပန၊ သမာနဝါဒမှ တပါး ကေစိ ဝါဒကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤကာမာဝစရ သောဘနစိတ် တဆယ့်ခြောက်ခုတို့တွင်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေသု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ ကရုဏာ-

မုဒိတာ၊ ကရုဏာ, မုဒိတာ စေတသိက် တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

၃၁။ ပညာ ပန ဒွါဒသသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ စိတ္တေသု
စေဝ သဗ္ဗေသုပိ ပဥ္စတ္တိံသ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရ စိတ္တေသု
စာတိ သတ္တစတ္တာလီသ စိတ္တေသု သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆတိတိ။

ပညာစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၃၁။ ပန၊ အပ္ပမညာ စေတသိက်မှ တပါး ပညိန္ဒြေ စေတသိက်ကို ဆိုအံ့။ ပညာ၊ ပညိန္ဒြေ စေတသိက်သည်။ ဒွါဒသသု၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ စိတ္တေသု စေဝ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရ စိတ်တို့၌ရှင်း။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဥ္စတ္တိံသ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရစိတ္တေသု စ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌ရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တစတ္တာလီသ စိတ္တေသု၊ လေးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော စိတ်တို့၌။ သမ္ပယောဂံ၊ ယှဉ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသံ၊ ထိုသောဘန စေတသိက်နှစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ သမ္ပယောဂေါ၊ သမ္ပယောဂနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

သောဘနစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၂။ ဧကူန ဝီသတိ ဓမ္မာ၊ ဇာယန္တေ ကူနသဋ္ဌိသု။
တယော သောဠသ စိတ္တေသု၊ အဋ္ဌဝီသတိယံ ဒွယံ။
ပညာ ပကာသိတာ သတ္တ-စတ္တာလီသ ဝိဓေသုပိ။
သမ္ပယုတ္တာ စတုဓေဝံ၊ သောဘနေသွေဝ သောဘနာ။

၃၂။ ဧကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဓမ္မာ၊ သောဘနသာဓာရဏစေတသိက်တို့သည်။ ဧကူနသဋ္ဌိသု၊ တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်သော စိတ်တို့၌။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ **ဓမ္မာ၊** ဝိရတီစေတသိက်တို့သည်။ သော-ဠသစိတ္တေသု၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသောစိတ်တို့၌။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွယံ၊ အပ္ပမညာ စေတသိက် နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ အဋ္ဌဝီသတိယံ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော စိတ်၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

ပညာ၊ ပညိန္ဒြေစေတသိက်ကို။ သတ္တစတ္တာလီသဝိဓေသု၊ လေးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိသော စိတ်တို့၌သာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်၏။

ဧဝံ=ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သောဘနာ၊ သောဘန စေတသိက် နှစ်ဆယ့်ငါးခုတို့သည်။ သောဘနေ-သွေဝ=သောဘနေသု ဧဝ၊ သောဘနစိတ် တခုယုတ်ခြောက်ဆယ်တို့၌သာလျှင်။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ အညီအညွတ် အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၃။ ဣဿာ မစ္ဆေရ ကုက္ကုစ္စ-ဝိရတိ ကရုဏာဒယော။
နာနာ ကဒါစိ မာနော စ၊ ထိန မိဒ္ဓံ တထာ သဟ။

နာနာကဒါစိ စေတသိက်များ ၃၃။ ဣဿာ မစ္ဆေရ ကုက္ကုစ္စ ဝိရတိ ကရုဏာဒယော၊ ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိရတီ, ကရုဏာ အစရှိသော စေတသိက်တို့သည်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကဒါစိစေတသိက်။ ။မာနော စ၊ မာနစေတသိက်သည်လည်း။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

သဟ ကဒါစိစေတသိက်။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိန, မိဒ္ဓ စေတ-သိက်သည်။ သဟ၊ တကွ။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်းကား— တထာ၊ ထို့ အတူ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိန, မိဒ္ဓစေတသိက်သည်။ ဣဿာ မစ္ဆေရ ကုက္ကုစ္စေဟိ စ၊ ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စ စေတသိက်တို့နှင့်၎င်း။ မာနေန စ၊ မာနစေတသိက်နှင့်၎င်း။ သဟ၊ တကွ။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၄။ ယထာဝုတ္တာ နုသာရေန၊ သေသာ နိယတယောဂိနော။
သင်္ဂဟဉ္စ ပဝက္ခာမိ၊ တေသံ ဒါနိ ယထာရဟံ။

အနိယတယောဂီစေတသိက် ၁၁-ပါး ၃၄။ ယထာဝုတ္တာနုသာရေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ကောဒသ၊ (ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိရတီစေတသိက် ၃-ခု, ကရုဏာ, မုဒိတာ, မာန, ထိန, မိဒ္ဓအားဖြင့်)တဆယ့်တပါးကုန်သော စေတသိက်တို့သည်။ အနိယတယောဂိနော၊ အနိယတယောဂီ စေတသိက် အမည်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အမြဲယှဉ်သည် မဟုတ်သော (ရံခါသာ ယှဉ်သော) စေတသိက်မည်ကုန်၏။

နိယတယောဂီစေတသိက် ၄၁-ပါး။ ။သေသာ၊ အနိယတ ယောဂီ စေတသိက် တဆယ့်တပါးမှ ကြွင်းကုန်သော လေးဆယ့်တပါးသော စေတသိက်တို့သည်။ နိယတယောဂိနော၊ နိယတယောဂီစေတသိက်မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ အမြဲယှဉ်သော စေတသိက်မည်ကုန်၏။

တေသံ၊ ထိုနိယတယောဂီ, အနိယတယောဂီ စေတသိက်တို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ သင်္ဂဟဉ္စ၊ ရေတွက်ခြင်းကိုလည်း။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းကိုလည်း။ ဒါနိ=ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုပေအံ့။

သမ္ပယောဂနည်း ပြီး၏။

သင်္ဂဟနည်း ၃၃-ပါး

သင်္ဂဟနည်း ၅-မျိုးပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၃၅။ ဆတ္တိံသာ နုတ္တရေ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စတ္တိံသ မဟဂ္ဂတေ။
အဋ္ဌတ္တိံသာပိ လဗ္ဘန္တိ၊ ကာမာဝစရ သောဘနေ။

လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၃၅။ အနုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌။ ဆတ္တိံသာပိ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း။ ။မဟဂ္ဂတေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌။ ပဥ္စတ္တိံသာပိ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း။ ။ကာမာဝစရ သောဘနေ၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်၌။အဋ္ဌတ္တိံသာပိ၊သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

သတ္တဝီသတိ ပုညမှိ၊ ဒွါဒသာ ဟေတုကေတိ စ။
ယထာသမ္ဘဝယောဂေန၊ ပဉ္စဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း။ ။အပုညမှိ၊ အကုသိုလ်စိတ်၌။ သတ္တဝီသ-တိပိ၊ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း။ ။အဟေတုကေ၊ အဟိတ်စိတ်၌။ ဒွါဒသပိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ (ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း)စေတသိက်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ ယထာသမ္ဘဝ ယောဂေန၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ယှဉ်သဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဂဏန သမောဓာန သင်္ဂဟနည်း၌။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြားဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၅-ပါး

၃၆။ ကထံ—

လောကုတ္တရေသု တာဝ အဋ္ဌသု ပဌမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု အညသမာနာ တေရသ စေတသိကာ, အပ္ပမညာဝဇ္ဇိတာ တေဝီသတိ သောဘန စေတသိကာ စေတိ ဆတ္တိံသ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

၃၆။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ လောကုတ္တရေသု၊ လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌။ တာဝ၊

ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

အင္ဂသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါး ကုန်သော။ စေတသိကာ စ၊ စေတသိက်တို့ရင်း။ အပ္ပမညာ ဝဇ္ဇိတာ၊ အပ္ပမညာ ဒွေသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ သောဘန စေတသိကာ စ၊ သောဘန စေတသိက်တို့ရင်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့် ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက် တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝဇ္ဇာ။

တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုတိယဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု၊ ဒုတိယဈာန်နှင့် ယှဉ်သော လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ ဝိတက္က ဝဇ္ဇာ၊ (လောကုတ္တရာ ပဌမဈာန် စိတ်ယှဉ် ၃၆-ပါးတွင်) ဝိတက်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ပဉ္စတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

တတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ ဝဇ္ဇာ။

တတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုတို့၌။ ဝိတက္က ဝိစာရ ဝဇ္ဇာ၊ (လောကုတ္တရာ ပဌမဈာန်စိတ်ယှဉ် ၃၆-ပါးတွင်) ဝိတက်, ဝိစာရသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ စတုတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

စတုတ္ထဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ ဝဇ္ဇာ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ စတုတ္ထစျာန်နှင့်ယှဉ်သော လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိဝဇ္ဇာ၊ (လောကုတ္တရာပဥ္စမစျာန်စိတ်ယှဉ် ၃၆-ပါးတွင်) ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ပဥ္စမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသုပိ ဥပေက္ခာသဟဂတာ တေ ဧဝ သင်္ဂယှန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌသု လောကုတ္တရစိတ္တေသု ပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန ပဉ္စဓာဝ သင်္ဂဟော ဟောတီတိ။

ပဥ္စမဇ္ဈာနိကစိတ္တေသုပိ၊ ပဥ္စမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌လည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တေဧဝ၊ ထိုစတုတ္ထစျာန်နှင့်ယှဉ်သော သုံးဆယ့်သုံးပါးသော အညသမာန်း, သောဘန စေတသိက်တို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ လောကုတ္တရစိတ္တေသု၊ လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌။ ပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန၊ စျာန်ငါးပါးအပေါင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဓာဝ၊ ငါးပါးအပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသု၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ ပဉ္စဝိဓော၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ

၃၇။ ဆတ္တိံသ ပဉ္စတ္တိံသ စ၊ စတုတ္တိံသ ယထာက္ကမံ။
တေတ္တိံသ ဒွယ မိစ္စေဝံ၊ ပဉ္စဓာ နုတ္တရေ ဌိတာ။

၃၇။ အနုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌။ သင်္ဂဟာ၊ သင်္ဂဟနည်းတို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဆတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ပဉ္စတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ စတုတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးသောစေတသိက်တို့ရင်း။ တေတ္တိံသဒ္ဒယံ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော စေတသိက်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းရင်း။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြားဖြင့်။ ဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၅-ပါး

၃၈။ မဟဂ္ဂတေသု ပန တီသု ပဌမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု တာဝ အညသမာနာ တေရသ စေတသိကာ, ဝိရတိတ္တယ ဝဇ္ဇိတာ ဒွါဝီသတိ သောဘန စေတသိကာ စေတိ ပဉ္စတ္တိံသ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

၃၈။ ပန၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းမှတပါး မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းကို ဆိုအံ့။ မဟဂ္ဂတေသု၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုတို့တွင်။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ ပဌမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

တီသု၊ သုံးပါး ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ ပဌမစျာန်နှင့် ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့၌။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ စေတသိကာ စ၊ စေတသိက်တို့ရင်း။ ဝိရတိတ္တယ ဝဇ္ဇိတာ၊ ဝိရတီ စေတသိက် သုံးခုအပေါင်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒွါဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ သောဘန စေတသိကာ စ၊ သောဘနစေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ကရုဏာ မုဒိတာ ပနေတ္ထ ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာ။

ကရုဏာ မုဒိတာယှဉ်ပုံ။ ။ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟဂ္ဂုတ် ပဥ္စမစျာန်စိတ် သုံးခုတို့၌။ ဝါ၊ သုံးဆယ့် ငါးပါးသော စေတသိက်တို့တွင်။ ကရုဏာ မုဒိတာ၊ ကရုဏာ, မုဒိတာ စေတသိက်တို့ကို။ ပစ္စေကမေဝ၊ အသီး အသီး သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝဇ္ဇာ။

တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ ဒုတိယစျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သုံးခုတို့၌။ ဝိတက္ကဝဇ္ဇာ၊ (မဟဂ္ဂုတ် ပဥ္စမစျာန်စိတ်ယှဉ် ၃၅-ပါးတွင်) ဝိတက်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ စတုတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့် လေးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ် သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

တတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ ဝဇ္ဇာ။

တတိယဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ တတိယစျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ် စိတ် သုံးခုတို့၌။ ဝိတက္က ဝိစာရ ဝဇ္ဇာ၊ (မဟဂ္ဂုတ် ပဥ္စမစျာန်စိတ်ယှဉ် ၃၅-ပါးတွင်) ဝိတက်, ဝိစာရသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက် ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

စတုတ္ထဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ ဝဇ္ဇာ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု၊ စတုတ္ထစျာန်နှင့် ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သုံးခုတို့၌။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ ဝဇ္ဇာ၊ (မဟဂ္ဂုတ် ပဥ္စမစျာန်စိတ်ယှဉ် ၃၅-ပါးတွင်) ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဗာတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက် ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။

ပဉ္စမဇ္ဈာနိက စိတ္တေသု ပန ပန္နရသသု အပ္ပမညာယော န လဗ္ဘန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ သတ္တဝီသတိ မဟဂ္ဂတစိတ္တေသု ပဉ္စကဇ္ဈာန-ဝသေန ပဉ္စဓာဝ သင်္ဂဟော ဟောတီတိ။

ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ပန္နရသသု၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု၊ ပဉ္စမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့၌။ အပ္ပမညာယော၊(မဟဂ္ဂုတ် စေတုတ္ထစျာန်စိတ်ယှဉ် ၃၂-ပါးတွင်) အပ္ပမညာစေတသိက်တို့ကို၊ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ သတ္တဝီသတိ မဟဂ္ဂတစိတ္တေသု၊ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့၌။ ပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန၊ စျာန်ငါးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဓာဝ၊ ငါးပါး အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသု၊ ထိုမဟဂ္ဂုတ်စိတ် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုတို့၌။ ပဉ္စဝိဓော၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ

၃၉။ ပဉ္စတ္တိံသ စတုတ္တိံသ၊ တေတ္တိံသ စ ယထာက္ကမံ။
ဗာတ္တိံသ စေဝ တိံသေတိ၊ ပဉ္စဓာဝ မဟဂ္ဂတေ။

၃၉။ မဟဂ္ဂတေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌။ သင်္ဂဟာ၊ သင်္ဂဟနည်းတို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပဉ္စတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့် ငါးပါးသော စေတသိက်တို့ရှင်း။ စတုတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးသော စေတသိက်တို့ရှင်း။ တေတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော စေတသိက်တို့ရှင်း။ ဗာတ္တိံသ စေဝ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရှင်း။ တိံသ စ၊ သုံးဆယ်သော စေတသိက်တို့ရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဓာဝ၊ ငါးပါး အပြားဖြင့်သာလျှင်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၁၂-ပါး

၄၀။ ကာမာဝစရ သောဘနေသု ပန ကုသလေသု တာဝ ပဌမဒွယေ အညသမာနာ တေရသ စေတသိကာ ပဉ္စဝီသတိ သောဘန စေတသိကာ စေတိ အဋ္ဌတ္တိံသ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

၄၀။ ပန၊ မဟဂ္ဂုတ် စိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းမှ တပါး ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းကို ဆိုအံ့။ ကာမာဝစရ သောဘနေသု၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ် နှစ်ဆယ့်လေးခုတို့တွင်။ ကုသလေသု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

မဟာကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး။ ။ပဌမဒွယေ၊ မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေ၌။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်းအမည်ရှိကုန်သော။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ စေတသိကာ စ၊ စေတသိက်တို့ရင်း။ ပဉ္စဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ သောဘနစေတသိကာ စ၊ သောဘနစေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အပ္ပမညာဝိရတိယော ပနေတ္ထ ပဉ္စပိ ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာ။

အပ္ပမညာ, ဝိရတိစေတသိက်တို့ယှဉ်ပုံ။ ။ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေ၌။ ဝါ၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့တွင်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပမညာဝိရတိယော၊ မေတ္တာကရုဏာ=အပ္ပမညာနှင့်သမ္မာဝါစာစသော ဝိရတိစေတသိက်တို့ကို။ ပစ္စေကမေဝ၊ အသီးအသီးသာလျှင်။ ဝါ၊ တခု တခုစီသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

တထာ ဒုတိယဒွယေ ဉာဏဝဇ္ဇိတာ။

တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယဒွယေ၊ မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဒွေ၌။ ဉာဏဝဇ္ဇိတာ၊ (မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေယှဉ် ၃၈-ပါးတွင်) ဉာဏ်သည် (ပညိန္ဒြေ

စေတသိက်သည်) ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သတ္တတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

တတိယဒွယေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ပီတိဝဇ္ဇိတာ။

တတိယဒွယေ၊ မဟာကုသိုလ်တတိယဒွေ၌။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ပီတိဝဇ္ဇိတာ၊ (မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေယှဉ် ၃၈-ပါးတွင်) ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သတ္တတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

စတုတ္ထဒွယေ ဉာဏ ပီတိ ဝဇ္ဇိတာ တေ ဝေ သင်္ဂယှန္တိ။

စတုတ္ထဒွယေ၊ မဟာကုသိုလ် စတုတ္ထဒွေ၌။ ဉာဏ ပီတိဝဇ္ဇိတာ၊ (မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေယှဉ် ၃၈-ပါးတွင်) ဉာဏ်, ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေ ဝေ၊ ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော အညသမာန်း, သောဘန စေတသိက်တို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ကိရိယစိတ္တေသုပိ ဝိရတိဝဇ္ဇိတာ တထေဝ စတူသုပိ ဒုကေသု စတုဓာဝ သင်္ဂယှန္တိ။

မဟာကိရိယာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး။ ။ကိရိယစိတ္တေသုပိ၊ မဟာကိရိယာစိတ် ရှစ်ခုတို့၌လည်း။

ဝိရတိဝဇ္ဇိတာ၊ (မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေယှဉ် ၃၈-ပါးတွင်)ဝိရတီ စေတသိက်သုံးခုသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေဝေ၊ ထိုသုံးဆယ့် ငါးပါးသော အညသမာန်း, သောဘန စေတသိက်တို့ကို သာလျှင်။ တထေဝ၊ ထိုမဟာကုသိုလ်စိတ် အတူသာလျှင်။ စတူသုပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုကေသု၊ ဒုကတို့၌။ စတုဓာဝ၊ လေးပါး အပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

တထာ ဝိပါကေသု စ အပ္ပမညာ ဝိရတိ ဝဇ္ဇိတာ တေ ဧဝ
သင်္ဂယှန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ စတုဝီသတိ ကာမာဝစရ သောဘန-
စိတ္တေသု ဒုကဝသေန ဒွါဒသဓာဝ သင်္ဂဟော ဟောတီတိ။

မဟာဝိပါက်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ ဝိပါကေသု စ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခုတို့၌လည်း။ အပ္ပမညာ ဝိရတိဝဇ္ဇိတာ၊ (မဟာကုသိုလ် ပဋ္ဌမဒွေယှဉ် ၃၈-ပါးတွင်) အပ္ပမညာဒွေ့၊ ဝိရတီစေတသိက် သုံးခုသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ၊ ထိုသုံးဆယ့်သုံးပါးသော အညသမာန်း, သောဘန စေတသိက်တို့ကို သာလျှင်။ စတ္တသုပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒုကေသု၊ ဒုကတို့၌။ စတုဓာဝ၊ လေပါးအပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ စတုဝီသတိ ကာမာဝစရ သောဘန စိတ္တေသု၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်တို့၌။ ဒုကဝသေန၊ ဒုက၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွါဒသဓာဝ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသု၊ ထိုကာမာဝစရ သောဘနစိတ်တို့၌။ ဒွါဒသဝိဓော၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၄၁။ အဋ္ဌတ္တိံသ သတ္တတ္တိံသ-ဒွယံ ဆတ္တိံသကံ သုဘေ။
ပဉ္စတ္တိံသ စတုတ္တိံသ-ဒွယံ တေတ္တိံသကံ ကြိယေ။

တေတ္တိံသ ပါကေ ဗာတ္တိံသ၊ ဒွယေ' ကတ္တိံသကံ ဘဝေ။
သဟေတု ကာမာဝစရ-ပုည ပါက ကြိယာမနေ။

၄၁။ သဟေတု ကာမာဝစရ ပုည ပါက ကြိယာမနေ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်, သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက်, သဟိတ် ကာမာဝစရ ကိရိယာ

စိတ်၌။ ဝါ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်, သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက်, သဟိတ် ကာမာဝစရ ကိရိယာစိတ်တို့တွင်။ သုဘော၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု၌။ အဋ္ဌတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့သည်ရှင်း။ သတ္တတ္တိံ- သဒွယံ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော စေတသိက် နှစ်ခုအပေါင်းသည်ရှင်း။ ဆတ္တိံသကံ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော စေတသိက်သည်ရှင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ကြိယေ၊ မဟာကိရိယာစိတ် ရှစ်ခု၌။ ပဉ္စတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသော စေတသိက်တို့သည်ရှင်း။ စတုတ္တိံသဒွယံ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးသော စေတ- သိက်နှစ်ခု အပေါင်းသည်ရှင်း။ တေတ္တိံသကံ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော စေတသိက်သည်ရှင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ပါကေ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခု၌။ တေတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး သော စေတသိက်တို့သည်ရှင်း။ ဗာတ္တိံသ ဒွယံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော စေတသိက် နှစ်ခုအပေါင်းသည်ရှင်း။ ဧကတ္တိံသကံ၊ သုံးဆယ့်တပါး သော စေတသိက်သည်ရှင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ထိုထိုစိတ်၌ မယှဉ်သော စေတသိက်များ

၄၂။ န ဝိဇ္ဇန္တေတ္ထ ဝိရတီ၊ ကြိယေသု စ မဟဂ္ဂတေ။
အနုတ္တရေ အပ္ပမညာ၊ ကာမပါကေ ဒွယံ တထာ။

၄၂။ ဧတ္ထ၊ ဤသောဘနစိတ်တို့တွင်။ ကြိယေသု စ၊ မဟာကိရိယာ စိတ် ရှစ်ခုတို့၌ရှင်း။ မဟဂ္ဂတေ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ခု၌ရှင်း။ ဝိရတီ၊ ဝိရတီစေတသိက်တို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။

အနုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု၌။ အပ္ပမညာ၊ အပ္ပမညာ စေ တသိက်တို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။

တထာ၊ ထို့အတူ။ ကာမပါကေ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခု၌။ ဒွယံ၊ ဝိရတီ, အပ္ပမညာ စေတသိက် နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

စိတ်ချင်း ထူးအောင်ပြုသော စေတသိက်များ

အနုတ္တရေ ဈာနဓမ္မာ၊ အပ္ပမညာ စ မၛ္ဈိမေ။
ဝိရတီ ဉာဏ ပီတိ စ၊ ပရိတ္တေသု ဝိသေသကာ။

အနုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌။ ဈာနဓမ္မာ၊ ဈာန်တရား (ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ)တို့သည်။ ဝိသေသကာ၊ အထူးကို ပြုတတ်ကုန်၏။

မၛ္ဈိမေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ခု၌။ ဈာနဓမ္မာ စ၊ ဈာန်တရား (ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ)တို့သည်၎င်း။ အပ္ပမညာ စ၊ အပ္ပမညာစေတသိက်တို့သည်၎င်း။ ဝိသေသကာ၊ အထူးကို ပြုတတ်ကုန်၏။

ပရိတ္တေသု၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ် နှစ်ဆယ့်လေးခုတို့၌။ အပ္ပမညာ စ၊ အပ္ပမညာ စေတသိက်တို့သည်၎င်း။ ဝိရတီ ဉာဏ ပီတိ စ၊ ဝိရတီစေတသိက် သုံးခု, ပညိန္ဒြေ, ပီတိစေတသိက်တို့သည်၎င်း။ ဝိသေသကာ၊ အထူးကို ပြုတတ်ကုန်၏။

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၇-ပါး

၄၃။ အကုသလေသု ပန လောဘမူလေသု တာဝ ပဌမေ အသင်္ခါရိကေ အညသမာနာ တေရသ စေတသိကာ, အကုသလသာဓာရဏာ စတ္တာရော စာတိ သတ္တရသ လောဘ ဒိဋ္ဌီဟိ သဒ္ဓိံ ကျေနဝီသတိ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

လောဘမူသင်္ဂဟနည်း။ ၄၃။ ပန၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းမှ တပါး အကုသိုလ်စိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းကို ဆိုအံ့။ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခုတို့တွင်။ လောဘမူလေသု၊ လောဘမူစိတ် ရှစ်ခုတို့၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမေ၊ ပဌမဖြစ်သော။ အသင်္ခါရိကေ၊ လောဘမူ အသင်္ခါရိကစိတ်၌။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ စေတသိကာ စ၊ စေတသိက်တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အကုသလသာဓာရဏာ စ၊ အကုသလ သာဓာရဏ

စေတသိက်တို့ဖြင့်။ ဥတိ၊ ဤသို့။ သတ္တရသ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော စေတသိက်တို့သည်။ လောဘ ဒိဋ္ဌိဟိ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဧကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၄၄။ တထေဝ ဒုတိယေ အသင်္ခါရိကေ လောဘ မာနေန။

၄၄။ တထေဝ၊ ထိုပဌမ အသင်္ခါရိကစိတ် အတူသာလျှင်။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ အသင်္ခါရိကေ၊ လောဘမူ အသင်္ခါရိကစိတ်၌။ လောဘ-မာနေန၊ လောဘ, မာနနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဧကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ။ ရောက်ကုန်၏။

၄၅။ တတိယေ တထေဝ ပီတိ ဝဇ္ဇိတာ လောဘ ဒိဋ္ဌိဟိ သဟ အဋ္ဌာရသ။

၄၅။ တထေဝ၊ ထိုဒုတိယ အသင်္ခါရိကစိတ် အတူသာလျှင်။ တတိယေ၊ တတိယ အသင်္ခါရိက လောဘမူစိတ်၌။ ပီတိဝဇ္ဇိတာ၊ (ပဌမ အသင်္ခါရိက လောဘမူစိတ်ယှဉ် ၁၇-ပါးတွင်) ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော စေတသိက်တို့သည်။ လောဘ ဒိဋ္ဌိဟိ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ။ ရောက်ကုန်၏။

၄၆။ စတုတ္ထေ တထေဝ လောဘ မာနေန။

၄၆။ တထေဝ၊ ထိုတတိယ အသင်္ခါရိကစိတ် အတူသာလျှင်။ စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထဖြစ်သော။ အသင်္ခါရိကေ၊ အသင်္ခါရိက လောဘမူစိတ်၌။ လောဘ မာနေန၊ လောဘ, မာနနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်

ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၃၇။ ပဉ္စမေ ပန ပဋိဃသမ္ပယုတ္တေ အသင်္ခါရိကေ ဒေါသော, ဣဿာ, မစ္ဆရိယံ, ကုက္ကုစ္စဉ္စာတိ စတူဟိ သဒ္ဓိံ ပီတိဝဇ္ဇိတာ တေ ဧဝ ဝီသတိ ဓမ္မာ သင်္ဂယှန္တိ။

ဒေါသမူသင်္ဂဟနည်း ၃၇။ ပန၊ လောဘမူအသင်္ခါရိကမှတပါး ဒေါသမူ အသင်္ခါရိကကို ဆိုအံ့။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တေ၊ ဒေါသနှင့် ယှဉ်သော။ ပဉ္စမေ၊ ပဉ္စမ ဖြစ်သော။ အသင်္ခါရိကေ၊ အသင်္ခါရိကစိတ်၌။ ပီတိဝဇ္ဇိတာ၊ ပီတိကြဉ်သော အညသမာန်း ၁၂-ပါး, အကုသလသာဓာရဏ ၄-ပါး၊ ဤ ၁၆-ပါးတို့သည်။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသစေတသိက်ရင်း။ ဣဿာ စ၊ ဣဿာစေတသိက်ရင်း။ မစ္ဆရိယဉ္စ၊ မစ္ဆရိယစေတသိက်ရင်း။ ကုက္ကုစ္စဉ္စ၊ ကုက္ကုစ္စစေတသိက်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော စေတသိက်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ တေဧဝ ဓမ္မာ၊ ထိုအညသမာန်း, အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ဣဿာ မစ္ဆေရ ကုက္ကုစ္စာနိ ပနေတ္ထ ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စတို့ယှဉ်ပုံ။ ။ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စမ အသင်္ခါရိကစိတ်၌။ ဝါ၊ ဤ နှစ်ဆယ်သော စေတသိက်တို့တွင်။ ဣဿာ မစ္ဆေရ ကုက္ကုစ္စာနိ၊ ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စ စေတသိက်တို့ကို။ ပစ္စေကမေဝ၊ အသီးအသီးသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၃၈။ သသင်္ခါရိက ပဉ္စကေပိ တထေဝ ထိန မိဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ ယောဇေတဗ္ဗာ။

၃၈။ တထေဝ၊ ထိုပဉ္စမ အသင်္ခါရိကစိတ်အတူသာလျှင်။ သသင်္ခါရိက ပဉ္စကေပိ၊ သသင်္ခါရိကစိတ် ငါးခု၌လည်း။ ထိနမိဒ္ဓေန၊ ထိန, မိဒ္ဓ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ။ အထူးပြု၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၄၉။ ဆန္ဒ ပီတိဝဇ္ဇိတာ ပန အညသမာနာ ကောဒသ အကုသလ-သာဓာရဏာ စတ္တာရော စာတိ ပန္နရသ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ။

မောဟမူသင်္ဂဟနည်း ၄၉။ ပန၊ လောဘမူ, ဒေါသမူမှ တပါး မောဟမူကို ဆိုအံ့။ဆန္ဒပီတိဝဇ္ဇိတာ၊ ဆန္ဒ, ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ ကောဒသ စ၊ တဆယ့်တပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အကုသလသာဓာရဏာ စ၊ အကုသလ သာဓာရဏ-စေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌။ သမ္ပ-ယုဇ္ဇန္တိ၊ အညီအညွတ် အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ကုန်၏။

၅၀။ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတစိတ္တေ စ အဓိမောက္ခ ဝိရဟိတာ ဝိစိကိစ္ဆာ-သဟဂတာ တထေဝ ပန္နရသ ဓမ္မာ သမ္ပယုဇ္ဇန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသာကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု ပစ္စေကံ ယောဇိယမာနာပိ ဂဏ-နဝသေန သတ္တဝီသ သင်္ဂဟိတာ ဘဝန္တီတိ။

၅၀။ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ စိတ္တေ စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်စိတ်၌လည်း။ တထေဝ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်အတူသာလျှင်။ အဓိမောက္ခ ဝိရဟိတာ၊ အဓိမောက္ခ စေတသိက်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အဓိမောက္ခမှ ကင်းကုန်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့ကို။ သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ဒွါဒသာကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ယောဇိယမာနာပိ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဂဏနဝသေန၊ ရေတွက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တဝီသ၊ ခုနစ်ပါးအပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသု၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခုတို့၌။ သတ္တ-ဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟ ဂါထာ

၅၁။ ဧကူနဝီသာ ဋ္ဌာရသ၊ ဝီသေကဝီသ ဝီသတိ။
ဒွါဝီသ ပန္နရသေတိ၊ သတ္တဓာ ကုသလေ ဌိတာ။

၅၁။ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ သင်္ဂဟာ၊ သင်္ဂဟနည်းတို့သည်။ ဧကူနဝီသ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော စေတသိက်တို့ရင်း။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဝီသ၊ နှစ်ဆယ်သော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဧကဝီသ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ်သောစေတသိက်တို့ရင်း။ ဒွါဝီသ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်ပါးအပြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

အကုသလယောဂီ စေတသိက် ၁၄-ပါး

၅၂။ သာဓာရဏာ စ စတ္တာရော၊ သမာနာ စ ဒသာပရေ။
စုဒ္ဒသေတေ ပဝုစ္စန္တိ၊ သဗ္ဗာကုသလ ယောဂိနော။

၅၂။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သာဓာရဏာ စ၊ အကုသလ သာဓာရဏစေတသိက်တို့ရင်း။ အပရေ၊ ဆန္ဒ,ပီတိ,အဓိမောက္ခ စေတသိက်မှ တပါးကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ သမာနာ စ၊အညသမာန်း စေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ဧတေ စေတသိကာ၊ ထိုစေတသိက်တို့ကို။ သဗ္ဗာကုသလ ယောဂိနော၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ် စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်၏။

အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄-ပါး

၅၃။ အဟေတုကေသု ပန ဟသနစိတ္တေ တာဝ ဆန္ဒ ဝဇ္ဇိတာ အည-သမာနာ ဒွါဒသ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

၅၃။ ပန၊ အကုသိုလ်စိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းမှ တပါး အဟိတ်စိတ်၌ သင်္ဂဟနည်းကို ဆိုအံ့။ အဟေတုကေသု၊ အဟိတ်စိတ် တဆယ့်ရှစ်ခုတို့တွင်။ ဟသနစိတ္တေ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ်၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

ဟသနစိတ္တေ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၌။ ဆန္ဒဝဇ္ဇိတာ၊ ဆန္ဒသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဆန္ဒကို ကြဉ်ကုန်သော။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ ဒွါဒသ၊တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၅၄။ တထာ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေ ဆန္ဒ ပီတိ ဝဇ္ဇိတာ။

၅၄။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေ၊ ဝုဋ္ဌောစိတ်၌။ ဆန္ဒ ပီတိ ဝဇ္ဇိတာ၊ ဆန္ဒ ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဆန္ဒ ပီတိကို ကြဉ်ကုန်သော။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်းအမည်ရှိကုန်သော။ ဧကာဒသ၊ တဆယ့်တပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၅၅။ သုခသန္တီရဏေ ဆန္ဒ ဝီရိယ ဝဇ္ဇိတာ။

၅၅။ သုခသန္တီရဏေ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်၌။ ဆန္ဒ-ဝီရိယ ဝဇ္ဇိတာ၊ ဆန္ဒ, ဝီရိယသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဆန္ဒ, ဝီရိယကို ကြဉ်ကုန်သော။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်း အမည်ရှိကုန်သော။ ဧကာဒသ၊ တဆယ့်တပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊

ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၅၆။ မနောဓာတုတ္တိကာ ဟေတုက ပဋိသန္ဓိယုဂဠေ ဆန္ဒ ပီတိ ဝီရိယ-ဝဇ္ဇိတာ။

၅၆။ မနောဓာတုတ္တိကာ ဟေတုက ပဋိသန္ဓိယုဂဠေ၊ မနောဓာတ် သုံးခု, အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုအစုံ၌။ ဆန္ဒ ပီတိ ဝီရိယ ဝဇ္ဇိတာ၊ ဆန္ဒ, ပီတိ, ဝီရိယသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဆန္ဒ, ပီတိ, ဝီရိယကို ကြဉ်ကုန်သော။ အညသမာနာ၊ အညသမာန်းအမည်ရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက်တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၅၇။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေ ပကိဏ္ဏက ဝဇ္ဇိတာ တေယေဝ သင်္ဂယှန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌာရသသု အဟေတုကေသု ဂဏနဝသေန စတု-ဓာဝ သင်္ဂဟော ဟောတီတိ။

၅၇။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်၌။ ပကိဏ္ဏက ဝဇ္ဇိတာ၊ ပကိဏ်း စေတသိက် ခြောက်ခုသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပကိဏ်း စေတသိက်ခြောက်ခုကို ကြဉ်ကုန်သော။ တေယေဝ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော အညသမာန်း စေတသိက် (သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်) တို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယှန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌာရသသု၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ အဟေတုကေသု၊ အဟိတ်စိတ်တို့၌။ ဂဏနဝသေန၊ ရေတွက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စတုဓာဝ၊ လေးပါး အပြားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေသု၊ ထိုအဟိတ်စိတ် ဝ ယ သ့်ရှစ်ခုတို့၌။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေး ပါးအပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟ နည်း ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၅၈။ ဒွါဒသေကာဒသ ဒသ၊ သတ္တ စာတိ စတုဗ္ဗိဓော။
အဋ္ဌာရသာ ဟေတုကေသု၊ စိတ္တုပ္ပါဒေသု သင်္ဂဟော။

၅၉။ အဟေတုကေသု သဗ္ဗတ္ထ၊ သတ္တ သေသာ ယထာရဟံ။
ဣတိ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော၊ တေတ္တိံသ ဝိဓ သင်္ဂဟော။

၅၈။ အဋ္ဌာရသာဟေတုကေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အဟိဘ်စိတ်ဘို့၌။ ဒွါဒသ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ကောဒသ စ၊ တဆယ့်တပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဒသ စ၊ ဆယ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ သတ္တ စ၊ ခုနစ်ပါးသော စေတသိက်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အဟိတ်စိတ်၌ အညသမာန်း စေတသိက်ယှဉ်ပုံ

၅၉။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံ ကုန်သော။ အဟေတုကေသု၊ အဟိတ်စိတ် တဆယ့်ရှစ်ခုတို့၌။ သတ္တ၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ခုနစ်ခုတို့သည်။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

သေသာ၊ ဆန္ဒမှ ကြွင်းသော ပကိဏ်းစေတသိက် ငါးခုတို့သည်။ ယထာရဟံ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ တေတ္တိံသဝိဓသင်္ဂဟော၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိသော သင်္ဂဟနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်ပြီ။

သင်္ဂဟနည်း ပြီး၏။

စေတသိက်ကို စိတ်နှင့်အမျှ ရေတွက်ခြင်း

၆၀။ ဣတ္ထံ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယောဂဥ္စ သင်္ဂဟံ။
ဉတွာ ဘေဒံ ယထာယောဂံ၊ စိတ္တေန သမမုဒ္ဒိသေ။

၆၀။ ဣတ္ထံ=ယထာဝုတ္တာဘေဒေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ၊ စိတ်၌ အမြဲယှဉ်ကုန်သော စေတသိက်တို့၏။ စိတ္တပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်သော။ သောဠသဝိဓံ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော။ သမ္ပယောဂဥ္စ၊ သမ္ပယောဂနည်းကိုရင်း။ စေတသိက ရာသိ ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ စေတသိက်တို့၏ အစုကို ပိုင်းခြားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္တာ၊ မိန့်အပ်သော။ တေတ္တိံသဝိဓံ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိသော။ သင်္ဂဟဥ္စ၊ သင်္ဂဟနည်းကိုရင်း။ ဉာတွာ၊ သိအပ်၏။ ဥတွာ၊ သိပြီး၍။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ သမံ၊ မျှသော။ ဘေဒံ၊ အပြားကို။ ဥဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။

စေတသိက်ပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ စေတသိကသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ ဒုတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ စေတသိကသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ စေတသိက သင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ, ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

စေတသိက်ပိုင်း ပြီး၏။

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

ပဋိညာဉ် နှင့် မာတိကာစဉ်

၁။ သမ္ပယုတ္တာ ယထာယောဂံ၊ တေပညာသ သဘာဝတော။
စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ တေသံ ဒါနိ ယထာရဟံ။

၂။ ဝေဒနာ ဟေတုတော ကိစ္စ-ဒွါရာ လမ္ဗဏ ဝတ္ထုတော။
စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ၊ သင်္ဂဟော နာမ နီယတေ။

၁။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ သမ္ပယုတ္တာ၊ အညီအညွတ် အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ကုန်သော။ စိတ္တ စေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တရားတို့သည်။ သဘာဝတော၊အာရမ္မဏ-ဝိဇာနန, ဖုသန အစရှိသော မိမိ မိမိတို့၏ ကိစ္စလက္ခဏာ အပြားအားဖြင့်။ တေပညာသ၊ ငါးဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒါနိ=ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုငါးဆယ့် သုံးပါးကုန်သော သဘောတရားတို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။

၂။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ၊ စိတ်,စေတသိက်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒနာ ဟေတုတော၊ ဝေဒနာအပြား, ဟိတ်အပြား အာ ဖြင့်ရင်း။ ကိစ္စ-ဒွါရာလမ္ဗဏ ဝတ္ထုတော၊ ကိစ္စအပြား, ဒွါရအပြား, အာရုံအပြား, ဝတ္ထုအပြားအားဖြင့်ရင်း။ သင်္ဂဟော နာမ၊ ဝေဒနာဒိသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟ ၆-ပါးကို။ မယာ၊ ငါသည်။ နီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။

၁-ဝေဒနာ သင်္ဂဟ

၃။ တတ္ထ ဝေဒနာသင်္ဂဟေ တာဝ တိဝိဓာ ဝေဒနာ သုခံ, ဒုက္ခံ,
အဒုက္ခ မသုခါ စေတိ၊ သုခံ, ဒုက္ခံ, သောမနဿံ, ဒေါမနဿံ,
ဥပေက္ခာတိ စ ဘေဒေန ပန ပဉ္စဓာ ဟောတိ။

၃။ တတ္ထ=တေသု ဆသု ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟေသု၊ ထိုခြောက်ပါးသော ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟတို့တွင်။ ဝေဒနာသင်္ဂဟေ၊ ဝေဒနာသင်္ဂဟ၌။ တာဝ၊

ရှေးဦးစွာ။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

ဝေဒနာ ၃-ပါး။ ။ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်—သုခဥ္စ၊ သုခဝေဒနာဇင်း။ ဒုက္ခဥ္စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဇင်း။ အဒုက္ခမသုခါစ၊ ဒုက္ခလည်း မဟုတ် သုခလည်း မဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာဇင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့ အနုဘဝနလက္ခဏာ အပြားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊သုံးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနာ ၅-ပါး။ ။ပန၊ အနုဘဝန လက္ခဏာမှတပါး ဣန္ဒြိယဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်—သုခဥ္စ၊ သုခဝေဒနာ ဇင်း။ ဒုက္ခဥ္စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဇင်း။ သောမနဿဥ္စ၊ သောမနဿ ဝေဒနာဇင်း။ ဒေါမနဿဥ္စ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာဇင်း။ ဥပေက္ခာ စ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဇင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့ ဣန္ဒြေအပြားဖြင့်။ ပဥ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနာဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၄။ တတ္ထ သုခသဟဂတံ ကုသလဝိပါကံ ကာယဝိညာဏံ ဧကမေဝ။

သုခဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၁-ပါး ၄။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထို ငါးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုငါးပါးသော ဝေဒနာနှင့် တက္ကဖြစ်သော စိတ်တို့တွင်။ သုခသဟဂတံ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တက္ကဖြစ်သော စိတ်သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ကာယဝိညာဏံ ဧကမေဝ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ် တခု သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တထာ ဒုက္ခသဟဂတံ အကုသလ ဝိပါကံ။

ဒုက္ခဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၁-ပါး။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဒုက္ခ-ဝေဒနာနှင့် တက္ကဖြစ်သော စိတ်သည်။ အကုသလဝိပါကံ၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ကာယဝိညာဏမေက-မေဝ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ် တခုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅။ သောမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ ပန လောဘမူလာနိ စတ္တာရိ, ဒွါဒသ ကာမာဝစရ သောဘနာနိ, သုခသန္တီရဏ ဟသနာနိ စ ဒွေတိ အဋ္ဌာရသ ကာမာဝစရ သောမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ စေဝ ပဌမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာန သင်္ခါတာနိ စတု- စတ္တာလီသ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရ စိတ္တာနိ စေတိ ဒွါသဋ္ဌိဝိဓာနိ ဘဝန္တိ။

သောမနဿဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၆၂-ပါး ၅။ ပန၊ ဒုက္ခဝေဒနာမှတပါး သောမနဿ ဝေဒနာကို ဆိုအံ့။ သောမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ၊ သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ လောဘမူလာနိ စ၊ လောဘမူစိတ်တို့ငှင်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ကာမာဝစရ- သောဘနာနိ စ၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်တို့ငှင်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန် သော။ သုခသန္တီရဏ ဟသနာနိ စ၊ သောမနဿ သဟဂုတ် သန္တီရဏ, ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်တို့ငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန် သော။ ကာမာဝစရ သောမနဿ သဟဂတစိတ္တာနိ စေဝ၊ ကာမာဝစရ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့ငှင်း။ ပဌမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာန- သင်္ခါတာနိ၊ ပဌမစျာန်စိတ် ကောဒသ, ဒုတိယစျာန်စိတ် ကောဒသ, တတိယစျာန်စိတ် ကောဒသ, စတုတ္ထစျာန်စိတ် ကောဒသဟု ဆိုအပ်ကုန် သော။ စတုစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ မဟဂ္ဂတ- လောကုတ္တရ စိတ္တာနိ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ စိတ်တို့ငှင်း။ ဣတိ= ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဒွါသဋ္ဌိဝိဓာနိ၊ ခြောက် ဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆။ ဒေါမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ ပန ဒွေ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ- စိတ္တာနေဝ။

ဒေါမနဿဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၂-ပါး ၆။ ပန၊ သောမနဿ သဟဂုတ်မှ တပါး ဒေါမနဿ သဟဂုတ်ကို ဆိုအံ့။ ဒေါမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ

ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ စိတ္တာ-နေဝ၊ ပဋိဃသမ္ပယုတ် စိတ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ သေသာနိ သဗ္ဗာနိပိ ပဉ္စပညာသ ဥပေက္ခာ သဟဂတ စိတ္တာ-နေဝါတိ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာယှဉ် စိတ် ၅၅-ပါး ၇။ သေသာနိ၊ သုခ, ဒုက္ခ,သောမနဿ, ဒေါမနဿ သဟဂုတ် စိတ်မှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ-ပညာသ၊ ငါးဆယ့်ငါးပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ဥပေက္ခာ သဟဂတ-စိတ္တာနေဝ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ်တို့သည်သာလျှင်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဝေဒနာ ၅-ပါးယှဉ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၈။ သုခံ ဒုက္ခ မုပေက္ခာတိ၊ တိဝိဓာ တတ္ထ ဝေဒနာ။
သောမနဿံ ဒေါမနဿ-မိတိ ဘေဒေန ပဉ္စဓာ။

၉။ သုခ, မေကတ္ထ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒေါမနဿံ ဒွယေ ဌိတံ။
ဒွါသဋ္ဌီသု သောမနဿံ၊ ပဉ္စပညာသ ကေတရာ။

၈။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ သင်္ဂဟ၌။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခဉ္စ၊ သုခ ဝေဒနာလည်း။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း။ ဥပေက္ခာ စ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလည်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့ အနုဘဝန လက္ခဏာ အပြားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခဉ္စ၊ သုခဝေဒနာလည်း။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာလည်း။ သောမနဿဉ္စ၊ သောမနဿ ဝေဒနာလည်း။ ဒေါမနဿဉ္စ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာလည်း။ ဥပေက္ခာ စ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလည်း။ ဣတိ= ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့ ဣန္ဒြေအပြားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၉။ သုခဉ္စ၊ သုခဝေဒနာသည်လည်း။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်လည်း။ ဧကတ္ထ၊ တခုသောစိတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿ

ဝေဒနာသည်။ ဒွယေ၊ စိတ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်း၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ သောမနဿံ၊ သောမနဿ ဝေဒနာသည်။ ဒွါသဋ္ဌိသု၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော စိတ်တို့၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဧကတရာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်။ ပဉ္စပညာသကေ၊ ငါးဆယ့်ငါးပါးသော စိတ်၌။ ဌိတာ၊ တည်၏။

ဝေဒနာသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၂-ဟေတု သင်္ဂဟ

၁၀။ ဟေတုသင်္ဂဟေ ဟေတူ နာမ လောဘော, ဒေါသော, မောဟော, အလောဘော, အဒေါသော, အမောဟော စာတိ ဆဗ္ဗိဓာ ဘဝန္တိ။

ဟိတ် ၆-ပါး ၁၀။ ဟေတုသင်္ဂဟေ၊ ဟေတုသင်္ဂဟ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။ ဟေတူ နာမ၊ ဟိတ်တို့မည်သည်ကား–လောဘော စ၊ လောဘဟိတ်၎င်း။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသဟိတ်၎င်း။ မောဟော စ၊ မောဟဟိတ်၎င်း။ အလောဘော စ၊ အလောဘဟိတ်၎င်း။ အဒေါသော စ၊ အဒေါသဟိတ်၎င်း။ အမောဟော စ၊ အမောဟဟိတ်၎င်း။ ဣတိ= ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဟိတ်ဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၁၁။ တတ္ထ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန, ဒွိပဉ္စဝိညာဏ, သမ္ပဋိစ္ဆန, သန္တီရဏ,-ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန, ဟသနဝသေန အဋ္ဌာရသ အဟေတုက စိတ္တာနိ နာမ။

အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး ၁၁။ တတ္ထ၊ ထိုဟေတုသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ဟိတ်တို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဟိတ် ရှိ-မရှိသော စိတ်တို့တွင်။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန, ဒွိပဉ္စ-

ဝိညာဏ, သမ္ပဋိစ္ဆန, သန္တီရဏ, ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန, ဟသနဝသေန၊ ပဉ္စဒွါရာ-ဝဇ္ဇန်း, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေ, သန္တီရဏသုံးခု, ဝုဋ္ဌော, (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း) ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌာ-ရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ အဟေတုကစိတ္တာနိ နာမ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဟိတ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂။ သေသာနိ သဗ္ဗာနိပိ ဧကသတ္တတိ စိတ္တာနိ သဟေတုကာနေဝ။

သဟိတ်စိတ် ၇၁-ပါး ၁၂။ သေသာနိ၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသမှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧကသတ္တတိ စိတ္တာနိ၊ ခုနစ်ဆယ့်တပါးသော စိတ်တို့သည်။ သဟေတုကာနေဝ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဟိတ်စိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၃။ တတ္ထာပိ ဒွေ မောမူဟစိတ္တာနိ ဧကဟေတုကာနိ။

ဧကဟိတ်စိတ် ၂-ပါး ၁၃။ တတ္ထာပိ၊ ထိုသဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိတို့တွင်လည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ မောမူ-ဟစိတ္တာနိ၊ မောဟမူစိတ်တို့သည်။ ဧကဟေတုကာနိ၊ ဟိတ်တခုသာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဧကဟိတ်စိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၄။ သေသာနိ ဒသ အကုသလ စိတ္တာနိ စေဝ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ ဒွါဒသ ကာမာဝစရ သောဘနာနိ စေတိ ဒွါဝီသတိ ဒွိဟေ-တုက စိတ္တာနိ။

ဒွိဟိတ်စိတ် ၂၂-ပါး ၁၄။ သေသာနိ၊ မောဟမူဒွေးမှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ စေဝ၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့ငင်း။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ၊ ဉာဏ်ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ကာမာဝစရသောဘနာနိ စ၊ ကာမာဝစရ သောဘနစိတ်တို့ငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်

နှစ်ပါးသော စိတ်တို့သည်။ ဒွိဟေတုကစိတ္တာနိ နာမ၊ ဟိတ်နှစ်ပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဒွိဟိတ်စိတ် ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၅။ ဒွါဒသ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ သောဘနာနိ စေဝ ပဉ္စတ္တိံသ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရ စိတ္တာနိ စေတိ သတ္တစတ္တာလီသ တိဟေတုက စိတ္တာနီတိ။

တိဟိတ်စိတ် ၄၇-ပါး ၁၅။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏ-သမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရသောဘနာနိ စေဝ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရသောဘနစိတ်တို့ရင်း။ ပဉ္စတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရ စိတ္တာနိ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်လော-ကုတ္တရာစိတ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်ခုနစ်ပါးသောစိတ်တို့သည်။ တိဟေတုက စိတ္တာနိ၊ ဟိတ်သုံးပါး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တိဟိတ်စိတ်ဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဟိတ် ၆-ပါးနှင့်ယှဉ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၁၆။ လောဘော ဒေါသော စ မောဟော စ၊
ဟေတူ အကုသလာ တယော။
အလောဘာ ဒေါသာ မောဟော စ၊
ကုသလာ ဗျာကတာ တထာ။

၁၇။ အဟေတုကာဋ္ဌာရသေက- ဟေတုကာ ဒွေ ဒွါဝိသတိ။
ဒွိဟေတုကာ မတာ သတ္တ- စတ္တာလီသ တိဟေတုကာ။

အကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး ၁၆။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတူ၊ ဟိတ်တို့သည်။ လောဘော စ၊ လောဘဟိတ်ရင်း။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသဟိတ်ရင်း။ မောဟော စ၊ မောဟဟိတ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး။ ။ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်,အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတူ၊ဟိတ်တို့သည်။ အလောဘော စ၊ အလောဘဟိတ်ငင်း။ အဒေါသော စ၊အဒေါသဟိတ်ငင်း။ အမောဟော စ၊ အမောဟဟိတ်ငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။တထာ၊ ထို့အတူ။ တယော၊ သုံးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၇။ အဟေတုကာ၊ အဟိတ်စိတ်တို့ကို။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဧကဟေတုကာ၊ ဧကဟိတ်စိတ်တို့ကို။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဒွိဟေတုကာ၊ ဒွိဟိတ်စိတ်တို့ကို။ ဒွါဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှင်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ တိဟေတုကာ၊ တိဟိတ်ခိတ်တို့ကို။ သတ္တစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဟေတုသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၃-ကိစ္စသင်္ဂဟ

၁၈။ ကိစ္စသင်္ဂဟေ ကိစ္စာနိ နာမ ပဋိသန္ဓိ, ဘဝင်္ဂ, ဝဇ္ဇန, ဒဿန,-သဝန, ဃာယန, သာယန, ဖုသန, သမ္ပဋိစ္ဆန, သန္တီရဏ,-ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန, ဇဝန, တဒါရမ္မဏ, စုတိဝသေန စုဒ္ဒသဝိဓာနိ ဘဝန္တိ။

ကိစ္စ ၁၄-ပါး ၁၈။ ကိစ္စသင်္ဂဟေ၊ ကိစ္စသင်္ဂဟ၌။ ဝေါ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။ ကိစ္စာနိ နာမ၊ ကိစ္စတို့မည်သည်ကား–ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ ဝဇ္ဇန ဒဿန-သဝန ဃာယန သာယန ဖုသန သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ဇဝန-တဒါရမ္မဏ စုတိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ, ဒဿနကိစ္စ, သဝနကိစ္စ, ဃာယနကိစ္စ, သာယနကိစ္စ, ဖုသနကိစ္စ, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကိစ္စ, သန္တီရဏကိစ္စ, ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, ဇောကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စ, စုတိကိစ္စ

တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စုဒ္ဒသဝိဓာနိ၊ တဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၉။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇန ပဉ္စဝိညာဏဌာနာဒိဝသေန ပန တေသံ ဒသဓာ ဌာနဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဌာန ၁၀-ပါး ၁၉။ ပန၊ ကိစ္စမှတပါး ဌာနကို ဆိုအံ့။ တေသံ၊ ထိုကိစ္စ တပ်သော စိတ်တို့၏။ ဌာနဘေဒေါ၊ ဌာနအပြားကို။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇန ပဉ္စဝိညာဏ ဌာနာဒိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေဌာန, ဘဝင် ဌာန, အာဝဇ္ဇန်းဌာန, ပဉ္စဝိညာဏ်ဌာန အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ ဌာန, ဘဝင်ဌာန, အာဝဇ္ဇန်းဌာန, ပဉ္စဝိညာဏ်ဌာန, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဌာန, သန္တီရဏဌာန, ဝုဋ္ဌောဌာန, ဇောဌာန, တဒါရုံဌာန, စုတိဌာနတို့၏ အစွမ်းအာ ဖြင့်။ ဒသဓာ=ဒသဝိဓော၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ကိစ္စ, ဌာနတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၂၀။ တတ္ထ ဒွေ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏာနိ စေဝ အဋ္ဌ မဟာဝိပါကာနိ စ နဝ ရူပါရူပ ဝိပါကာနိ စေတိ ဧကူနဝီသတိ စိတ္တာနိ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ စုတိ ကိစ္စာနိ နာမ။

ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၁၉-ပါး ၂၀။ တတ္ထ၊ ထိုကိစ္စသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထိုကိစ္စ, ဌာနနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုကိစ္စ,ဌာန တပ်သော စိတ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏာနိ စေဝ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် သန္တီရဏ စိတ်တို့ငင်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပါကာနိ စ၊ မဟာ ဝိပါက် စိတ်တို့ငင်း။ နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ရူပါရူပဝိပါကာနိ စ၊ ရူပ ဝိပါက်, အရူပဝိပါက်စိတ်တို့ငင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဧကူနဝီသတိ စိတ္တာနိ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော စိတ် တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ စုတိ ကိစ္စာနိ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, စုတိကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

၂၁။ အာဝဇ္ဇန ကိစ္စာနိ ပန ဒွေ။

အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စတပ်သောစိတ် ၂-ပါး ၂၁။ ပန၊ သုံးကိစ္စ တပ်သောစိတ်မှတပါး တစ်ကိစ္စ တပ်သော စိတ်ကို ဆိုအံ့။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်သော စိတ်တို့သည်။ ဒွေ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နှစ်ပါးတို့တည်း။

၂၂။ တထာ ဒဿန သဝန ဃာယန သာယန ဖုသန သမ္ပဋိစ္ဆန-ကိစ္စာနိ စ။

ဒဿနကိစ္စစသည် တပ်သောစိတ် ၂-ပါးစီ ၂၂။ ဒဿန သဝန ဃာယန-သာယန ဖုသန သမ္ပဋိစ္ဆန ကိစ္စာနိ စ၊ ဒဿနကိစ္စ, သဝနကိစ္စ, ဃာယနကိစ္စ, သာယနကိစ္စ, ဖုသနကိစ္စ, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကိစ္စတပ်သော စိတ်တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။

၂၃။ တိဏိ သန္တီရဏ ကိစ္စာနိ။

သန္တီရဏကိစ္စ တပ်သောစိတ် ၃-ပါး ၂၃။ သန္တီရဏကိစ္စာနိ၊ သန္တီရဏကိစ္စ တပ်သော စိတ်တို့သည်။ တိဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။

၂၄။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ ပဉ္စဒွါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ သာဓေတိ။

ဝုဋ္ဌောကိစ္စတပ်သောစိတ် ၁-ပါး ၂၄။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်ပင်လျှင်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ၊ ဝုဋ္ဌောကိစ္စကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေတတ်၏။

၂၅။ အာဝဇ္ဇနဒွယဝဇ္ဇိတာနိ ကုသလာကုသလ ဖလ ကိရိယစိတ္တာနိ ပဉ္စပညာသ ဇဝနကိစ္စာနိ။

ဇောကိစ္စတပ်သောစိတ် ၅၅-ပါး ၂၅။ အာဝဇ္ဇနဒွယဝဇ္ဇိတာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်း ဒွေသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ပဉ္စပညာသ၊ ငါးဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ကုသလာကုသလဖလ-

ကိရိယစိတ္တာနိ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကိရိယာစိတ်တို့သည်။ ဇဝန-ကိစ္စာနိ နာမ၊ ဇောကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

၂၆။ အဋ္ဌ မဟာဝိပါကာနိ စေဝ သန္တီရဏတ္တယဉ္စေတိ ဧကာဒသ တဒါရမ္မဏကိစ္စာနိ။

တဒါရုံကိစ္စတပ်သောစိတ် ၁၁-ပါး

၂၆။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပါကာနိ စေဝ၊ မဟာဝိပါက်စိတ်တို့ငှင်း။ သန္တီရဏတ္တယဉ္စ၊ သန္တီရဏစိတ် သုံးခုတို့၏ အပေါင်းငှင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ ဧကာဒသ၊ တဆယ့်တပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ တဒါရမ္မဏကိစ္စာနိ နာမ၊ တဒါရုံကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

ဆိုင်ရာစိတ်တို့ တပ်နိုင်သည့်ကိစ္စများ

၂၇။ တေသု ပန ဒွေ ဥပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏစိတ္တာနိ ပဋိသန္ဓိ-ဘဝင် စုတိ တဒါရမ္မဏ သန္တီရဏဝသေန ပဉ္စကိစ္စာနိ နာမ။

ငါးကိစ္စတပ်သောစိတ် ၂-ပါး

၂၇။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကိုဆိုအံ့။ တေသု၊ ထိုကိစ္စ, ဌာနတပ်သော စိတ်အပေါင်းတို့တွင်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတ-သန္တီရဏစိတ္တာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်-စုတိ တဒါရမ္မဏ သန္တီရဏ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, စုတိကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စ, သန္တီရဏကိစ္စတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စကိစ္စာနိ နာမ၊ ငါးကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

၂၈။ မဟာဝိပါကာနိ အဋ္ဌ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ တဒါရမ္မဏဝသေန စတုကိစ္စာနိ နာမ။

လေးကိစ္စတပ်သောစိတ် ၈-ပါး

၂၈။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပါကာနိ၊ မဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ,

စုတိကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုကိစ္စာနိ နာမ၊ လေးကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

၂၉။ မဟဂ္ဂတဝိပါကာနိ နဝ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိဝသေန တိကိစ္စာနိ နာမ။

သုံးကိစ္စတပ်သောစိတ် ၉-ပါး ၂၉။ နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ မဟဂ္ဂတဝိပါ-ကာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ် ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိကိစ္စာနိ နာမ၊ သုံးကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။

၃၀။ သောမနဿ သန္တီရဏံ သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏဝသေန ဒုကိစ္စံ။

နှစ်ကိစ္စတပ်သောစိတ် ၂-ပါး ၃၀။ သောမနဿ သန္တီရဏံ၊ သောမနဿ သဟဂုတ် သန္တီရဏ စိတ်သည်။ သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏ ဝသေန၊ သန္တီရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒုကိစ္စံ၊ နှစ် ကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်၏။

၃၁။ တထာ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇန ဝသေန။

၃၁။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဝုဋ္ဌောစိတ် (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်)သည်။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗ-နာဝဇ္ဇနဝသေန၊ ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုကိစ္စံ၊ နှစ်ကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်၏။

၃၂။ သေသာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ဇဝန မနောဓာတုတ္တိက ဒွိပဉ္စ-ဝိညာဏာနိ ယထာသမ္ဘဝ'မေကကိစ္စာနိတိ။

တစ်ကိစ္စတပ်သောစိတ် ၆၈-ပါး ၃၂။ ပန၊ အနေကကိစ္စမှ တပါး ဧက-ကိစ္စကို ဆိုအံ့။ သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝန မနောဓာတုတ္တိက ဒွိပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ ဇောငါးဆယ့်ငါးခု, မနောဓာတ် သုံးခု, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ဆယ်တို့သည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ။ ဧကကိစ္စာနိ၊ တကိစ္စတပ်သော စိတ်မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ကိစ္စ,ဌာနနှင့်တပ်သောစိတ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၃၃။ ပဋိသန္ဓာဒယော နာမ၊ ကိစ္စဘေဒေန စုဒ္ဒသ။
ဒသဓာ ဌာနဘေဒေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒါ ပကာသိတာ။

၃၄။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ တထာ ဒွေ စ၊ နဝါဋ္ဌ ဒွေ ယထာက္ကမံ။
ဧက ဒွိ တိ စတုပ္ပဉ္စ-ကိစ္စဋ္ဌာနာနိ နိဒ္ဒိသေ။

၃၃။ ပဋိသန္ဓာဒယော နာမ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည် မည်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ စိတ်, စေတသိက်တို့ကို။ ကိစ္စဘေဒေန၊ ကိစ္စတို့၏အပြားဖြင့်။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်ကုန်၏။ ဌာနဘေဒေန၊ ဌာနတို့၏အပြားဖြင့်။ ဒသဓာ၊ ဆယ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်ကုန်၏။

၃၄။ ဧက ဒွိ တိ စတုပ္ပဉ္စ ကိစ္စဋ္ဌာနာနိ၊ တကိစ္စ, တဌာန၊ နှစ်ကိစ္စ, နှစ်ဌာန၊ သုံးကိစ္စ, သုံးဌာန၊ လေးကိစ္စ, လေးဌာန၊ ငါးကိစ္စ, ငါးဌာန တပ်သော စိတ်တို့ကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ စ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ တထာ၊ ထို့မှို။ ဒွေ စ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍၎င်း။ နဝ စ၊ ကိုးပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ အဋ္ဌ စ၊ ရှစ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ ဒွေ စ၊ နှစ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ နိဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။ ဝါ၊ ပြလေ့။

ကိစ္စသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၄-ဒွါရသင်္ဂဟ

၃၅။ ဒွါရသင်္ဂဟေ ဒွါရာနိ နာမ စက္ခုဒွါရံ, သောတဒွါရံ, ဃာနဒွါရံ, ဇိဝှါဒွါရံ, ကာယဒွါရံ, မနောဒွါရဉ္စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ။

ဒွါရ ၆-ပါး ၃၅။ ဒွါရသင်္ဂဟေ၊ ဒွါရသင်္ဂဟ၌။ ဝေါ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ဒွါရာနိ နာမ၊ ဒွါရတို့မည်သည်ကား။ စက္ခုဒွါရဉ္စ၊ စက္ခုဒွါရ၎င်း။ သောတဒွါရဉ္စ၊ သောတဒွါရ၎င်း။ ဃာနဒွါရဉ္စ၊ ဃာနဒွါရ၎င်း။ ဇိဝှါဒွါရဉ္စ၊ ဇိဝှါဒွါရ-

၎င်း။ ကာယဒွါရ၌၊ ကာယဒွါရ၎င်း။ မနောဒွါရ၌၊ မနောဒွါရ၎င်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာနိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွါရဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၃၆။ တတ္ထ စက္ခုမေဝ စက္ခုဒွါရံ

၃၇။ တထာ သောတာဒယော သောတဒွါရာဒီနိ။

၃၈။ မနောဒွါရံ ပန ဘဝင်္ဂန္တိ ပဝုစ္စတိ။

စက္ခုဒွါရမည်ပုံ ၃၆။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဒွါရတို့တွင်။ စက္ခု-မေဝ၊ ပသာဒ စက္ခုသည်ပင်လျှင်။ စက္ခုဒွါရံ၊ စက္ခုဒွါရမည်၏။

သောတဒွါရစသည်မည်ပုံ ၃၇။ တထာ၊ ထို့အတူ။ သောတာဒယော၊ ပသာဒသောတ အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ပသာဒသောတ, ပသာဒဃာန, ပသာဒဇိဝှါ, ပသာဒကာယတို့သည်။ သောတဒွါရာဒီနိ၊ သောတဒွါရ အစရှိသည်မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ သောတဒွါရ, ဃာနဒွါရ, ဇိဝှါဒွါရ, ကာယဒွါရမည်ကုန်၏။

မနောဒွါရမည်ပုံ ၃၈။ ပန၊ ပဉ္စဒွါရမှတပါး မနောဒွါရကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ရုပ်ဒွါရမှတပါး နာမ်ဒွါရကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ တဆယ့်ကိုးခုကို (ဘဝင်ကိစ္စတပ်ခိုက် ပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ် ၁၉-ပါးကို)။ မနောဒွါရန္တိ၊ မနောဒွါရဟူ၍။ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ တဆယ့်ကိုးခုသည်ပင်လျှင် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

၃၉။ တတ္ထ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန စက္ခုဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန-ကာမာဝစရ ဇဝန တဒါရမ္မဏဝသေန ဆစတ္တာလီသ စိတ္တာနိ စက္ခုဒွါရေ ယထာရဟံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၄၆-ပါး ၃၉။ တတ္ထ၊ ထိုဒွါရသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဒွါရတို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဒွါရတို့၌ဖြစ်သော စိတ်တို့တွင်။ စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရ၌။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန စက္ခုဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန-ကာမာဝစရဇဝန တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေ, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေ, သန္တီရဏသုံးခု, ဝုဋ္ဌော, ကာမဇော တခုယုတ် သုံးဆယ်, တဒါရုံ ကောဒသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆစတ္တာလီသ စိတ္တာနိ၊ လေးဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့သည်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဉပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

> **တထာ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန သောတဝိညာဏာဒိဝသေန သောတ-ဒွါရာဒီသုပိ ဆစတ္တာလီသေဝ ဘဝန္တီတိ သဗ္ဗထာပိ ပဉ္စဒွါရေ စတုပညာသ စိတ္တာနိ ကာမာဝစရာနေဝ။**

သောတဒွါရစသည်၌ဖြစ်သောစိတ်။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ သောတဒွါရာဒီ-သုပိ၊ သောတဒွါရ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝါ၊ သောတဒွါရ, ဃာနဒွါရ, ဇိဝှါဒွါရ, ကာယဒွါရတို့၌လည်း။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန သောတဝိညာဏာဒိဝသေန၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, သောတ-ဝိညာဏ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, သောတဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဃာနဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇိဝှါဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ကာယဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေ, သန္တီရဏ သုံးခု, ဝုဋ္ဌော, ကာမဇောတခုယုတ် သုံးဆယ်, တဒါရုံကောဒသတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆစတ္တာလီသေဝ၊ လေးဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့သည်သာလျှင်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ စတုပညာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာဝစရ စိတ်တို့သည်သာလျှင်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၀။ မနောဒွါရေ ပန မနောဒွါရာဝဇ္ဇန ပဉ္စပညာသ ဇဝန တဒါရမ္မဏ-ဝသေန သတ္တသဋ္ဌိ စိတ္တာနိ ဘဝန္တိ။

မနောဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၆၇-ပါး ၄၀။ ပန၊ ပဉ္စဒွါရမှ တပါး မနော-ဒွါရကို ဆိုအံ့။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန ပဉ္စပညာသ ဇဝန တဒါရမ္မဏဝသေန၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇောငါးဆယ့်ငါးခု, တဒါရုံဧကာဒသတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တသဋ္ဌိစိတ္တာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၁။ ဧကူနဝီသတိ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ စုတိ ဝသေန ဒွါရဝိမုတ္တာနိ။

ဒွါရဝိမုတ်စိတ် ၄၁။ ဧကူနဝီသတိ၊ (ဥပေက္ခာသန္တီရဏ ၂-ခု, မဟာဝိပါက် ၈-ခု, မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ၉-ခု အားဖြင့်) တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သောစိတ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒွါရဝိမုတ္တာနိ၊ ဒွါရခြောက်ပါးမှ လွတ်သောစိတ်တို့ မည်ကုန်၏။

ဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်များ

၄၂။ တေသု ပန ပဉ္စဝိညာဏာနိ စေဝ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရ ဇဝနာနိ စေတိ ဆတ္တိံသ ယထာရဟ မေကဒွါရိက စိတ္တာနိ နာမ။

တဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၃၆-ပါး ၄၂။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ တေသု၊ ထို ဆဒွါရိက စိတ် အပေါင်းတို့တွင်။ ပဉ္စဝိညာဏာနိ စေဝ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်တို့ရင်း။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရ ဇဝနာနိ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ ဇောနှစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့ရင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဧကဒွါရိကစိတ္တာနိ နာမ၊ တဒွါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်တို့မည်ကုန်၏။

၄၃။ မနောဓာတုတ္တိကံ ပန ပဉ္စဒွါရိကံ။

ငါးဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် ၃-ပါး

၄၃။ ပန၊ တဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်မှ တပါး ငါးဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်ကို ဆိုအံ့။ မနောဓာတုတ္တိကံ၊ မနောဓာတ် သုံးခုသည်။ ပဉ္စဒွါရိကံ၊ ငါးဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

၄၄။ သုခသန္တီရဏဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကာမာဝစရဇဝနာနိ ဆဒွါရိကစိတ္တာနိ။

ခြောက်ဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ် ၃၁-ပါး

၄၄။ သုခသန္တီရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန- ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏ, ဝုဋ္ဌော, (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း) ကာမဇော တခုယုတ် သုံးဆယ်တို့သည်။ ဆဒွါရိကစိတ္တာနိ နာမ၊ ခြောက်ဒွါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်တို့မည်ကုန်၏။

၄၅။ ဥပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏ မဟာဝိပါကာနိ ဆဒွါရိကာနိ စေဝ ဒွါရဝိမုတ္တာနိ စ။

ရံခါ ၆-ဒွါရ၌ဖြစ်၍ ရံခါ ၆-ဒွါရမှလွတ်သောစိတ်၁၀-ပါး

၄၅။ ဥပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏ မဟာဝိ- ပါကာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏ စိတ် နှစ်ခု, မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခုတို့သည်။ ဆဒွါရိကာနိ စေဝ၊ ရံခါ ခြောက်ဒွါရ၌လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဒွါရ- ဝိမုတ္တာနိ စ၊ ရံခါ ခြောက်ဒွါရမှလည်း လွတ်ကုန်၏။

၄၆။ မဟဂ္ဂတ ဝိပါကာနိ ဒွါရဝိမုတ္တာနေဝါတိ။

၆-ဒွါရမှ အမြဲတမ်းလွတ်သောစိတ် ၉-ပါး

၄၆။ မဟဂ္ဂတဝိပါကာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ် ဝိပါက် စိတ် ကိုးခုတို့သည်။ ဒွါရဝိမုတ္တာနေဝ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ခြောက်ဒွါရမှ လွတ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ

၄၇။ ဧက ဒွါရိက စိတ္တာနိ၊ ပဉ္စ ဆဒွါရိကာနိ စ။
ဆဒွါရိက ဝိမုတ္တာနိ၊ ဝိမုတ္တာနိ စ သဗ္ဗထာ။

ဆတ္တိံသတိ တထာ တီဏိ၊ ဧကတ္တိံသ ယထာက္ကမံ။
ဒသဓာ နဝဓာ စေတိ၊ ပဥ္စဓာ ပရိဒီပယေ။

၄၇။ ဧကဒ္ဒွါရိကစိတ္တာနိ စ၊ တဒ္ဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်တို့ကိုရင်း။ ပဥ္စ ဆဒ္ဒွါရိကာနိ စ၊ ငါးဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်, ခြောက်ဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်တို့ကိုရင်း။ဆဒ္ဒွါရိကဝိမုတ္တာနိ စ၊ ရံခါခြောက်ဒွါရ၌ဖြစ်၍, ရံခါ ခြောက်ဒွါရမှ လွတ်သောစိတ်တို့ကိုရင်း။ သဗ္ဗထာ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ဝိမုတ္တာနိ စ၊ ခြောက်ဒွါရမှလွတ်သော စိတ်တို့ကိုရင်း။

ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဆတ္တိံသတိ စ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ တထာ၊ ထို့မြို့။ တီဏိ စ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ ဧကတ္တိံသ စ၊ သုံးဆယ့်တပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ ဒသဓာ စ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍ရင်း။ နဝဓာ စ၊ ကိုးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဥ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြားဖြင့်။ ပရိဒီပယေ၊ ပြရာ၏။

ဒွါရသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၅-အာရမ္မဏ သင်္ဂဟ

၄၈။ **အာလမ္ဗဏသင်္ဂဟေ အာရမ္မဏာနိ နာမ ရူပါရမ္မဏံ, သဒ္ဒါရမ္မဏံ, ဂန္ဓာရမ္မဏံ, ရသာရမ္မဏံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ, ဓမ္မာရမ္မဏဉ္စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ။**

အာရုံ ၆ ပါး ၄၈။ အာလမ္ဗဏသင်္ဂဟေ၊ အာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ **တနည်း:ကား**—အာလမ္ဗဏသင်္ဂဟေ၊ **အာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌။** ဧဝံ =ဣမိနာ ဝုစ္စမာန နယေန၊ ဤသို့ ဆိုလတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

အာရမ္မဏာနိ နာမ၊ အာရုံတို့ မည်သည်**ကား**—ရူပါရမ္မဏဉ္စ၊ ရူပါရုံရင်း။ သဒ္ဒါရမ္မဏဉ္စ၊ သဒ္ဒါရုံရင်း။ ဂန္ဓာရမ္မဏဉ္စ၊ ဂန္ဓာရုံရင်း။ ရသာရမ္မဏဉ္စ၊ ရသာရုံရင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏဉ္စ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရင်း။ ဓမ္မာရမ္မဏဉ္စ၊ ဓမ္မာရုံ

ငှင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိ-ဓာနိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာရုံဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၄၉။ တတ္ထ ရူပမေဝ ရူပါရမ္မဏံ၊ တထာ သဒ္ဒါဒယော သဒ္ဒါရမ္မဏာ-ဒီနိ။

ရူပါရုံတရားကိုယ် ၄၉။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးသော အာရုံတို့တွင်။ ရူပမေဝ၊ ဝဏ္ဏာယတနသည်ပင်လျှင်။ ရူပါ-ရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံမည်၏။

သဒ္ဒါရုံစသည်တရားကိုယ်။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ သဒ္ဒါဒယော၊ သဒ္ဒါ-ယတန အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ သဒ္ဒါ-ယတန, ဂန္ဓာယတန, ရသာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတို့သည်။ သဒ္ဒါရမ္မ-ဏာဒီနိ၊ သဒ္ဒါရုံ အစရှိသည် မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ မည်ကုန်၏။

၅၀။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ပန ပသာဒ သုခုမ ရူပ စိတ္တ စေတသိက နိဗ္ဗာန-ပညတ္တိ ဝသေန ဆဓာ သင်္ဂယှတိ။

ဓမ္မာရုံ ၆-မျိုးနှင့် တရားကိုယ် ၅၀။ ပန၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ ပသာဒ သုခုမရူပ စိတ္တ စေတသိက နိဗ္ဗာန ပညတ္တိဝသေန၊ ပသာဒရုပ်ငါးခု, သုခုမရုပ်သောဠသ, စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေပညာသ, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂယှတိ၊ ရေတွက်အပ်၏။

၅၁။ တတ္ထ စက္ခုဒ္ဒွါရိကစိတ္တာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ရူပမေဝ အာရမ္မဏံ၊ တဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တထာ သောတဒွါရိကစိတ္တာဒီနမ္ပိ သဒ္ဒါဒီနိ၊ တာနိ စ ပစ္စုပ္ပန္နာနိယေဝ။

ရူပါရုံကို အာရုံပြုသောစိတ် ၅၁။ တတ္ထ၊ ထိုအာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော အာရုံတို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော စိတ်တို့တွင်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဒွါရိကစိတ္တာနံ၊ စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ရူပမေဝ၊ ရူပါရုံသာတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုရူပါရုံသည်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာတည်း။

သဒ္ဒါရုံစသည်ကို အာရုံပြုသောစိတ်။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ သောတဒွါရိကစိတ္တာဒီနံ၊ သောတဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ် အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ သောတဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်, ဃာနဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်, ဇိဝှါဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်, ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်တို့၏။ အာရမ္မဏာနိပိ၊ အာရုံတို့သည်လည်း။ သဒ္ဒါဒီနိ၊ သဒ္ဒါရုံ အစရှိသည်တို့တည်း။ ဝါ၊ သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ အသီးသီးတို့တည်း။ တာနိ စ၊ ထိုသဒ္ဒါရုံ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုသဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိယေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့သာလျှင်တည်း။

၅၂။ မနောဒွါရိကစိတ္တာနံ ပန ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ ပစ္စုပ္ပန္နမတီတံ အနာဂတံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ ယထာရဟ မာရမ္မဏံ ဟောတိ။

မနောဒွါရိကစိတ်တို့၏ အာရုံ ၅၂။ ပန၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံမှတပါး ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ်, အနာဂတ်, ကာလဝိမုတ် အာရုံကို ဆိုအံ့။ မနောဒွါရိကစိတ္တာနံ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ငင်း။ အတီတဉ္စ၊ အတိတ်ဖြစ်၍ငင်း။ အနာဂတဉ္စ၊ အနာဂတ်ဖြစ်၍ငင်း။ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်၍ငင်း။ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသော အာရုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅၃။ ဒွါရဝိမုတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ စုတိသင်္ခါတာနံ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ ယထာသမ္ဘဝံ ယေဘုယျေန ဘဝန္တရေ ဆဒွါရဂ္ဂဟိတံ ပစ္စုပ္ပန္နမတီတံ

ပညတ္တိဘူတံ ဝါ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တသမ္မတံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ဒွါရဝိမုတ်စိတ်တို့၏ အာရုံ ၅၃။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ သင်္ခါတာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွါရဝိမုတ္တာနံ၊ ဒွါရဝိမုတ်ဟု ဆိုအပ်သော စိတ်တခုယုတ် နှစ်ဆယ်တို့၏။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ အာရုံသည်လည်း။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝန္တရေ၊ အတိတာနန္တရဘဝ၌။ ဆဒွါရဂ္ဂဟိတံ၊ ခြောက်ဒွါရဖြင့် ယူအပ်သော။ ဝါ၊ ဆဒွါရိက မရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ငြင်း။ အတီတံ ဝါ၊ အတိတ်ဖြစ်၍ငြင်း။ ပညတ္တိဘူတံ ဝါ၊ ပညတ်ဖြစ်၍ငြင်း။ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တသမ္မတံ၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော။ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသော အာရုံသည်လည်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကေန်, အနေကန် အာရုံပြုသော စိတ်များ

၅၄။ **တေသု စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ယထာက္ကမံ ရူပါဒိ ဧကေကာရမ္မဏာနေဝ။**

ရူပါရုံစသည်ကို ကေန် အာရုံပြုသော စိတ်များ ၅၄။ တေသု၊ ထိုအာရမ္မဏိက စိတ်အပေါင်းတို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော စိတ်တို့သည်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်, သောတဝိညာဏ်, ဃာနဝိညာဏ်, ဇိဝှါဝိညာဏ်, ကာယဝိညာဏ်စိတ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ရူပါဒိဧကေကာရမ္မဏာနေဝ၊ ရူပါရုံစသည်တို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၅၅။ **မနောဓာတုတ္တိကံ ပန ရူပါဒိ ပဉ္စာရမ္မဏံ။**

ပဉ္စာရုံကို အာရုံပြုသောစိတ် ၃-ပါး ၅၅။ မနောဓာတုတ္တိကံ ပန၊ မနောဓာတ် သုံးခုသည်ကား။ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော ငါးပါးသော အာရုံရှိ၏။

၅၆။ သေသာနိ ကာမာဝစရ ဝိပါကာနိ ဟသနစိတ္တဥ္စေတိ သဗ္ဗထာပိ ကာမာဝစရာရမ္မဏာနေဝ။

ကာမ တရား ကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၁၂-ပါး

၅၆။ သေသာနိ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေမှ ကြွင်းကုန်သော။ ကာမာဝစရ ဝိပါကာနိ စ၊ ကာမာဝစရဝိပါက်စိတ် တဆယ့်တခုတို့ငှင်း။ ဟသနစိတ္တဉ္စ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ငှင်း။ ဣတိ=ဣမာနိ ဒွါဒသစိတ္တာနိ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော စိတ်တို့သည်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ကာမာဝစရာရမ္မဏာနေဝ၊ ကာမတရားသာလျှင် အာရုံရှိကုန်၏။

၅၇။ အကုသလာနိ စေဝ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ စေတိ လောကုတ္တရဝဇ္ဇိတ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။

လောကီတရားကို အာရုံ ပြုသောစိတ် ၂၀-ပါး

၅၇။ အကုသလာနိ စေဝ၊ အကုသိုလ်စိတ် တဆယ့် နှစ်ခုတို့ငှင်း။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ-ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ စ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကာမာဝစရကုသိုလ် ကိရိယာဇော ရှစ်ခုတို့ငှင်း။ ဣတိ=ဣမာနိ ဝီသတိစိတ္တာနိ၊ ဤနှစ်ဆယ်သော စိတ်တို့သည်။ လောကုတ္တရ ဝဇ္ဇိတ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးသည် ကြဉ်အပ်သော အလုံးစုံသော အာရုံရှိကုန်၏။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ကြဉ်သော အလုံးစုံသော အာရုံရှိကုန်၏။

၅၈။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကုသလာနိ စေဝ ပဉ္စမဇ္ဈာန-သင်္ခါတံ အဘိညာကုသလဉ္စေတိ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဖလ ဝဇ္ဇိတ-သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။

အရဟတ္တမဂ်, ဖိုလ်ကြဉ် အလုံးစုံကို အာရုံပြုသောစိတ် ၅-ပါး

၅၈။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ-ကုသလာနိ စေဝ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ် လေးခုတို့ငှင်း။ ပဉ္စမဇ္ဈာနသင်္ခါတံ၊ ပဉ္စမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဘိညာ ကုသလဉ္စ၊ အဘိညာဏ် ကုသိုလ်စိတ်ငှင်း။ ဣတိ -ဣမာနိ

ပဉ္စ စိတ္တာနိ၊ ဤငါးပါးသော စိတ်တို့သည်။ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဖလ ဝဇ္ဇိတ-သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ၊ အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော အလုံးစုံသော အာရုံရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကြဉ်သော အလုံးစုံသော အာရုံရှိကုန်၏။

၅၉။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကိရိယာနိ စေဝ ကိရိယာဘိညာ-ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဉ္စေတိ သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။

အလုံးစုံကို အာရုံပြုသော စိတ် ၆-ပါး ၅၉။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ-ကိရိယာနိ စေဝ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရကိရိယာစိတ် လေးခုတို့ရင်း။ ကိရိယာဘိညာ စ၊ ကိရိယာအဘိညာဏ်စိတ်ရင်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဉ္စ၊ ဝုဋ္ဌော(မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း)စိတ်ရင်း။ ဣတိ=ဣမာနိ ဆစိတ္တာနိ၊ ဤခြောက်ပါးသော စိတ်တို့သည်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ၊ ခပ်သိမ်းသော အာရုံရှိကုန်၏။

၆၀။ အာရုပ္ပေသု ဒုတိယ စတုတ္ထာနိ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာနိ။

မဟဂ္ဂုတ်ကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၆-ပါး ၆၀။ အာရုပ္ပေသု၊ အရူပ-စိတ်တဆယ့် နှစ်ခုတို့တွင်။ ဒုတိယ စတုတ္ထာနိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် သုံးခု, နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် သုံးခုတို့သည်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်၏။

၆၁။ သေသာနိ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ။

ပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ် ၂၁-ပါး ၆၁။ သေသာနိ၊ ဝိညာဏ-ဉ္စာယတန စိတ်သုံးခု, နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ် သုံးခု, အဘိညာဏ်ဒွေမှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်နှစ်ဆယ့်တခုတို့သည်။ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ပညတ်တရားသာလျှင် အာရုံရှိကုန်၏။

၆၂။ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနီတိ။

နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောစိတ် ၈-ပါး ၆၂။ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ လောကုတ္တရာ စိတ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန်တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို အာရုံပြုကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

အာရုံပြုစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ

၆၃။ ပဉ္စဝီသ ပရိတ္တမှိ၊ ဆ စိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတေ။
ကေဝီသတိ ဝေါဟာရေ၊ အဋ္ဌ နိဗ္ဗာန ဂေါစရေ။
ဝီသာနုတ္တရ မုတ္တမှိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂ ဖလုဇ္ဈိတေ။
ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထ ဆစ္စေတိ၊ သတ္တဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

ကေန်အာရုံပြုသောစိတ်များ ၆၃။ ပဉ္စဝီသ၊ နှစ်ဆယ့် ငါးပါးသော စိတ်တို့သည် ပရိတ္တမှိ=ပရိတ္တမှိ ဝေ၊ ကာမအာရုံ၌သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆ စိတ္တာနိ၊ ခြောက်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ် စိတ်တို့သည်။ မဟဂ္ဂတေ= မဟဂ္ဂတေ ဝေ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံ၌သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကေဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးသော မဟဂ္ဂုတ် စိတ်တို့သည်။ ဝေါဟာရေ=ဝေါဟာရေ ဝေ၊ ပညတ်အာရုံ၌သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဂေါစရေ= နိဗ္ဗာနဂေါစရေ ဝေ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အနေကန်အာရုံပြုသောစိတ်များ။ ။ဝီသ၊ နှစ်ဆယ်သော စိတ်တို့သည်။ အနုတ္တရမုတ္တမှိ၊လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးမှ လွတ်သော အာရုံ၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောစိတ်တို့သည်။ အဂ္ဂမဂ္ဂ ဖလုဇ္ဈိတေ၊ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည် ကြဉ်အပ်သော အလုံးစုံသော အာရုံ၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဆ စ၊ ခြောက်ပါးသောစိတ်တို့သည်ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အာရုံ၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာရမ္မဏ သင်္ဂဟ၌။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အာရမ္မဏသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၆-ဝတ္ထု သင်္ဂဟ

၆၄။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ ဝတ္ထူနိ နာမ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ဟဒယဝတ္ထု စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ။

ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး ၆၄။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟ၌။ ဓေံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိ အပ်၏။ **တနည်းကား**—ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟ၌။ ဓေံ=ဣမိနာ ဝုစ္စ- မာန နယေန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

ဝတ္ထူနိနာမ၊ ဝတ္ထုတို့မည်ကုန်သည်ကား–စက္ခုဝတ္ထု စ၊ စက္ခုဝတ္ထု ၎င်း။ သောတဝတ္ထု စ၊ သောတဝတ္ထု၎င်း။ ဃာနဝတ္ထု စ၊ ဃာနဝတ္ထု ၎င်း။ ဇိဝှါဝတ္ထု စ၊ ဇိဝှါဝတ္ထု၎င်း။ ကာယဝတ္ထု စ၊ ကာယဝတ္ထု၎င်း။ ဟဒယဝတ္ထု စ၊ ဟဒယဝတ္ထု၎င်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာနိပိ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝတ္ထုဖြင့် ဘုံကို ဝေဘန်ခြင်း

၆၅။ တာနိ ကာမလောကေ သဗ္ဗာနိပိ လဗ္ဘန္တိ။

ကာမဘုံ၌ရသောဝတ္ထုရုပ် ၆၅။ ကာမလောကေ၊ ကာမဘုံ၌။ သဗ္ဗာ- နိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၆၆။ ရူပလောကေ ပန ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ။

ရူပဘုံ၌ရသောဝတ္ထုရုပ် ၆၆။ ပန၊ အလုံးစုံ ရသည်မှတပါး တစိတ် ရသည်ကို ဆိုအံ့။ ရူပလောကေ၊ ရူပဘုံ၌။ ဃာနာဒိတ္တယံ၊ ဃာနအစရှိသော (ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ,) ဝတ္ထုရုပ်တို့၏ သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၆၇။ အရူပလောကေ ပန သဗ္ဗာနိပိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ။

အရူပဘုံ၌ဝတ္ထုရုပ်မရ ၆၇။ ပန၊ တစိတ်ရသည်မှတပါး အလုံးစုံ မရသည်ကို ဆိုအံ့။ အရူပလောကေ၊ အရူပဘုံ၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်လည်း။ န သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။

ဝတ္ထုဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း

၆၈။ တတ္ထ ပဉ္စဝိညာဏ ဓာတုယော ယထာက္ကမံ ကေဝန္တေန ပဉ္စပသာဒဝတ္ထူနိ နိဿာယေဝ ပဝတ္တန္တိ။

ပသာဒဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီသော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် ၆၈။ တတ္ထ၊ ထိုဝတ္ထု သင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီ-မမှီမူ၍ဖြစ်သော ဝိညာဏဓာတ်တို့တွင်။ ပဉ္စဝိညာဏဓာတုယော၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ကေဝန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဉ္စပသာဒ ဝတ္ထူနိ၊ ငါးပါးသော ပသာဒဝတ္ထုရုပ်တို့ကို။ နိဿာယေဝ၊ မှီကုန်၍ သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆၉။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန သမ္ပဋိစ္ဆနသင်္ခါတာ ပန မနောဓာတု စ ဟဒယံ နိဿိတာယေဝ ပဝတ္တန္တိ။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုအမြဲမှီသော မနောဓာတ် ၆၉။ ပန၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်မှ တပါး မနောဓာတ်ကို ဆိုအံ့။ ပဉ္စ ဒွါရာဝဇ္ဇန သမ္ပဋိစ္ဆနသင်္ခါတာ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ မနောဓာတု စ၊ မနော-

ဓာတ်တို့သည်လည်း။ ဟဒယံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿိတာယေဝ၊ မှီကုန်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇၀။ အဝသေသာ ပန မနောဝိညာဏဓာတုသင်္ခါတာ စ သန္တီရဏ-မဟာဝိပါက ပဋိဃဒွယ ပဌမမဂ္ဂ ဟသန ရူပါဝစရဝသေန ဟဒယံ နိဿာယေဝ ပဝတ္တန္တိ။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုအမြဲမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်

၇၀။ ပန၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်မှ တပါး မနော ဝိညာဏဓာတ်ကို ဆိုအံ့။ အဝသေသာ၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်,မနောဓာတ်မှ ကြွင်းကုန်သော။ သန္တီရဏမဟာဝိပါက-ပဋိဃဒွယ ပဌမမဂ္ဂ ဟသန ရူပါဝစရဝသေန၊ သန္တီရဏ သုံးခု, မဟာဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခု, ဒေါသမူဒွေ, သောတာပတ္တိမဂ်, ဟသိတုပ္ပါဒ်,ရူပစိတ်တဆယ့်ငါးခုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိံသ၊ သုံးဆယ်ကုန်သော။ မနော-ဝိညာဏဓာတု သင်္ခါတာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော စ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့သည်လည်း။ ဟဒယံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယေဝ၊ မှီကုန်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇၁။ အဝသေသာ ကုသလာ ကုသလ ကိရိယာနုတ္တရဝသေန ပန နိဿာယ ဝါ အနိဿာယ ဝါ။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ရံခါမှီ, မမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်

၇၁။ ပန၊ ကေန်မှီသည်မှ တပါးအနေကန်မှီသည်ကို ဆိုအံ့။ အဝသေ-သာ၊ သန္တီရဏ သုံးခု, မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခု, ဒေါသမူဒွေ, သောတာပတ္တိမဂ်, ဟသိတုပ္ပါဒ်, ရူပစိတ်တဆယ့်ငါးခုတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ကုသလာ ကုသလ ကိရိယာနုတ္တရ-ဝသေန၊ လောကီကုသိုလ်စိတ် တဆယ့်နှစ်ခု, အကုသိုလ်စိတ် တဆယ်, ကိရိယာစိတ် တဆယ့်သုံးခု, လောကုတ္တရာစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ မနောဝိညာဏ ဓာတုယော၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ ဟဒယံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ ဝါ၊ မှီကုန်၍ရှင်း။ အနိဿာယ ဝါ၊ ပမှီကုန်မူ၍ရှင်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇၂။ အာရုပ္ပဝိပါကဝသေန ဟဒယံ အနိဿာယေဝါတိ။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၂။ အာရုပ္ပဝိပါကဝသေန၊ အရူပဝိပါက် စိတ် လေးခုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ-ဿော၊ လေးပါးကုန်သော၊ မနော-ဝိညာဏဓာတုယော၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ ဟဒယံ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ အနိဿာယေဝ၊ မမှီကုန်မူ၍သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဝတ္ထုရုပ်နှင့်ဘုံစိတ် သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၇၃။ ဆဝတ္ထုံ နိဿိတာ ကာမေ၊ သတ္တ ရူပေ စတုဗ္ဗိဓာ။
တိဝတ္ထုံ နိဿိတာ ရူပေ၊ ဓာတွေကာ နိဿိတာ မတာ။

၇၄။ တေစတ္တာလီသ နိဿာယ၊ ဒွေစတ္တာလီသ ဇာယရေ။
နိဿာယ စ အနိဿာယ၊ ပါကာရုပ္ပါ အနိဿိတာ။

ဘုံအလိုက်ရသော ဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ် ၇၃။ ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌။ ဆဝတ္ထုံ၊ ခြောက်ပါးသောဝတ္ထု ရုပ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ ဝိညာဏ ဓာတ်တို့ကို။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ရူပေ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ၌။ တိဝတ္ထုံ၊ သုံးပါး သောဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အရူပေ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ အနိဿိတာ= အနိဿိတာ ဧဝ၊ မမှီမူ၍သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဧကာ၊ တခုသော။ ဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကို။ မတာ၊ သိအပ်၏။

ဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ,မမှီသောစိတ်များ ၇၄။ တေစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်သုံး ပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ=နိဿာယ ဧဝ၊ မှီကုန်၍သာလျှင်။ ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွေစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ စ၊ မှီကုန်၍ရှင်း။ အနိဿာယ စ၊ မမှီကုန်မူ၍ရှင်း။ ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပါကာရုပ္ပါ၊ အရူပဝိပါက်စိတ်လေးခုတို့သည်။ ဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ **အနိဿိတာ=အနိဿိတာ** ဝေ၊ မမှီကုန်မူ၍ သာလျှင်။ ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပကိဏ်းပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ တတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ ပကိဏ္ဏကသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ တတိယော၊ သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ဝတ္ထုသင်္ဂဟ ပြီး၏။

ပကိဏ်းပိုင်း ပြီး၏။

၄-ဝီထိပိုင်း

ပဋိညာဉ်

၁။ စိတ္တုပ္ပါဒါန မိစ္စေဝံ၊ ကတွာ သင်္ဂဟ မုတ္တရံ။
ဘူမိ ပုဂ္ဂလ ဘေဒေန၊ ပုဗ္ဗာပရ နိယာမိတံ။

ပဝတ္တိ သင်္ဂဟံ နာမ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိယံ။
ပဝက္ခာမိ သမာသေန၊ ယထာသမ္ဘဝတော ကထံ။

၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ စိတ်, စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏။ ဥတ္တရံ၊ ဝေဒနာသင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့ကို ဝေဘန်သော အားဖြင့် မြတ်သော။ သင်္ဂဟံ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်သော ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ပုန၊ တဘန်၊ ဘူမိပုဂ္ဂလဘေဒေန၊ ဘုံ,ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြားဖြင့်။ လက္ခိတံ၊ မှတ်အပ်သော။ ပုဗ္ဗာပရနိယာမိတံ၊ ရှေးစိတ် နောက်စိတ်တို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ, ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ, ပဝတ္တိအခါ တို့တွင်။ ပဝတ္တိသင်္ဂဟံ နာမ၊ ပဝတ္တိ သင်္ဂဟအမည်ရှိသော ဝီထိသင်္ဂဟကို။ သမာသေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုပေအံ့။

ဆ ဆက္က မာတိကာ

၂။ ဆ ဝတ္ထူနိ, ဆ ဒွါရာနိ, ဆ အာရမ္မဏာနိ, ဆ ဝိညာဏာနိ,
ဆ ဝီထိယော, ဆဓာ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ စေတိ ဝီထိသင်္ဂဟေ
ဆ ဆက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂။ ကထံ ပဝက္ခာမိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဆိုအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝတ္ထူနိ စ၊ ဝတ္ထုတို့ရင်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါး ကုန်သော။ ဒွါရာနိ စ၊ ဒွါရတို့ရင်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်းသာ။ အာရမ္မ-

ဏာနိ စ၊ အာရုံတို့ငှင်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ စ၊ ဝိညာဏ်တို့ငှင်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝီထိယော စ၊ ဝီထိတို့ငှင်း။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသော။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ စ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝီထိသင်္ဂဟေ၊ ဝီထိသင်္ဂဟ၌။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဆက္ကာနိ၊ ဆက္ကတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၃။ ဝီထိမုတ္တာနံ ပန ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တ ဝသေန တိဝိဓာ ဟောတိ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ။

ဝီထိမုတ္တဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၃ ပါး ၃။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝီထိမုတ္တာနံ၊ ဝီထိမုတ်စိတ် တနည်းယုတ်နှစ်ဆယ်တို့၏။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တဝသေန၊ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်းကား—ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တဝသေန၊ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ စိတ်တို့၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄။ တတ္ထ ဝတ္ထု ဒွါရာ ရမ္မဏာနိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာနေဝ။

အမှာစကား ၄။ တတ္ထ=တေသု ဆသု ဆက္ကေသု၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဆက္ကတို့တွင်။ ဝတ္ထု ဒွါရာ ရမ္မဏာနိ၊ ဝတ္ထု, ဒွါရ, အာရုံတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ပကိဏ္ဏကသင်္ဂဟ၌။ ဝုတ္တနယာနေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည် သာလျှင်တည်း။

ဝိညာဏ ဆက္က

၅။ **စက္ခုဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံ, ဃာနဝိညာဏံ, ဇိဝှါဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏဥ္စေတိ ဆ ဝိညာဏာနိ။**

ဝိညာဏ် ၆-ပါး ၅။ စက္ခုဝိညာဏဉ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၎င်း။ သောတဝိညာဏဉ္စ၊ သောတဝိညာဏ်၎င်း။ ဃာနဝိညာဏဉ္စ၊ ဃာနဝိညာဏ်၎င်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဉ္စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်၎င်း။ ကာယဝိညာဏဉ္စ၊ ကာယဝိညာဏ်၎င်း။ မနောဝိညာဏဉ္စ၊ မနောဝိညာဏ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ ဝိညာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိထိ ဆက္က

၆။ ဆ ဝိထိယော ပန စက္ခုဒွါရဝိထိ, သောတဒွါရဝိထိ, ဃာနဒွါရဝိထိ, ဇိဝှါဒွါရဝိထိ, ကာယဒွါရဝိထိ, မနောဒွါရဝိထိ စေတိ ဒွါရဝသေန ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိ, သောတဝိညာဏဝိထိ, ဃာနဝိညာဏဝိထိ, ဇိဝှါဝိညာဏဝိထိ, ကာယဝိညာဏဝိထိ, မနောဝိညာဏဝိထိ စေတိ ဝိညာဏဝသေန ဝါ ဒွါရပ္ပဝတ္တာ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော ယောဇေတဗ္ဗာ။

ဒွါရအားဖြင့် ဝိထိ ၆-ပါး ၆။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ သဒ္ဒမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ အဘေဒမှတပါး ဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဒွါရပ္ပဝတ္တာ၊ ဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော၊ စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိထိယော၊ ဝိထိတို့ကို။ စက္ခုဒွါရဝိထိ စ၊ စက္ခုဒွါရဝိထိ၎င်း။ သောတဒွါရဝိထိ စ၊ သောတဒွါရဝိထိ၎င်း။ ဃာနဒွါရဝိထိ စ၊ ဃာနဒွါရဝိထိ၎င်း။ ဇိဝှါဒွါရဝိထိ စ၊ ဇိဝှါဒွါရဝိထိ၎င်း။ ကာယဒွါရဝိထိ စ၊ ကာယဒွါရဝိထိ၎င်း။ မနောဒွါရဝိထိ စ၊ မနောဒွါရဝိထိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါရဝသေန ဝါ၊ ဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။

ဝိညာဉ်အားဖြင့် ဝိထိ ၆-ပါး။ ။စက္ခုဝိညာဏဝိထိ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိ၎င်း။ သောတဝိညာဏဝိထိ စ၊ သောတဝိညာဏဝိထိ၎င်း။ ဃာနဝိညာဏဝိထိ စ၊ ဃာနဝိညာဏဝိထိ၎င်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဝိထိ စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဝိထိ၎င်း။ ကာယဝိညာဏဝိထိ စ၊ ကာယဝိညာဏဝိထိ၎င်း။ မနောဝိညာဏဝိထိ စ၊ မနောဝိညာဏဝိထိ၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

တနည်းကား— ဒွါရပ္ပဝတ္တာ၊ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဒွါရဝီထိ စ၊ စက္ခုဒွါရဝီထိရင်း။ သောတဒွါရဝီထိ စ၊ သောတဒွါရဝီထိရင်း။ ဃာနဒွါရဝီထိ စ၊ ဃာနဒွါရဝီထိရင်း။ ဇိဝှါဒွါရဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိရင်း။ ကာယဒွါရဝီထိ စ၊ ကာယဒွါရဝီထိရင်း။ မနောဒွါရဝီထိ စ၊ မနောဒွါရဝီထိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါရဝသေန ဝါ၊ ဒွါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော၊ စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိရင်း။ သောတဝိညာဏဝီထိ စ၊ သောတဝိညာဏဝီထိရင်း။ ဃာနဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဃာနဝိညာဏဝီထိရင်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိရင်း။ ကာယဝိညာဏဝီထိ စ၊ ကာယဝိညာဏဝီထိရင်း။ မနောဝိညာဏဝီထိ စ၊ မနောဝိညာဏဝီထိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

တနည်းကား— ဒွါရဝသေန ဝါ၊ ဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဒွါရပ္ပဝတ္တာ၊ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဒွါရဝီထိ စ၊ စက္ခုဒွါရဝီထိရင်း။ သောတဒွါရဝီထိ စ၊ သောတဒွါရဝီထိရင်း။ ဃာနဒွါရဝီထိ စ၊ ဃာနဒွါရဝီထိရင်း။ ဇိဝှါဒွါရဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိရင်း။ ကာယဒွါရဝီထိ စ၊ ကာယဒွါရဝီထိရင်း။ မနောဒွါရဝီထိ စ၊ မနောဒွါရဝီထိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော၊ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိရင်း။ သောတဝိညာဏဝီထိ စ၊ သောတ-

ဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဃာနဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဃာနဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ကာယဝိညာဏဝီထိ စ၊ ကာယဝိညာဏဝီထိဒင်း။ မနောဝိညာဏဝီထိ စ၊ မနောဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

တနည်းကား— ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြား ရှိကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဒွါရဝီထိ စ၊ စက္ခုဒွါရဝီထိဒင်း။ သောတဒွါရဝီထိ စ၊ သောတဒွါရဝီထိဒင်း။ ဃာနဒွါရဝီထိ စ၊ ဃာနဒွါရဝီထိဒင်း။ ဇိဝှါဒွါရဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိဒင်း။ ကာယဒွါရဝီထိ စ၊ ကာယဒွါရဝီထိဒင်း။ မနောဒွါရဝီထိ စ၊ မနောဒွါရဝီထိဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါရဝသေန ဝါ၊ ဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဒွါရပ္ပဝတ္တာ၊ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဝီထိယော၊ ဝီထိတို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိဒင်း။ သောတဝိညာဏဝီထိ စ၊ သောတဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဃာနဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဃာနဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိ စ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ကာယဝိညာဏဝီထိ စ၊ ကာယဝိညာဏဝီထိဒင်း။ မနောဝိညာဏဝီထိ စ၊ မနောဝိညာဏဝီထိဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော၊ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ဝိသယပ္ပဝတ္တိဆက္က

၇။ အတိမဟန္တံ, မဟန္တံ, ပရိတ္တံ, အတိပရိတ္တဉ္စေတိ ပဉ္စဒွါရေ၊ မနောဒွါရေ ပန ဝိဘူတ မဝိဘူတဉ္စေတိ ဆဓာ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဉ္စဒွါရဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၄-ပါး ၇။ အတိမဟန္တဉ္စ၊ အလွန် များသော ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော အာရုံဒင်း။ မဟန္တဉ္စ၊ များသော ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော အာရုံဒင်း။ ပရိတ္တဉ္စ၊ နည်း

သော ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော အာရုံငှင်း။ အတိပရိတ္တဉ္စ၊ အလွန်နည်းသော ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော အာရုံငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဒွါရဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၂-ပါး။ ။မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ ဝိဘူတဉ္စ၊ ထင်သောအာရုံငှင်း။ အဝိဘူတဉ္စ၊ မထင်သောအာရုံငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသော။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

တနည်း—ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်

၈။ ကထံ—

ဥပ္ပါဒ ဌိတိ ဘင်္ဂဝသေန ခဏတ္တယံ ဧကစိတ္တက္ခဏံ နာမ။

စိတ်သက် ၈။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဥပ္ပါဒ ဌိတိ ဘင်္ဂဝသေန၊ ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ခဏတ္တယံ၊ ခဏယ်တို့၏ သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏံ နာမ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ မည်၏။

၉။ တာနိ ပန သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ ရူပဓမ္မာန မာယု။

ရုပ်သက် ၉။ ပန၊ စိတ်သက်မှတပါး ရုပ်သက်ကိုဆိုအံ့။ တာနိ=တာဒိသာနိ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏကဲ့သို့သော ခဏတို့သည်။

ရူပဓမ္မာနံ၊ ဝိညတ်ဒွေ့, လက္ခဏာရုပ်လေးခုသည် ကြဉ်အပ်သော နှစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ရုပ်တို့၏။ အာယူ၊ အသက်တို့တည်း။

ပဥ္စဒွါရဝီထိများ

၁၀။ ဧကစိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ ဗဟုစိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ ဌိတိပ္ပတ္တာနေဝ ပဉ္စာရမ္မဏာနိ ပဉ္စဒွါရေ အာပါထ မာဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ယဒိ ဧကစိတ္တက္ခဏာတီတကံ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဿ အာပါထ မာဂစ္ဆတိ။

စက္ခုဒွါရိက အတိမဟန္တာရုံ ဝီထိ ၁၀။ ဧကစိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ၊ တခုသော စိတ်၏ ခဏကဲ့သို့သော ခဏလျှင် လွန်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ရင်း။ ဗဟုစိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ၊ များစွာသော စိတ်တို့၏ ခဏကဲ့သို့သော ခဏလျှင် လွန်ခြင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ရင်း။ ဝါ၊ တခုသောစိတ်, နှစ်ခုသောစိတ်, သုံးခုသောစိတ်, လေးခုသောစိတ်, ငါးခုသောစိတ်, ခြောက်ခုသောစိတ်, ခုနစ်ခုသော စိတ်, ရှစ်ခုသောစိတ်, ကိုးခုသောစိတ်, ဆယ်ခုသောစိတ်, တဆယ့်တခု သောစိတ်, တဆယ့်နှစ်ခုသောစိတ်, တဆယ့်သုံးခုသောစိတ်, တဆယ့်လေး ခုသောစိတ်, တဆယ့်ငါးခုသောစိတ်တို့၏ ခဏကဲ့သို့သော ခဏလျှင် လွန် ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ရင်း။ ဌိတိပ္ပတ္တာနေဝ၊ ဌီသို့ရောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင်။ ပဉ္စာရမ္မဏာနိ၊ ငါးပါးသော အာရုံတို့သည်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စ-ဒွါရ၌။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ရူပါရုံ စက္ခုဒွါရ၌ ထင်ခြင်း။ ။တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏာတီ-တကံ၊ တခုသော စိတ်၏ ခဏကဲ့သို့သော ခဏလျှင် လွန်ခြင်းရှိသော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံသည်။ စက္ခုဿ၊ စက္ခု-ပသာဒအား။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ ယဒိ အာဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ ရောက် သည်ဖြစ်အံ့။ ဝေံသတိ၊ ဤသို့ ရောက်သည်ရှိသော်။

တတော ဒွိက္ခတ္တုံ ဘဝင်္ဂေ စလိတေ ဘဝင်္ဂသောတံ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ တမေဝ ရူပါရမ္မဏံ အာဝဇ္ဇန္တံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

ဘဝင် ၂-ကြိမ်နှင့် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်ခြင်း။ ။တတော၊ ထိုသို့ထင်ခြင်း သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဘဝင်္ဂေ၊ ဘဝင်သည်။ စလိတေ၊ လှုပ်သည်ရှိသော်။ ဘဝင်္ဂသောတံ၊ ဘဝင်၏ အလျဉ်ကို။ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တမေဝ ရူပါရမ္မဏံ၊ ထိုရူပါရုံကို သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇန္တံ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

တတော တဿာနန္တရံ တမေဝ ရူပံ ပဿန္တံ စက္ခုဝိညာဏံ, သမ္ပဋိစ္ဆန္တံ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တံ, သန္တီရယမာနံ သန္တီရဏစိတ္တံ, ဝဝတ္ထပေန္တံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနစိတ္တဉ္စေတိ ယထာက္ကမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

စ, သံ, တီ, ဝုဋ္ဌောစိတ်တို့ဖြစ်ခြင်း။ ။တတော၊ ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ် ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တဿ၊ ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ တမေဝ ရူပံ၊ ထိုရူပါရုံကိုပင်လျှင်။ ပဿန္တံ၊ မြင်တတ်သော။ စက္ခုဝိညာဏဉ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်၎င်း။ သမ္ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တဉ္စ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစိတ်၎င်း။ သန္တီရယမာနံ၊ စုံစမ်းလင့်သကဲ့သို့သော။ သန္တီရဏ-စိတ္တဉ္စ၊ သန္တီရဏစိတ်၎င်း။ ဝဝတ္ထပေန္တံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်လင့်သကဲ့သို့သော။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနစိတ္တဉ္စ၊ ဝုဋ္ဌောစိတ်၎င်း။ ဣတိ=ဣမာနိ စိတ္တာနိ၊ ဤစိတ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။

တတော ပရံ ဧကူနတ္တိံသ ကာမာဝစရ ဇဝနေသု ယံကိဉ္စိ လဒ္ဓပစ္စယံ ယေဘုယျေန သတ္တက္ခတ္တုံ ဇဝတိ။

ဇောစိတ် ၇-ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း။ ။တတော၊ ထိုဝုဋ္ဌောစိတ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဧကူနတ္တိံသ ကာမာဝစရဇဝ-နေသု၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော ကာမာဝစရဇောတို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်

မရှိ တခုခုသော ဇောသည်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသော မနသိကာရ အစ ရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ယေဘု- ယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဇဝတိ၊ စော၏။

ဇဝနာနုဗန္ဓာနိ စ ဒွေ တဒါရမ္မဏပါကာနိ ယထာရဟံ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတော။

တဒါရုံ ၂-ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဇဝနာနုဗန္ဓာနိ၊ ဇောသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ် ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ကြိမ်ကုန်သော။ တဒါ- ရမ္မဏပါကာနိ စ၊ တဒါရုံဝိပါက်စိတ်တို့သည်လည်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက် သည်အားလျော်စွာ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဒုတိယတဒါရုံ ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂပါတော၊ ဘဝင်ကျသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၁။ ဧတ္တာဝတာ စုဒ္ဒသ ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒါ ဒွေ ဘဝင်္ဂစလနာနိ ပုဗ္ဗေ- ဝါတီတက မေကစိတ္တက္ခဏန္တိ ကတွာ သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ ပရိပူရေန္တိ၊ တတော ပရံ နိရုဇ္ဈတိ၊ အာရမ္မဏ မေတံ အတိမဟန္တံ နာမ ဂေါစရံ။

အတိမဟန္တာရုံမည်ပုံ ၁၁။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ ကုန် သော။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ဝီထိစိတ်တို့ရှင်း။ ဒွေ၊ နှစ်ကြိမ်ကုန်သော။ ဘဝင်္ဂစလနာနိ၊ ဘဝင်္ဂစလနတို့ရှင်း။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ အတီတကံ၊ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဧကစိတ္တက္ခဏံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှင်း။ ဣတိကတွာ ဣတိ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော စိတ္တက္ခဏတို့သည်။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဒုတိယတဒါရုံ ၏ ဌီကာလမှ။ ပရံ၊ ဘင်ကာလ၌။ နိရုဇ္ဈတိ၊ (ပဉ္စာရုံ) ချုပ်၏။ ဧတံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုအာရုံသည်။ အတိမဟန္တံ နာမ၊ အတိမဟန္တာရုံ အမည်ရှိ သော။ ဂေါစရံ၊ အာရုံတည်း။

၁၂။ ယာဝ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒါ ပန အပ္ပဟောန္တာ တီတက မာပါထ-မာဂတံ အာရမ္မဏံ မဟန္တံ နာမ၊ တတ္ထ ဇဝနာဝသာနေ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ။

စက္ခုဒွါရိက မဟန္တာရုံ ဝီထိ ၁၂။ ပန၊ အတိမဟန္တာရုံ ဝီထိမှတပါး မဟန္တာရုံဝီထိကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ တဒါ-ရမ္မဏဝါရမှတပါး ဇဝနဝါရကို ဆိုအံ့။ ယာဝ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒါ၊ တဒါရုံဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ အပ္ပဟောန္တာတီတကံ၊ မလောက်သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ သတ္တိညံ့သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂတံ၊ ရောက်သော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ မဟန္တံ နာမ၊ မဟန္တာရုံမည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုမဟန္တာရုံ၌။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ဇော၏ အဆုံး၌။ ဘဝင်္ဂ-ပါတောဝ၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ၊ တဒါရုံတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၁၃။ ယာဝ ဇဝနုပ္ပါဒါပိ အပ္ပဟောန္တာ တီတက မာပါထ မာဂတံ အာရမ္မဏံ ပရိတ္တံ နာမ၊ တတ္ထ ဇဝနမ္ပိ အနုပ္ပဇ္ဇိတွာ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမေဝ ပဝတ္တတိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။

စက္ခုဒွါရိက ပရိတ္တာရုံ ဝီထိ ၁၃။ ယာဝ ဇဝနုပ္ပါဒါပိ၊ ဇောဖြစ်သည်တိုင်အောင်လည်း။ အပ္ပဟောန္တာ-တီတကံ၊ မလောက်သည် ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ သတ္တိညံ့သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂတံ၊ ရောက်သော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ပရိတ္တံနာမ၊ ပရိတ္တာရုံမည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုပရိတ္တာရုံ၌။ ဇဝနမ္ပိ=ဇဝနသ္မ အပိ၊ ဇော၏လည်း။ အနုပ္ပဇ္ဇိ-တွာ=အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်ရင်း သုံးကြိမ်ရင်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမေဝ၊ ဝုဋ္ဌောစိတ်သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊

ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုဝုဋ္ဌောစိတ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂပါတော ဝ၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၄။ ယာဝ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနုပ္ပါဒါ စ ပန အပ္ပဟောန္တာ တီတက မာပါထ-မာဂတံ နိရောဓာသန္န မာရမ္မဏံ အတိပရိတ္တံ နာမ၊ တတ္ထ ဘဝင်္ဂစလနမေဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒေါ။

စက္ခုဒွါရိက အတိပရိတ္တာရုံဝိထိ ၁၄။ ပန၊ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝါရမှတပါး မောဃဝါရကို ဆိုအံ့။ ယာဝ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗ-နုပ္ပါဒါ စ၊ ဝုဋ္ဌောစိတ်ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်လည်း။ အပ္ပဟောန္တာ တီတကံ၊ မလောက်သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ သတ္တိညံ့သည်ဖြစ်၍ လွန်ခြင်းရှိသော။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂတံ၊ ရောက်သော။ နိရောဓာသန္နံ၊ နီးကပ်သော ချုပ်ခြင်းရှိသော (ချုပ်ခါနီးဖြစ်သော)။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ အတိပရိတ္တံ နာမ၊ အတိပရိတ္တာရုံမည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအတိပရိတ္တာရုံ၌။ ဘဝင်္ဂစလနမေဝ၊ ဘဝင်လှုပ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ဝိထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၁၅။ ဣစ္စေဝံ စက္ခုဒွါရေ တထာ သောတဒွါရာဒိသု စေတိ သဗ္ဗ-ထာပိ ပဉ္စဒွါရေ တဒါရမ္မဏ ဇဝန ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန မောဃဝါရ သင်္ခါ-တာနံ စတုန္နံ ဝါရာနံ ယထာက္ကမံ အာရမ္မဏဘူတာ ဝိသယပ္ပ-ဝတ္တိ စတုဓာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၅။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရ၌။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ဒွါရတို့၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတဒွါရိကအတိမဟန္တာရုံ ဝိထိစသည် တထာ၊ ထို့အတူ။ သောတဒွါရာဒိသု စ၊ သောတဒွါရ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝါ၊ သောတဒွါရ, ဃာနဒွါရ, ဇိဝှါဒွါရ,

ကာယဒွါရတို့၌လည်း။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ တဒါရမ္မဏ ဇဝနဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမောဃဝါရသင်္ခါတာနံ၊ တဒါရမ္မဏဝါရ, ဇဝနဝါရ, ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝါရ, မောဃဝါရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝါရာနံ၊ ဝါရတို့၏။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ၊ အာရုံတို့၏ ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အာရုံတို့၌ စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ စတုဓာ၊ လေးပါး အပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ

၁၆။ ဝီထိစိတ္တာနိ သတ္တေဝ၊ စိတ္တုပ္ပါဒါ စတုဒ္ဒသ။
စတုပ္ပညာသ ဝိတ္ထာရာ၊ ပဉ္စဒွါရေ ယထာရဟံ။

အယမေတ္ထ ပဉ္စဒွါရေ ဝီထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိနယော။

၁၆။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ဝီထိစိတ်တို့သည်။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ သတ္တေဝ=သတ္တဧဝ၊ ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပါဒါ=စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန၊ စိတ်တို့၏ အသီးအသီးဖြစ်သော အစုမ်းဖြင့်။ စတုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိတ္ထာရာ=ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ စတုပ္ပညာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသည်ကား။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ဝီထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိနယော၊ ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သောနည်းတည်း။

မနောဒွါရ ကာမဇောဝါရ

၁၇။ မနောဒွါရေ ပန ယဒိ ဝိဘူတမာရမ္မဏံ အာပါထ မာဂစ္ဆတိ၊ တတော ပရံ ဘဝင် ္ဂစလန မနောဒွါရာဝဇ္ဇန ဇဝနာဝသာနေ တဒါရမ္မဏပါကာနိ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတော။

ဝိဘူတာရုံ ဝီထိ ၁၇။ ပန၊ ပဉ္စဒွါရမှတပါး မနောဒွါရကို ဆိုအံ့။ မနောဒွါရေ၊ အနန္တရာဒိ ပစ္စည်းတပ်သော ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ တဆယ့်ကိုးခုဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရ၌။ ဝိဘူတံ၊ ထင်သော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ ယဒိ အာဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ ရောက်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ရောက်သည် ရှိသော်။ တတော၊ ထိုသို့ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင် ္ဂစလန မနောဒွါရာဝဇ္ဇန ဇဝနာဝသာနေ၊ ဘဝင်္ဂစလန, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇော၏အဆုံး၌။ တဒါရမ္မဏပါကာနိ၊ တဒါရုံ ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထို ဒုတိယ တဒါရုံ ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂပါတော၊ ဘဝင်ကျသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၈။ အဝိဘူတေ ပနာရမ္မဏေ ဇဝနာဝသာနေ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါတိ။

အဝိဘူတာရုံဝီထိ ၁၈။ ပန၊ ဝိဘူတာရုံမှတပါး အဝိဘူတာရုံကို ဆိုအံ့။ အဝိဘူတေ၊ မထင်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ဇော၏အဆုံး၌။ ဘဝင်္ဂပါတောဝ၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ၊ တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

မနောဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ

၁၉။ ဝီထိစိတ္တာနိ တီဏေဝ၊ စိတ္တုပ္ပါဒါ ဒသေရိတာ။
ဝိတ္ထာရေန ပနေတ္ထေက-စတ္တာလီသ ဝိဘာဝယေ။

အယမေတ္ထ ပရိတ္တဇဝနဝါရော။

၁၉။ ဧတ္ထ၊ ဤမနောဒွါရ၌။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ဝီထိစိတ်တို့ကို။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ တီဏေဝ=တီဏိဧဝ၊ သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍သာလျှင်။ ဤရိတာ=ဤရိတာနိ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပါဒါ=စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန၊ စိတ်တို့၏ အသီးအသီးဖြစ်သော အစုအမ်းဖြင့်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ဤရိတာ=ဤရိတာနိ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဝုတ္တာကံမှတပါး အဝုတ္တာကံကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ အဝုတ္တကတ္တားမှတပါး ဝုတ္တကတ္တားကိုဆိုအံ့။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဧကစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်တပါး အပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍။ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြရာ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟ အရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသည်ကား။ ပရိတ္တဇဝနဝါရော၊ ကာမာဝစရဇော၏ ဝါရကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

မနောဒွါရ အပ္ပနာဇောဝါရ

၂၀။ အပ္ပနာဇဝနဝါရေ ပန ဝိဘူတာ' ဝိဘူတဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တထာ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ စ။

ဈာနဝီထိ မဂ္ဂဝီထိများ ၂၀။ ပန၊ ကာမာဝစရဇော၏ ဝါရမှတပါး အပ္ပနာဇော၏ ဝါရကို ဆိုအံ့။ အပ္ပနာဇဝနဝါရေ၊ အပ္ပနာဇော၏ ဝါရ၌။ ဝိဘူတာ' ဝိဘူတဘေဒေါ၊ ဝိဘူတ, အဝိဘူတ အပြားသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာ၊ ထို့အတူ။ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ စ၊ တဒါရုံတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၂၁။ တတ္ထ ဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ဇဝနာန မဋ္ဌန္နံ အညတရသ္မိံ ပရိကမ္မောပစာရာ နုလောမ ဂေါတြဘု နာမေန စတုက္ခတ္တုံ တိက္ခတ္တုမေဝ ဝါ ယထာက္ကမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓါနန္တရ-

မေဝ ယထာရဟံ စတုတ္ထံ ပဥ္စမံ ဝါ ဆဗ္ဗီသတိ မဟဂ္ဂတ-လောကုတ္တရ ဇဝနေသု ယထာဘိနီဟာရဝသေန ယံကိဥ္စိ ဇဝနံ အပ္ပနာဝီထိ မောတရတိ၊ တတော ပရံ အပ္ပနာဝသာနေ ဘဝင်္ဂပါတော ဝ ဟောတိ။

ကာမဥပစာရဇော စောခြင်း ၂၁။ ဟိ=ဝိတ္ထာရရေမိ၊ အကျယ်ချဲ့ဦးအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအပ္ပနာဇော၏ ဝါရ၌။ အဋ္ဌန္နံ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ဇဝနာနံ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရဇောတို့တွင်။ အညာဘရသ္မိံ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော ဇောသည်။ ပရိကမ္မော ပစာရာ နုလောမ ဂေါတြဘု နာမေန၊ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ, ဂေါတြဘုဟူသော အမည်ဖြင့်၊ စတုက္ခတ္တုံ ဝါ၊ လေးကြိမ်ရင်း။ တိက္ခတ္တုမေဝ ဝါ၊ သုံးကြိမ်သာလျှင်ရင်း။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။

အပ္ပနာဇောဖြစ်ခြင်း။ ။နိရုဒ္ဓါနန္တရမေဝ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ ယထာရဟံ၊ ခိပ္ပါဘိည, ဒန္ဓာဘိည ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ စတုတ္ထံ ဝါ၊ လေးကြိမ်မြောက်ဖြစ်၍ရင်း။ ပဥ္စမံ ဝါ၊ ငါးကြိမ်မြောက်ဖြစ်၍ရင်း။ ဆဗ္ဗီသတိ မဟဂ္ဂတ-လောကုတ္တရ ဇဝနေသု၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ်, လော-ကုတ္တရာဇောတို့တွင်။ ယထာဘိနီဟာရဝသေန၊ ရူပ, အရူပ, လောကုတ္တ-ရာမဂ်, ဖိုလ်တို့အားလျော်စွာ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာသို့ ရှေးရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယံကိဥ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော။ ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ အပ္ပ-နာဝီထိံ၊ အပ္ပနာဝီထိသို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။

တတော၊ ထိုအပ္ပနာဝီထိသို့ သက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အပ္ပနာ-ဝသာနေ၊ အပ္ပနာဇော၏အဆုံး၌။ ဘဝင်္ဂပါတော ဝ၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာမဥပစာရ ဇောနောင် အပ္ပနာဇော ဖြစ်ပုံ

၂၂။ တတ္ထ သောမနဿ သဟဂတ ဇဝနာနန္တရံ အပ္ပနာပိ သောမနဿ သဟဂတာဝ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂတ-ဇဝနာနန္တရံ ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ။

ကာမသောမနဿဇောနောင်ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော

၂၂။ တတ္ထ၊ ထိုအပ္ပနာဇော၏ ဝါရ၌။ ဝါ၊ ထိုဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရဇော ရှစ်ခုတို့တွင်။ သောမနဿ သဟဂတ ဇဝနာနန္တရံ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရဇောလေးခုတို့၏ အခြားမဲ့၌။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာကိုလည်း။ သောမနဿသဟဂတာဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ် အပ္ပနာကို သာလျှင်။ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ၊ အလိုရှိအပ်၏။

ကာမဥပေက္ခာဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော

ဥပေက္ခာသဟဂတ ဇဝနာနန္တရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရဇော လေးခုတို့၏ အခြားမဲ့၌။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာကိုလည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် အပ္ပနာကိုသာလျှင်။ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ၊ အလိုရှိအပ်၏။

တတ္ထာပိ ကုသလ ဇဝနာနန္တရံ ကုသလဇဝနဉ္စေဝ ဟေဋ္ဌိမဉ္စ ဖလတ္တယ မပ္ပေတိ၊ ကိရိယဇဝနာနန္တရံ ကိရိယဇဝနံ အရဟတ္တ-ဖလဉ္စာတိ။

မဟာကုသိုလ်ဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော

တတ္ထာပိ=တသ္မိံ ဧကဝေဒနာ ဇဝန-ဝါရေပိ၊ ထိုသို့ တူသော ဝေဒနာရှိသော ဇော၏ဝါရ၌လည်း။ ကုသလ-ဇဝနာနန္တရံ၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော လေးခုတို့၏ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဇဝနဉ္စ၊ မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ဇောသည်၎င်း။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ဖလတ္တယဉ္စ၊ ဖိုလ်ဇောသုံးခုတို့၏ အပေါင်း သည်၎င်း။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။

မဟာကိရိယာဇောနှောင်ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော ကိရိယဇဝနာနန္တရံ၊ မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော လေးခုတို့၏ အခြားမဲ့၌။ ကိရိယဇဝနဥ္စ၊ မဟဂ္ဂုတ် ကိရိယာဇောသည်ရင်း။ အရဟတ္တဖလဥ္စ၊ အရဟတ္တဖိုလ် (သမာပတ်) ဇောသည်ရင်း။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာ၀သေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၂၃။ ဒွတ္တိံသ သုခပုညမှာ၊ ဒွါဒသော ပေက္ခကာ ပရံ။
သုခိတကြိယတော အဋ္ဌ၊ ဆ သမ္ဘောန္တိ ဥပေက္ခကာ။

ဝေဒနာအလိုက် အပ္ပနာဇော ဖြစ်ပုံ ၂၃။ သုခပုညမှာ၊ သောမနဿ သဟဂုတ် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇောနှစ်ခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒွတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဥပေက္ခကာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော နှစ်ခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သုခိတကြိယတော၊ သောမနဿ သဟဂုတ် မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပ-ယုတ်ဇောနှစ်ခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဥပေက္ခကာ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ဇော နှစ်ခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာ-ဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၄။ ပုထုဇ္ဇနာန သေက္ခာနံ၊ ကာမပုည တိဟေတုတော။
တိဟေတု ကာမ ကြိယတော၊ ဝီတရာဂါန မပ္ပနာ။

အာယမေတ္ထ ပနောဒ္ဒါရေ ဝိထိဝိတ္တပ္ပဝတ္တိနယော။
အဘိ-သင်္ဂဟ ၉—ပ-မ-ဗ-သ-၈

ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ ၂၄။ ပုထုဇ္ဇနာနဥ္စ၊ တိဟိတ်ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ငင်း။ သေက္ခာနဥ္စ၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့၏ငင်း။ ကာမပုညတိဟေတုတော၊ တိဟိတ် ကာမကုသိုလ် လေးခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ စတု စတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့် လေးပါးကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝီတရာဂါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တိဟေတုကာမကြိယတော၊ တိဟိတ် ကာမကိရိယာ လေးခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဇောတို့သည်။ သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသည်ကား။ မနောဒ္ဝါရေ၊ မနောဒ္ဝါရ၌။ ဝီထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိနယော၊ ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

တဒါရမ္မဏ နိယမ

၂၅။ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပနေတ္ထ အနိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ အကုသလ ဝိပါကာနေဝ ပဉ္စဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏာနိ။

အနိဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သောဝိပါက် ၂၅။ ပန၊ ဇဝနဝါရမှတပါး တဒါရမ္မဏဝါရကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စဒ္ဝါရ, မနောဒ္ဝါရ၌။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အတိမဟန္တ အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ တနည်းကား—ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော ပဉ္စဒ္ဝါရ,မနောဒ္ဝါရ တို့၌လည်း။ အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ မစင်, ခွေးကောင်ပုပ် အစရှိသော အာရုံ၌။ အကုသလဝိပါကာနေဝ၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏသမ္ပဋိစ္ဆန သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏာနိ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း, သန္တီရဏ, တဒါရုံတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၆။ ဣဋ္ဌေ ကုသလ ဝိပါကာနိ။

ဣဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော ဝိပါက်

၂၆။ ဣဋ္ဌေ၊ အလိုရှိအပ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ထမင်း အဖျော် အိပ်ရာ နေရာ အဝတ် တန်းဆာ အစရှိသော အာရုံ၌။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏ သမ္ပဋိစ္ဆန-သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏာနိ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း, သန္တီရဏ, တဒါရုံတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇။ အတိဣဋ္ဌေ ပန သောမနဿ သဟဂတာနေဝ သန္တီရဏ-တဒါရမ္မဏာနိ။

အတိဣဋ္ဌာရုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက်

၂၇။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အတိဣဋ္ဌေ၊ အလွန်အလိုရှိအပ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ဘုရား အစရှိသော အာရုံ၌။ သောမနဿ သဟဂတာနေဝ၊ သောမနဿ သဟဂုတ်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သန္တီရဏတဒါရမ္မဏာနိ၊ သန္တီရဏ, တဒါရုံတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန္တာသန္တာန်၌ ဝိပါက်လည်းအမှန် ဇောလည်းအမှန် ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံ

တတြာပိ သောမနဿ သဟဂတ ကိရိယဇဝနာဝသာနေ သောမနဿ သဟဂတာနေဝ တဒါရမ္မဏာနိ ဘဝန္တိ။

သောမနဿကိရိယာဇောနောင် သောမနဿ တဒါရုံဖြစ်ခြင်း

တတ္ထာပိ၊ ထိုတဒါရုံ ကောဒသတို့တွင်လည်း။ သောမနဿ သဟဂတ-ကိရိယဇဝနာဝသာနေ၊ သောမနဿ သဟဂုတ် ကိရိယာဇော၏ အဆုံး၌။ သောမနဿ သဟဂတာနေဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာနိ၊ တဒါရုံတို့သည်။ ဘဝန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

ဥပေက္ခာ သဟဂတ ကိရိယဇဝနာဝသာနေ စ ဥပေက္ခာ သဟဂတာနေဝ ဟောန္တိ။

ဥပေက္ခာကိရိယာနောင် ဥပေက္ခာ တဒါရုံ ဖြစ်ခြင်း ဥပေက္ခာ သဟဂတ ကိရိယဇဝနာဝသာနေ စ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ကိရိယာဇော၏ အဆုံး၌လည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနေဝ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် တဒါရုံတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဂန္တုက ဘဝင်္ဂဝိထိ

၂၈။ ဒေါမနဿ သဟဂတ ဇဝနာဝသာနေ စ ပန တဒါရမ္မဏာနိ စေဝ ဘဝင်္ဂါနိ စ ဥပေက္ခာ သဟဂတာနေဝ ဘဝန္တိ။

တသ္မာ ယဒိ သောမနဿ ပဋိသန္ဓိကဿ ဒေါမနဿ သဟဂတဇဝနာဝသာနေ တဒါရမ္မဏသမ္ဘဝေါ နတ္ထိ၊ တဒါ ယံကိဉ္စိ ပရိစိတပုဗ္ဗံ ပရိတ္တာရမ္မဏ မာရဗ္ဘ ဥပေက္ခာ သဟဂတသန္တီရဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တမနန္တရိတွာ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတီတိ ဝဒန္တိ အာစရိယာ။

ဒေါသဇောနောင် ဥပေက္ခာ တဒါရုံ,ဘဝင်သာဖြစ်ခြင်း ၂၈။ ပန၊ ဇောဖြင့် တဒါရုံကို မှတ်သည် မှတပါး ဇောဖြင့် တဒါရုံ, ဘဝင် နှစ်ရပ်ကို မှတ်သော အဘိုကိုဆိုအံ့။ ဒေါမနဿ သဟဂတ ဇဝနာဝသာနေ စ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်ဇော၏ အဆုံး၌လည်း။ ဥပေက္ခာ သဟဂတာနေဝ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်သည် သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာနိ စေဝ၊ တဒါရုံတို့သည်ငင်း။ ဘဝင်္ဂါနိ စ၊ ဘဝင်တို့သည်ငင်း။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပုံ။ ။တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သောမနဿပဋိသန္ဓိကဿ၊ သောမနဿပဋိသန္ဓေနေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒေါမနဿ သဟဂတ ဇဝနာဝသာနေ၊

ဒေါမနဿ သဟဂုတ်ဇော၏ အဆုံး၌။ တဒါရမ္မဏသမ္ဘဝေါ၊ တဒါရုံတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ဝေံသတိ၊ ဤသို့ မရှိသည်ရှိသော်။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော။ ပရိစိတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌လေ့ကျက်ဘူးသော။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ကာမအာရုံကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏံ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် သန္တီ-ရဏစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏ အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်ကို။ အနန္တရိတွာ၊ အနန္တရပစ္စည်းပြု၍။ ဘဝင်္ဂပါ-တောဝ၊ သောမနဿ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

၂၉။ တထာ ကာမာဝစရ ဇဝနာဝသာနေ ကာမာဝစရ သတ္တာနံ ကာမာဝစရ ဓမ္မေသွေဝ အာရမ္မဏဘူတေသု တဒါရမ္မဏံ ဣစ္ဆန္တီတိ။

တဒါရုံဖြစ်ကြောင်း ၃-ပါး ၂၉။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ကာမာဝစရ ဇဝနာ-ဝသာနေ၊ ကာမာဝစရဇော၏ အဆုံး၌။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ ကာမာဝစရ သတ္တဝါတို့အား။ အာရမ္မဏ-ဘူတေသု၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရ ဓမ္မေသွေဝ၊ ကာမာ-ဝစရတရားတို့၌သာလျှင်။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

တဒါရုံ အင်္ဂါ ၃-ပါး

၃၀။ ကာမေ ဇဝနသတ္တာလ-မ္ဗဏာနံ နိယမေ သတိ။
ဝိဘူတေ တိမဟန္တေ စ၊ တဒါရမ္မဏ မိရိတံ။

အယမေတ္ထ တဒါရမ္မဏနိယမော။

၃၀။ ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနသတ္တာလမ္ဗဏာနံ၊ ကာမဇော, ကာမသတ္တဝါ, ကာမအာရုံတို့ကို။ ဂဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ နိယမေ၊ မှတ်ခြင်း

သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝိဘူတေ စ၊ ဝိဘူတာရုံ၌၎င်း။ အတိမဟန္တေ စ၊ အတိမဟန္တာရုံ၌၎င်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။ ဤရိတံ=ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ ဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တဒါရမ္မဏနိယမော၊ တဒါရုံကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

တဒါရမ္မဏနိယမ ပြီး၏။

ဇဝန နိယမ

၃၁။ ဇဝနေသု စ ပရိတ္တဇဝနဝီထိယံ ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ သတ္တက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုမေဝ ဝါ ဇဝန္တိ။

ကာမာဝစရဇော ၆-ကြိမ်, ၇-ကြိမ် ၃၁။ စ၊ ရှေးဝါကျ၌ အပြစ်တင်ဘွယ် ပယ်၍ခဲ့ခက် စကားဆက်ကိုဆိုအံ့။ ဇဝနေသု၊ ဇောငါးဆယ့်ငါးခုတို့တွင်။ ပရိတ္တဇဝနဝီထိယံ၊ ကာမာဝစရဇော၏ ဝီထိ၌။ ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ၊ ကာမာဝစရဇောတို့သည်။ သတ္တက္ခတ္တုံ ဝါ၊ ခုနစ်ကြိမ်၎င်း။ ဆက္ခတ္တုမေဝ ဝါ၊ ခြောက်ကြိမ်သာလျှင်၎င်း။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။

၃၂။ မန္ဒပ္ပဝတ္တိယံ ပန မရဏ ကာလာဒီသု ပဉ္စဝါရမေဝ။

မရဏာသန္နကာမဇော ၅-ကြိမ် ၃၂။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ မန္ဒပ္ပဝတ္တိယံ၊ နှံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်၏အားနည်းခြင်းကြောင့်။ မရဏကာလာဒီသု၊ သေခါနီးကာလ အစရှိသည်တို့၌။ ပဉ္စဝါရမေဝ၊ ငါးကြိမ်သာလျှင်။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။

၃၃။ ဘဂဝတော ပန ယမက ပါဋိဟာရိယ ကာလာဒီသု လဟုကပ္ပဝတ္တိယံ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဝါ ပစ္စဝေက္ခဏစိတ္တာနိ ဘဝန္တီတိပိ ဝဒန္တိ။

ပစ္စဝေက္ခဏာကာမဇော ၃၃။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဘဂဝတော၊
၄-ကြိမ်,၅-ကြိမ် မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား
အား။ ယမကပါဠိဟာရိယ ကာလာဒီ-
သု၊ ရေ, မီး အစုံ အစုံသော **တန်းခိုး** ပြာဋိဟာတို့ကို ပြရာပြကြောင်း ကာလ အစရှိသည်တို့၌။ လဟုကပ္ပဝတ္တိယံ၊ လျင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စတ္တာရိ ဝါ၊ လေးကြိမ်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ငါးကြိမ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏ စိတ္တာနိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောစိတ်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

အပ္ပနာဇော

၃၄။ **အာဒိကမ္မိကဿ ပန ပဌမကပ္ပနာယံ မဟဂ္ဂတဇဝနာနိ အဘိ-ညာဇဝနာနိ စ သဗ္ဗဒါပိ ဧကဝါရမေဝ ဇဝန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတော။**

အာဒိကမ္မိက မဟဂ္ဂုတ်ဇော ၁-ကြိမ် ၃၄။ ပန၊ ကာမာဝစရ ဇောမှ တပါး မဟဂ္ဂုတ် ဇောကို
ဆိုအံ့။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အစဦးကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းအမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဌမကပ္ပနာယံ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော အပ္ပနာ၌။ မဟဂ္ဂတဇဝနာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ် ဇောတို့သည်။ ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။

အဘိညာဉ်ဇော ၁-ကြိမ်။ ။အဘိညာဇဝနာနိ စ၊ အဘိညာဏ်ဇောတို့ သည်ကား။ သဗ္ဗဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။
ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။

တတော၊ ထိုမဟဂ္ဂုတ်ဇော, အဘိညာဏ်ဇော ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂပါတော၊ ဘဝင်ကျသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၅။ စတ္တာရော ပန မဂ္ဂုပ္ပါဒါ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ တတော ပရံ ဒွေ တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ ယထာရဟံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတော။

မဂ်ဇော,ဖိုလ်ဇော ၃၅။ ပန၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇောမှ တပါး လောကုတ္တရာဇောကိုဆိုအံ့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဂ္ဂုပ္ပါဒါ၊ မဂ်ဟူသော ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ မဂ်စိတ်တို့သည်။ ဝါ၊ မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်၏ (တကြိမ်သာ ဖြစ်ကုန်၏)။

တတော၊ ထိုမဂ်စိတ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒွေတီဏိ ဖလစိတ္တာနိ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့သည်။ ယထာရဟံ၊ ဒန္ဓာဘိညာ, ခိပ္ပါဘိညာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဒုတိယဖိုလ်, တတိယဖိုလ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂပါတော၊ ဘဝင်ကျသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၆။ နိရောဓသမာပတ္တိကာလေ ဒွိက္ခတ္တုံ စတုတ္ထာရုပ္ပဇဝနံ ဇဝတိ၊ တတော ပရံ နိရောဓံ ဖုသတိ။

၃၇။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ စ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တဖလံ ဝါ ယထာရဟမေကဝါရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓေ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။

နိရောဓသမာပတ် ဝီထိ၌ ဇောဖြစ်ပုံ ၃၆။ နိရောဓ သမာပတ္တိကာလေ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသည်မှ ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော ကာလ၌။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ စတုတ္ထာရုပ္ပဇဝနံ၊ စတုတ္ထ အရူပ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်, ကိရိယာဇောသည်။ ဇဝတိ၊ စော၏။ တတော၊ ထိုနေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်, ကိရိယာဇောနှစ်ကြိမ် ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နိရောဓံ၊ စိတ်, စေတသိက်, စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဖုသတိ၊ ရောက်၏။

၃၇။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ စ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောကာလ၌လည်း။ အနာဂါမိဖလံ ဝါ=အနာဂါမိဖလေ ဝါ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ဇောသည်၎င်း။

အရဟတ္တဖလံ ဝါ=အရဟတ္တဖလေ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဇောသည်ရင်း။ ယထာရဟံ၊ အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဘဝင်္ဂပါတောဝ၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သမာပတ္တိဝိထိ၌ အပ္ပနာဇော အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်း

၃၈။ သဗ္ဗတ္ထာပိ သမာပတ္တိဝိထိယံ ဘဝင်္ဂသောတော ဝိယ ဝီထိနိယ-
မော နတ္ထီတိ ကတွာ ဗဟူနိပိ လဗ္ဘန္တီတိ။

၃၈။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သမာပတ္တိဝိထိယံ၊ ဈာန်-သမာပတ္တိဝိထိ, ဖလသမာပတ္တိဝိထိ၌။ ဘဝင်္ဂသောတော ဝိယ၊ ဘဝင်၏ အလျဉ်ကဲ့သို့။ ဝိထိနိယမော၊ ဝိထိကို မှတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ကတွာ=ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗဟူနိပိ၊ များစွာသော ဖြစ်ခြင်းတို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ များစွာသော အပ္ပနာဇောတို့ကိုလည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာ

၃၉။ သတ္တက္ခတ္တုံ ပရိတ္တာနိ၊ မဂ္ဂါဘိညာ သကိံ မတာ။
အဝသေသာနိ လဗ္ဘန္တိ၊ ဇဝနာနိ ဗဟူနိပိ။

အယမေတ္ထ ဇဝနနိယမော။

၃၉။ ပရိတ္တာနိ၊ ကာမာဝစရဇောတို့ကို။ ဥက္ကံ့ သကောဋိယာ၊ အလွန်အားဖြင့်။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ မတာ=မတာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

မဂ္ဂါဘိညာ၊ မဂ်ဇော, အဘိညာဏ်ဇောတို့ကို။ သကိံ၊ တကြိမ်။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အဝသေသာနိ၊ မဂ်ဇော, အဘိညာဏ်ဇောတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာဇောတို့ကို။ ဗဟူနိပိ၊ များစွာသောဖြစ်ခြင်းတို့ကိုလည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ **တနည်း ကား**—အဝသေသာနိ၊ မဂ်ဇော, အဘိညာဏ်ဇောတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဇဟူနိပိ၊ များစွာလည်း

ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇော, လောကုတ္တရာဇောတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဇဝန-နိယမော၊ ဇောကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ဇဝန နိယမ ပြီး၏။

ပုဂ္ဂလဘေဒ

၄၀။ ဒုဟေတုကာန မဟေတုကာနဉ္စ ပနေတ္ထ ကိရိယဇဝနာနိ စေဝ အပ္ပနာဇဝနာနိ စ န လဗ္ဘန္တိ။

ဒွိဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ် ၄၀။ ပန၊ ဇဝနနိယမမှ တပါး ပုဂ္ဂလဘေဒကို ဆိုအံ့။

ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂလဘေဒ၌။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတကျိပ်နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒုဟေတုကာနဉ္စ၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အဟေတုကာနဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ကိရိယဇဝနာနိ စေဝ၊ ကိရိယာဇောတို့ကို၎င်း။ အပ္ပနာဇဝနာနိ စ၊ အပ္ပနာဇောတို့ကို၎င်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၁။ တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ဝိပါကာနိ စ သုဂတိယံ။

၄၁။ တထာ၊ ထို့အတူ။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘုံ၌။ ဒုဟေတုကာ-ဟေတုကာနံ၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်, သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဉာဏသမ္ပ-ယုတ္တဝိပါကာနိ စ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာဝိပါက်စိတ်တို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၂။ ဒုဂ္ဂတိယံ ပန ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ စ မဟာဝိပါကာနိ န လဗ္ဘန္တိ။

၄၂။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌။ အဟေတုကာနံ ပန၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ မဟာဝိပါကာနိ စ၊ မဟာဝိပါက်စိတ်တို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၃။ တိဟေတုကေသု စ ခိဏာသဝါနံ ကုသလာ ကုသလ ဇဝနာနိ စ န လဗ္ဘန္တိ။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မရသောစိတ် ၄၃။ တိဟေတုကေသု စ၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်တို့တွင်လည်း။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကုသလာ ကုသလ ဇဝနာနိ စ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဇောတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၄။ တထာ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ ကိရိယဇဝနာနိ။

ပုထုဇန်,သေက္ခ မရသောစိတ် ၄၄။ တထာ၊ ထို့အတူ၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ အောက်ဖလဌ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်, တိဟိတ်ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကိရိယဇဝနာနိ၊ ကိရိယာဇောတို့ကို။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၅။ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တ ဝိစိကိစ္ဆာ ဇဝနာနိ စ သေက္ခာနံ။

အောက်ဖလဌ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ် ၄၅။ သေက္ခာနံ၊ အောက်ဖလဌ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တ ဝိစိကိစ္ဆာ ဇဝနာနိ စ၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ဇော ဝိစိကိစ္ဆာဇောတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၆။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလာနံ ပန ပဋိဃဇဝနာနိ စ နလဗ္ဘန္တိ။

အနာဂါမ် မရသောစိတ် ၄၆။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလာနံ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဋိဃဇဝနာနိ စ၊ ဒေါသမူဇောတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၄၇။ လောကုတ္တရ ဇဝနာနိ စ ယထာရဟံ အရိယာန မေဝ သမုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သာ ရသောစိတ် ၄၇။ လောကုတ္တရ ဇဝနာနိ စ၊ လောကုတ္တရာဇောရှစ်ခုတို့သည်ကား။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အရိယာနမေဝ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့အားသာလျှင်။ သမုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ အသီးအသီးဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် စိတ်ရ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၄၈။ အသေက္ခာနံ စတုစတ္တာ– လီသ သေက္ခာန ပုဒ္ဒိသေ။
ဆပညာသာဝသေသာနံ၊ စတုပ္ပညာသ သမ္ဘဝါ။

အယမေတ္ထ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ။

၄၈။ အသေက္ခာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စတုစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်လေးပါးကုန်သော ဝီထိစိတ်တို့ကို။ သမ္ဘဝါ=ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဥဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။

သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့အား။ ဆပညာသ၊ ငါးဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝီထိစိတ်တို့ကို။ သမ္ဘဝါ=ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဥဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။

အဝသေသာနံ၊ သေက္ခ,အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား။ စတုပ္ပညာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးသော ဝီထိစိတ်တို့ကို။ သမ္ဘဝါ = ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဥဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိသင်္ဂဟအရာ၌။ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ ပုဂ္ဂလဘေဒတည်း။ ဝါ၊ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝီထိစိတ်တို့ကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်း ဖြစ်သော နည်းတည်း။

ပုဂ္ဂလဘေဒ ပြီး၏။

ဘူမိ ဝိဘာဂ

၄၉။ ကာမာဝစရဘူမိယံ ပနေတာနိ သဗ္ဗာနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိ ယထာရဟ မုပလဗ္ဘန္တိ။

ကာမဘုံ၌ရသော ဝိထိစိတ် ၄၉။ ကာမာဝစရဘူမိယံ ပန= ကာမာဝစရဘူမိယံ ဝေါ၊ ကာမာဝစရဘုံ၌ သာလျှင်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ထိုဝိထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ။ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၅၀။ ရူပါဝစရဘူမိယံ ပဋိဃဇဝန တဒါရမ္မဏ ဝဇ္ဇိတာနိ။

ရူပဘုံ၌ရသောဝိထိစိတ် ၅၀။ ရူပါဝစရဘူမိယံ၊ ရူပါဝစရဘုံ၌။ ပဋိဃဇဝန တဒါရမ္မဏ ဝဇ္ဇိတာနိ၊ ဒေါသမူဒွေ့ တဒါရုံ ကောဒသသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဧတာနိ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ထိုဝိထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ။ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၅၁။ အရူပါဝစရဘူမိယံ ပဌမ မဂ္ဂ ရူပါဝစရ ဟသန ဟေဋ္ဌိမာရုပ္ပဝဇ္ဇိတာနိ စ လဗ္ဘန္တိ။

အရူပဘုံ၌ ရသော ဝိထိစိတ် ၅၁။ စ၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အရူပါဝစရ ဘူမိယံ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌။ ပဌမ မဂ္ဂ ရူပါဝစရ ဟသနဟေဋ္ဌိမာရုပ္ပဝဇ္ဇိတာနိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်, ရူပစိတ်တဆယ့်ငါးခု, ဟသိတုပ္ပါဒ်, အောက် အောက်၌ဖြစ်သော အရူပစိတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဧတာနိ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ထိုဝိထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၅၂။ သဗ္ဗတ္ထာပိ စ တံ တံ ပသာဒရဟိတာနံ တံ တံ ဒွါရိကဝိထိစိတ္တာနိ န လဗ္ဘန္တေဝ။

ပသာဒရုပ်ချို့တဲ့သူမှာ စက္ခုဝိညာဉ်စသောဝီထိစိတ်တို့မရ

၅၂။ သဗ္ဗတ္ထာပိ စ၊ ခပ်သိမ်းသော ဘုံတို့၌လည်း။ တံ တံ ပသာဒရဟိတာနံ၊ ထိုထို သို့သော စက္ခုပသာဒရုပ်စသည်မှ ကင်းကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တံ တံ ဒွါရိက-ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ထိုထိုသို့သော ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော ဝီထိစိတ်တို့ကို။ န လဗ္ဘန္တေဝ၊ မရအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၅၃။ အသညသတ္တာနံ ပန သဗ္ဗထာပိ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ နတ္ထေဝါတိ။

အသညသတ်မှာ စိတ်မရှိ

၅၃။ အသညသတ္တာနံ ပန၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကား။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထေဝ=နတ္ထိ ဧဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဘုံအလိုက် ဝီထိစိတ်ရပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၅၄။ အသီတိ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ကာမေ ရူပေ ယထာရဟံ။
စတုသဋ္ဌိ တထာ ရူပေ၊ ဒွေစတ္တာလီသ လဗ္ဘရေ။
အယမေတ္ထ ဘူမိဝိဘာဂေါ။

၅၄။ ကာမေ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံ၌။ အသီတိ၊ ရှစ်ဆယ်သော။ ဝီထိ-စိတ္တာနိ၊ ဝီထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ လဗ္ဘရေ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ရူပေ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ၌။ စတုသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ဝီထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ လဗ္ဘရေ၊ ရအပ်ကုန်၏။

တထာ၊ ထို့မြို့။ အရူပေ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ဒွေစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ဝီထိစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ လဗ္ဘရေ၊ ရအပ်ကုန်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဘူမိဝိဘာဂေါ၊ ဘူမိဝိဘာဂတည်း။ ဝါ၊ ဘုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝီထိစိတ်တို့ကို ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ဘူမိဝိဘာဂ ပြီး၏။

ဝီထိစိတ်ဖြစ်ပုံ နိဂုံးချုပ်စကား

၅၅။ ဣစ္စေဝံ ဆဒွါရိက စိတ္တပ္ပဝတ္တိ ယထာသမ္ဘဝံ ဘဝင်္ဂန္တရိတာ ယာဝတာယုက မဗ္ဗောစ္ဆိန္နာ ပဝတ္တတိ။

ဝီထိစိတ် မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ၅၅။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာ ဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်း ဖြင့်။ ဆဒွါရိကစိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ ခြောက်ဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဘဝင်္ဂန္တရိတာ၊ ဘဝင်ခြား အပ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး။ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နာ၊ မပြတ်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝီထိပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ဝီထိသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ

စတုတ္ထော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအမည်ရှိသောကျမ်း၌။ ဝီထိသင်္ဂဟဝိဘာဂေါ နာမ၊ ဝီထိသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ စတုတ္ထော၊ လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ဝီထိပိုင်း ပြီး၏။

၅-ဝီထိမုတ်ပိုင်း
(ဘုံပိုင်း)

ပဋိညာဉ်

၁။ ဝီထိစိတ္တ ဝသေနေဝံ၊ ပဝတ္တိယံ ဥဒီရိတော။
ပဝတ္တိသင်္ဂဟော နာမ၊ သန္ဓိယံ ဒါနိ ဝုစ္စတိ။

၁။ ဧဝံ=ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝီထိစိတ္တဝသေန၊ ဝီထိစိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ပဝတ္တိသင်္ဂဟော နာမ၊ ပဝတ္တိသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ဝီထိသင်္ဂဟကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဥဒီရိတော၊ မိန့်အပ်ပြီ။ ဒါနိ=ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ သန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ, စုတိအခါ၌။ ပဝတ္တိသင်္ဂဟော နာမ၊ ပဝတ္တိသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတိ၊ မိန့်အပ်၏။ ဝါ၊ မိန့်အပ်လတ္တံ့။

စတုက္က မာတိကာ

၂။ စတဿော ဘူမိယော, စတုဗ္ဗိဓာ ပဋိသန္ဓိ, စတ္တာရိ ကမ္မာနိ, စတုဓာ မရဏုပ္ပတ္တိ စေတိ ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟေ စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂။ စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဘူမိယော စ၊ ဘုံတို့ရင်း။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေရင်း။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ကမ္မာနိ စ၊ ကံတို့ရင်း။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ မရဏုပ္ပတ္တိ စ၊ မရဏုပ္ပတ္တိရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟေ၊ ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟ၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ စတုက္ကာနိ၊ စတုက္ကတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၁-ဘူမိ စတုက္က

၃။ တတ္ထ အပါယဘူမိ, ကာမသုဂတိဘူမိ, ရူပါဝစရဘူမိ, အရူပါ-ဝစရဘူမိ စေတိ စတဿော ဘူမိယော နာမ။

ဘုံ ၄-မျိုး ၃။ တတ္ထ=ထောသုစတုက္ကေသု၊ ထိုလေးပါးသော စတုက္က တို့တွင်။ အပါယဘူမိ စ၊ အပါယ်ဘုံရင်း။ ကာမ-သုဂတိဘူမိ စ၊ ကာမသုဂတိဘုံရင်း။ ရူပါဝစရဘူမိ စ၊ ရူပါဝစရဘုံရင်း။ အရူပါဝစရဘူမိ စ၊ အရူပါဝစရဘုံရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဘူမိယော နာမ၊ ဘုံမည်သည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ကာမ ၁၁-ဘုံ

၄။ တာသု နိရယော, တိရစ္ဆာနယောနိ, ပေတ္တိဝိသယော, အသု-ရကာယော စေတိ အပါယဘူမိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။

အပါယ် ၄-ဘုံ ၄။ တာသု=စတူသုဘူမီသု၊ ထိုလေးပါးသော ဘုံတို့ တွင်။ နိရယော စ၊ ငရဲဘုံရင်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ စ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံရင်း။ ပေတ္တိဝိသယော စ၊ ပြိတ္တာဘုံရင်း။ အသုရကာ-ယော စ၊ အသူရကာယ်ဘုံရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အပါယဘူမိ၊ အပါယ်ဘုံ သည်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅။ မနုဿာ, စာတုမဟာရာဇိကာ, တာဝတိံသာ, ယာမာ, တုသိတာ, နိမ္မာနရတိ, ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ စေတိ ကာမသုဂတိ-ဘူမိ သတ္တဝိဓာ ဟောတိ။

ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ ၅။ မနုဿာ စ၊ မနုဿလူ့ဘုံရင်း။ စာတုမဟာရာ-ဇိကာ စ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံရင်း။ တာဝ-တိံသာ စ၊ တာဝတိံသာနတ်ဘုံရင်း။ ယာမာ စ၊ ယာမာနတ်ဘုံရင်း။ တုသိတာ စ၊ တုသိတာနတ်ဘုံရင်း။ နိမ္မာနရတိ စ၊ နိမ္မာနရတိနတ်ဘုံရင်း။ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိ စ၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနတ်ဘုံရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ကာမသုဂတိဘူမိ၊ကာမသုဂတိဘုံသည်။ သတ္တဝိဓာ၊ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆။ သာ ပနာယံ'မေကာဒသ ဝိဓာပိ ကာမာဝစရဘူမိစ္စေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၆။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ ဧကာဒသ ဝိဓာပိ၊ တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သာ အယံ ဘူမိ၊ ထိုဘုံသည်။ ကာမာဝစရဘူမိစ္စေဝ၊ ကာမာဝစရဘုံ ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ရူပ ၁၆-ဘုံ

၇။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ, ဗြဟ္မပုရောဟိတာ, မဟာဗြဟ္မာ စေတိ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိ။

ပဌမစျာန် ၃ ဘုံ ၇။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံရှင်း။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ စ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံရှင်း။မဟာဗြဟ္မာ စ၊ မဟာဗြဟ္မာဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိ၊ ပဌမစျာန်ဘုံသည်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၈။ ပရိတ္တာဘာ, အပ္ပမာဏာဘာ, အာဘဿရာ စေတိ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိ။

ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ ၈။ ပရိတ္တာဘာ စ၊ ပရိတ္တာဘာဘုံရှင်း။ အပ္ပမာဏာဘာ စ၊ အပ္ပမာဏာဘာဘုံရှင်း။ အာဘဿရာ စ၊ အာဘဿရာဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိ၊ ဒုတိယစျာန်ဘုံသည်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၉။ ပရိတ္တသုဘာ, အပ္ပမာဏသုဘာ, သုဘကိဏှာ စေတိ တတိယဇ္ဈာနဘူမိ။

တတိယစျာန် ၃-ဘုံ ၉။ ပရိတ္တသုဘာ စ၊ ပရိတ္တသုဘာဘုံရှင်း။ အပ္ပ-မာဏသုဘာ စ၊ အပ္ပမာဏသုဘာဘုံရှင်း။ သုဘကိဏှာ စ၊ သုဘကိဏှာဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတိယဇ္ဈာနဘူမိ၊ တတိယစျာန်ဘုံသည်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၀။ ဝေဟပ္ဖလာ, အသညသတ္တာ, သုဒ္ဓါဝါသာ စေတိ စတုတ္ထဇ္ဈာန-ဘူမိတိ ရူပါဝစရဘူမိ သောဠသဝိဓာ ဟောတိ။

စတုတ္ထစျာန် ၇-ဘုံ ၁၀။ ဝေဟပ္ဖလာ စ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံရှင်း။ အသည-သတ္တာ စ၊ အသညသတ်ဘုံရှင်း။ သုဒ္ဓါဝါသာ စ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိ၊ စတုတ္ထစျာန်ဘုံသည်။ သတ္တဝိဓာ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပါဝစရဘူမိ၊ ရူပါဝစရဘုံသည်။ သောဠသဝိဓာ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၁။ အဝိဟာ, အတပ္ပါ, သုဒဿာ, သုဒဿီ, အကနိဋ္ဌာ စေတိ သုဒ္ဓါဝါသဘူမိ ပဉ္စဝိဓာ ဟောတိ။

သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ ၁၁။ အဝိဟာ စ၊ အဝိဟာဘုံရှင်း။ အတပ္ပါ စ၊ အတပ္ပါဘုံရှင်း။ သုဒဿာ စ၊ သုဒဿာဘုံရှင်း။ သုဒဿီ စ၊ သုဒဿီဘုံရှင်း။ အကနိဋ္ဌာ စ၊ အကနိဋ္ဌာဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုဒ္ဓါဝါသဘူမိ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသည်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အရူပ ၄-ဘုံ

၁၂။ အာကာသာနဉ္စာယတနဘူမိ, ဝိညာဏဉ္စာယတန ဘူမိ, အာ-ကိဉ္စညာယတနဘူမိ, နေဝသညာနာသညာယတန ဘူမိ စေတိ အရူပဘူမိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။

၁၂။ အာကာသာနဉ္စာယတနဘူမိ စ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံရှင်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘူမိ စ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံရှင်း။ အာကိဉ္စ-

ညာဏယတနဘူမိ စ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံရှင်း။ နေဝသညာနာသညာ-ယတနဘူမိ စ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အရူပ-ဘူမိ၊ အရူပဘုံသည်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ရ သင်္ဂဟဂါထာများ

၁၃။ ပုထုဇ္ဇနာ န လဗ္ဘန္တိ၊ သုဒ္ဓါဝါသေသု သဗ္ဗထာ။
သောတာပန္နာ စ သကဒါ-ဂါမိနော စာပိ ပုဂ္ဂလာ။

၁၄။ အရိယာ နောပလဗ္ဘန္တိ၊ အသညာပါယဘူမိသု။
သေသဋ္ဌာနေသု လဗ္ဘန္တိ၊ အရိယာ နရိယာပိ စ။

ဣဒမေတ္ထ ဘူမိစတုက္ကံ။

၁၃။ သုဒ္ဓါဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။ ဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့သည်။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇ္ဇန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ စာပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရှင်း။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ စာပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရှင်း။ သကဒါဂါမိနော၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ စာပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရှင်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

၁၄။ အသညာပါယဘူမိသု၊ အသညသတ်ဘုံ, အပါယ်ဘုံတို့၌။ ဝါ၊ အသညသတ်ဘုံ အပါယ်ဘုံတို့သည်။ အရိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့ကို။ နောပလဗ္ဘန္တိ=န ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

သေသဋ္ဌာနေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသ, အပါယ်, အသညသတ်ဘုံတို့မှ ကြွင်းကုန်သော နှစ်ဆယ့်တဘုံတို့၌။ ဝါ၊ တို့သည်။ အရိယာ စ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့ကိုရှင်း။ အနရိယာပိ စ၊ (ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြဉ်) ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့ကိုရှင်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိမုတ္တ သင်္ဂဟ အရာ၌။ ဘူမိစတုက္ကံ၊ ဘူမိစတုက္ကတည်း။

ဘူမိစတုက္က ပြီး၏။

၂-ပဋိသန္ဓိ စတုက္က

၁၅။ အပါယပဋိသန္ဓိ, ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓိ, ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ, အရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိ စေတိ စတုဗ္ဗိဓာ ပဋိသန္ဓိ နာမ။

ပဋိသန္ဓေ ၄-မျိုး ၁၅။ အပါယပဋိသန္ဓိ စ၊ အပါယ်ပဋိသန္ဓေရှင်း။ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေရှင်း။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ စ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေရှင်း။ အရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ စ၊ အရူပါဝစရပဋိသန္ဓေရှင်း။ ဣတိ၊ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေမည်သည်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ကာမပဋိသန္ဓေ ၁၀-ပါး

၁၆။ တတ္ထ အကုသလ ဝိပါကော ပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏံ အပါယဘူမိယံ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ပဋိသန္ဓိ ဟုတွာ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂံ, ပရိယောသာနေ စဝနံ ဟုတွာ ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ အယမေကာပါယ ပဋိသန္ဓိ နာမ။

အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ၁၆။ တတ္ထ=ထာသု စတူသု ပဋိသန္ဓီသု၊ ထိုလေးပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ အကုသလဝိပါကော ပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏံ၊ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်သည်။ အပါယဘူမိယံ၊ အပါယ်ဘုံ၌။ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ သက်သော ခဏ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ တတော၊ ထိုပဋိသန္ဓေအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ စဝနံ၊ စုတိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်။ အပါယပဋိသန္ဓိ နာမ၊ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ မည်၏။

ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေ ၉-ပါး

၁၇။ ကုသလ ဝိပါကော ပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏံ ပန ကာမ-
သုဂတိယံ မနုဿာနဉ္စေဝ ဇစ္စန္ဓာဒီနံ ဘုမ္မဿိတာနဉ္စ ဝိနိပါတိ-
ကာသုရာနံ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန ပဝတ္တတိ။

ကာမသုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၁၇။ ပန၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေမှ တပါး သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို ဆိုအံ့။ ကုသလဝိပါကော ပေက္ခာ သဟဂတ သန္တီရဏံ၊ ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်သည်။ ကာမသုဂတိယံ၊ ကာမသုဂတိဘုံ၌။ ဇစ္စန္ဓာဒီနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသောသူ အစရှိကုန်သော။ မနုဿာနဉ္စေဝ၊ လူတို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့အား၎င်း။ ဘုမ္မဿိတာနံ၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့၏ အလားသာလျှင် အလားရှိခြင်းကြောင့် ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့ကို မှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာသုရာနဉ္စ၊ ဝိနိပါတိက အသူရာတို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့အား၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၈။ မဟာဝိပါကာနိ ပန အဋ္ဌ သဗ္ဗတ္ထာပိ ကာမသုဂတိယံ ပဋိသန္ဓိ-
ဘဝင် စုတိ ဝသေန ပဝတ္တန္တိ။

ကာမသုဂတိသဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၁၈။ ပန၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေမှ တပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဆိုအံ့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပါကာနိ၊ မဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ကာမသုဂတိယံ ဧဝ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန ၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၉။ ဣမာ နဝ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓိယော နာမ။

၁၉။ နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤပဋိသန္ဓေတို့သည်။ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓိယော နာမ၊ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေတို့ မည်ကုန်၏။

၂၀။ သာ ပနာယံ ဒသဝိဓာပိ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိစ္စေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၂၀။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ ဒသဝိဓာပိ၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သာ အယံ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုပဋိသန္ဓေသည်။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိစ္စေဝ၊ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သက်တမ်း

၂၁။ တေသု စတုန္နံ အပါယာနံ, မနုဿာနံ ဝိနိပါတိကာသုရာနဉ္စ အာယုပ္ပမာဏ ဂဏနာယ နိယမော နတ္ထိ။

အသက်တမ်း အမြဲမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ၂၁။ တေသု=ဒသသု ပဋိသန္ဓိယုတ္တပုဂ္ဂလေသု၊ ထို ဆယ်ပါးသော ပဋိသန္ဓေနှင့် ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ စတုန္နံ၊ လေး ယောက်ကုန်သော။ အပါယာနဉ္စ၊ အပါယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ငှင်း။ ဝါ၊ တို့အား ငှင်း။ မနုဿာနဉ္စ၊ လူတို့၏ငှင်း။ ဝါ၊ တို့အားငှင်း။ ဝိနိပါတိကာသုရာနဉ္စ၊ ဝိနိပါတိကအသူရာတို့၏ငှင်း။ ဝါ၊ တို့အားငှင်း။ အာယုပ္ပမာဏဂဏနာယ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ခြင်း၌။ နိယမော၊ မြဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

နတ်တို့၏သက်တမ်း

၂၂။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ပန ဒေဝါနံ ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စဝဿသတာနိ အာယုပ္ပမာဏံ၊ မနုဿဂဏနာယ နဝုတိ ဝဿသတ သဟဿပ္ပမာဏံ ဟောတိ။

စတုမဟာရာဇ်နတ်သက်ကို လူသက်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်း ၂၂။ ပန၊ အနိယမမှ တပါး နိယမကို ဆိုအံ့။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဒိဗ္ဗာနိ၊

နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝဿသတာနိ၊ အနှစ်ငါးရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

မနုဿဂဏနာသ၊ လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်။ နဝုတိ ဝဿ သတ-သဟဿပ္ပမာဏံ၊ အနှစ်ကိုးသန်း အတိုင်း အရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တတော စတုဂ္ဂုဏံ တာဝတိံသာနံ, တတော စတုဂ္ဂုဏံ ယာမာနံ, တတော စတုဂ္ဂုဏံ တုသိတာနံ, တတော စတုဂ္ဂုဏံ နိမ္မာနရတီနံ, တတော စတုဂ္ဂုဏံ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနံ။

တာဝတိံသာနတ်သက်။ ။တတော၊ ထို စတုမဟာရာဇ် နတ်တို့၏ အသက် အတိုင်းအရှည်ထက်။ စတုဂ္ဂု-ဏံ၊ လေးဆတက်သည်။ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်း အရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယာမာနတ်သက်။ ။တတော၊ ထိုတာဝတိံသာ နတ်တို့၏ အသက် အတိုင်း အရှည်ထက်။ စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးဆတက်သည်။ ယာမာနံ၊ ယာမာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပ-မာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တုသိတာနတ်သက်။ ။တတော၊ ထိုယာမာနတ်တို့၏ အသက်အတိုင်း အရှည်ထက်။ စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးဆတက်သည်။ တုသိတာနံ၊ တုသိတာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပ-မာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိမ္မာနရတီနတ်သက်။ ။တတော၊ ထိုတုသိတာနတ်တို့၏အသက်အတိုင်း အရှည်ထက်။ စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးဆတက်သည်။ နိမ္မာနရတီနံ၊ နိမ္မာနရတီဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပ-မာဏံ၊အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်သက်။ ။တတော၊ ထိုနိမ္မာနရတီနတ်တို့၏အသက် အတိုင်းအရှည်ထက်။ စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးဆ တက်သည်။ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနံ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်း အရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝသဝတ္တီနတ်သက် သင်္ဂဟဂါထာ

၂၃။ နဝသတဉ္စေကဝီသ-ဝဿာနံ ကောဋိယော တထာ။
ဝဿ သတ သဟဿာနိ၊ သဋ္ဌိ စ ဝသဝတ္တိသု။

ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်သက်ကို လူသက်ဖြင့် ရေတွက်ပြပုံ ၂၃။ ဝသဝတ္တိသု=ဝသဝတ္တီနံ၊ ဝသဝတ္တီဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။အာယုပ္ပမာဏံ၊အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ မနုဿဂဏနာယ၊ လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့်။ ဝဿာနံ၊ နှစ်တို့၏။ နဝသတဉ္စ ကောဋိယော၊ ကုဋေကိုးရာတို့သည်၎င်း။ ဧကဝီသ ကောဋိယော စ၊ နှစ်ဆယ့်တကုဋေတို့သည်၎င်း။ တထာ၊ ထို့မှို။ သဋ္ဌိ စ ဝဿ သတ သဟဿာနိ၊ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေ ၆-ပါး

ရူပါဝစရ နာမ်ပဋိသန္ဓေ ၅-ပါး

၂၄။ ပဌမဇ္ဈာနဝိပါကံ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ-ဝသေန ပဝတ္တတိ။

ပဌမစျာန်ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ ၂၄။ ပဌမဇ္ဈာနဝိပါကံ၊ ပဌမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်သည်။ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ ပဌမစျာန် ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ,ဘဝင်, စုတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၅။ တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနဝိပါကံ တတိယဇ္ဈာနဝိပါကဉ္စ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ။

ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ၂၅။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုတိယဇ္ဈာနဝိပါကဉ္စ၊ ဒုတိယစျာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်သည်၎င်း။ တတိယဇ္ဈာနဝိပါကဉ္စ၊ တတိယစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်သည်၎င်း။ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ ဒုတိယစျာန်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိ တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝိပါကံ တတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ။

စတုတ္ထစျာန်ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ၂၆။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝိပါကံ၊ စတုတ္ထစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်သည်။ တတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ တတိယစျာန်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၇။ ပဉ္စမဇ္ဈာနဝိပါကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိယံ။

ပဉ္စမစျာန်ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ၂၇။ ပဉ္စမဇ္ဈာနဝိပါကံ၊ ပဉ္စမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်စိတ်သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ စတုတ္ထစျာန်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါဝစရ ရုပ်ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး

၂၈။ အသညသတ္တာနံ ပန ရူပမေဝ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ တထာ တတော ပရံ ပဝတ္တိယံ စဝနကာလေ စ ရူပမေဝ ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

အသညသတ်ပဋိသန္ဓေ ၂၈။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ရူပမေဝ၊ ဇီဝိတဆက္က, ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေ

သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။ တတော၊ ထိုပဋိသန္ဓေအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တိယဉ္စ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ စဝနကာလေ စ၊ စုတိသော အခါ၌၎င်း။ ရူပမေဝ၊ ဇီဝိတဆဋ္ဌက, ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်သည်သာ လျှင်။ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ဘဝင်, စုတိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

ဣမာ ဆ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိယော နာမ။

ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤပဋိသန္ဓေတို့သည်။ ရူပါဝစရ-ပဋိသန္ဓိယော နာမ၊ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေတို့ မည်ကုန်၏။

ရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၂၉။ တေသု ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ ဒေဝါနံ ကပ္ပဿ တတိယော ဘာဂေါ အာယုပ္ပမာဏံ။

၃၀။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာနံ ဥပဍ္ဎကပ္ပေါ။

၃၁။ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧကော ကပ္ပေါ။

ရူပ ပဉ္စမဈာန်ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၂၉။ တေသု=ဆသု ပဋိသန္ဓိယုတ္တပုဂ္ဂလေသု၊ ထိုခြောက်ပါးသော ပဋိသန္ဓေနှင့် ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းရှည်သည်။ ကပ္ပဿ၊ အသင်္ချေယျကပ်၏။ တတိယော ဘာဂေါ၊ သုံးဘို့ တဘို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၀။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာနံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ဥပဍ္ဎကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ် ထက်ဝက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၁။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဧကော ကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ် တကပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၂။ ပရိတ္တာဘာနံ ဒွေ ကပ္ပါနိ။

၃၃။ အပ္ပမာဏာဘာနံ စတ္တာရိ ကပ္ပါနိ။

၃၄။ အာဘဿရာနံ အဋ္ဌ ကပ္ပါနိ။

ရူပဒုတိယဈာန်ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၃၂။ ပရိတ္တာဘာနံ၊ ပရိတ္တာဘာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ဒွေ ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် နှစ်ကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၃။ အပ္ပမာဏာဘာနံ၊ အပ္ပမာဏာဘာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းရှည်သည်။ စတ္တာရိ ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် လေးကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၄။ အာဘဿရာနံ၊ အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ အဋ္ဌ ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်ကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၅။ ပရိတ္တသုဘာနံ သောဠသ ကပ္ပါနိ။

၃၆။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ ဒွတ္တိံသ ကပ္ပါနိ။

၃၇။ သုဘကိဏှာနံ စတုသဋ္ဌိကပ္ပါနိ။

ရူပတတိယဈာန်ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၃၅။ ပရိတ္တ သုဘာနံ၊ ပရိတ္တ သုဘာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ။ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ သောဠသ ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် တဆယ့်ခြောက်ကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၆။ အပ္ပမာဏ သုဘာနံ၊ အပ္ပမာဏ သုဘာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ဒွတ္တိံသ ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် သုံးဆယ့်နှစ်ကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၇။ သုဘကိဏှာနံ၊ သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ စတုသဋ္ဌိ-ကပ္ပါနိ၊ မဟာကပ် ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၈။ ဝေဟပ္ဖလာနံ အသညသတ္တာနဉ္စ ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ။

ရူပစတုတ္ထဈာန်ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၃၈။ ဝေဟပ္ဖလာနံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနဉ္စ၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ၎င်း။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနဉ္စ၊ ဗြဟ္မာတို့၏၎င်း။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်း အရှည်သည်။ ပဉ္စကပ္ပသတာနိ။ မဟာကပ် ငါးရာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၉။ အဝိဟာနံ ကပ္ပ သဟဿာနိ။

၄၀။ အတပ္ပါနံ ဒွေ ကပ္ပသဟဿာနိ။

၄၁။ သုဒဿာနံ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ။

၄၂။ သုဒဿီနံ အဋ္ဌ ကပ္ပသဟဿာနိ။

၄၃။ အကနိဋ္ဌာနံ သောဠသ ကပ္ပသဟဿာနိ။

သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၃၉။ အဝိဟာနံ၊ အဝိဟာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ကပ္ပသဟ-ဿာနိ၊ မဟာကပ် တထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၀။ အတပ္ပါနံ၊ အတပ္ပါဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်း အရှည်သည်။ ဒွေ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် နှစ်ထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၁။ သုဒဿာနံ၊ သုဒဿာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ စတ္တာရိ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် လေးထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၂။ သုဒဿီနံ၊ သုဒဿီဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ အဋ္ဌ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်ထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၃။ အကနိဋ္ဌာနံ၊ အကနိဋ္ဌာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ သောဠသ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် တသောင်းခြောက်ထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရူပပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး

၄၄။ ပဌမာရုပ္ပါဒိဝိပါကာနိ ပဌမာရုပ္ပါဒိဘူမိသု ယထာက္ကမံ ပဋိသန္ဓိဘဝင် စုတိ ဝသေန ပဝတ္တန္တိ။

ဣမာ စတဿော အာရုပ္ပပဋိသန္ဓိယော နာမ။

၄၄။ ပဌမာရုပ္ပါဒိဝိပါကာနိ၊ ပဌမ အရူပ (အာကာသာနဉ္စာယတန) အစရှိသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ပဌမာရုပ္ပါဒိ ဘူမိသု၊ ပဌမ အရူပ (အာကာသာနဉ္စာယတန)အစရှိသော ဘုံတို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ,ဘဝင်,စုတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤပဋိသန္ဓေတို့သည်။ အာရုပ္ပပဋိသန္ဓိယော နာမ၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေတို့ မည်ကုန်၏။

အရူပ ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း

၄၅။ တေသု ပန အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ ဝီသတိကပ္ပ သဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ။

၄၅။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေမှတပါး အာယုပ္ပမာဏကို ဆိုအံ့။ တေသု=စတူသု ပဋိသန္ဓိယုတ္တပုဂ္ဂလေသု၊ ထိုလေးပါးသော ပဋိသန္ဓေနှင့်ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့ ကပ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။

အာယုပ္ပမာဏ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဝီသတိ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် နှစ်သောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၆။ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ စတ္တာလီသ ကပ္ပ သဟဿာနိ။

၄၆။ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံသို့ ကပ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ စတ္တာလီသ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် လေးသောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၇။ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဋ္ဌိ ကပ္ပ သဟဿာနိ။

၄၇။ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံသို့ ကပ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ သဋ္ဌိ ကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ခြောက်သောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၈။ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ စတုရာသီတိ ကပ္ပ-သဟဿာနိ။

၄၈။ နေဝသညာ နာသညာယတနူပဂါနံ၊ နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံသို့ ကပ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ စတုရာသီတိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တဘာဝဠ် တူမြဲတရား ၃-ပါး

၄၉။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂဉ္စ၊ တထာ စဝန မာနသံ။
ဧကမေဝ တထေဝေက-ဝိသယဉ္စေက ဇာတိယံ။

ဣဒမေတ္တ ပဋိသန္ဓိစတုက္က။

၄၉။ ဧကဇာတိယံ၊ တခုသော ဘဝဌ်။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၎င်း။ ဘဝင်္ဂဉ္စ၊ ဘဝင်စိတ်သည်၎င်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ စဝနမာန-သဉ္စ၊ စုတိစိတ်သည်၎င်း။ ဧကမေဝ၊ ဘူမိ, ဇာတိ, သမ္ပယုတ္တဓမ္မ, သင်္ခါရ-

အားဖြင့် တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကေဝိသယဥ္စ၊ တူသောအာရုံ ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝီထိမုတ္တ သင်္ဂဟ အရာ၌။ ပဋိသန္ဓိစတုက္ကံ၊ ပဋိသန္ဓိစတုက္ကတည်း။

ပဋိသန္ဓိစတုက္က ပြီး၏။

၃-ကမ္မ စတုက္က

ကံ ၄-ပါး ၄-လီ

၅၀။ ဇနကံ, ဥပတ္ထမ္ဘကံ, ဥပပီဠကံ, ဥပဃာတကဉ္စေတိ ကိစ္စဝသေန။

ကိစ္စအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး ၅၀။ ဇနကဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေဝိပါက် ကဋတ္တာရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံဒင်း။ ဥပတ္ထမ္ဘကဉ္စ၊ ထောက်ပံ့ ခိုင်စေတတ်သော ကံဒင်း။ ဥပပီဠကဉ္စ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သောကံဒင်း။ ဥပဃာတကဉ္စ၊ ကပ်၍ သတ်တတ်သော ကံဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကိစ္စဝသေန၊ ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ကမ္မာနိ နာမ၊ ကံမည်သည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၅၁။ ဂရုကံ, အာသန္နံ, အာစိဏ္ဏံ, ကဋတ္တာကမ္မဉ္စေတိ ပါကဒါန-ပရိယာယေန။

အကျိုးပေး ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ဖြင့် ကံ၄-ပါး ၅၁။ ဂရုကဉ္စ၊ လေးသော ကံဒင်း။ အာသန္နဉ္စ၊ သေခါနီး ကာလ၌ အောက်မေ့အပ်, ပြုအပ်သော ကံဒင်း။ အာစိဏ္ဏဉ္စ၊ မပြတ်လေ့ကျက်အပ်သော ကံဒင်း။ ကဋတ္တာကမ္မဉ္စ၊ အကျိုးပေးကာမျှဖြစ်သော ကံဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဒါနပရိယာယေန၊ အကျိုးပေးသော အစဉ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါး ကုန်သော။ ကမ္မာနိ နာမ၊ ကံမည်သည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၅၂။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ, ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ, အပရာပရိယဝေဒနီယံ, အဟောသိကမ္မဉ္စေတိ ပါကကာလဝသေန စတ္တာရိ ကမ္မာနိ နာမ။

အကျိုးပေးရာ **ကာလအားဖြင့်** ကံ ၄-ပါး

၅၂။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဉ္စ၊ (ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ) မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံဝင်း။ ဝါ၊ (ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ) မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ အကျိုးပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကံဝင်း။ ။ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဉ္စ၊ (ယခုဘဝမှနောက် တဆက်တည်းဖြစ်သော) အခြားမဲ့သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံဝင်း။ ဝါ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဘဝ၌ အကျိုးပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကံဝင်း။ ။ အပရာပရိယဝေဒနီယဉ္စ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်မှလည်းတပါး, အခြားမဲ့သော ကိုယ်၏ အဖြစ်မှလည်း တပါးသော အမှတ်မရှိသော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံဝင်း။ ဝါ၊ သုံးခုမြောက်သော ဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုးပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကံဝင်း။ ။အဟောသိကမ္မဉ္စ၊ အကျိုးပေးပြီးသည်လည်း မဟုတ်, ပေးလတ္တံ့သည်လည်းမဟုတ်, ဖြစ်ပြီးသည်သာလျှင် ကံမည်သော (အချည်းနှီးဖြစ်သော) အဟောသိကံဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကကာလဝသေန၊ အကျိုးပေးရာ ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ကမ္မာနိ နာမ၊ ကံမည်သည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၅၃။ တထာ အကုသလံ, ကာမာဝစရကုသလံ, ရူပါဝစရကုသလံ အရူပါဝစရကုသလဉ္စေတိ ပါကဋ္ဌာနဝသေန။

အကျိုးပေးရာ ဌာနအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး

၅၃။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်ကံဝင်း။ ကာမာဝစရကုသလဉ္စ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံဝင်း။ ရူပါဝစရကုသလဉ္စ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ကံဝင်း။ အရူပါဝစရကုသလဉ္စ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်ကံဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋ္ဌာနဝသေန၊ **အကျိုးပေးရာ** ဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ကမ္မာနိ နာမ၊ ကံမည်သည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ကာမဘုံ၌ အကျိုးပေးသော ကာမာဝစရကံ-၂၀

အကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး

၃၄။ တတ္ထ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ, မနောကမ္မဉ္စေတိ ကမ္မဒွါရ ဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။

ကမ္မဒွါရအားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး ၃၄။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ကံတို့တွင်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကံသည်။ ကာယကမ္မဉ္စ၊ ကာယကံငြင်း။ ဝစီကမ္မဉ္စ၊ ဝစီကံငြင်း။ မနောကမ္မဉ္စ၊ မနောကံငြင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကမ္မဒွါရဝသေန၊ ကမ္မဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါး

၃၅။ ကထံ—

ပါဏာတိပါတော, အဒိန္နာဒါနံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော စေတိ ကာယဝိညတ္တိသင်္ခါတေ ကာယဒွါရေ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော ကာယကမ္မံ နာမ။

ကာယကံ ၃-ပါး ၃၅။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား။ ပါဏာတိပါတော စ၊ သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းငြင်း။ အဒိန္နာဒါနဉ္စ၊ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းငြင်း။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော စ၊ သူတော်မဟုတ်, သူယုတ်တို့၏အကျင့်ကို မှီဝဲသောအစွမ်းဖြင့် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော မသွားလာအပ်သော မာတုရက္ခိတ စသော ဌာန၌ လွန်ကျူးခြင်း စေတနာဟု ဆိုအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားသောအကျင့်ငြင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကာယဝိညတ္တိသင်္ခါတေ၊ ကာယဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကိုယ်ဖြင့် သိစေတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကိုယ်ကြောင့် သိအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်

သော။ ကာယဒွါရေ၊ (ကာယကံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော) ကာယဒွါရ၌။ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော၊ များစွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ **ကာယကမ္မံ နာမ၊ ကာယကံ မည်၏။**

၅၆။ မုသာဝါဒေါ, ပိသုဏဝါစာ, ဖရုသဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပေါ စေတိ ဝစီဝိညတ္တိသင်္ခါတေ ဝစီဒွါရေ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော ဝစီကမ္မံ နာမ။

ဝစီကံ ၄-ပါး ၅၆။ မုသာဝါဒေါ စ၊ မဟုတ်သည်ကို ဟုတ်သောအား ဖြင့် ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားဇင်း။ ပိသုဏဝါစာ စ၊ သူနှစ်ယောက်တို့၏ အချစ်ကို မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ဖျက်ဆီးတတ်သော စကားဇင်း။ ဖရုသဝါစာ စ၊ လွှကဲ့သို့ ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိသော စကားဇင်း။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ စ၊ စီးပွါးချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သီတာမိဖုယားကို ဆောင်ခြင်း အစရှိသော ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ဆိုခြင်းဇင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝစီဝိညတ္တိသင်္ခါတေ၊ ဝစီဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ စကားဖြင့် သိစေတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ စကားကြောင့် သိအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝစီဒွါရေ၊ (ဝစီကံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော) ဝစီဒွါရ၌။ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော၊ များစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ ဝစီကံမည်၏။

၅၇။ အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒေါ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စေတိ အညတြာပိ ဝိညတ္တိယာ မနသ္မိံယေဝ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော မနောကမ္မံ နာမ။

မနောကံ ၃-ပါး ၅၇။ အဘိဇ္ဈာ စ၊ သူတပါး စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရှေးရှုတပ်သောအားဖြင့် ကြံခြင်းဇင်း။ ဗျာပါဒေါ စ၊ စီးပွါးချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးကြောင်း ဖြစ်သော ဒေါသဇင်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် မြင်ခြင်းဇင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝိညတ္တိယာ၊ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်ကို။ အညတြာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ မနသ္မိံယေဝ၊ စိတ်၌သာလျှင်။ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော၊ များစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ **တနည်းကား—**မနသ္မိံ၊ စိတ်၌။ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတောယေဝ၊ များစွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ မနောကမ္မံ နာမ၊ မနောကံမည်၏။

ကံဖြစ်ကြောင်း တရားများ

၅၈။ တေသု ပါဏာတိပါတော, ဖရုသဝါစာ, ဗျာပါဒေါ စ ဒေါသမူလေန ဇာယန္တိ။

ဒေါသမူကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး

၅၈။ တေသု၊ ထိုအကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးတို့တွင်။ ပါဏာတိပါတော စ၊ ပါဏာတိပါတသည်၎င်း။ ဖရုသဝါစာ စ၊ ဖရုသဝါစာသည်၎င်း။ ဗျာပါဒေါ စ၊ ဗျာပါဒသည်၎င်း။ ဒေါသမူလေန၊ ဒေါသဟု ဆိုအပ်သော မူလကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၅၉။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော, အဘိဇ္ဈာ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ လောဘမူလေန။

လောဘမူကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး

၅၉။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော စ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသည်၎င်း။ အဘိဇ္ဈာ စ၊ အဘိဇ္ဈာသည်၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ လောဘမူလေန၊ လောဘဟု ဆိုအပ်သော မူလကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆၀။ သေသာနိ စတ္တာရိပိ ဒွီဟိ မူလေဟိ သမ္ဘဝန္တိ။

လောဘမူ, ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး

၆၀။ သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော အဒိန္နာဒါန်, မုသာဝါဒ, ပိသုဏဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပတို့သည်ကား။ ဒွီဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ မူလေဟိ၊ လောဘမူ, ဒေါသမူတို့ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆၁။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန ပနေတံ အကုသလံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။

စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ပါး

၆၁။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧတံ အကုသလံ၊ ထိုအကုသိုလ်ကံသည်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ

အားဖြင့်လည်း။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာမကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး

၆၂။ ကာမာဝစရ ကုသလမ္ပိ ကာယဒွါရေ ပဝတ္တံ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီဒွါရေ ပဝတ္တံ ဝစီကမ္မံ၊ မနောဒွါရေ ပဝတ္တံ မနောကမ္မဉ္စေတိ ကမ္မဒွါရဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။

ကမ္မဒွါရအားဖြင့် ၃-ပါး ၆၂။ ကာမာဝစရ ကုသလမ္ပိ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ ကာယဒွါရေ၊ ကာယဒွါရ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မဉ္စ၊ ကာယကံဇင်း။ ဝစီဒွါရေ၊ ဝစီဒွါရ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဝစီကမ္မဉ္စ၊ ဝစီကံဇင်း။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ မနောကမ္မဉ္စ၊ မနောကံဇင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကမ္မဒွါရဝသေန၊ ကမ္မဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၃။ တထာ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ဝသေန။

ဒါနစသောအားဖြင့် ကုသိုလ်မှု ၃-ပါး ၆၃။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒါန သီလ ဘာဝနာဝသေန၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၄။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန ပနေတံ အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတိ။

စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ၈-ပါး ၆၄။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ အစိတ်မှ တပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧတံ ကုသလံ၊ ထိုကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံသည်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၈-ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုညကိရိယဝတ္ထု ၁၀-ပါး

၆၅။ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ, အပစာယန, ဝေယျာဝစ္စ, ပတ္တိဒါန,- ပတ္တာနုမောဒန, ဓမ္မဿဝန, ဓမ္မဒေသနာ, ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဝသေန ဒသဝိဓံ ဟောတိ။

၆၅။ ဒါန သီလ ဘာဝနာ အပစာယန ဝေယျာဝစ္စ ပတ္တိဒါန ပတ္တာ·နုမောဒန ဓမ္မဿဝန ဓမ္မဒေသနာ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဝသေန၊ အလှူပေးခြင်း, သီလဆောက်တည်ခြင်း, ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာစီးဖြန်းခြင်း, ရတနာသုံးပါး ဆရာမိဘ စသော သူတို့အား အရိုအသေပြုခြင်း, ရတနာသုံးပါး ဆရာမိဘစသော သူတို့၏ အမှုကြီးငယ်ကို ရွက်ဆောင်ခြင်း, မိမိပြုသော ကုသိုလ်အဘို့ကို သူတပါးအား ပေးဝေခြင်း, သူတပါးပြုသော ကုသိုလ်အဘို့ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း, တရားနာခြင်း, တရားဟောခြင်း, အယူကို ဖြောင့်မတ်စွာ ယူခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒသဝိဓံ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၆။ တံ ပနေတံ ဝီသတိ ဝိဓမ္ပိ ကာမာဝစရကမ္မမိစ္စေဝ သင်္ ဂစ္ဆတိ။

၆၆။ ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကို ဆိုအံ့။ ဝီသတိဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ဆယ်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ တေံ ကမ္မံ၊ ထိုကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံသည်။ ကာမာဝစရ ကမ္မမိစ္စေဝ၊ ကာမာဝစရကံ ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၅-ပါး

၆၇။ ရူပါဝစရကုသလံ ပန မနောကမ္မမေဝ၊ တဉ္စ ဘာဝနာမယံ အပ္ပနာပတ္တံ၊ ဈာနင်္ဂဘေဒေန ပဉ္စဝိဓံ ဟောတိ။

ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ပါး ၆၇။ ပန၊ ကာမာဝစရကံမှတပါး ရူပါဝစရကံကို ဆိုအံ့။ ရူပါဝစရကုသလံ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ကံသည်။ မနောကမ္မမေဝ၊ မနောကံသာတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုရူပါဝစရကံဟု

ဆိုအပ်သော မနောကံသည်လည်း။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာဖြင့် ပြီး၏။ အပ္ပနာပတ္တံ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်၏။ ဈာနင်္ဂဘေဒေန၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်သော အပြားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အရူပဖြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၄-ပါး

၆၈။ **တထာ အရူပါဝစရကုသလဥ္စ မနောကမ္မံ၊ တမ္ပိ ဘာဝနာမယံ အပ္ပနာပတ္တံ၊ အာရမ္မဏဘေဒေန စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။**

အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး ၆၈။ တထာ၊ ထို့အတူ။ အရူပါဝစရ ကုသ·လဥ္စ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်ကံသည် လည်း။ မနောကမ္မံ၊ မနောကံသာတည်း။ တမ္ပိ၊ ထိုအရူပါဝစရကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မနောကံသည်လည်း။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာဖြင့် ပြီး၏။ အပ္ပနာပတ္တံ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်၏။ အာရမ္မဏဘေဒေန၊ ကောင်းကင် အာရုံ အစရှိသော လေးပါးသော အာရုံတို့၏ အပြားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာမာဝစရကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

၆၉။ **တ္ထောကုသလ ကမ္မ မုဒ္ဓစ္စရဟိတံ အပါယဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ၊ ပဝတ္တိယံ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဒွါဒသဝိဓံ သတ္တာကုသလ· ပါကာနိ သဗ္ဗတ္ထာပိ ကာမလောကေ ရူပလောကေ စ ယထာရဟံ ဝိပစ္စတိ။**

အကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးရာဘုံ ၆၉။ တ္ထေ၊ ဤလေးပါးသော ကံတို့တွင်။ ဥဒ္ဓစ္စရဟိတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာသည် ကြဉ်အပ်သော။ အကုသလကမ္မံ၊ အကုသိုလ်ကံ တဆယ့်တခုသည်။ အပါယဘူမိယံ၊ အပါယ်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

အကုသိုလ်ကံ၏ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ ပဝတ္တိယံ ပန၊ ပဝတ္တိအခါ၌ကား။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ အကုသလပါကာနိ၊ အကုသလဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ကာမလောကေ စ၊ ကာမဘုံ၌၎င်း။ ရူပလောကေ စ၊ ရူပဘုံ၌၎င်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

၇၀။ **ကာမာဝစရ ကုသလမ္ပိ ကာမသုဂတိယမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ၊ တထာ ပဝတ္တိယဉ္စ မဟာဝိပါကာနိ၊ အဟေတုကဝိပါကာနိ ပန အဋ္ဌပိ သဗ္ဗတ္ထာပိ ကာမလောကေ ရူပလောကေ စ ယထာရဟံ ဝိပစ္စတိ။**

ကာမကုသိုလ်ကံ၏ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးရာဘုံ ၇၀။ ကာမာဝစရ ကုသလမ္ပိ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ ကာမသုဂတိယမေဝ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ကာမကုသိုလ်ကံ၏ပဝတ္တိ အကျိုးပေးရာဘုံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ပဝတ္တိယဉ္စ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ မဟာဝိပါကာနိ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခုတို့ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဟေတုကဝိပါကာနိ ပန၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်တို့ကိုမူကား။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ကာမလောကေ စ၊ ကာမဘုံ၌၎င်း။ ရူပလောကေ စ၊ ရူပဘုံ၌၎င်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဝိပစ္စတိ၊ (အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်) ဖြစ်စေ၏။

တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌကံ စသည် ကွဲပြားခြင်း

၇၁။ **တတ္ထာပိ တိဟေတုက မုက္ကဋ္ဌံ ကုသလံ တိဟေတုကံ ပဋိသန္ဓိံ ဒတွာ ပဝတ္တေ သောဠသ ဝိပါကာနိ ဝိပစ္စတိ။**

တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ ၇၁။ တတ္ထာပိ၊ ထိုကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံတို့တွင် လည်း။ တိဟေတုက-မုက္ကဋ္ဌံ၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြား ရှိသော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ကံသည်။ တိဟေတုကံ၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိ အခါ၌။ သောဠသ ဝိပါကာနိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ ဝိပစ္စတိ၊ (အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်) ဖြစ်စေ၏။

၇၂။ တိဟေတုက မောမကံ ဒွိဟေတုက မုက္ကဋ္ဌဉ္စ ကုသလံ ဒွိဟေတုကံ ပဋိသန္ဓိံ ဒတွာ ပဝတ္တေ တိဟေတုက ရဟိတာနိ ဒွါဒသ ဝိပါကာနိ ဝိပစ္စတိ။

ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုးပေးပုံ ၇၂။ တိဟေတုက မောမကံ၊ တိဟိတ်ဩမကဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသော။ ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ ဒွိဟေတုက မုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ ဒွိဟေတုကံ၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ တိဟေတုက ရဟိတာနိ၊ တိဟိတ် ဝိပါက်စိတ် လေးခုသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသ ဝိပါကာနိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ ဝိပစ္စတိ၊ (အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်) ဖြစ်စေ၏။

၇၃။ ဒွိဟေတုက မောမကံ ပန ကုသလံ အဟေတုကမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ၊ ပဝတ္တေ စ အဟေတုက ဝိပါကာနေဝ ဝိပစ္စတိ။

ဒွိဟိတ်ဩမကကံ အကျိုးပေးပုံ ၇၃။ ဒွိဟေတုက မောမကံ၊ ဒွိဟိတ်ဩမကဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါး အပြားရှိသော။ ကုသလံ ပန၊ ကုသိုလ်ကံသည်ကား။ အဟေတုက-မေဝ၊ အဟိတ်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ပဝတ္တေ စ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ အဟေတုကဝိပါကာနေဝ၊

အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခုတို့ကိုသာလျှင်။ ဝိပစ္စတိ၊ (အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်) ဖြစ်စေ၏။

ကေစိဝါဒ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၇၄။ အသင်္ခါရံ သသင်္ခါရ- ဝိပါကာနိ န ပစ္စတိ။
သသင်္ခါရ မသင်္ခါရ- ဝိပါကာနီတိ ကေစန။

တေသံ ဒွါဒသ ပါကာနိ၊ ဒသာ’ဋ္ဌ စ ယထာက္ကမံ။
ယထာဝုတ္တာ နုသာရေန၊ ယထာသမ္ဘဝ မုဒ္ဒိသေ။

၇၄။ အသင်္ခါရံ၊ အသင်္ခါရိက ကုသိုလ်ကံသည်။ သသင်္ခါရ ဝိပါကာနိ၊ သသင်္ခါရိက ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ န ပစ္စတိ၊ မဖြစ်စေ။ သသင်္ခါရံ၊ သသင်္ခါရိက ကုသိုလ်ကံသည်။ အသင်္ခါရ ဝိပါကာနိ၊ အသင်္ခါရိက ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ န ပစ္စတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစန၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဝါ၊ မောရဝါပီ အရပ်၌ သီတင်းသုံးသော **အရှင်မဟာဓမ္မရက္ခိတမထေရ်** တည်းဟူသော ကေစိဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ ဝါဒေ၊ အယူ၌။ ယထာဝုတ္တာနုသာရေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ပါကာနိ စ၊ ဝိပါက်စိတ်တို့ကိုငင်း။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ပါကာနိ စ၊ ဝိပါက်စိတ်တို့ကိုငင်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပါကာနိ စ၊ ဝိပါက်စိတ်တို့ကိုငင်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဥဒ္ဒိသေ၊ ပြရာ၏။

ရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

၇၅။ ရူပါဝစရ ကုသလံ ပန ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မ-
ပါရိသဇ္ဇေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ပဉ္စမဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ပဉ္စမဈာန်ဘုံ

၇၅။ ပန၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံမှ တပါး ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ကံကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်မှတပါး ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ကို ဆိုအံ့။ ယောဂါဝစရော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပါဝစရကုသလံ၊ ရူပါ-

ဝစရကုသိုလ်ကံကို။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိသော။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမစျာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—** ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမစျာန်ကို။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇေသု၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၆။ တဒေဝ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မပုရောဟိတေသု။

၇၆။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမစျာန်ကို ပင်လျှင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—**တဒေဝ၊ ထိုပဌမစျာန်ကိုပင်လျှင်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ ဗြဟ္မပုရောဟိတေသု၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၇။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ မဟာဗြဟ္မေသု။

၇၇။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမစျာန်ကိုပင်လျှင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—** တဒေဝ၊ ထိုပဌမစျာန်ကိုပင်လျှင်။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊စီးဖြန်း၍။ မဟာဗြဟ္မေသု၊ မဟာဗြဟ္မာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၈။ တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနံ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ ပရိတ္တာဘေသု။

ဒုတိယစျာန်, တတိယစျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ဒုတိယစျာန်ဘုံ

၇၈။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသောအာနုဘော်ရှိသော။ ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယစျာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယစျာန်ကိုငင်း။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—**ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယစျာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယစျာန်ကိုငင်း။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ ပရိတ္တာဘေသု၊ ပရိတ္တာဘာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၉။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ အပ္ပမာဏာဘေသု။

၇၉။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယဈာန်ကိုငင်း။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား**—ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယဈာန်ကိုငင်း။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ အပ္ပမာဏာဘေသု၊ အပ္ပမာဏာဘာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၀။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ အာဘဿရေသု။

၈၀။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယဈာန်ကိုငင်း။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား**—ဒုတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ ဒုတိယဈာန်ကိုငင်း။ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ၊ တတိယဈာန်ကိုငင်း။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ အာဘဿရေသု၊ အာဘဿရာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၁။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ ပရိတ္တာသုဘေသု။

စတုတ္ထဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ တတိယဈာန်ဘုံ

၈၁။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား**—စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ ပရိတ္တာသုဘေသု၊ ပရိတ္တာသုဘာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၂။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ အပ္ပမာဏသုဘေသု။

၈၂။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား**—စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော အာနုဘော်

ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ အပ္ပမာဏသုဘောသု၊ အပ္ပမာဏသုဘာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။

၇၃။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ သုဘကိဏှေသု။

၇၃။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—** စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ပဏီတံ၊ မြတ်သော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ သုဘကိဏှေသု၊ သုဘကိဏှာဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဉ္စမဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ရူပစတုတ္ထဈာန်ဘုံများ

၇၄။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ဘာဝေတွာ ဝေဟပ္ဖလေသု။

၇၄။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ၊ ပဉ္စမဈာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ ဝေဟပ္ဖလေသု၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၅။ တဒေဝ သညာဝိရာဂံ ဘာဝေတွာ အသညသတ္တေသု။

၇၅။ သညာဝိရာဂံ၊ ကင်းသောသညာရှိသော။ တဒေဝ၊ ထိုပဉ္စမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ **တနည်းကား—** တဒေဝ၊ ထိုပဉ္စမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ သညာဝိရာဂံ၊ ကင်းသော သညာရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ အသညသတ္တေသု၊ အသညသတ်ဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၆။ အနာဂါမိနော ပန သုဒ္ဓါဝါသေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၇၆။ အနာဂါမိနော ပန=အနာဂါမိနော ပေ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ သုဒ္ဓါဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

၇၇။ အရူပါဝစရ ကုသလဉ္စ ယထာက္ကမံ ဘာဝေတွာ အရူပေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၈၇။ အရူပါဝစရ ကုသလဥ္စ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်ကံကိုလည်း။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဝါ၊ စီးဖြန်း၍။ အရူပေသု၊ အရူပဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နိဂုံး ဂါထာ

၈၈။ ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ။
ဇနေတိ သဒိသံ ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိယံ။

ဣဒမေတ္ထ ကမ္မစတုက္ကံ။

ထပ်တူအကျိုးကို ဖြစ်စေသည့် မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ

၈၈။ ဣတ္ထံ = ယထာဝုတ္တဘေဒေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကံသည်။ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ၊ ဘုံကို မှတ်သည်အားလျော်စွာ။ သဒိသံ၊ မိမိနှင့်တူသော။ ပါကံ၊ ဝိပါက်စိတ်ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟအရာ၌။ ကမ္မစတုက္ကံ၊ ကမ္မစတုက္ကတည်း။

ကမ္မစတုက္က ပြီး၏။

၄-မရဏုပ္ပတ္တိစတုက္က
စုတိ ပဋိသန္ဓိက္ကမ

၈၉။ အာယုက္ခယေန, ကမ္မက္ခယေန ဥဘယက္ခယေန, ဥပစ္ဆေဒက ကမ္မုနာ စေတိ စတုဓာ မရဏုပ္ပတ္တိ နာမ။

သေခြင်း ၄-ပါး

၈၉။ အာယုက္ခယေန စ၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကမ္မက္ခယေန စ၊ ကံ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥဘယက္ခယေန စ၊ အသက်, ကံ နှစ်ပါး၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပစ္ဆေဒက ကမ္မုနာ စ၊ ကပ်၍ဖြတ်တတ်သော ကံကြောင့်၎င်း။ သတ္တာနံ၊

သတ္တဝါတို့၏။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့အား။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ မရဏုပ္ပတ္တိ နာမ၊ မရဏုပ္ပတ္တိမည်သည်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

စုတေခါနီးကာလ နိမိတ်ထင်ပုံ

၉၀။ တထာ စ မရန္တာနံ ပန မရဏကာလေ ယထာရဟံ အဘိမုခီ-ဘူတံ ဘဝန္တရေ ပဋိသန္ဓိဇနကံ ကမ္မံ ဝါ,

တံ ကမ္မကရဏကာလေ ရူပါဒိက မုပလဒ္ဓ ပုဗ္ဗ မုပကရဏဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ,

အနန္တရ မုပ္ပဇ္ဇမာန ဘဝေ ဥပလဘိတဗ္ဗ မုပဘောဂဘူတဉ္စ ဂတိ-နိမိတ္တံ ဝါ ကမ္မဗလေန ဆန္နံ ဒွါရာနံ အညတရသ္မိံ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ။

ကံအာရုံထင်ပုံ ၉၀။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ သေခြင်းမှတပါး သေခါနီးကာလ၌ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ် ထင်သည်ကို ဆိုအံ့။ တထာ စ = တတော ဧဝ၊ ထိုလေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ မရန္တာနံ၊ သေကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးကာလ၌။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အဘိမုခီဘူတံ၊ ရှေ့ရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဘဝန္တ-ရေ၊ ဘဝတပါး၌။ ပဋိသန္ဓိဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံသည်ငင်း။

ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံ။ ။တံ ကမ္မကရဏကာလေ၊ ထိုကုသိုလ်, အကုသိုလ် ကံကို ပြုရာပြုကြောင်းဖြစ်သောကာလ၌။ ဥပလဒ္ဓ-ပုဗ္ဗဉ္စ၊ ရှေး၌ရအပ်သည်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဥပကရဏဘူတဉ္စ၊ အဆောက်အဦ ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ထသော။ ရူပါဒိကံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော။ ဝါ၊ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဓမ္မာရုံဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မ-နိမိတ္တံ ဝါ၊ တုတ်, လှံကန်, ဓား, လှံ, လေး, မြား, ကျောင်း, ဘုရား, စေတီ, ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ထီး, တမ်းခွန်, ပန်းမာလ် အစရှိသော ကမ္မ-နိမိတ်သည်ငင်း။

ဂတိနိမိတ်ထင်ပုံ။ ။အနန္တရ မုပ္ပဇ္ဇမာန ဘဝေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်လတ္တံ့သော ဘဝ၌။ ဥပလဘိတဗ္ဗ၊ ရအပ်သည်လည်း ဖြစ်ထ သော။ ဥပဘောဂဘူတဥ္စ၊ ခံစားအပ်သည် ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ထသော။ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ၊ အမိဝမ်းရေ, ငရဲအိုး, ငရဲထိန်း, ငရဲမီးလျှံ, ခွေးနက်ကြီး, နတ်သမီး, ဗိမာန်, ပဒေသာပင် အစရှိသော ဂတိနိမိတ်သည်ငှင်း။ ကမ္မ-ဗလေန၊ ကံ၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဆန္နံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဒွါရာနံ၊ ဒွါရတို့တွင်။ အညတရသ္မိံ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော ဒွါရ၌။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှေ့ရှုဖြစ်၍ ထင်၏။

စုတေခါနီးကာလ စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ

တတော ပရံ တမေဝ တထောပဋ္ဌိတံ အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ ဝိပစ္စမာနက ကမ္မာနုရူပံ ပရိသုဒ္ဓံ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဝါ ဥပလဘိတဗ္ဗ-ဘဝါနုရူပံ တတ္ထောဏတံဝ စိတ္တသန္တာနံ အဘိဏှံ ပဝတ္တတိ ဗာဟုလ္လေန။

တတော၊ ထိုသို့ အဖန်တလဲလဲ ရှေ့ရှုဖြစ်၍ ထင်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တထောပဋ္ဌိတံ=တထာ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှေ့ရှုဖြစ်၍ ထင်သော။ တမေဝ အာရမ္မဏံ၊ ထိုကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိပစ္စမာနက ကမ္မာနုရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံအားလျော်စွာ။ ပရိသုဒ္ဓံ ဝါ၊ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ငှင်း။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းသည်ဖြစ်၍ငှင်း။ ဥပလဘိတဗ္ဗ ဘဝါနုရူပံ၊ ရအပ် ခံစားအပ်သော ဘဝအားလျော်စွာ။ တတ္ထ၊ ထိုရအပ် ခံစားအပ်သော ဘဝ၌။ ဩဏတံဝ ဩဏတံ ဣဝ၊ ညွတ်သကဲ့သို့။ **တနည်းကား**—ဩဏတံဝ= ဩဏပံ ဧဝ၊ ညွတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ စိတ္တသန္တာနံ၊ စိတ်၏ အစဉ်သည်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ဗာဟုလ္လေန၊ များသောအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း ကံအာရုံ ထင်ပုံ

တမေဝ ဝါ ပန ဇနကဘူတံ ကမ္မံ အဘိနဝ ကရဏဝသေန ဒွါရပတ္တံ ဟောတိ။

ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဇနကဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တမေဝ ဝါ ကမ္မံ၊ ထိုကံသည်ပင်လျှင်။ အဘိနဝကရဏဝသေန၊ မိမိကိုယ်ကို အသစ်ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွါရပတ္တံ၊ ဒွါရသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မရဏာသန္နဝီထိ

၉၁။ ပစ္စာသန္နမရဏဿ တဿ ဝီထိစိတ္တာဝသာနေ ဘဝင်္ဂက္ခယေ ဝါ စဝနဝသေန ပစ္စုပ္ပန္နဘဝ ပရိယောသာနဘူတံ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ ၉၁။ ပစ္စာသန္နမရဏဿ၊ အလွန်နီးသော သေခြင်းရှိသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ ဝီထိစိတ္တာဝသာနေ ဝါ၊ တဒါရုံအဆုံး, ဇောအဆုံးရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ အဆုံး၌၎င်း။ ဘဝင်္ဂက္ခယေ ဝါ၊ ဘဝင်၏ အဆုံး၌၎င်း။ ဝါ၊ ဘဝင်၏ ကုန်ခြင်း၌၎င်း။ စဝနဝသေန၊ စုတေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝ ပရိယောသာနဘူတံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

တသ္မိံ နိရုဒ္ဓါဝသာနေ တဿာနန္တရမေဝ တထာဂဟိတံ အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ သဝတ္ထုကံ အဝတ္ထုကမေဝ ဝါ ယထာရဟံ အဝိဇ္ဇာနုသယ ပရိက္ခိတ္တေန တဏှာနုသယမူလကေန သင်္ခါရေန ဇနီယမာနံ သမ္ပယုတ္တေဟိ ပရိဂ္ဂယှမာနံ သဟဇာတာနံ-ပဓိဋ္ဌာနဘာဝေန ပုဗ္ဗင်္ဂမဘူတံ ဘဝန္တရ ပဋိသန္ဓာန ဝသေန ပဋိသန္ဓိ သင်္ခါတံ မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ ပတိဋ္ဌာတိ ဘဝန္တရေ။

ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပုံ။ ။တသ္မိံ၊ ထိုစုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ နိရုဒ္ဓါဝသာနေ၊ ချုပ်သည်၏ အဆုံး၌။

တဿ၊ ထိုစုတိစိတ်၏။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ တထာဂဟိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဆဒ္ဒါရိက မရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံကို။ အာရဗ္ဘ ၊အာရုံပြု၍။ သဝတ္ထုကံ ဝါ၊ ဝတ္ထုရုပ် ရှိသည် ဖြစ်၍ငင်း။ အဝတ္ထု-ကမေဝ ဝါ၊ ဝတ္ထုရုပ် မရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း။ယထာရဟံ၊ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အဝိဇ္ဇာနုသယ ပရိက္ခိတ္တေန၊ အဝိဇ္ဇာနုသယသည် ခြံရံအပ်သော။ တဏှာနုသယမူလကေန၊ တဏှာနုသယလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ သင်္ခါရေန၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံသည်။ ဇနီယမာနံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ဖဿ, ဝေဒနာ အစရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်။ ပရိဂ္ဂယှမာနံ၊ ခြံရံ၍ယူအပ်သော။ သဟဇာတာနံ၊ ဖဿ, ဝေဒနာ အစရှိသော သဟဇာတ်တရားတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘူတံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဘဝန္တရ ပဋိသန္ဓာန ဝသေန၊ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဘဝအထူးကို တစပ်တည်းကဲ့သို့ စပ်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ၊ ပဋိသန္ဓေဟု ဆိုအပ်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍သာလျှင်။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ ဝါ၊ ဘဝသစ်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။

ကာမပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံ

၆၂။ မရဏာသန္နဝီထိယံ ပနေတ္ထ မန္ဒပ္ပဝတ္တာနိ ပဉ္စေဝ ဇဝနာနိ ပါဠိကင်္ခိတဗ္ဗာနိ၊ တသ္မာ ယဒိ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေသု အာပါထ-မာဂတေသု ဓရန္တေသွေဝ မရဏံ ဟောတိ။

ပစ္စုပ္ပန်အာရုံထင်ရှားစဉ် သေခြင်းဖြစ်ခြင်း ၆၂။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမရဏုပ္ပတ္တိ၌။ ဝါ၊ မရဏာသန္နဝီထိ၌။ မန္ဒပ္ပဝတ္တာနိ၊ နုံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့ကို။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ပါဠိကင်္ခိတဗ္ဗာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ။ ထို့ကြောင့်။ အာပါထမာဂတေသု၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေသု၊ တုတ်, လှံကန်, ဓား, လှံ, လေး, မြား, ကျောင်း, ဘုရား, စေတီ, ဆွမ်း,

သက်န်း, ထီး, တမ်းခွန်, ပန်းမာလ်အစရှိသော ကမ္မနိမိတ်၊ အမိဝမ်းရေ, ငရဲအိုး, ငရဲထိန်း, ငရဲမီးလျှံ, ခွေးနက်ကြီး, နတ်သမီး, ဗိမာန်, ပဒေသာပင် အစရှိသော ဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံတို့သည်။ ဓရန္တေ-သွေဝ၊ ထင်ရှားရှိကုန်စဉ်လျှင်။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။

ယခုဘဝ မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံကိုပင်
ဒုတိယဘဝ ပဋိသန္ဓေစိတ်က ယူခြင်း

တဒါ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါနမ္ပိ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ လဗ္ဘတီတိ ကတွာ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိယာ ဆဒွါရဂ္ဂဟိတံ ကမ္မနိမိတ္တံ ဂတိနိမိတ္တဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္န မတီတာရမ္မဏံ ဥပလဗ္ဘတိ။

မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါ-နမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်စိတ်တို့၏လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ ကတွာ=ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိယာ၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ဆဒွါရဂ္ဂဟိတံ၊ ခြောက်ဒွါရဖြင့် ယူအပ်သော။ ဝါ၊ ဆဒွါရိက မရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော။ အတီတဉ္စ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တဉ္စ၊ တုတ်, လှံကန်, ဓား, လှံ, လေး, မြား, ကျောင်း, ဘုရား, စေတီ, ဆွမ်း, သက်န်း, ထီး, တမ်းခွန်, ပန်းမာလ်အစရှိသော ကမ္မနိမိတ်ကိုရင်း။ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတံ၊ မနောဒွါရဖြင့် ယူအပ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဂတိနိမိတ္တဉ္စ၊ အမိဝမ်းရေး, ငရဲအိုး, ငရဲထိန်း, ငရဲမီးလျှံ, ခွေးနက်ကြီး, နတ်သမီး, ဗိမာန်, ပဒေသာပင် အစရှိသော ဂတိနိမိတ်ကိုရင်း။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

ကမ္မံ ပန အတီတမေဝ၊ တဉ္စ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတံ၊ တာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ပရိတ္တဓမ္မဘူတာနေဝါရမ္မဏာနိ။

မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံဖြစ်သောကံ။ ။ကမ္မံ ပန၊ ကုသိုလ်,အကုသိုလ် ကံသည်ကား။ အတီတမေဝ၊ အတိတ်သာလျှင်တည်း။ တဉ္စ၊ ထိုအတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ် ကံကိုလည်း။ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတံ၊ မနောဒွါရဖြင့် ယူအပ်၏။

ပန၊ အစိတ်မှတပါး အပေါင်းကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တို့သည်။ ပရိတ္တ-ဓမ္မဘူတာနေဝ၊ ကာမတရားသာလျှင် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ အာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရူပ အရူပ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ

၉၃။ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိယာ ပန ပညတ္တိဘူတံ ကမ္မနိမိတ္တမေဝါရမ္မဏံ ဟောတိ။

ရူပပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ၉၃။ ပန၊ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံမှတပါး မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ဆိုအံ့။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိယာ၊ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ပညတ္တိဘူတံ၊ ပညတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်း အစရှိသော ကမ္မနိမိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၉၄။ တထာ အရူပပဋိသန္ဓိယာ စ မဟဂ္ဂတဘူတံ ပညတ္တိဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ ယထာရဟ မာရမ္မဏံ ဟောတိ။

အရူပ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ၉၄။ တထာ၊ ထို့အတူ။ အရူပ ပဋိသန္ဓိယာ၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေ၏။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ အာရုံ သည်လည်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ မဟဂ္ဂတ ဘူတဉ္စ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြင်၍လည်း ဖြင်ထသော။ ပညတ္တိဘူတဉ္စ၊ ပညတ်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ထသော။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်,

ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသော ကမ္မနိမိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၉၅။ အသညသတ္တာနံ ပန ဇီဝိတနဝကမေဝ ပဋိသန္ဓိဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ တေ ရူပပဋိသန္ဓိကာ နာမ။

ရုပ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ၉၅။ ပန၊ နာမ်ပဋိသန္ဓေမှတပါး ရုပ်ပဋိသန္ဓေကို ဆိုအံ့။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဇီဝိတနဝကမေဝ၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိဘာဝေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရူပပဋိသန္ဓိကာ နာမ၊ ရုပ်လျှင် ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်ကုန်၏။

၉၆။ အာရုပ္ပါ အရူပပဋိသန္ဓိကာ။

နာမ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ၉၆။ အာရုပ္ပါ၊အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရူပပဋိသန္ဓိကာ၊ နာမ်လျှင် ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။

၉၇။ သေသာ ရူပါရူပပဋိသန္ဓိကာ။

ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ၉၇။ သေသာ၊ အသညသတ်, အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရူပါရူပပဋိသန္ဓိကာ၊ ရုပ်, နာမ်နှစ်ပါးလျှင် ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်ကုန်၏။

စုတိစိတ်နောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ

၉၈။ အာရုပ္ပစုတိယာ ဟောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌိမာရုပ္ပ ဝဇ္ဇိတာ။
ပရမာရုပ္ပသန္ဓိ စ၊ တထာ ကာမတိဟေတုကာ။

ရူပါဝစရစုတိယာ၊ အဟေတုရဟိတာ သိယုံ။
သဗ္ဗာ ကာမတိဟေတုမှာ၊ ကာမေသွေဝ ပနေတရာ။

အယမေတ္ထ စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမော။

အရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ ၉၈။ အာရုပ္ပ စုတိယာ၊ အရူပ စုတိ လေးခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟေဋ္ဌိမာရုပ္ပ ဝဇ္ဇိတာ၊ အောက်အောက်၌ဖြစ်သော အရူပ ပဋိသန္ဓေသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ **အာရုပ္ပသန္ဓီ** စ၊ အရူပပဋိသန္ဓေ လေးခုတို့သည်၎င်း။ တထာ၊ ထို့မှို။ ကာမတိဟေတုကာ စ၊ ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ လေးခု တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ပုံ ရူပါဝစရစုတိယာ၊ ရူပါဝစရစုတိ ခြောက်ခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဟေတုရဟိတာ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သတ္တရသ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကာမတိဟိတ် စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ ကာမတိဟေတုမှာ၊ ကာမတိဟိတ် စုတိ လေးခုမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကာမအဟိတ်, ဒွိဟိတ် စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ ပန၊ ဆက်ဆံသည်မှတပါး မဆက်ဆံသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣတရာ၊ ကာမအဟိတ်စုတိနှစ်ခု, ဒွိဟိတ်စုတိလေးခုမှ။ပရံ၊ နောက်၌။ ကာမေ-သွေဝ၊ ကာမတဆယ့်တဘုံတို့၌ သာလျှင်။ ဒသ ပဋိသန္ဓိယော၊ ဆယ်ပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ **တနည်းကား—**ကာမေသွေဝ =ကာမေသု ဧဝ၊ ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်တို့သည်သာလျှင်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟအရာ၌။ စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမော၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့၏ အစဉ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမ ပြီး၏။

ဘဝင်နှင့် စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ

၉၉။ ဣစ္စေဝံ ဂဟိတ ပဋိသန္ဓိကာနံ ပန ပဋိသန္ဓိ နိရောဓာနန္တရတော ပဘုတိ တမေဝါရမ္မဏ မာရဗ္ဘ တဒေဝ စိတ္တံ ယာဝ စုတိစိတ္တုပ္ပါဒါ အသတိ ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒေ ဘဝဿ အင်္ဂဘာဝေန ဘဝင်္ဂသန္တတိသင်္ခါတံ မာနသံ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ နဒီသောတော ဝိယ ပဝတ္တတိ။

ဘဝင်အစဉ်ဖြစ်ပုံ ၉၉။ ပန၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ အစဉ်မှတပါး ဘဝင်အစဉ်ကို ဆိုအံ့။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာနံ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပဋိသန္ဓိနိရောဓာနန္တရတော၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ တမေဝါရမ္မဏံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံကိုပင်လျှင်။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ စိတ်သည်ပင်လျှင်။ ယာဝ စုတိစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ စုတိစိတ် ဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, သောတဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဃာနဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇိဝှါဝိညာဏ်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ကာယဝိညာဏ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇော အစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိ။ မရှိသော်။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ (တည်တံ့ခြင်း) အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဘဝင်္ဂသန္တတိ သင်္ခါတံ၊ ဘဝင်အစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်။နဒီသောတော ဝိယ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၀၀။ ပရိယောသာနေ စ စဝနဝသေန စုတိစိတ္တံ ဟုတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ ၁၀၀။ ပရိယောသာနေ စ၊ အဆုံး၌ လည်း။ စဝနဝသေန၊ စုတိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

သံသရာစက် လည်ပုံ

၁၀၁။ တတော ပရဋ္ဌ ပဋိသန္ဓာဒယော ရထစက္ကမိဝ ယထာက္ကမံ
ဧဝ ပရိဝတ္တန္တာ ပဝတ္တန္တိ။

၁၀၁။ တတော၊ ထိုစုတိစိတ် ချုပ်သည်မှ။ ပရဋ္ဌ၊ နောက်ဘဝဘဝ၌လည်း။ ပဋိသန္ဓာဒယော၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိကုန်သော စိတ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ရထစက္ကမိဝ၊ ရထားလှည်းဘီးစက်ကဲ့သို့။ ပရိဝတ္တန္တာဧဝ၊ လည်ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၀၂။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ ဝီထိယော၊ စုတိ စေဟ တထာ ဘဝန္တရေ။
ပုန သန္ဓိ ဘဝင်္ဂ မိစ္စယံ၊ ပရိဝတ္တတိ စိတ္တသန္တတိ။

၁၀၂။ ဣဟ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ ဝီထိယော စ၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, ဝီထိစိတ်တို့သည်၎င်း။ စုတိ စ၊ စုတိစိတ်သည်၎င်း။ ပရိဝတ္တန္တိ ယထာ၊ လည်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ပုန၊ တဖန်။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ သန္ဓိ ဘဝင်္ဂ မိတိ =သန္ဓိဘဝင်္ဂံ ဣတိ၊ ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်အစရှိသော။ အယံ စိတ္တသန္တတိ၊ ဤစိတ်၏အစဉ်သည်။ ပရိဝတ္တတိ၊ လည်၍ဖြစ်၏။

သံသရာစက် ပြတ်ပုံ

ပဋိသင်္ခါယ ပနေတ မဒ္ဓုဝံ၊ အဓိဂန္တွာ ပဒမစ္စုတံ ဗုဓာ။
သုသမုစ္ဆိန္န သိနေဟ ဗန္ဓနာ၊ သမ’မေဿန္တိ စိရာယ သုဗ္ဗတာ။

ပန၊ သံသရာစက် လည်သည်မှတပါး သံသရာစက် ပြတ်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဗုဓာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အဓုဝံ၊ မမြဲသော သဘောရှိသော။ ဝါ၊ မြဲသော သဘော မရှိသော။ ဧတံ၊ ထိုဝဋ်ဒုက္ခတရားကို။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ စိရာယ=စိရံ ကာလံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ သုဗ္ဗတာ၊ ကောင်းသော အကျင့်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုသမုစ္ဆိန္န သိနေဟဗန္ဓနာ၊ ကောင်းစွာမဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ချစ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ချစ်ခြင်း, နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို ကောင်းစွာ မဂ်ဖြင့် ဖြတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အစ္စုတံ၊ ရွေ့လျောခြင်းမရှိသော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။

အဓိဂန္တွာ၊ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် သိကုန်၍။ သမံ၊ ခပ်သိမ်းသော ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့။ ဧဿန္တိ၊ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။

ဝိထိမုတ်ပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ဝိထိမုတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ ပဉ္စမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ ဝိထိမုတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ ဝိထိမုတ္တသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းမည်သော။ ပဉ္စမော၊ ငါးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ဝိထိမုတ်ပိုင်း ပြီး၏။

၆–ရုပ်ပိုင်း

အနုသန္ဓေနှင့် ပဋိညာဉ်

၁။ ဧတ္တာဝတာ ဝိဘတ္တာ ဟိ၊ သပ္ပဘေဒပ္ပဝတ္တိကာ။
စိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာ၊ ရူပံ ဒါနိ ပဝုစ္စတိ။

၁။ ဧတ္တာဝတာ=ဧတ္တာဝန္တေဟိ ပဉ္စဟိ ပရိစ္ဆေဒေဟိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ငါးပါးသောပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့်။ သပ္ပဘေဒ ပဝတ္တိကာ၊ (စိတ်, စေတသိက်, ပကိဏ်းဟူသော) သုံးပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့် ဆိုအပ်သော အပြား, (ဝီထိ,ဝီထိမုတ္တဟူသော) နှစ်ပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဥဒ္ဒေသ, နိဒ္ဒေသ, ပဋိနိဒ္ဒေသတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သောအပြား, ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ စိတ္တ စေတသိကာ၊ စိတ်,စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့ကို။ ဟိ -ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝိဘတ္တာ၊ ဝေဘန်အပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒါနိ=ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။ ဝါ၊ မိန့်အပ်လတ္တံ့။

ရုပ်ပိုင်း မာတိကာ

၂။ သမုဒ္ဒေသာ ဝိဘာဂါ စ၊ သမုဋ္ဌာနာ ကလာပတော။
ပဝတ္တိက္ကမတော စေတိ၊ ပဉ္စဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

ရူပသင်္ဂဟ ၅-ပါး ၂။ သမုဒ္ဒေသာ စ၊ ရုပ်ကို အကျဉ်းပြခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဂါ စ၊ရုပ်ကို ဝေဘန်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။သမုဋ္ဌာနာ စ၊ စက္ခုဒသက အစရှိသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ကလာပတော စ၊ စက္ခု အစရှိသော ရုပ်တို့၏ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တိက္ကမတော စ၊ ဘဝ,ကာလ,သတ္တဝါအပြားဖြင့် ရုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထိုရူပသင်္ဂဟ၌။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

၁-ရူပသမုဒ္ဒေသ

ရုပ် ၂၈-ပါး

၃။ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပန္တိ ဒုဝိဓမ္ပေတံ ရူပံ ဧကာဒသဝိဓေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

မဟာဘုတ်နှင့် ဥပါဒါရုပ် ၃။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ စ၊ မဟာဘုတ်တို့ငှင်း။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ ရူပဥ္စ၊ မှီ၍ ဖြစ်သော ရုပ်ငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဧကာဒသဝိဓေန၊ တဆယ့်တပါးအပြား ဖြင့်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၄။ ကထံ—

ပထဝီဓာတု, အာပေါဓာတု, တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု ဘူတရူပံ နာမ။

မဟာဘုတ် ၄-ပါး ၄။ ကထံ-ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့ ရောက်သနည်း ဟူမူကား။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်သည်ငှင်း။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်သည်ငှင်း။ တေဇောဓာတု၊ တေဇောဓာတ်သည်ငှင်း။ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်သည်ငှင်း။ ဘူတရူပံ နာမ၊ ဘူတရုပ်မည်၏။

ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ပါး

၅။ စက္ခု, သောတံ, ဃာနံ, ဇိဝှါ, ကာယော ပသာဒရူပံ နာမ။

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး ၅။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်ငှင်း။ သောတံ၊ သောတ ပသာဒသည်ငှင်း။ ဃာနံ၊ ဃာနပသာဒသည် ငှင်း။ ဇိဝှါ၊ ဇိဝှါပသာဒသည်ငှင်း။ ကာယော၊ ကာယပသာဒသည်ငှင်း။ ပသာဒရူပံ နာမ၊ ပသာဒရုပ် မည်၏။

၆။ ရူပံ, သဒ္ဒေါ, ဂန္ဓော, ရသော, အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယ-
သင်္ခါတံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဂေါစရရူပံ နာမ။

ဂေါစရရုပ် ၇-ပါး ၆။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်၎င်း။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒါရုံသည်၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာရုံသည်၎င်း။ ရသော၊ ရသာရုံသည်၎င်း။ အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ၊ အာပေါဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်သော။ ဘူတတ္တယသင်္ခါတံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏ သုံးခုတို့၏ အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်၎င်း။ ဂေါစရရူပံ နာမ၊ ဂေါစရရုပ်မည်၏။

၇။ ဣတ္ထတ္တံ, ပုရိသတ္တံ ဘာဝရူပံ နာမ။

ဘာဝရုပ် ၂-ပါး ၇။ ဣတ္ထတ္တံ၊ ဣတ္ထိ (မိန်းမ)၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပုရိသတ္တံ၊ ပုရိသ (ယောကျ်ား)၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဘာဝရူပံ နာမ၊ ဘာဝရုပ် မည်၏။

၈။ ဟဒယဝတ္ထု ဟဒယရူပံ နာမ။

ဟဒယရုပ် ၁-ပါး ၈။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ဟဒယ ရူပံ နာမ၊ ဟဒယရုပ်မည်၏။

၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဇီဝိတရူပံ နာမ။

ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး ၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဇီဝိတ ရူပံ နာမ၊ ဇီဝိတရုပ် မည်၏။

၁၀။ ကဗဠီကာရော အာဟာရော အာဟာရရူပံ နာမ။

အာဟာရရုပ် ၁-ပါး ၁၀။ ကဗဠီကာရော၊ အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ အာဟာရ ရူပံ နာမ၊ အာဟာရရုပ်မည်၏။

၁၁။ ဣတိ စ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္ပေတံ ရူပံ သဘာဝရူပံ, သလက္ခဏရူပံ, နိပ္ဖန္နရူပံ, ရူပရူပံ, သမ္မသနရူပန္တိ စ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

သဘာဝရုပ်စသည် ၁၁။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္ပိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်—

သဘာဝရူပန္တိ စ၊ ကက္ခဠ အစရှိသော မိမိတို့၏ သဘောအားဖြင့် ရအပ်သောကြောင့် **သဘာဝရုပ်**ဟူ၍ငင်း။

သလက္ခဏ ရူပန္တိ စ၊ အနိစ္စအစရှိသော လက္ခဏာတို့နှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် **သလက္ခဏရုပ်**ဟူ၍ငင်း။

နိပ္ဖန္နရူပန္တိ စ၊ ပရိစ္ဆေဒ အစရှိသောအဖြစ်ကို ကြဉ်၍ မိမိတို့ သဘောအားဖြင့်သာလျှင် ကံအစရှိသော အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **နိပ္ဖန္နရုပ်** ဟူ၍ငင်း။

ရူပ ရူပန္တိ စ၊ အချမ်းအပူ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ်, အချမ်းအပူ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **ရူပရုပ်**ဟူ၍ငင်း။

သမ္မသန ရူပန္တိ စ၊ ပရိစ္ဆေဒ အစရှိသော အဖြစ်ကိုလွန်၍ သဘောအားဖြင့်သာလျှင် ရအပ်သောကြောင့် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တတည်းဟူသော လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့ တင်သဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သမ္မသနရုပ်**ဟူ၍ငင်း။ သင်္ဂဟ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၁၂။ အာကာသဓာတု ပရိစ္ဆေဒ ရူပံ နာမ။

ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး ၁၂။ အာကာသဓာတု၊ အာကာသဓာတ်သည်။ ပရိစ္ဆေဒရူပံ နာမ၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ် မည်၏။

၁၃။ ကာယဝိညတ္တိ, ဝစီဝိညတ္တိ ဝိညတ္တိရူပံ နာမ။

ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါ ၁၃။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်သည်၎င်း။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ဝစီဝိညတ်သည်၎င်း။ ဝိညတ္တိရူပံ နာမ၊ ဝိညတ်ရုပ် မည်၏။

၁၄။ ရူပဿ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဝိညတ္တိဒွယံ ဝိကာရရူပံ နာမ။

ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး ၁၄။ ရူပဿ၊ နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၏။ လဟုတာ၊ ပေါ့သော အဖြစ်သည်၎င်း။ မုဒုတာ၊ နူးညံ့သော အဖြစ်သည်၎င်း။ ကမ္မညတာ၊ အမှု၌ ကောင်းသောအဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ခုအပေါင်းသည်၎င်း။ ဝိကာရရူပံ နာမ၊ ဝိကာရရုပ် မည်၏။

၁၅။ ရူပဿ ဥပစယော, သန္တတိ, ဇရတာ, အနိစ္စတာ လက္ခဏရူပံ နာမ။

လက္ခဏရုပ် ၄-ပါး ၁၅။ ရူပဿ၊ စက္ခုအစရှိသောရုပ်၏။ ဥပစယော၊ ဖြစ်ဆဲသည်၎င်း။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်သည်၎င်း။ ဇရတာ၊ ရင့်သော အဖြစ်သည်၎င်း။ အနိစ္စတာ၊ ပျက်သော အဖြစ်သည်၎င်း။ လက္ခဏရူပံ နာမ၊ လက္ခဏရုပ် မည်၏။

၁၆။ ဇာတိရူပမေဝ ပနေတ္ထ ဥပစယ သန္တတိ နာမေန ပဝုစ္စတီတိ ကောဒသဝိဓမ္ပေတံ ရူပံ အဋ္ဌဝီသတိ ဝိဓံ ဟောတိ သရူပ ဝသေန။

ဇာတိရုပ် ၁၆။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤလက္ခဏရုပ် လေးခုတို့တွင်။ ဇာတိရူပမေဝ၊ ဇာတိရုပ် တခုကိုပင်လျှင်။ ဥပစယ သန္တတိ နာမေန၊ ဥပစယ, သန္တတိ ဟူသော အမည်ဖြင့်။ ပဝုစ္စတိ၊ မိန့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကောဒသဝိဓမ္ပိ၊ တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ သရူပ ဝသေန၊ သရုပ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိတို့၏ သဘော၏အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌဝီသတိ ဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၇။ **ကထံ—**

ဘူတပ္ပသာဒဝိသယာ၊ ဘာဝေါ ဟဒယ မိစ္စပိ။
ဇီဝိတာဟာရရူပေဟိ၊ အဋ္ဌာရသဝိဓံ တထာ။

ပရိစ္ဆေဒေါ စ ဝိညတ္တိ၊ ဝိကာရော လက္ခဏန္တိ စ။
အနိပ္ဖန္နာ ဒသာ စေတိ၊ အဋ္ဌဝီသတိ ဝိဓံ ဘဝေ။

အယမေတ္ထ ရူပသမုဒ္ဒေသော။

နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး ၁၇။ ကထံ—ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဘူတပ္ပသာဒ ဝိသယာပိ၊ ဘူတရုပ် လေးခု, ပသာဒရုပ် ငါးခု, ဝိသယရုပ် ခုနစ်ခုတို့ငှင်း။ ဘာဝေါပိ၊ ဘာဝရုပ် နှစ်ခုငှင်း။ ဟဒယံပိ၊ ဟဒယရုပ်ငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇီဝိတာဟာရ-ရူပေဟိ၊ ဇီဝိတရုပ်, အာဟာရရုပ်တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အဋ္ဌာရသဝိဓံ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသော။ နိပ္ဖန္နဥ္စ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်ငှင်း။

အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါး။ ။ဟထော၊ ထိုမှတပါး။ ပရိစ္ဆေဒေါ စ၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်ငှင်း။ ဝိညတ္တိ စ၊ ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ခုငှင်း။ ဝိကာရော စ၊ ဝိကာရရုပ် ငါးခုငှင်း။ လက္ခဏဥ္စ၊ လက္ခဏရုပ် လေးခုငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အနိပ္ဖန္နာ စ၊ အနိပ္ဖန္နရုပ်တို့ငှင်း။ **ဣတိ**=ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ အဋ္ဌဝီသတိ-ဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ရူပ-သမုဒ္ဒေသ စသော ငါးပါးတို့တွင်။ ရူပသမုဒ္ဒေသော၊ ရုပ်ကို အကျဉ်း ပြကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ရူပသမုဒ္ဒေသ ပြီး၏။

၂-ရူပဝိဘာဂ

၁၈။ သဗ္ဗဥ္စ ပနေတံ ရူပံ အဟေတုကံ သပ္ပစ္စယံ သာသဝံ သခ်တံ လောကိယံ ကာမာဝစရံ အနာရမ္မဏံ အပ္ပဟာတဗ္ဗမေဝါတိ ကေဝိဓမ္ပိ အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရာဒိ ဝသေန ဗဟုဓာ ဘေဒံ ဂစ္ဆတိ။

၁၈။ ပန၊ ရူပသမုဒ္ဒေသမှတပါး ရူပဝိဘာဂကို ဆိုအံ့။ သဗ္ဗဥ္စ=သဗ္ဗံ ဧဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်-

အဟေတုကံ၊ အလောဘ အစရှိသော သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အဟေတုက**လည်း မည်၏။

သပ္ပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရတည်း ဟူသော အကြောင်း ဟရား လေးပါးတို့နှင့် တကွ ဖြစ်သောကြောင့် **သပ္ပစ္စယ**လည်း မည်၏။

(သပ္ပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား ၄-ပါး ရှိသည့်အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပစ္စယလည်း** မည်၏။ ဋီကာကျော် စာမျက်နှာ-၂၀၃။)

သာသဝံ၊ **အာသဝေါတရား** လေးပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် **သာသဝ**လည်း မည်၏။

သင်္ခတံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, **အာဟာရတည်း**ဟူသော **အ**ကြောင်းတရား လေးပါးတို့သည် ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သောကြောင့် **သင်္ခတ**လည်း မည်၏။

လောကိယံ၊ ဥပါဒါန်၏ **အာ**ရုံဖြစ်သော သင်္ခါရ လောက၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **လောကိယ**လည်း **မည်**၏။

ကာမာဝစရံ၊ ကာမတဏှာ၏ ကျင်လည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **ကာမာ-ဝစရ**လည်း မည်၏။

အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို မယူတတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အနာရမ္မဏ**လည်း မည်၏။

အပ္ပဟာတဗ္ဗမေဝ၊ တဒင်္ဂပဟာန် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် သမုစ္ဆေဒပဟာန် တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အပ္ပဟာတဗ္ဗ**လည်း မည်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ **ဧကဝိဓမ္ပိ**၊ တခုသော အဘို့ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရာဒိဝသေန၊ အဇ္ဈတ္တိက, ဗာဟိရအစရှိ သည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ ဘေဒံ၊ ပြားခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၁၉။ ကထံ—

ပသာဒသင်္ခါတံ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ နာမ၊ ဣတရံ ဗာဟိရရူပံ။

အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ၅-ပါး ၁၉။ ကထံ-ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့ ရောက်သနည်းဟူမူကား။ ပသာဒသင်္ခါတံ၊ ပသာဒရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ နာမ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်၏။

ဗာဟိရရုပ် ၂၃-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော နှစ်ဆယ့်သုံးပါးသော ရုပ်သည်။ ဗာဟိရရူပံ နာမ၊ ဗာဟိရရုပ် မည်၏။

၂၀။ ပသာဒ, ဟဒယ သင်္ခါတံ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ ဝတ္ထုရူပံ နာမ၊ ဣတရံ အဝတ္ထုရူပံ။

ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး ၂၀။ ပသာဒ ဟဒယ သင်္ခါတံ၊ ပသာဒရုပ် ငါးခု, ဟဒယရုပ် တခုဟု ဆိုအပ်သော။ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝတ္ထုရူပံ နာမ၊ ဝတ္ထုရုပ် မည်၏။

အဝတ္ထုရုပ် ၂၂-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှ တပါးသော နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ရုပ်သည်။ အဝတ္ထုရူပံ နာမ၊ အဝတ္ထုရုပ်မည်၏။

၂၁။ ပသာဒ, ဝိညတ္တိ သင်္ခါတံ သတ္တဝိဓမ္ပိ ဒွါရရူပံ နာမ၊ ဣတရံ အဒွါရရူပံ။

ဒွါရရုပ် ၇-ပါး ၂၁။ ပသာဒ ဝိညတ္တိ သင်္ခါတံ၊ ပသာဒရုပ် ငါးခု, ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော။ သတ္တဝိဓမ္ပိ၊ ခုနစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒွါရရူပံ နာမ၊ ဒွါရရုပ် မည်၏။

အဒွါရရုပ် ၂၁-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှ တပါးသော နှစ်ဆယ့်တပါးသောရုပ်သည်။အဒွါရရူပံ နာမ၊ အဒွါရရုပ် မည်၏။

၂၂။ ပသာဒ, ဘာဝ, ဇီဝိတ သင်္ခါတံ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ ဣန္ဒြိယရူပံ နာမ၊ ဣတရံ အနိန္ဒြိယရူပံ။

ဣန္ဒြိယရုပ် ၈-ပါး ၂၂။ ပသာဒ ဘာဝ ဇီဝိတ သင်္ခါတံ၊ ပသာဒရုပ် ငါးခု, ဘာဝရုပ် နှစ်ခု, ဇီဝိတရုပ် တခုဟု ဆိုအပ်သော။ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣန္ဒြိယရူပံ နာမ၊ ဣန္ဒြိယရုပ် မည်၏။

အနိန္ဒြိယရုပ် ၂၀-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော နှစ်ဆယ်သော ရုပ်သည်။ အနိန္ဒြိယရူပံ နာမ၊ အနိန္ဒြိယ ရုပ်မည်၏။

၂၃။ ပသာဒ, ဝိသယ သင်္ခါတံ ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ ဩဠာရိကရူပံ သန္တိကေ-ရူပံ သပ္ပဋိဃရူပဉ္စ၊ ဣတရံ သုခုမရူပံ ဒူရေရူပံ အပ္ပဋိဃရူပဉ္စ။

ဩဠာရိကရုပ် ၁၂-ပါး စသည် ၂၃။ ပသာဒ ဝိသယ သင်္ခါတံ၊ ပသာဒ ရုပ် ငါးခု, ဝိသယရုပ် ခုနစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော။ ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဩဠာရိကရူပဉ္စ၊ ဩဠာရိကရုပ်လည်း မည်၏။ ဝါ၊ ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသောရုပ်လည်း မည်၏။ သန္တိကေရူပဉ္စ၊ သန္တိကေရုပ်လည်း မည်၏။ ဝါ၊ နီးသောရုပ်လည်း မည်၏။ သပ္ပဋိဃရူပဉ္စ၊ သပ္ပဋိဃရုပ်လည်း မည်၏။ ဝါ၊ ထိပါးခြင်းရှိသော ရုပ်လည်း မည်၏။

သုခုမရုပ်စသည် ၁၆-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော တဆယ့်ခြောက် ခုသောရုပ်သည်။ သုခုမရူပဉ္စ၊ သုခုမရုပ် လည်းမည်၏။ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သော ရုပ်လည်း မည်၏။ ဒူရေရူပဉ္စ၊ ဒူရေရုပ် လည်း မည်၏။ ဝါ၊ ဝေးသောရုပ်လည်း မည်၏။ အပ္ပဋိဃရူပဉ္စ၊ အပ္ပဋိဃ ရုပ်လည်း မည်၏။ ဝါ၊ ထိပါးခြင်း မရှိသောရုပ်လည်း မည်၏။

၂၄။ ကမ္မဇံ ဥပါဒိန္နရူပံ၊ ဣတရံ အနုပါဒိန္နရူပံ။

ဥပါဒိန္နရုပ်=ကမ္မဇရုပ် ၂၄။ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မဇရုပ် တဆယ့်ရှစ်ခုသည်။ ဥပါဒိန္နရူပံ နာမ၊ ဥပါဒိန္နရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ, ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သောကြောင့် ဥပါဒိန္နရုပ် မည်၏။

အနုပါဒိန္နရုပ်။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော တိဇရုပ်သည်။ အနုပါဒိန္န-ရူပံ၊ အနုပါဒိန္နရုပ်မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ, ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူ အပ်သောကြောင့် အနုပါဒိန္နရုပ် မည်၏။

၂၅။ ရူပါယတနံ သနိဒဿနရူပံ၊ ဣတရံ အနိဒဿနရူပံ။

သနိဒဿနရုပ် ၂၅။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနသည်။ သနိဒဿန ရူပံ၊ သနိဒဿနရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းနှင့်တကွ

ဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်နှင့်တကွဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ဝါ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သောရုပ် မည်၏။

အနိဒဿနရုပ်။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော နှစ်ဆယ့် ခုနစ်ခုသော ရုပ်သည်။ အနိဒဿန ရူပံ၊ အနိဒဿနရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းမရှိသောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်မရှိသောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသောရုပ် မည်၏။

ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် ၇-ပါး

၂၆။ စက္ခာဒိဒ္ွယံ အသမ္ပတ္တဝသေန၊ ဃာနာဒိတ္တယံ သမ္ပတ္တဝသေနာတိ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရူပံ၊ ဣတရံ အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရူပံ။

အသမ္ပတ္တအာရုံ ၂၆။ စက္ခာဒိဒ္ွယံ၊ စက္ခုအစရှိသော ရုပ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ အသမ္ပတ္တဝသေန၊ မရောက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။

သမ္ပတ္တအာရုံ။ ။ဃာနာဒိတ္တယံ၊ ဃာနအစရှိသော ရုပ်သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ သမ္ပတ္တဝသေန၊ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။

တနည်းကား—အသမ္ပတ္တဝသေန၊ မရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ စက္ခာဒိဒ္ွယံ၊ စက္ခုအစရှိသော ရုပ်နှစ်ခုတို့၏အပေါင်းဒွင်း။ သမ္ပတ္တဝသေန၊ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဃာနာဒိတ္တယံ၊ ဃာနအစရှိသော ရုပ်သုံးခုတို့၏အပေါင်းဒွင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရူပံ၊ အာရုံကို ယူတတ်သောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံကို ယူရာဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံ၏ ယူရာဖြစ်သောရုပ်မည်၏။

အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် ၂၃-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော နှစ်ဆယ့်သုံးပါးသော ရုပ်သည်။ အဂေါစရဂ္ဂါဟိက ရူပံ၊ အာရုံကို မယူတတ်သောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံကို ယူရာမဟုတ်သောရုပ် မည်၏။ ဝါ၊ အာရုံ၏ ယူရာမဟုတ်သောရုပ် မည်၏။

၂၇။ ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော ဩဇာ ဘူတစတုက္ကဉ္စေတိ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ
အဝိနိဗ္ဘောဂရူပံ၊ ဣတရံ ဝိနိဗ္ဘောဂရူပံ။

အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး ၂၇။ ဝဏ္ဏော စ၊ ရူပါရုံဝင်း။ ဂန္ဓော စ၊ ဂန္ဓာရုံဝင်း။ ရသော စ၊ ရသာရုံဝင်း။ ဩဇာ စ၊ ဩဇာဝင်း။ ဘူတစတုက္ကဉ္စ၊ ဘူတရုပ်တို့၏ လေးခုတို့၏ အပေါင်းဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်**သော**။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပံ၊ အသီးအသီး မခွဲခြမ်းအပ်သောရုပ် မည်၏။

ဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၂၀-ပါး။ ။ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော နှစ်ဆယ်သောရုပ်သည်။ ဝိနိဗ္ဘောဂရူပံ၊ အသီးအသီး ခွဲခြမ်းအပ်သောရုပ် မည်၏။

ရူပဝိဘာဂ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၂၈။ ဣစ္စေဝံ မဋ္ဌဝီသတိ- ဝိဓမ္ပိ စ ဝိစက္ခဏာ။
အဇ္ဈတ္တိကာဒိဘေဒေန၊ ဝိဘဇန္တိ ယထာရဟံ။

အယမေတ္ထ ရူပဝိဘာဂေါ။

၂၈။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဋ္ဌဝီသတိ ဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ရူပဉ္စ=ရူပံဝေ၊ ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အဇ္ဈတ္တိကာဒိ ဘေဒေန၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားဖြင့်။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိဘဇန္တိ၊ ဝေဘန်ကုန်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ဤရူပသမုဒ္ဒေသ စသော ငါးပါးတို့တွင်။ ရူပဝိဘာဂေါ၊ ရုပ်ကို ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ရူပဝိဘာဂ ပြီး၏။

၃-ရူပသမုဋ္ဌာန နယ

၂၉။ ကမ္မံ, စိတ္တံ, ဥတု, အာဟာရော စေတိ စတ္တာရိ ရူပသမုဋ္ဌာနာနိ နာမ။

ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တရား ၄-ပါး

၂၉။ ကမ္မဥ္စ၊ ကာမကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ရူပကုသိုလ် ကံ နှစ်ဆယ့်ငါးခုရင်း။ စိတ္တဥ္စ၊ အရူပဝိပါက်လေးခု, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ကြဉ်အပ်သော ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါးသော စိတ်ရင်း။ ဥတု စ၊ ဥတုရင်း။ အာဟာရော စ၊ အာဟာရရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အကြောင်းတို့သည်။ ရူပသမုဋ္ဌာနာနိ နာမ၊ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့ မည်ကုန်၏။

၃၀။ တတ္ထ ကာမာဝစရံ ရူပါဝစရဉ္စေတိ ပဉ္စဝီသတိ ဝိဓမ္ပိ ကုသလာကုသလ ကမ္မ'မဘိသင်္ခတံ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာနေ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပံ ပဋိသန္ဓိ မုပါဒါယ ခဏေ ခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ။

ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသော ကံ ၂၅-ပါး

၃၀။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောအကြောင်းတို့တွင်။ ကာမာဝစရဥ္စ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ နှစ်ဆယ်ရင်း။ ရူပါဝစရဥ္စ၊ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ကံ ငါးခုရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဝီသတိဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကုသလာ ကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည်။ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာနေ၊ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာန်၌။ အဘိသင်္ခတံ၊ ပြုပြင်အပ်သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ကံလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကို။ ဝါ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်(ကမ္မဇရုပ်)ကို။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း။ ဝါ၊ တခု တခုသောစိတ်၏ သုံးပါး သုံးပါးသော ခဏ၌။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

၃၁။ အရူပဝိပါက ဒွိပဉ္စဝိညာဏဝဇ္ဇိတံ ပဉ္စသတ္တတိ ဝိဓမ္ပိ စိတ္တံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ ပဌမဘဝင်္ဂ မုပါဒါယ ဇာယန္တမေဝ သမုဋ္ဌာပေတိ။

စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသော စိတ် ၇၅-ပါး

၃၁။ အရူပဝိပါက ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝဇ္ဇိတံ၊ အရူပဝိပါက် လေးခု, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ကြဉ်အပ်သော။ ပဉ္စသတ္တတိ ဝိဓမ္ပိ၊ ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ် ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကို။ ဝါ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်(စိတ္တဇရုပ်)ကို။ ပဌမဘဝင်္ဂံ၊ ပဌမဘဝင်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ဇာယန္တမေဝ၊ ဥပါဒ်ဆဲ ဖြစ်၍သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာနေ၊ အဇ္ဈတ္တိက သန္တာန်၌။ သမုဋ္ဌာ- ပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

၃၂။ တတ္ထ အပ္ပနာဇဝနံ ဣရိယာပထမ္ပိ သန္နာမေတိ။

ဣရိယာပုထ်ကိုလည်း ခိုင်စေသော စိတ် ၂၆-ပါး

၃၂။ တတ္ထ၊ ထို ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး သောစိတ်တို့တွင်။ အပ္ပနာဇဝနံ၊ အပ္ပနာဇော ဆဗ္ဗီသသည်။ ဣရိ- ယာပထမ္ပိ၊ ဣရိယာပုထ်ကိုလည်း။ ဝါ၊ သွားခြင်း, ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်း, လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်ကိုလည်း။ သန္နာမေတိ၊ ခိုင်စေ၏။

၃၃။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ကာမာဝစရ ဇဝနာဘိညာ ပန ဝိညတ္တိမ္ပိ သမုဋ္ဌာ- ပေန္တိ။

ဝိညတ်ကိုလည်း ဖြစ်စေသော စိတ် ၃၁-ပါး

၃၃။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ကာမာဝစရ ဇဝနာဘိညာ ပန၊ ဝုဋ္ဌော, ကာမဇော တခုယုတ် သုံးဆယ်, အဘိညာဏ် ဒွေတို့သည် ကား။ ဝိညတ္တိမ္ပိ၊ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်ကိုလည်း။ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဖြစ် စေတတ်ကုန်၏။

၃၄။ သောမနဿ ဇဝနာနိ ပနေတ္ထ တေရသ ဟသနမ္ပိ ဇနေန္တိ။

ရယ်ရွှင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေသော စိတ် ၁၃-ပါး

၃၄။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝုဋ္ဌော, ကာမဇော တခုယုတ် သုံးဆယ်, အဘိညာဏ်ဒွေတို့တွင်။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။

သောမနဿဇဝနာနိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဇောတို့သည်။ ဟသနမ္ပိ၊ ရွှင်ခြင်းကိုလည်း။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။

၃၅။ သီတုဏှောတု သမညာတာ တေဇောဓာတု ဌိတိပ္ပတ္တာဝ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ ယထာရဟံ သမုဋ္ဌာပေတိ။

ရုပ်ကို ဖြစ်စေသောဥတု (တေဇောဓာတ်) ၃၅။ သီတုဏှောတု သမညာတာ၊ သီတဥတု, ဥဏှဥတုဟု ဆိုအပ်သော။ တေဇောဓာတု၊ တေဇောဓာတ်သည်။ ဌိတိပ္ပတ္တာဝ၊ (ရုပ်၏) ဌီသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကို။ ဝါ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကို။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ရင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ရင်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

၃၆။ ဩဇာသင်္ခါတော အာဟာရော အာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပံ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ ဌာနပ္ပတ္တောဝ သမုဋ္ဌာပေတိ။

အာဟာရဇရုပ် ဖြစ်ပုံ ၃၆။ ဩဇာသင်္ခါတော၊ ဩဇာဟု ဆိုအပ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ကို။ ဝါ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ မျိုသော ကာလ၌။ ဌာနပ္ပတ္တောဝ၊ (ရုပ်၏) ဌီသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာနေ၊ အဇ္ဈတ္တိက သန္တာန်၌။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

၃၇။ တတ္ထ ဟဒယ, ဣန္ဒြိယရူပါနိ ကမ္မဇာနေဝ။

ကမ္မဇရုပ် ကေန် ၉ ပါး ၃၇။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ်အပေါင်းတို့တွင်။ ဟဒယဣန္ဒြိယ ရူပါနိ၊ ဟဒယရုပ်, ဣန္ဒြိယရုပ် ၈-ပါးတို့သည်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကံကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

၃၈။ ဝိညတ္တိဒွယံ စိတ္တဇမေဝ။

စိတ္တဇရုပ် ကေန် ၂-ပါး ၃၈။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညတ်ဒွေသည်။ စိတ္တဇမေဝ၊ စိတ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။

၃၉။ သဒ္ဒေါ စိတ္တောတုဇော။

ဒွိဇရုပ် ၃၉။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒရုပ်သည်။ စိတ္တောတုဇော၊ စိတ်,ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။

၄၀။ လဟုတာဒိတ္တယံ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ သမ္ဘောတိ။

တိဇရုပ် ၄၀။ လဟုတာဒိတ္တယံ၊ လဟုတာ အစရှိသော ရုပ်သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု, စိတ်, အာဟာရတို့ကြောင့်။ သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၁။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနိ စေဝ အာကာသဓာတု စ စတူဟိ သမ္ဘူ-တာနိ။

စတုဇရုပ် ၉-ပါး ၄၁။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနိ စေဝ၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်ရှစ်ခုတို့သည်ငင်း။ အာကာသဓာတု စ၊ အာကာသဓာတ်သည်ငင်း။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သမ္ဘူတာနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၂။ လက္ခဏရူပါနိ န ကုတောစိ ဇာယန္တိ။

န ကုတောစိရုပ် ၄-ပါး ၄၂။ လက္ခဏရူပါနိ၊ လက္ခဏရုပ် လေးခုတို့သည်။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

ကမ္မဇရုပ် စသည်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၄၃။ အဋ္ဌာရသ ပန္နရသ၊ တေရသ ဒွါဒသာတိ စ။
ကမ္မစိတ္တောတုကာဟာရ-ဇာနိ ဟောန္တိ ယထာက္ကမံ။

၄၄။ ဇာယမာနာဒိ ရူပါနံ၊ သဘာဝတ္တာ ဟိ ကေဝလံ။
လက္ခဏာနိ န ဇာယန္တိ၊ ကေဟိစီတိ ပကာသိတံ။

အယမေတ္ထ ရူပသမုဋ္ဌာန နယော။

၄၃။ ကမ္မစိတ္တောတုကာဟာရဇာနိ ကမ္မဇရုပ် စိတ္တဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အဋ္ဌာရသာတိ စ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန္န-ရသာတိ စ၊ တဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေရသာတိ စ၊ တဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒွါဒသာတိ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

န ကုတောစိရုပ် မည်ခြင်းအကြောင်း

၄၄။ **ကေဝလံ၊** သက်သက်။ ဇာယမာနာဒိရူပါနံ၊ ဖြစ်ဆဲ အစရှိကုန်သော နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏။ သဘာဝတ္တာ ဟိ = သဘာဝတ္တာ ဧဝ၊ သဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာရုပ် လေးခုတို့သည် (အမှတ်အသားအဖြစ်သာ ဖြစ်ကြသည်)။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပကာသိတံ၊ ပြအပ်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ဤရူပသမုဒ္ဒေသ စသော ငါးပါးကို့တွင်။ ရူပသမုဋ္ဌာန နယော၊ ရူပသမုဋ္ဌာန်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ရူပသမုဋ္ဌာန နယ ပြီး၏။

၄-ရူပ ကလာပ

၄၅။ **ဧကုပ္ပါဒါ, ဧကနိရောဓာ, ဧကနိဿယာ, သဟဝုတ္တိနော ဧကဝီသတိ ရူပ ကလာပါ နာမ။**

ရုပ်ကလာပ် လက္ခဏာ ၄-ပါး

၄၅။ ဧကုပ္ပါဒါ၊ တကွ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဧကနိရောဓာ၊ တကွချုပ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဧကနိဿယာ၊ တူသောမှီရာရှိကုန်သော၊ သဟ-

ဝုတ္တိနော၊ တကွဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အသီး အသီး ကလာပ်၌ တည်သော ရုပ်၏အစွမ်းဖြင့် တကွဖြစ်ကုန်သော (အတူဖြစ်နေနိုင်သည့် သဘာဝရှိကုန်သော)။ကေဝီသတိ၊နှယ်ဆယ့်တပါးသော ရုပ်အစုအပေါင်းတို့သည်။ ရူပကလာပါ နာမ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့မည်ကုန်၏။

ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း

၄၆။ တတ္ထ ဇီဝိတံ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပဉ္စ စက္ခုနာ သဟ စက္ခုဒသကန္တိ ပဝုစ္စတိ။

စက္ခုဒသက ကလာပ် ၄၆။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆယ့်တပါးသော ရုပ်ကလာပ်တို့တွင်။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတရုပ်ကိုငှင်း။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပဉ္စ၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ရှစ်ခုကိုငှင်း။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ စက္ခုဒသကန္တိ၊ စက္ခုဒသကဟူ၍။ ဝါ၊ စက္ခုဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခုအပေါင်းဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

တထာ သောတာဒီဟိ သဒ္ဓိံ သောတဒသကံ, ဃာနဒသကံ, ဇိဝှါဒသကံ, ကာယဒသကံ, ဣတ္ထိဘာဝဒသကံ, ပုမ္ဘာဝဒသကံ, ဝတ္ထုဒသကဉ္စေတိ ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သောတဒသက ကလာပ်စသည်။ ။တထာ၊ ထိုအတူ။ သောတာဒီဟိ၊ သောတပသာဒ အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝါ၊ သောတပသာဒ, ဃာနပသာဒ, ဇိဝှါပသာဒ, ကာယပသာဒ, ဣတ္ထိဘာ, ပုမ္ဘာ, ဟဒယဝတ္ထုတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။

သောတဒသကန္တိ စ၊ သောတဒသကဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ သောတဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ဃာနဒသကန္တိ စ၊ ဃာနဒသကဟူ၍၎င်း။ဝါ၊ ဃာနဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ဇိဝှါဒသကန္တိ စ၊ ဇိဝှါဒသက ဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ဇိဝှါဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ကာယဒသကန္တိ စ၊ ကာယဒသကဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ကာယဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ဣတ္ထိဘာဝဒသကန္တိ စ၊ ဣတ္ထိဘာဝ ဒသကဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ဣတ္ထိဘာဝဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ပုမ္ဘာဝဒသကန္တိ စ၊ ပုမ္ဘာဝဒသက ဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ပုမ္ဘာဝဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။

ဝတ္ထုဒသကန္တိ စ၊ ဝတ္ထုဒသကဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ဟဒယဝတ္ထုဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ဆယ်ခု အပေါင်းဟူ၍၎င်း။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်အပ်၏။

အဝိနိဗ္ဘောဂ ရူပမေဝ ဇီဝိတေန သဟ ဇီဝိတနဝကန္တိ ပဝုစ္စတိ။
ဣမေ နဝ ကမ္မသမုဋ္ဌာန ကလာပါ။

ဇီဝိတနဝက ကလာပ်။ ။အဝိနိဗ္ဘောဂရူပမေဝ၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ရှစ်ခုကိုပင်လျှင်။ ဇီဝိတေန၊ ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဇီဝိတနဝကန္တိ၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ဟူ၍။ ဝါ၊ ဇီဝိတဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုပ်ကိုးခု အပေါင်းဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ဣမေ ရူပ ကလာပါ၊ ဤရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကံလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။

စိတ္တဇ ကလာပ် ၆-စည်း

၄၇။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပံ ပန သုဒ္ဓဋ္ဌကံ,
တဒေဝ ကာယဝိညတ္တိယာ သဟ ကာယဝိညတ္တိနဝကံ,
ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒေဟိ သဟ ဝစီဝိညတ္တိ ဒသကံ,
လဟုတာဒီဟိ သဒ္ဓိံ လဟုတာဒေကာဒသကံ,
ကာယဝိညတ္တိ လဟုတာဒိ ဒွါဒသကံ,

ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒလဟုတာဒိ တေရသကဉ္စေတိ ဆ စိတ္တသမုဋ္ဌာန-ကလာပါ။

သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၄၇။ ပန၊ ကမ္မဇကလာပ်မှတပါး စိတ္တဇ ကလာပ်ကို ဆိုအံ့။ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပံ၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ရှစ်ခုသည်။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သက်သက်သော အဋ္ဌ ကလာပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယဝိညတ္တိ နဝက ကလာပ်။ ။တဒေဝ၊ ထိုသုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်သည်ပင်လျှင်။ ကာယဝိညတ္တိယာ၊ ကာယဝိညတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ကာယဝိညတ္တိနဝကဉ္စ၊ ကာယဝိညတ္တိနဝက ကလာပ် မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ်။ ။ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒေဟိ၊ ဝစီဝိညတ်, သဒ္ဒတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝစီဝိညတ္တိဒသကဉ္စ၊ ဝစီဝိညတ္တိဒသက ကလာပ်မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

လဟုတာဒေကာ ဒသက ကလာပ်။ ။လဟုတာဒီဟိ၊ လဟုတာ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ လဟုတာဒေကာဒသကဉ္စ၊ လဟုတာဒိ ကောဒသက ကလာပ်မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် (ကာယဝိညတ္တိနဝကကလာပ်နှင့် လဟုတာဒိတို့အပေါင်းသည်) ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသကဉ္စ၊ ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒလဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ် (ဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ်နှင့် လဟုတာဒိတို့ အပေါင်းသည်) ဝစီဝိညတ္တိ သဒ္ဒလဟုတာဒိ တေရသကဉ္စ၊ ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒလဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ်မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ရူပ ကလာပါ၊ ဤ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ် ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။

ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း

၄၇။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ, သဒ္ဒနဝကံ, လဟုတာဒေကာဒသကံ, သဒ္ဒလဟုတာဒိ ဒွါဒသကဥ္စေတိ စတ္တာရော ဥတုသမုဋ္ဌာန ကလာပါ။

၄၇။ သုဒ္ဓဋ္ဌကဉ္စ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်ဥ်း။

သဒ္ဒနဝကဉ္စ၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ်ဥ်း။

လဟုတာဒေကာဒသကဉ္စ၊ လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ်ဥ်း။

သဒ္ဒလဟုတာဒိဒွါဒသကဉ္စ၊ သဒ္ဒလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ်ဥ်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေ ရူပ ကလာပါ၊ ဤရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ဥတုသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကလာပ် တို့ မည်ကုန်၏။

အာဟာရဇ ကလာပ် ၂-စည်း

၄၈။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ, လဟုတာဒေကာဒသကဥ္စေတိ ဒွေ အာဟာရ-သမုဋ္ဌာန ကလာပါ။

၄၈။ သုဒ္ဓဋ္ဌကဉ္စ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်ဥ်း။

လဟုတာဒေကာဒသကဉ္စ၊ လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ်ဥ်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ရူပ ကလာပါ၊ ဤ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ရုပ်ကလာပ်တို့ မည်ကုန်၏။

အဋ္ဌတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ကလာပ်ခွဲပုံ

၅၀။ တတ္ထ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ, သဒ္ဒနဝကဉ္စေတိ ဒွေ ဥတုသမုဋ္ဌာန ကလာပါ ဗဟိဒ္ဓါပိ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝသေသာ ပန သဗ္ဗေပိ အဇ္ဈတ္တိကမေဝ။

ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်ကလာပ် ၂-ပါး ၅၀။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆယ့်တပါးသော ရုပ်ကလာပ်တို့တွင်။ သုဒ္ဓဋ္ဌကဉ္စ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်ရင်း။ သဒ္ဒနဝကဉ္စ၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဥတုသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကို။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ အပသန္တာန်၌လည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

အဇ္ဈတ္တိက ရုပ်ကလာပ် ၁၉-ပါး။ ။ပန၊ ဆက်ဆံသည်မှတပါး မဆက်ဆံသည်ကို ဆိုအံ့။ အဝသေသာ၊ နှစ်ပါးသော ဥတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်မှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကူန ဝီသတိ ရူပ ကလာပါ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကို။ အဇ္ဈတ္တိကမေဝ၊ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာန်၌သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ကမ္မဇကလာပ် စသည်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၅၁။ ကမ္မစိတ္တောတုကာဟာရ-သမုဋ္ဌာနာ ယထာက္ကမံ။
နဝ ဆ စတုရော ဒွေတိ၊ ကလာပါ ဧကဝီသတိ။

ကလာပါနံ ပရိစ္ဆေဒ-လက္ခဏတ္တာ ဝိစက္ခဏာ။
န ကလာပင်္ဂ မိစ္စာဟု၊ အာကာသံ လက္ခဏာနိ စ။

အယမေတ္ထ ကလာပယောဇနာ။

ရုပ်ကလာပ် ၂၁-စည်း ၅၁။ ကမ္မ စိတ္တောတုကာဟာရ သမုဋ္ဌာနာ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်, စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်, ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်, အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ နဝ စ၊ ကိုးပါးအပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆ စ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စတုရော စ၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒွေ စ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကလာပါ၊ ကလာပ်တို့သည်။ ဧကဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်တပါး အပြား ရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကလာပ်မထိုက်သော ရုပ် ၅ ပါး။ ။အာကာသဥ္စ၊ အာကာသဓာတ်ကို၎င်း။ လက္ခဏာနိ စ၊ လက္ခဏာရုပ် လေးခုတို့ကို၎င်း။ အာကာသ လက္ခဏာနံ၊ အာကာသဓာတ်, လက္ခဏာရုပ် လေးခုတို့၏။ ကလာပါနံ၊ ကလာပ်တို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒ လက္ခဏတ္တာ၊ ပိုင်း ခြားကြောင်း, မှတ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကလာပင်္ဂံ ဣတိ၊ ကလာပ်၏အင်္ဂါဟူ၍။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ န အာဟု၊ မဆိုကုန်။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပသင်္ဂဟ၌။ ဝါ၊ ရူပ-သမုဒ္ဒေသ စသော ငါးပါးတို့တွင်။ ကလာပ ယောဇနာ၊ ကလာပ်ကို ယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ရူပကလာပ ပြီး၏။

၅-ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ (ရုပ်ဖြစ်စဉ်)

၅၂။ သဗ္ဗာနိပိ ပနေတာနိ ရူပါနိ ကာမလောကေ ယထာရဟံ အနူနာနိ ပဝတ္တိယံ ဥပလဗ္ဘန္တိ။

ကာမဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ် ၅၂။ ပန၊ ရူပကလာပမှတပါး ရူပပဝတ္တိက္ကမကို ဆိုအံ့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန် သော။ ဧတာနိ ရူပါနိ၊ ထိုရုပ်တို့ကို။ ကာမလောကေ၊ ကာမဘုံ၌။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ အနူနာနိ၊ မယုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

သံသေဒဇနှင့် ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၌ ရုပ်ကလာပ်ဖြစ်ပုံ

၅၃။ ပဋိသန္ဓိယံ ပန သံသေဒဇာနဉ္စေဝ ဩပပါတိကာနဉ္စ စက္ခု-သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသက သင်္ခါတာနိ သတ္တ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန။

အလွန်ဆုံး ကလာပ် ၇-စည်း ၅၃။ ပန၊ ပဝတ္တိမှတပါး ပဋိသန္ဓေကို ဆိုအံ့။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေ အခါ၌။ သံသေဒဇာနဉ္စေဝ၊ အညှိ၌ဖြစ်ကုန်သော ပိုး လောက် အစရှိသော သတ္တဝါတို့အားငှင်း။ ဩပပါတိကာနဉ္စ၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သော စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာအစရှိသော သတ္တဝါတို့အားငှင်း။ ဥက္ကဋ္ဌ-ဝသေန၊ အလွန်၏အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ-ဝတ္ထုဒသက သင်္ခါတာနိ၊ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဃာနဒသက, ဇိဝှါဒသက, ကာယဒသက, ဣတ္ထိဘာဝဒသက, ပုမ္ဘာဝဒသက, ဝတ္ထု-ဒသကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သတ္တ ဒသကာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဒသက တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်ဖြစ်ကုန်၏။

ဩမကဝသေန ပန စက္ခု သောတ ဃာန ဘာဝဒသကာနိ ကဒါစိပိ န လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ ဝသေန ကလာပ ဟာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ရံခါမရအပ်သော ကလာပ် ၄-စည်း။ ။ဩမကဝသေန ပန၊ အယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်ကား။ စက္ခု သောတ-ဃာန ဘာဝဒသကာနိ၊ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဃာနဒသက, ဣတ္ထိ-ဘာဝ ဒသက, ပုမ္ဘာဝ ဒသကတို့ကို။ ကဒါစိပိ၊ ရံခါလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုစက္ခု, သောတ, ဃာန, ဘာဝဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကလာပ ဟာနိ၊ ကလာပ်၏ ယုတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

**၅၄။ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာနံ ပန ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသကသင်္ခါ-
တာနိ တီဏိ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ၊ တတ္ထာပိ ဘာဝဒသကံ
ကဒါစိပိ န လဗ္ဘတိ။**

ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ် ၃-စည်း

၅၄။ ပန၊ သံသေဒဇ, ဩပပါတိကပဋိသန္ဓေမှတပါး, ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေကို ဆိုအံ့။ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာနံ၊ အမိဝမ်းတွင်း၌ ကိန်းကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ ကာယဘာဝ ဝတ္ထုဒသက သင်္ခါတာနိ၊ ကာယ ဒသက, ဣတ္ထိဘာဝဒသက, ပုမ္ဘာဝဒသက, ဝတ္ထုဒသကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တီဏိ ဒသကာနိ၊ (ကာယဒသက, ဝတ္ထုဒသက, ဘာဝဒသက) သုံးပါးသော ဒသကတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

ရံခါ၌ ဘာဝဒသက မရခြင်း။

။တတ္ထာပိ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒသကတို့တွင်လည်း။ ဘာဝဒသကံ၊ ဘာဝဒသကကို။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။

**တတော ပရံ ပဝတ္တိကာလေ ကမေန စက္ခုဒသကာဒီနိ စ
ပါတုဘဝန္တိ။**

တတော၊ ထိုပဋိသန္ဓေ အခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ပဝတ္တိကာလ၌။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စက္ခုဒသကာဒီနိ စ၊ စက္ခုဒသက အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဃာနဒသက, ဇိဝှါဒသကတို့သည်လည်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

**၅၅။ ဣစ္စေဝံ ပဋိသန္ဓိမုပါဒါယ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ, ဒုတိယစိတ္တမုပါဒါယ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ, ဌိတိကာလ မုပါဒါယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ, ဩဇာ-
ဖရဏမုပါဒါယ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ စေတိ စတုသမုဋ္ဌာန-
ရူပကလာပ သန္တတိ ကာမလောကေ ဒီပဇာလာ ဝိယ နဒီ-
သောတော ဝိယ စ ယာဝတာယုက မဗ္ဗောစ္ဆိန္နာ ပဝတ္တတိ။**

ရုပ်လေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ရှေ့နောက်အစီအစဉ်

၅၅။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ (ရှေးဦးစွာ) ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယစိတ္တံ၊ (ပဋိသန္ဓေနောင်) ပဌမဘဝင်စိတ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ (ကမ္မဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်တို့နောက် ဆက်၍) ဖြစ်ကုန်၏။

ဌိတိကာလံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီကာလကို၊ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ (ကမ္မဇရုပ်၏နောက် ဒုတိယအားဖြင့်)ဖြစ်ကုန်၏။

ဩဇာဖရဏံ၊ ဩဇာ၏ နှံ့သောကာလကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ စ၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည်လည်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုသမုဋ္ဌာန ရူပကလာပ သန္တတိ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အစဉ်သည်။ ကာမလောကေ၊ ကာမဘုံ၌။ ဒီပဇာလာ ဝိယ စ၊ ဆီမီးလျှံကဲ့သို့ငြင်း။ နဒီသောတော ဝိယ စ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ငြင်း။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သော ကာလပတ်လုံး။ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နာ၊ မပြတ်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ရုပ် ၄-ပါး နောက်ဆုံးချုပ်ပုံ

၅၆။ မရဏကာလေ ပန စုတိစိတ္တော'ပရိသတ္တရသမ စိတ္တဿ ဌိတိကာလ'မုပါဒါယ ကမ္မဇရူပါနိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပုရေတရ'မုပ္ပန္နာနိ စ ကမ္မဇရူပါနိ စုတိစိတ္တသမကာလမေဝ ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

၅၆။ ပန၊ ဖြစ်သည်မှတပါး မဖြစ်သည် ကိုဆိုအံ့။

ကမ္မဇရုပ်မဖြစ်ပေါ်သောအချိန်။

။မရဏကာလေ၊ သေခါနီးကာလ၌။ စုတိစိတ္တော'ပရိသတ္တရသမ စိတ္တဿ၊ စုတိစိတ်၏ အထက်၌ရှိသော တဆယ့်ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော

စိတ်၏ (စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော် ၁၇-ချက်မြောက်သောစိတ်၏။) ဌိတိကာလံ၊ ဌိကာလကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ကမ္မဇရူပါနိ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

ကမ္မဇရုပ် ချုပ်ခြင်း။ ။ပုရေတရံ၊ စုတိစိတ်၏ အထက်၌ရှိသော တဆယ့်ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ၌။ ဝါ၊ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ၌။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မဇရူပါနိ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ စုတိစိတ္တသမကာလမေဝ၊ စုတိစိတ်နှင့် မျှသော ကာလပတ်လုံးသာလျှင်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။

တတော ပရံ စိတ္တဇာဟာရဇရူပဉ္စ ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ။

စိတ္တဇ,အာဟာရဇရုပ် ချုပ်ခြင်း။ ။တတော၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ စိတ္တဇာဟာရဇရူပဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်, အာဟာရဇရုပ်သည်လည်း။ ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။

တတော ပရံ ဥတုသမုဋ္ဌာန ရူပပရမ္ပရာ ယာဝ မတ ကဠေဝရသင်္ခါတာ ပဝတ္တန္တိ။

အကောင်ပုပ် ဖြစ်သည့်တိုင် ဥတုဇရုပ် ဆက်၍ ဖြစ်ခြင်း တတော၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်, အာဟာရဇရုပ် ပြတ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာန ရူပပရမ္ပရာ၊ ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်ကလာပ် အဆက်ဆက်တို့သည်။ ယာဝ မတ ကဠေဝရ သင်္ခါတာ၊ သေ၍ အကောင်ပုပ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်သည်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ် ဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၅၇။ ဣစ္စေဝံ မတသတ္တာနံ၊ ပုနဒေဝ ဘဝန္တရေ။
ပဋိသန္ဓိ မုပါဒါယ၊ တထာရူပံ ပဝတ္တတိ။

၅၇။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဣဟ ဘဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက

ရုပ်သည်။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ မတ-သတ္တာနံ၊ သေကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်လျှင်။ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဥပါဒ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်

၅၈။ ရူပလောကေ ပန ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝဒသကာနိ စ အာဟာရဇကလာပါနိ စ န လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ ပဋိသန္ဓိ-ကာလေ စက္ခု သောတ ဝတ္ထုဝသေန တီဏိ ဒသကာနိ ဇီဝိတနဝကဉ္စေတိ စတ္တာရော ကမ္မသမုဋ္ဌာနကလာပါ။

ရူပဘုံ၌ မရသော ရုပ်ကလာပ် ၆-ပါး ၅၈။ ပန၊ ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော ရုပ်မှ တပါး ရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ရုပ်ကို ဆိုအံ့။ ရူပလောကေ၊ ရူပဘုံ၌။ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ-ဒသကာနိ စ၊ ဃာနဒသက, ဇိဝှါဒသက, ကာယဒသက, ဣတ္ထိဘာဝ-ဒသက, ပုမ္ဘာဝဒသကတို့ကိုငင်း။ အာဟာရဇ ကလာပါနိ စ၊ အာဟာရဇ ကလာပ်တို့ကိုငင်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

ရူပဘုံ၌ ရသော ကမ္မဇရုပ်ကလာပ် ၄-ပါး တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရူပဗြဟ္မာတို့၏။ ဝါ၊ ထိုရူပဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ စက္ခု သောတ ဝတ္ထုဝသေန၊ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဝတ္ထုဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တီဏိ ဒသကာနိ စ၊ သုံးပါးသော ဒသကတို့ငင်း။ ဇီဝိတနဝကဉ္စ၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာန ကလာပါ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ပဝတ္တိယံ စိတ္တောတုသမုဋ္ဌာနာ စ လဗ္ဘန္တိ။

ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ စိတ္တောတုသမုဋ္ဌာနာ စ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်, ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကိုလည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၅၉။ အသညသတ္တာနံ ပန စက္ခု သောတ ဝတ္ထု သဒ္ဒါပိ န လဗ္ဘန္တိ၊ တထာ သဗ္ဗာနိပိ စိတ္တဇရူပါနိ၊ တသ္မာ တေသံ ပဋိသန္ဓိကာလေ ဇီဝိတ နဝကမေဝ။

အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသော ရုပ်ကလာပ်

၅၉။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စက္ခု သောတ ဝတ္ထု သဒ္ဒါပိ၊ စက္ခု, သောတ, ဝတ္ထု, သဒ္ဒတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

တထာ၊ ထို့အတူ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တဇရူပါနိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ကို။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရသော ကမ္မဇရုပ်ကလာပ်

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအသညသတ်ပြဟ္မာတို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ပဋိသန္ဓိကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဇီဝိတနဝကမေဝ၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဝတ္တိယဉ္စ သဒ္ဒဝဇ္ဇိတံ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ အတိရိစ္စတိ။

ပဝတ္တိယဉ္စ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ သဒ္ဒဝဇ္ဇိတံ၊ သဒ္ဒသည် ကြဉ်အပ်သော။ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်။ အတိရိစ္စတိ၊ ကြွင်း၏။

၆၀။ ဣစ္စေဝံ ကာမရူပါသညီ သင်္ခါတေသု တီသု ဌာနေသု ပဋိသန္ဓိ-ပဝတ္တိဝသေန ဒုဝိဓာ ရူပပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ရုပ်ဖြစ်ခြင်း ၂-မျိုး

၆၀။ ဣစ္စေဝံ = ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ကာမ ရူပါ သညီသင်္ခါတေသု၊ ကာမဘုံ, ရူပဘုံ, အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဘုံတို့၌။ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ ရူပပဝတ္တိ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ဘုံအလိုက်ရုပ်ဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာများ

၆၁။ အဋ္ဌဝီသတိ ကာမေသု၊ ဟောန္တိ တေဝီသ ရူပိသု။
သတ္တရသေဝ သညီနံ၊ အရူပေ နတ္ထိ ကိဉ္စိပိ။
သဒ္ဒေါ ဝိကာရော ဇရတာ၊ မရဏဉ္စော'ပပတ္တိယံ။
န လဗ္ဘန္တိ ပဝတ္တေ တု၊ န ကိဉ္စိပိ န လဗ္ဘတိ။

အဃမေတ္ထ ရူပ ပဝတ္တိက္ကမော။

ကာမဘုံစသည်၌ ရသော ရုပ်များ ၆၁။ ကာမေသု၊ ကာမ တဆယ့်တဘုံတို့၌။ အဋ္ဌဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရူပီသု၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံတို့၌။ တေဝီသ၊ (ဃာန,ဇိဝှါ, ကာယ, ဘာဝရုပ် ၂-ပါး ကြဉ်) နှစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အသညီနံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သတ္တရသေဝ၊ (ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး၊ သဒ္ဒရုပ် ကြဉ်) တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ရုပ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရူပေ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ကိဉ္စိပိ၊ တစုံတခုသော ရုပ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မရသောရုပ်။ ။ဉပပတ္တိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ သဒ္ဒေါ စ၊ သဒ္ဒကိုင်း။ ဝိကာရော စ၊ ဝိကာရရုပ် ငါးခုကိုင်း။ ဇရတာ စ၊ ဇရတာကိုင်း။ မရဏဉ္စ၊ အနိစ္စတာကိုင်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

ပဝတ္တိအခါ ရုပ်အားလုံး ရခြင်း။ ။တု၊ မရသည်မှတပါး ရသည်ကိုဆိုအံ့။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကိဉ္စိပိ၊ တစုံတခုသော ရုပ်ကိုလည်း။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ လဗ္ဘတိ ဧဝ၊ ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္တ၊ ဤရူပသင်္ဂဟအရာ၌။ ဝါ၊ ရူပသမုဒ္ဒေသစသော ငါးပါးတို့တွင်။ ရူပပဝတ္တိက္ကမော၊ ရုပ်၏ဖြစ်စဉ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ ပြီး၏။

နိဗ္ဗာန်ကို ပြခြင်း

၆၂။ နိဗ္ဗာနံ ပန လောကုတ္တရသင်္ခါတံ စတုမဂ္ဂဉာဏေန သစ္ဆိကာ-တဗ္ဗံ မဂ္ဂဖလာန မာရမ္မဏဘူတံ ဝါနသင်္ခါတာယ တဏှာယ နိက္ခန္တတ္တာ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဝုစ္စတိ။

နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ ၆၂။ ပန၊ ရုပ်မှတပါး နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်မှတပါး နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုအံ့။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စတုမဂ္ဂဉာဏေန၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော။ လောကုတ္တရ သင်္ခါတံ၊ လောကုတ္တရာဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါနသင်္ခါတာယ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်၌ ချုပ်တတ် မြေးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝါနဟု ဆိုအပ်သော။ တဏှာယ၊ တဏှာမှ။ နိက္ခန္တတ္တာ၊ ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

၆၃။ တဒေတံ သဘာဝတော ဧကဝိဓမ္ပိ သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန-ဓာတု, အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတု စေတိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ကာရဏ ပရိယာယေန။

နိဗ္ဗာန် ၂-မျိုး ၆၃။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိ၏ ကိစ္စလက္ခဏာအားဖြင့်။ ဧကဝိဓမ္ပိ၊ တခုသော အဘို့ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ တဒေတံ=တံ ဧတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။

သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတု စ၊ ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် ကိလေသာတို့မှ ကြွင်းသည်နှင့် တကွဖြစ်သော **သဉပါဒိသေသ** နိဗ္ဗာနဓာတ်ရင်း။ အနု

ပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု စ၊ ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် ကိလေသာတို့မှ အကြွင်း မရှိသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဧင်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါး မရှိသော **အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဧင်း**။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကာရဏပရိယာယေန၊ သိစေတတ်သော အကြောင်း၏ အမြွက်ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၄။ တထာ သုညတံ, အနိမိတ္တံ, အပ္ပဏိဟိတဉ္စေတိ တိဝိဓံ ဟောတိ အာကာရဘေဒေန။

နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး ၆၄။ တထာ၊ ထိုမှတပါး–

သုညတဉ္စ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သုညတ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်ဧင်း။

အနိမိတ္တဉ္စ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတည်းဟူသော အကြောင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနိမိတ္တ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်ဧင်း။

အပ္ပဏိဟိတဉ္စ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတည်းဟူသော တောင့်တခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်ဧင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အာကာရဘေဒေန၊ အခြင်းအရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၆၅။ ပဒ မစ္စုတ မစ္စန္တံ၊ အသင်္ခတ မနုတ္တရံ။
နိဗ္ဗာနမိတိ ဘာသန္တိ၊ ဝါနမုတ္တာ မဟေသယော။

၆၅။ အစ္စုတံ၊ စုတိခြင်း မရှိသော။ အစ္စန္တံ၊ စုတိဟု ဆိုအပ်သော အဆုံးကို လွန်သော။ အသင်္ခတံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်သော တရားမရှိသော။ ပဒံ၊ မဂ်, ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော တရား ကို။ နိဗ္ဗာနမိတိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ဝါနမုတ္တာ၊ ဝါနဟု ဆိုအပ်သော တဏှာမှ လွတ်တော်မူကုန်သော။ မဟေသယော၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ဘာ- သန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်၏။

ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး နိဂုံး

ဣတိ စိတ္တံ စေတသိကံ၊ ရူပံ နိဗ္ဗာန မိစ္စပိ။
ပရမတ္ထံ ပကာသေန္တိ၊ စတုဓာဝ တထာဂတာ။

ဣတိ=ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ဒင်း။ စေတသိကံ၊ စေတသိက်ဒင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ဒင်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဒင်း။ ဣစ္စပိ=ဣတိအပိ၊ ဤသို့လည်း။ စတုဓာဝ၊ လေးပါးအပြားဖြင့်သာလျှင်။ ပရမတ္ထံ၊ ပရမတ္ထတရားကို။ တထာဂတာ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြကုန်၏။

ရုပ်ပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ရူပသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ

ဆဋ္ဌော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အမည်ရှိသောကျမ်း၌။ ရူပသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ ရူပသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ ဆဋ္ဌော၊ ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ရုပ်ပိုင်း ပြီး၏။

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

၁။ ဒွါသတ္တတိဝိဓာ ဝုတ္တာ၊ ဝတ္ထုဓမ္မာ သလက္ခဏာ။
တေသံ ဒါနိ ယထာယောဂံ၊ ပဝက္ခာမိ သမုစ္စယံ။

၁။ သလက္ခဏာ၊ အာရမ္မဏဝိဇာနန, ဖုသန, ကက္ခဠ, သန္တိ အစ ရှိသော မိမိတို့၏ ကိစ္စလက္ခဏာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါသတ္တတိဝိဓာ၊ (စိတ်, စေတသိက်, နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး, နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော)ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သော။ ဝတ္ထုဓမ္မာ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သော) သဘောတရားတို့ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်ပြီ။ ဒါနိ= ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုခုနစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော သဘောတရားတို့၏။ သမုစ္စယံ၊ ပေါင်းခြင်းကို။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုပေအံ့။

သင်္ဂဟ ၄-ပါး မာတိကာ

၂။ အကုသလ သင်္ဂဟော, မိဿက သင်္ဂဟော, ဗောဓိပက္ခိယ-သင်္ဂဟော, သဗ္ဗသင်္ဂဟော စေတိ သမုစ္စယသင်္ဂဟော စတုဗ္ဗိ-ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သမုစ္စယသင်္ဂဟ ၄-ပါး ၂။ အကုသလသင်္ဂဟော စ၊ အကုသလသင်္ဂဟ ၎င်း။ မိဿကသင်္ဂဟော စ၊ မိဿကသင်္ဂဟ ၎င်း။ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟော စ၊ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ၎င်း။ သဗ္ဗသင်္ဂဟော စ၊ သဗ္ဗသင်္ဂဟ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ သမုစ္စယသင်္ဂဟော၊ သမုစ္စယသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

၁-အကုသလ သင်္ဂဟ

၃။ ကထံ—

အကုသလသင်္ဂဟေ တာဝ စတ္တာရော အာသဝါ ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, ဒိဋ္ဌာသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ။

၃။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်းဟူမူကား။ အကု-သလသင်္ဂဟော၊ အကုသလသင်္ဂဟ၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

အာသဝ ၄-ပါး။ ။အာသဝါ၊ (သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ယိုစီးဖြစ်ပွါးနေတတ်၍ မူးယစ်မိုက်မဲစေတတ်သော) အာသဝတို့သည်။ ကာမာသဝေါ၊ ကာမာသဝရင်း။ ဘဝါသဝေါ၊ ဘဝါသဝရင်း။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ ဒိဋ္ဌာသဝရင်း။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ **စတ္တာရော ဩဃာ ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃော။**

ဩဃ ၄ ပါး ၄။ ဩဃာ၊ (သတ္တဝါတို့ကို ဝင်္ဍဆင်းရဲ၌ နစ်မြုပ်စေတတ်သော)ဩဃတို့သည်။ ကာမောဃော၊ ကာမောဃရင်း။ ဘဝေါဃော၊ ဘဝေါဃရင်း။ ဒိဋ္ဌောဃော၊ ဒိဋ္ဌောဃရင်း။ အဝိဇ္ဇော-ဃော၊ အဝိဇ္ဇောဃရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၅။ **စတ္တာရော ယောဂါ ကာမယောဂေါ, ဘဝယောဂေါ, ဒိဋ္ဌိ-ယောဂေါ, အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။**

ယောဂ ၄-ပါး ၅။ ယောဂါ၊ (သတ္တဝါတို့ကို ဝင်္ဍဆင်းရဲ၌ ယှဉ်ကပ်တွယ်စပ်စေတတ်သော) ယောဂတို့သည်။ ကာမ-ယောဂေါ၊ ကာမယောဂရင်း။ ဘဝယောဂေါ၊ ဘဝယောဂရင်း။ ဒိဋ္ဌိယော-ဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂရင်း။ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၆။ **စတ္တာရော ဂန္ထာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထော, ဗျာပါဒေါ ကာယ-ဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိ-နိဝေသော ကာယဂန္ထော။**

ဂန္ထ ၄-ပါး ၆။ ဂန္ထာ၊ (သတ္တဝါတို့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ဆက်စပ်ထုံးဖွဲ့တတ်သော) ဂန္ထတို့သည်။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထော၊ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထရင်း။ ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ထော၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထရင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထရင်း။ ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော၊ ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ စတ္တာရော ဥပါဒါနာ ကာမုပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ, သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။

ဥပါဒါန် ၄ ပါး ၇။ ဥပါဒါနာ၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အာရုံတို့ကို ပြင်းစွာတွယ်ကပ် တပ်မက်စွဲလမ်းတတ်သော) ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ရင်း။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ရင်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ရင်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ ဆ နီဝရဏာနိ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဗျာပါဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ, အဝိဇ္ဇာနီဝရဏံ။

နီဝရဏ ၆-ပါး ၈။ နီဝရဏာနိ၊ (ဈာန်, မဂ်,ဖိုလ်တို့ကို တားမြစ်ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်သော) နီဝရဏတို့သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏရင်း။ ဗျာပါဒနီဝရဏံ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏရင်း။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏရင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏရင်း။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏံ၊ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၉။ သတ္တ အနုသယာ ကာမရာဂါနုသယော, ဘဝရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, မာနာနုသယော, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော, အဝိဇ္ဇာနုသယော။

အနုသယ ၇-ပါး ၉။ အနုသယာ၊ (လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကို ရလျှင် ဖြစ်ပေါ်ရန် အစဉ်ကိန်းနေသော) အနုသယတို့သည်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယရင်း။ ဘဝရာဂါနုသယော၊ ဘဝရာဂါနုသယရင်း။ ပဋိဃာနုသယော၊ ပဋိဃာနုသယရင်း။ မာနာနုသယော၊ မာနာနုသယရင်း။ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ ဒိဋ္ဌာနုသယရင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယရင်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၀။ ဒသ သံယောဇနာနိ ကာမရာဂသံယောဇနံ, ရူပရာဂသံယောဇနံ, အရူပရာဂသံယောဇနံ, ပဋိဃသံယောဇနံ, မာနသံယောဇနံ, ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ, သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ, ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇနံ, ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇနံ, အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ သုတ္တန္တေ။

သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး ၁၀။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော) သံယောဇဉ်တို့သည်။ ကာမရာဂသံယောဇနံ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ရင်း။ ရူပရာဂသံယောဇနံ၊ ရူပရာဂ သံယောဇဉ်ရင်း။ အရူပရာဂ သံယောဇနံ၊ အရူပရာဂ သံယောဇဉ်ရင်း။ ပဋိဃသံယောဇနံ၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်ရင်း။ မာနသံယောဇနံ၊ မာနသံယောဇဉ်ရင်း။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ရင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်ရင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်ရင်း။ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၁။ အပရာနိပိ ဒသ သံယောဇနာနိ ကာမရာဂသံယောဇနံ, ဘဝရာဂသံယောဇနံ, ပဋိဃသံယောဇနံ, မာနသံယောဇနံ, ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ, သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ, ဝိစိကိစ္ဆာ-

သံယောဇနံ, ဣဿာသံယောဇနံ, မစ္ဆရိယသံယောဇနံ, အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ အဘိဓမ္မေ။

အဘိဓမ္မာနည်း သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး ၁၁။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟော တော် မူအပ် ကုန်သော။ အပရာနိပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော) သံယောဇဉ်တို့သည်။ ကာမရာဂ သံယောဇနံ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ရင်း။ ဘဝရာဂသံယောဇနံ၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်ရင်း။ ပဋိဃသံယောဇနံ၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်ရင်း။ မာနသံယောဇနံ၊ မာနသံယောဇဉ်ရင်း။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ရင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်ရင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ရင်း။ ဣဿာသံယောဇနံ၊ ဣဿာသံယောဇဉ်ရင်း။ မစ္ဆရိယ သံယောဇနံ၊ မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်ရင်း။ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂။ ဒသ ကိလေသာ လောဘော, ဒေါသော, မောဟော, မာနော, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိနံ, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဟိရိကံ, အနောတ္တပ္ပံ။

ကိလေသာ ၁၀ ပါး ၁၂။ ကိလေသာ၊ (သတ္တဝါတို့ကို ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော) ကိလေသာတို့သည်။ လောဘော၊ လောဘရင်း။ ဒေါသော၊ ဒေါသရင်း။ မောဟော၊ မောဟရင်း။ မာနော၊ မာနရင်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိရင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာရင်း။ ထိနံ၊ ထိနရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စရင်း။ အဟိရိကံ၊ အဟိရိကရင်း။ အနောတ္တပ္ပံ၊ အနောတ္တပ္ပရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၃။ အာသဝါဒီသု ပနေတ္ထ ကာမဘဝနာမေန တဗ္ဗတ္ထုကာ တဏှာ အဓိပ္ပေတာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ စ တထာ ပဝတ္တံ ဒိဋ္ဌိဂတမေဝ ပဝုစ္စတိ။

တရားကိုယ် ယှုပုံယှုနည်း-လောဘ ၁၃။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအကုသလသင်္ဂဟ၌။ အာသဝါဒီသု၊ အာသဝအစရှိသည်တို့၌။ ကာမဘဝနာမေန၊ ကာမဟူသော အမည်, ဘဝဟူသောအမည်ဖြင့်။ တဗ္ဗတ္ထုကာ၊ ထိုကာမဟူသောအမည်, ဘဝဟူသော အမည်၏ မှီရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ရူပဘဝ, အရူပဘဝလျှင် မှီရာရှိသော။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဝါ၊ လောဘစေတသိက်ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်၏။

ဒိဋ္ဌိတရားကိုယ် ၁၄။ တထာ ပဝတ္တံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိစေတသိက် တခုကိုပင်လျှင်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော စ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူ၍၎င်း။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော စ၊ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဟူ၍၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒေါ စ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူ၍၎င်း။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၁၃။ အာသဝေါဃာ စ ယောဂါ စ၊ တယော ဂန္ထာ စ ဝတ္ထုတော။
ဥပါဒါနာ ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊ အဋ္ဌ နီဝရဏာ သိယုံ။

ဆဠေဝါနုသယာ ဟောန္တိ၊ နဝ သံယောဇနာ မတာ။
ကိလေသာ ဒသ ဝုတ္တောယံ၊ နဝဓာ ပါပသင်္ဂဟော။

၁၄။ ဝတ္ထုတော၊ သဘာဝအားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အာသဝေါဃာ စ၊ အာသဝ, ဩဃတို့ကို၎င်း။ ယောဂါ စ၊ ယောဂတို့ကို၎င်း။ ဂန္ထာစ၊ ဂန္ထတို့ကို၎င်း။ တယော၊ (လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ အားဖြင့်) သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန်တို့ကို။ ဒုဝေ၊ (တရားကိုယ်အားဖြင့် လောဘ, ဒိဋ္ဌိ) နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

နီဝရဏာ၊ နီဝရဏတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ (လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိန, မိဒ္ဓအားဖြင့်) ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဆဗ္ဗေဝ၊ (လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာအားဖြင့်) ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ နဝ၊ ကိုးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ နဝဓာ၊ ကိုးပါးအပြားဖြင့်။ အယံ ပါပသင်္ဂဟော၊ ဤအကုသလ သင်္ဂဟကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်ပြီ။

အကုသလသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၂-မိဿက သင်္ဂဟ

၁၅။ မိဿကသင်္ဂဟေ ဆ ဟေတူ လောဘော, ဒေါသော, မောဟော, အလောဘော, အဒေါသော, အမောဟော။

၁၅။ မိဿကသင်္ဂဟေ၊ မိဿကသင်္ဂဟ၌။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ။ မိန့်အပ်၏။

ဟိတ် ၆-ပါး။ ။ဟေတူ၊ ဟိတ်တို့သည်။ လောဘော၊ လောဘဟိတ်ဒင်း။ ဒေါသော၊ ဒေါသဟိတ်ဒင်း။ မောဟော၊ မောဟဟိတ်ဒင်း။ အလောဘော၊ အလောဘဟိတ်ဒင်း။ အဒေါသော၊ အဒေါသဟိတ်ဒင်း။ အမောဟော၊ အမောဟဟိတ်ဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၆။ သတ္တ ဈာနင်္ဂါနိ ဝိတက္ကော, ဝိစာရော, ပီတိ, ဧကဂ္ဂတာ, သောမနဿံ, ဒေါမနဿံ, ဥပေက္ခာ။

ဈာန်င် ၇-ပါး ၁၆။ ဈာနင်္ဂါနိ၊ ဈာန်င်တို့သည်။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက် ဈာန်င်ရင်း။ ဝိစာရော၊ ဝိစာရဈာန်င်ရင်း။ ပီတိ၊ ပီတိဈာန်င်ရင်း။ ဧကဂ္ဂတာ။ ဧကဂ္ဂတာဈာန်င်ရင်း။ သောမနဿံ၊ သောမနဿဈာန်င်ရင်း။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဈာန်င်ရင်း။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာဈာန်င်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

မဂ္ဂင် ၁၂-ပါး

၁၇။ ဒွါဒသ မဂ္ဂင်္ဂါနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ, မိစ္ဆာဝါယာမော, မိစ္ဆာသမာဓိ။

အရိယမဂ္ဂင် ၈-ပါး ၁၇။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ မဂ္ဂင်တို့သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ရင်း။

မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ၄-ပါး။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ရင်း။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ရင်း။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ မိစ္ဆာဝါယာမ မဂ္ဂင်ရင်း။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ မိစ္ဆာသမာဓိမဂ္ဂင်ရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး

၁၈။ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, ဣတ္ထိန္ဒြိယံ, ပုရိသိန္ဒြိယံ, ဇီဝိတိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ, သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ,

ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ, အညိန္ဒြိယံ, အညာ-တာဝိန္ဒြိယံ။

ရုပ်ဣန္ဒြေ ၈-ပါး ၁၇။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ (ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို အစိုးတရဖြစ်ပေါ်,တည်တံ့,ပွါးများစေသော)ဣန္ဒြေတို့သည်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေဣန္ဒြေရှင်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ သောတိန္ဒြေရှင်း။ ဃာနိန္ဒြိယံ၊ ဃာနိန္ဒြေရှင်း။ ဇိဝှိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝှိန္ဒြေရှင်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ကာယိန္ဒြေရှင်း။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေရှင်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြေရှင်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေရှင်း။

နာမ်ဣန္ဒြေ ၁၄-ပါး။ ။မနိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြေရှင်း။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေရှင်း။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေရှင်း။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သောမနဿိန္ဒြေရှင်း။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေရှင်း။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေရှင်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေရှင်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေရှင်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေရှင်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေရှင်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေရှင်း။ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေရှင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေရှင်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေရှင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗာဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၉။ နဝ ဗလာနိ သဒ္ဓါဗလံ, ဝီရိယဗလံ, သတိဗလံ, သမာဓိဗလ, ပညာဗလံ, ဟိရိဗလံ, ဩတ္တပ္ပဗလံ, အဟိရိကဗလံ, အနောတ္တပ္ပ-ဗလံ။

ဗိုလ် ၉-ပါး ၁၉။ ဗလာနိ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့နှင့် တွေ့သော်လည်း မတုန်မလှုပ်, မြဲမြံခိုင်ခံ့တည်တံ့သော) ဗိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်ရှင်း။ ဝီရိယဗလံ၊ ဝီရိယဗိုလ်ရှင်း။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်ရှင်း။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်ရှင်း။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်ရှင်း။ ဟိရိဗလံ၊ ဟိရိဗိုလ်ရှင်း။ ဩတ္တပ္ပဗလံ၊ ဩတ္တပ္ပဗိုလ်ရှင်း။ အဟိရိက-

ဗလံ၊ အပဟိရိကဗိုလ်ငင်း။ အနောတ္တပ္ပဗလံ၊ အနောတ္တပ္ပဗိုလ်ငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နဝ၊ ကိုးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၀။ စတ္တာရော အဓိပတီ ဆန္ဒာဓိပတိ, ဝီရိယာဓိပတိ, စိတ္တာဓိပတိ, ဝီမံသာဓိပတိ။

အဓိပတိ ၄-ပါး ၂၀။ အဓိပတီ၊ (သဟဇာတ်တရားတို့၏ အချုပ်အခြာ အကြီးအမှူးဖြစ်သော)အဓိပတိတို့သည်။ ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒာဓိပတိငင်း။ ဝီရိယာဓိပတိ၊ ဝီရိယာဓိပတိငင်း။ စိတ္တာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိငင်း။ ဝီမံသာဓိပတိ၊ ဝီမံသာဓိပတိငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဟာရ ၄-ပါး

၂၁။ စတ္တာရော အာဟာရာ ကဗဠီကာရော အာဟာရော, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။

ရုပ်အာဟာရ ၁-ပါး ၂၁။ အာဟာရာ၊ (သဟဇာတ်တရားတို့ကို ခိုင်ခံ့အောင်ကို ဆောင်တတ်သော) အာဟာရတို့သည်။ ကဗဠီကာရော၊ အလုတ် အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရငင်း။

နာမ်အာဟာရ ၃-ပါး။ ။ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿာဟာရငင်း။ တတိယာ၊ သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ မနောသဉ္စေတနာ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရငင်း။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏာဟာရငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တရားကိုယ် ယူပုံ ယူနည်း

၂၂။ ဣန္ဒြိယေသု ပနေတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ။

၂၃။ အရဟတ္တဖလဉာဏံ အညာတာဝိန္ဒြိယံ။

၂၄။ မဇ္ဈေ ဆ ဉာဏာနိ အညိန္ဒြိယာနီတိ ပဝုစ္စန္တိ။

လောကုတ္တရာ ပညိန္ဒြေ ၃-ပါး ၂၂။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ တွေ၊ ဤ မိဿကသင်္ဂဟ၌။ ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေတို့၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်-ဉာဏ်ကို။ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယန္တိ၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ (မသိဘူးသေးသော သစ္စာ ၄-ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို အစဦးစွာ အစိုးတရ သိမြင်သောဉာဏ်)ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

၂၃။ အရဟတ္တ ဖလဉာဏံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဉာဏ်ကို။ အညာတာ-ဝိန္ဒြိယန္တိ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ (အလုံးစုံသော သစ္စာ ၄-ပါး, နိဗ္ဗာန်စသော တရားတို့ကို အစိုးတရသိမြင်ပြီးသောဉာဏ်)ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၂၄။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဆ ဉာဏာနိ၊ ခြောက်ပါးသော (မဂ်, ဖိုလ်) ဉာဏ်တို့ကို။ အညိန္ဒြိယာနီတိ၊ အညိန္ဒြေတို့ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ = ပဝုစ္စန္တေ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်၏။

၂၅။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ ရူပါရူပဝသေန ဒုဝိဓံ ဟောတိ။

ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂-ပါး ၂၅။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်ကား။ ရူပါရူပ-ဝသေန၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ, နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆။ ပဉ္စဝိညာဏေသု ဈာနင်္ဂါနိ, အဝီရိယေသု ဗလာနိ, အဟေတု-ကေသု မဂ္ဂင်္ဂါနိ န လဗ္ဘန္တိ။

၂၇။ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ္တေ ဧကဂ္ဂတာ မဂ္ဂိန္ဒြိယ ဗလဘာဝံ န ဂစ္ဆတိ။

ဈာနင်မထိုက်သော တရား ၂၆။ ပဉ္စဝိညာဏေသု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်တို့၌။ ဈာနင်္ဂါနိ၊ ဈာနင် တို့ကို။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။ (ဝိတက်သည် ဈာန်ဖြစ်ကြောင်းမူလဖြစ် သဖြင့် ဝိတက်မယှဉ်သောစိတ်၌ ရှိသောတရားများ ဈာနင်မထိုက်)။

ဗိုလ်မထိုက်သော တရား။ ။အဝီရိယေသု၊ ဝီရိယ မဖြစ်သောစိတ် တဆယ့်ခြောက်ခုတို့၌။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကို။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

မဂ္ဂင်မထိုက်သော တရား။ ။အဟေတုကေသု၊ အဟိတ်စိတ် တဆယ့်ရှစ်ခုတို့၌။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ မဂ္ဂင်တို့ကို။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

မဂ္ဂင်, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်မထိုက်သော တရား ၂၇။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဝိစိကိစ္ဆာ-စိတ္တေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်စိတ်၌။ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည်။ မဂ္ဂိန္ဒြိယဗလဘာဝံ၊ မဂ္ဂင်, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။

၂၈။ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွေဝ ယထာသမ္ဘဝံ အဓိပတိ ဧကောဝ လဗ္ဘတိ။

အဓိပတိယှဉ်သော ဇောစိတ် ၂၈။ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေ-သွေဝ၊ ဒွိဟိတ်ဇော တဆယ့်ရှစ်ခု, တိဟိတ်ဇော သုံးဆယ့်လေးခုတို့၌သာလျှင်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ အဓိပတိ၊ အဓိပတိကို။ ဧကောဝ၊ တခု တခုစီသာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (သာဓိပတိဇော ၅၂-ပါး ဖြစ်သည်။)

တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ

၂၉။ ဆ ဟေတူ ပဉ္စ ဈာနင်္ဂါ၊ မဂ္ဂင်္ဂါ နဝ ဝတ္ထုတော။
သောဠသိန္ဒြိယဓမ္မာ စ၊ ဗလဓမ္မာ နဝေရိတာ။

စတ္တာရော ဓိပတိ ဝုတ္တာ၊ တထာဟာရာတိ သတ္တဓာ။
ကုသလာဒိ သမာကိဏ္ဏော၊ ဝုတ္တော မိဿကသင်္ဂဟော။

ဟိတ်တရားကိုယ် ၆-ပါး ၂၉။ ဝတ္ထုတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဟေတူ၊ ဟိတ်တို့ကို။ ဆ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဤရိတာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ဈာနင်တရားကိုယ် ၅-ပါး။ ။ဈာနင်္ဂါနိ၊ ဈာနင်တို့ကို။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဉာရိတာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၉-ပါး။ ။မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ မဂ္ဂင်တို့ကို။ နဝ၊ ကိုးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဉာရိတာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ၁၆-ပါး။ ။ဣန္ဒြိယဓမ္မာ စ၊ ဣန္ဒြေတရားတို့ကိုကား။ သောဠသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဉာရိတာ၊ မိန့်အပ်ကုန်။

ဗိုလ်တရားကိုယ် ၉-ပါး။ ။ဗလဓမ္မာ၊ ဗိုလ်တရားတို့ကို။ နဝ၊ ကိုးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဉာရိတာ၊မိန့်အပ်ကုန်၏။

အဓိပတိတရားကိုယ် ၄-ပါး။ ။အဓိပတီ၊ အဓိပတိတို့ကို။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

အာဟာရတရားကိုယ် ၄-ပါး။ ။အာဟာရာ၊ အာဟာရတို့ကို။ တထာ၊ ထို့အတူ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်ပါး အပြားဖြင့်။ ကုသလာဒိသမာကိဏ္ဏော၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြွမ်းသော။ မိဿကသင်္ဂဟော၊ မိဿကသင်္ဂဟကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်ပြီ။

မိဿကသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၃-ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ

သင်္ဂဟ ၇-ပါး

၃၀။ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ, ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ, စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ, ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ။

၃၀။ ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟော၊ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

(၁)သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး။ ။သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၎င်း။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၎င်း။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၎င်း။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၁။ **စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ပဟာနာယ ဝါယာမော, အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဝါယာမော, အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဝါယာမော, ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါယာမော။**

(၂)သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး ၃၁။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ပါပကာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဝါယာမော၊ လုံ့လပြုခြင်း၎င်း။

အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝါယာမော၊ လုံ့လပြုခြင်း၎င်း။

အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝါယာမော၊ လုံ့လပြုခြင်း၎င်း။

ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ အလွန်ပွါးများစေခြင်းငှါ။ ဝါယာမော၊ လုံ့လပြုခြင်း၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၂။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ, ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒေါ, စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ, ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒေါ။

(၃)ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး ၃၂။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊(ကောင်းမှုကုသိုလ်, ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်တို့၏ အောင်မြင်ပြီးစီးကြောင်း အခြေခံဖြစ်သော) ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်ဋ္ဌင်း။ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်ဋ္ဌင်း။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ဋ္ဌင်း။ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိ-ပါဒ်ဋ္ဌင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၃။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။

(၄)ဣန္ဒြေ ၅-ပါး ၃၃။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေဋ္ဌင်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေဋ္ဌင်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေဋ္ဌင်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေဋ္ဌင်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေဋ္ဌင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၄။ ပဉ္စ ဗလာနိ သဒ္ဓါဗလံ, ဝီရိယဗလံ, သတိဗလံ, သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။

(၅)ဗိုလ် ၅-ပါး ၃၄။ ဗလာနိ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ ကြံ့ခိုင်သော) ဗိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓါ-ဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်ဋ္ဌင်း။ ဝီရိယဗလံ၊ ဝီရိယဗိုလ်ဋ္ဌင်း။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်ဋ္ဌင်း။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်ဋ္ဌင်း။ ပညာဗလံ၊ ပညာဗိုလ်ဋ္ဌင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၅။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။

(၆)ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ၃၅။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ (သစ္စာ ၄-ပါး တရားအပေါင်းကို ထိုးထွင်း၍သိကြောင်းဖြစ်သော) ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဋ္ဌင်း။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊

ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၆။ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ။

(၇)မဂ္ဂင် ၈-ပါး ၃၆။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ မဂ္ဂင်တို့သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိ မဂ္ဂင်ရင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တရားကိုယ် ယူပုံယူနည်း

၃၇။ ဧတ္ထ ပန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ သမ္မာသတိ ဧကော ပဝုစ္စတိ။

၃၈။ တထာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာတိ စ သမ္မာဝါယာမော။

သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုယ် ၃၇။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ၌။ သမ္မာသတိ ဧကော၊ သမ္မာသတိ တခုကိုပင်လျှင်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

သမ္မပ္ပဓာန်တရားကိုယ် ၃၈။ တထာ၊ ထို့အတူ။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမ တခုကိုပင်လျှင်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာတိ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

ဗောဓိပက္ခိယ တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၃၉။ ဆန္ဒော စိတ္တ မုပေက္ခာ စ၊ သဒ္ဓါ ပဿဒ္ဓိ ပီတိယော။
သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ သင်္ကပ္ပေါ၊ ဝါယာမော ဝိရတိတ္တယံ။

သမ္မာသတိ သမာဓီတိ၊ စုဒ္ဒသေတေ သဘာဝတော။
သတ္တတ္တိံသပ္ပဘေဒေန၊ သတ္တဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

တရားကိုယ်အားဖြင့် ၁၄-ပါး ၃၉။ ဧတေ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်။ သဘာဝတော၊ သဘော အားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒစေတသိက်၎င်း။ စိတ္တဉ္စ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာ စ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်၎င်း။ သဒ္ဓါ ပဿဒ္ဓိ ပီတိယော စ၊ သဒ္ဓါ, ပဿဒ္ဓိ, ပီတိစေတသိက်တို့၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ၊ အမောဟစေတသိက်၎င်း။ သင်္ကပ္ပေါ စ၊ ဝိတက်စေတသိက်၎င်း။ ဝါယာမော စ၊ ဝီရိယစေတသိက်၎င်း။ ဝိရတိတ္တယဉ္စ၊ ဝိရတီ စေတသိက်တို့၏ သုံးခုတို့၏ အပေါင်း၎င်း။ သမ္မာသတိ စ၊ သတိ စေတသိက်၎င်း။ သမ္မာသမာဓိ စ၊ ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နာမည်အပြားအားဖြင့် ၃၇-ပါး။ ။ပဘေဒေန၊ အပြား အား ဖြင့်။ သတ္တတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ၌။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်ပါး အပြားဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဌာနဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း

၄၀။ သင်္ကပ္ပ ပဿဒ္ဓိ စ ပီတုပေက္ခာ၊
ဆန္ဒော စ စိတ္တံ ဝိရတိတ္တယဉ္စ။

နဝေကဌာနာ ဝိရိယံ နဝ ဋ္ဌ၊
သတိ သမာဓိ စတု ပဉ္စ ပညာ။

သဒ္ဓါ ဒုဋ္ဌာနုတ္တမ သတ္တတ္တိံသ-
ဝမ္ပာန မေသော ပဝရော ဝိဘာဂေါ။

၄၁။ သဗ္ဗေ လောကုတ္တရေ ဟောန္တိ၊ န ဝါ သင်္ကပ္ပပီတိယော။
လောကိယေပိ ယထာယောဂံ၊ ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ ပဝတ္တိယံ။

တဋ္ဌာနတပ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၉-ပါး ၄၀။ သင်္ကပ္ပပဿဒ္ဓိ စ၊ ဝိတက်, ပဿဒ္ဓိစေတသိက်တို့ငှင်း။ ပီတုပေက္ခာ စ၊ ပီတိ, တတြမဇ္ဈတာစေတသိက်တို့ငှင်း။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒ စေတ-သိက်ငှင်း။ စိတ္တဥ္စ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ငှင်း။ ဝိရတိတ္တယဥ္စ၊ ဝိရတီစေတသိက်တို့၏ သုံးခုတို့၏အပေါင်းငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နဝ၊ ကိုးပါးသော တရားတို့သည်။ ဧကဋ္ဌာနာ၊ တခုသောဌာနရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တဋ္ဌာနတပ်ကုန်၏။ (တကိစ္စတပ်၏)

၉-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး။ ။ဝီရိယံ၊ ဝီရိယ စေတသိက်သည်။ နဝဋ္ဌာနံ၊ ကိုးဌာနရှိ၏။ ဝါ၊ ကိုးဌာနတပ်၏။ (၉-ကိစ္စတပ်၏)

၈-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး။ ။သတိ၊ သတိ စေတသိက်သည်။ အဋ္ဌဋ္ဌာနာ၊ ရှစ်ဌာနရှိ၏။ ဝါ၊ ရှစ်ဌာနတပ်၏။ (၈-ကိစ္စတပ်၏)

၄-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး။ ။သမာဓိ၊ ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည်။ စတုဋ္ဌာနာ၊ လေးဌာနရှိ၏။ ဝါ၊ လေးဌာနတပ်၏။ (၄-ကိစ္စတပ်၏)

၅-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး။ ။ပညာ၊ ပညိန္ဒြေ စေတသိက်သည်။ ပဉ္စဋ္ဌာနာ၊ ငါးဌာနရှိ၏။ ဝါ၊ ငါးဌာနတပ်၏။ (၅-ကိစ္စတပ်၏)

၂-ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး။ ။သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါစေတသိက်သည်။ ဒုဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနရှိ၏။ ဝါ၊ နှစ်ဌာနတပ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတ္တမ သတ္တတ္တိံသ ဓမ္မာနံ၊ မြတ်ကုန်သော သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏။ ပဝရော။ မြတ်သော။ ဧသော= ဤဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်၏။

စိတ်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း ၄၁။ လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သင်္ကပ္ပ ပီတိယော၊ ဝိတက်, ပီတိ စေတသိက်တို့သည်။ ဝါ-လောကုတ္တရေ၊ အချို့သော လောကုတ္တရာစိတ်၌။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

လောကိယေပိ၊ လောကီသောဘနစိတ်၌လည်း။ ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိပဝတ္တိယံ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ယထာ-ယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ ပြီး၏။

၄-သဗ္ဗသင်္ဂဟ

၄၂။ သဗ္ဗသင်္ဂဟေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော, ဝေဒနာက္ခန္ဓော, သညာက္ခန္ဓော, သင်္ခါရက္ခန္ဓော, ဝိညာဏက္ခန္ဓော။

ခန္ဓာ ၅-ပါး ၄၂။ သဗ္ဗသင်္ဂဟေ၊ (စိတ်, စေတသိက်,ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပရမတ္ထတရားအားလုံးလို သိမ်းကျုံး ရေတွက်ရာ)သဗ္ဗသင်္ဂဟ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာ ၎င်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း။ သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာ ၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၎င်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၃။ **ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။**

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး ၄၃။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော (လောကီ)ခန္ဓာတို့သည်။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာငါး။ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာငါး။ သညုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာငါး။ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာငါး။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာငါး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၄။ **ဒွါဒသာယတနာနိ စက္ခာယတနံ, သောတာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဇိဝှါယတနံ, ကာယာယတနံ, မနာယတနံ, ရူပါယတနံ, သဒ္ဒါယတနံ, ဂန္ဓာယတနံ, ရသာယတနံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ, ဓမ္မာယတနံ။**

အာယတန ၁၂-ပါး ၄၄။ အာယတနာနိ၊ (စိတ်စေတသိက်တို့၏ဖြစ်ရာ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော)အာယတနတို့သည်။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနငါး။ သောတာယတနံ၊ သောတာယတနငါး။ ဃာနာယတနံ၊ ဃာနာယတနငါး။ ဇိဝှါယတနံ၊ ဇိဝှါယတနငါး။ ကာယာယတနံ၊ ကာယာယတနငါး။ မနာယတနံ၊ မနာယတနငါး။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနငါး။ သဒ္ဒါယတနံ၊ သဒ္ဒါယတနငါး။ ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနငါး။ ရသာယတနံ၊ ရသာယတနငါး။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနငါး။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနငါး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဓာတ် ၁၈-ပါး

၄၅။ **အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော စက္ခုဓာတု, သောတဓာတု, ဃာနဓာတု, ဇိဝှါဓာတု, ကာယဓာတု, ရူပဓာတု, သဒ္ဒဓာတု, ဂန္ဓဓာတု, ရသဓာတု, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု, စက္ခုဝိညာဏဓာတု, သောတဝိညာဏဓာတု, ဃာနဝိညာဏဓာတု, ဇိဝှါဝိညာဏ-**

ဓာတု, ကာယဝိညာဏဓာတု, မနောဓာတု, မနောဝိညာဏ-ဓာတု, ဓမ္မဓာတု။

ရုပ်ဓာတ် ၁၀-ပါး ၄၅။ ဓာတုယော၊ (မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သော) ဓာတ်တို့သည်။ စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်ငင်း။ သောတဓာတု၊ သောတဓာတ်ငင်း။ဃာနဓာတု၊ ဃာနဓာတ်ငင်း။ ဇိဝှါဓာတု၊ ဇိဝှါဓာတ်ငင်း။ ကာယဓာတု၊ ကာယဓာတ်ငင်း။ ရူပ-ဓာတု၊ ရူပဓာတ်ငင်း။ သဒ္ဒဓာတု၊ သဒ္ဒဓာတ်ငင်း။ ဂန္ဓဓာတု၊ ဂန္ဓဓာတ်ငင်း။ ရသဓာတု၊ ရသဓာတ်ငင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ငင်း။

နာမ်ဓာတ် ၇ ပါး။ ။စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ငင်း။ သောတဝိညာဏဓာတု၊ သောတဝိညာဏဓာတ်ငင်း။ ဃာနဝိညာဏဓာတု၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်ငင်း။ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတု၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်ငင်း။ ကာယဝိညာဏဓာတု၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်ငင်း။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်ငင်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ငင်း။

မိဿကဓာတ် ၁-ပါး။ ။ဓမ္မဓာတု၊ ဓမ္မဓာတ်ငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌာ-ရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၆။ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

သစ္စာ ၄-ပါး ၄၆။ အရိယသစ္စာနိ၊ (အရိယာတို့ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောအမှန်တရား) အရိယသစ္စာတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဟု ဆိုအပ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာငင်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာငင်း။ ဒုက္ခနိရော-ဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာငင်း။ ဒုက္ခ-နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးအပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တရားကိုယ် ယူပုံယူနည်း

၄၇။ ဧတ္ထ ပန စေတသိက သုခုမရူပ နိဗ္ဗာန ဝသေန ဧကူနသတ္တတိ
ဓမ္မာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတူတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။

၄၈။ မနာယတနမေဝ သတ္တဝိညာဏ ဓာတုဝသေန ဘိဇ္ဇတိ။

ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်တရားကိုယ် ၄၇။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသဗ္ဗသင်္ဂဟ၌။ စေတသိက- သုခုမရူပ နိဗ္ဗာနဝသေန၊ စေတသိက် ၅၂ ပညာသ, သုခုမရုပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကူနသတ္တတိဓမ္မာ၊ တခုယုတ် ခုနစ်ဆယ်သော တရားတို့သည်။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတူတိ သင်္ခံ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ် ဟု ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ဟု ရေတွက်အပ် သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ဝိတ် ၇-မျိုး ၄၈။ မနာယတနမေဝ၊ မနာယတန တခုသည်ပင်လျှင်။ သတ္တဝိညာဏ ဓာတုဝသေန၊ သတ္တဝိညာဏ ဓာတ် ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပြား၏။

တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ

၄၉။ ရူပဉ္စ ဝေဒနာ သညာ၊ သေသ စေတသိကာ တထာ။
ဝိညာဏမိတိ ပဉ္စေတေ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ဘာသိတာ။

၅၀။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊ တထာ တေဘူမကာ မတာ။
ဘေဒါဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ၊ ခန္ဓသင်္ဂဟ နိဿဋံ။

ခန္ဓာ ၅-ပါး တရားကိုယ် ၄၉။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသရင်း။ ဝေဒနာ စ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်ရင်း။ သညာ စ၊ သညာစေတသိက်ရင်း။ သေသစေတသိကာ စ၊ ဝေဒနာ, သညာမှ ကြွင်း သော စေတသိက်ငါးဆယ်တို့ရင်း။ တထာ၊ ထိုမြို။ ဝိညာဏဉ္စ၊ စိတ်တခု ယုတ် ကိုးဆယ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဧတေ၊

ထိုတရားတို့ကို။ ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ တထာဂတေဟိ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ဘာသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားကိုယ် ၅၀။ တထာ၊ ထို့အတူ၊ တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုသဘောတရား ငါးပါးတို့ကို။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

နိဗ္ဗာန် ခန္ဓဝိမုတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ဘေဒါဘာဝေန၊ ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ်, အနာဂတ်, အဇ္ဈတ္တ,ဗဟိဒ္ဓ, ဩဠာရိက, သုခုမ, ဒူရ, အာသန္န, ဟီန, ပဏီတ, ဩဠာရိကဟု ဆိုအပ်သော တဆယ့်တပါး အပြား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ခန္ဓ-သင်္ဂဟနိဿဋ္ဌံ၊ ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။

၅၁။ ဒွါရာလမ္ဗဏဘေဒေန၊ ဘဝန္တာ ယတနာနိ စ။
ဒွါရာလမ္ဗ တဒုပ္ပန္န- ပရိယာယေန ဓာတုယော။

အာယတန ၁၂-ပါး ပြားပုံ ၅၁။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ဒွါရာ-လမ္ဗဏဘေဒေန၊ ခြောက်ပါးသော ဒွါရ, ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့၏ အပြားဖြင့်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဓာတ် ၁၈-ပါး ပြားပုံ။ ။ဓာတုယော စ၊ ဓာတ်တို့သည်လည်း။ ဒွါရာ-လမ္ဗ တဒုပ္ပန္န ပရိယာယေန၊ ခြောက်ပါးသော ဒွါရ, ခြောက်ပါးသော အာရုံ, ထိုဒွါရ, အာရုံကိုမှီ၍ဖြစ်သော ဝိညာဏ်တို့၏အစဉ်ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၅၂။ ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဋ္ဋံ၊ တဏှာ သမုဒယော ဘဝေ။
နိရောဓော နာမ နိဗ္ဗာနံ၊ မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရော မတော။

သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုယ် ၅၂။ တေဘူမကံ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ-သစ္စာမည်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

တဏှာ၊ လောဘ စေတသိက်သည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယသစ္စာ မည်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓော နာမ၊ နိရောဓ သစ္စာမည်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏ဟူ၍။ မတော၊ သိအပ်၏။

၁၃။ မဂ္ဂယုတ္တာ ဖလာ စေဝ၊ စတုသစ္စ ဝိနိဿဋာ။
ဣတိ ပဉ္စပ္ပဘေဒေန၊ ပဝုတ္တော သဗ္ဗသင်္ဂဟော။

သစ္စာဝိမုတ် ၁၃။ မဂ္ဂယုတ္တာ စ၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးနှင့် ယှဉ်ကုန်သော မဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်၎င်း။ ဖလာ စေဝ၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်၎င်း။ စတုသစ္စ ဝိနိဿဋာ၊ သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စပ္ပဘေဒေန၊ ငါးပါးသော အပြားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂဟော၊ သဗ္ဗသင်္ဂဟကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ပဝုတ္တော၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ပြီ။

သဗ္ဗသင်္ဂဟ ပြီး၏။

သမုစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟေ သမုစ္စယသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ

သတ္တမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ သမုစ္စယသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ သမုစ္စယသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း မည်သော။ သတ္တမော၊ ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၊ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

သမုစ္စည်းပိုင်း ပြီး၏။

၈-ပစ္စည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

၁။ ယေသံ သင်္ခတ ဓမ္မာနံ၊ ယေ ဓမ္မာ ပစ္စယာ ယထာ။
တံ ဝိဘာဂ မိဟေဒါနိ၊ ပဝက္ခာမိ ယထာရဟံ။

၁။ ယေသံ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာနံ၊ သဟိတ်စိတ် စေတသိက်ဒွေ မောဟမူဒွေဉ် မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဒွေ ပညာသ, သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အစရှိကုန်သော အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဟိတ်ခြောက်ပါး အစရှိသော အကြောင်း ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ယထာ=ယေန ပကာရေန၊ အကြင် ဟေတုသတ္တိအစရှိသော အပြားဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တံ ဝိဘာဂံ၊ ထို ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ထိုပစ္စည်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သော သတ္တိအပြားကို။ ဣဟ=ဣမသ္မိံ သမုစ္စယသင်္ဂဟာနန္တရဋ္ဌာနေ၊ သမုစ္စယသင်္ဂဟ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဤပစ္စယသင်္ဂဟအရာ၌။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုပေအံ့။

ပစ္စယသင်္ဂဟ နည်း ၂-ပါး

၂။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော, ပဋ္ဌာနနယော စေတိ ပစ္စယသင်္ဂဟော ဒုဝိဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းရင်း။ ပဋ္ဌာန နယော စ၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယသင်္ဂဟော၊ ပစ္စယသင်္ဂဟကို။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

၃။ တတ္ထ တဗ္ဘာ၀ဘာ၀ီဘာ၀ါကာရမတ္တော ပလက္ခိတော ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒနယော၊ ပဋ္ဌာနနယော ပန အာဟစ္စ ပစ္စယဋ္ဌိတိ မာရဗ္ဘ
ပဝုစ္စတိ၊ ဥဘယံ ပန ဝေါမိဿိတွာ ပပဉ္စေန္တိ အာစရိယာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်ပုံ ၃။ တတ္ထ=တေသု ဒွီသု နယေသု၊ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့တွင်။ တဗ္ဘာ၀ ဘာ၀ီဘာ၀ါကာရမတ္တော ပလက္ခိတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်သဖြင့် ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော သင်္ခါရ အစရှိကုန်သော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်သောအခြင်းအရာမျှဖြင့် မှတ်အပ်သောနည်းသည်။ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒနယော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်၏။

ပဋ္ဌာန်းနည်း မည်ပုံ။ ။ပဋ္ဌာန နယော ပန၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းကိုကား။ အာဟစ္စ ပစ္စယဋ္ဌိတိံ၊ အထူးပြု၍ဖြစ်သော ပစ္စည်းဟု ဆိုအပ်သော တည်ရာကို။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပဝုစ္စတိ၊ မိန့်အပ်၏။

ဥဘယံ၊ နည်းနှစ်ပါးကို။ ဝေါမိဿိတွာ၊ ရောနှော၍။ အာစရိယာ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်။ ပပဉ္စေန္တိ၊ ချဲ့ကုန်၏။ မယံ ပန၊ ငါ အနုရုဒ္ဓါ ဆရာတို့သည်ကား။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ ဒဿယိဿာမ၊ ပြကုန်အံ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ၁၂-ပါး

၄။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာ-
ဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန-
ပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊
တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ
ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏံ, သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ-
ဒေါမနဿု ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတဿ ကေဝလဿ
ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီတိ။

အယမေတ္ထ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော။

၄။ တတ္ထ တေသု ဒွီသု နယေသု၊ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ။ပ။ သမုဒယော ဟောတီတိ၊ အဝိဇ္ဇာ။ပ။ သမုဒယော ဟောတိ ဟူသော။

အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စယသင်္ဂဟအရာ၌။ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒနယော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်၏။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ခြင်း။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိ-သင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ။သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ပဋိ-သန္ဓေစိတ် ဧကူနဝီသဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်သည်။ ဝါ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်သည်။ ဝါ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်သည်ငင်း, ရုပ်သည်ငင်း, နာမ်ရုပ်သည်ငင်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနဖြစ်ခြင်း။ ။နာမရူပ ပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှါ-ယတန, ကာယာယတန, မနာယတနသည်။ ဝါ- သဠာယတနံ၊ သဠာ-ယတနသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

သဠာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်ခြင်း။ ။သဠာယတန ပစ္စယာ၊ သဠာ-ယတန ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ဖဿ, သောတသမ္ဖဿ, ဃာနသမ္ဖဿ, ဇိဝှါ-သမ္ဖဿ, ကာယသမ္ဖဿ, မနောသမ္ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း။ ။ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ စက္ခု သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ

ဝေဒနာ, ဇိဝှါသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, မနော-သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာသည်။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ခြင်း။ ။ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာသည်။ ဝါ၊ ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်း။ ။တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်, ဒိဋ္ဌုပါဒါန်, သီလဗ္ဗတုပါဒါန်, အတ္တဝါဒုပါဒါန်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ခြင်း။ ။ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မ-ဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကမ္မဘဝ=ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံ, သင်္ခါရ ၃-ပါး၊ ဥပပတ္တိဘဝ=လောကီဝိပါက် ၃၂-ပါး, ယှဉ်ဘက်စေတသိက်, ကမ္မဇရုပ်များ)။

ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ခြင်း။ ။ဘဝပစ္စယာ၊ ကမ္မဘဝဟူသော (သင်္ခါရ) အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်ခြင်း။ ။ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာ မရဏံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇာတိ၏ အကျိုးဆက်များ။ ။သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿု-ပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, နှလုံးမသာယာခြင်း, ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝေ=ဣမိနာ ယထာဝုတ္တ ပစ္စယ ပရံပရ ဝိဓိနာ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပစ္စည်း အဆက်ဆက်ဟု ဆိုအပ်သော အစီအရင်ဖြင့်။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာအစရှိသည်နှင့် မရောသော။ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ထိုဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။

ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းတည်း။

အစွန့် စသည်ကို ပြခြင်း

၅။ တတ္ထ တယော အဒ္ဓါ, ဒွါဒသင်္ဂါနိ, ဝီသတာကာရာ, တိသန္ဓိ, စတုသင်္ခေပါ, တီဏိ ဝဋ္ဋာနိ, ဒွေ မူလာနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၅။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း၌။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ စ၊ ကာလတို့ကိုလည်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အင်္ဂါနိ စ၊ အင်္ဂါတို့ကိုလည်း။ ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အာကာရာ စ၊ အခြင်းအရာတို့ကိုလည်း။ တိသန္ဓိ စ၊ သုံးပါးသော အစပ်ကိုလည်း။ စတုသင်္ခေပါ စ၊ လေးပါးသော အလှည့်တို့ကိုလည်း။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝဋ္ဋာနိ စ၊ ဝဋ်တို့ကိုလည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ မူလာနိ စ၊ မူလတို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အစွန့်=ကာလ ၃-ပါး

၆။ ကထံ—

> **အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာ အတီတော အဒ္ဓါ, ဇာတိ ဇရာ မရဏံ အနာဂတော အဒ္ဓါ, မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါတိ တယော အဒ္ဓါ။**

အတိတ်ကာလ ၆။ ကထံ-ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရတို့သည်။ အတီတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလမည်၏။

အနာဂတ်ကာလ။ ။ဇာတိ ဇရာ မရဏံ၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏသည်။ အနာဂတော၊ အနာဂတ် ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလမည်၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကာလ။ ။မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလမည်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၇။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရာ, ဝိညာဏံ, နာမရူပံ, သဠာယတနံ, ဖဿော, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါနံ, ဘဝေါ, ဇာတိ, ဇရာမရဏန္တိ ဒွါဒသင်္ဂါနိ။

အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ၇။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဒင်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဒင်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဒင်း။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ဒင်း။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနဒင်း။ ဖဿော၊ ဖဿဒင်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဒင်း။ တဏှာ၊ တဏှာဒင်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်ဒင်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝဒင်း။ ဇာတိ၊ ဇာတိဒင်း။ ဇရာ မရဏံ၊ ဇရာ မရဏဒင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၈။ သောကာဒိဝစနံ ပနေတ္ထ နိဿန္ဒဖလနိဒဿနံ။

သောကစသည်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး ၈။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ (တိုက်ရိုက်ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခြင်း) နီတတ္ထမှတပါး, (သွယ်ဝိုက်၍ပြောဆိုခြင်း) နေယျတ္ထကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နည်း၌။ သောကာဒိဝစနံ၊ သောက အစရှိသော စကားကို ဆိုခြင်းသည်။ နိဿန္ဒ ဖလ နိဒဿနံ ဝေ၊ ဇာတိ၏ မုချမဟုတ်သော အကျိုးဆက်မျှကို ပြခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိသုံ၊ အသီး။ အင်္ဂဒဿနံ၊ အင်္ဂါကို ပြခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ခြင်းရာ-၂၀, အစပ် ၃-ပါး, အလွှာ ၄-ပါး

၉။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန ပနေတ္ထ တဏှုပါဒါနဘဝါပိ ဂဟိတာ ဘဝန္တိ။

အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး ၉။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကို ယူသဖြင့်။ တဏှုပါဒါနဘဝါပိ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝတို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တထာ တဏှုပါဒါနဘဝဂ္ဂဟဏေန စ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅-ပါး။ ။တထာ၊ ထို့အတူ။ တဏှုပါဒါနဘဝဂ္ဂဟ-ဏေန စ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုယူသဖြင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဇာတိ ဇရာ မရဏဂ္ဂဟဏေန စ ဝိညာဏာဒိဖလပဉ္စကမေဝ ဂဟိတန္တိ ကတွာ။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် အနာဂတ်အကျိုး ၅ ပါးစီ ဇာတိ ဇရာ မရဏဂ္ဂဟဏေန စ၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏကို ယူသဖြင့်လည်း။ ဝိညာ-ဏာဒိဖလပဉ္စကမေဝ၊ ဝိညာဏ် အစရှိသော (ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ) အကျိုးငါးပါး အပေါင်းကိုသာလျှင်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ ကတွာ=ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်—

အကြောင်းအကျိုး သင်္ဂဟ ဂါထာ

၁၀။ အတီတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ။
ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ အာယတိံ ဖလပဉ္စကန္တိ။
ဝီသတာကာရေ တိသန္ဓိ၊ စတုသင်္ခေပါ စ ဘဝန္တိ။

၁၀။ အတီတေ၊ လွန်လေပြီးသော ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ငါးငါးကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ အကြောင်းတို့ရှင်း။ ဣဒါနိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ အကျိုးငါးပါး အပေါင်းရှင်း။ ဣဒါနိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ အကြောင်းတို့ရှင်း။ အာယတိံ၊ နောင်လာလတ္တံ့သောဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ အကျိုးငါးပါး အပေါင်းရှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အာကာရာ စ၊ အခြင်းအရာတို့သည်ရှင်း။ တိသန္ဓိ စ၊ သုံးပါးသော အစပ်သည်ရှင်း။ စတုသင်္ခေပါ စ၊ လေးပါးသော အလွှာတို့သည်ရှင်း။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝဋ် ၃-ပါး

၁၁။ အဝိဇ္ဇာ တဏှုပါဒါနာ စ ကိလေသဝဋ္ဋံ, ကမ္မဘဝသင်္ခါတော ဘဝေကဒေသော သင်္ခါရာ စ ကမ္မဝဋ္ဋံ, ဥပပတ္တိ ဘဝသင်္ခါတော ဘဝေကဒေသော အဝသေသာ စ ဝိပါကဝဋ္ဋန္တိ တီဏိ ဝဋ္ဋာနိ။

ကိလေသဝဋ် ၁၁။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာသည်ရှင်း။ တဏှုပါဒါနာ စ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်တို့သည်ရှင်း။ ကိလေသဝဋ္ဋံ၊ ကိလေသဝဋ် မည်၏။

ကမ္မဝဋ်။ ။ကမ္မဘဝသင်္ခါတော၊ ကမ္မဘဝဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝေကဒေသော စ၊ ဘဝတစိတ်သည်ရှင်း။ သင်္ခါရာ စ၊ (ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိသင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ) သင်္ခါရတို့သည်ရှင်း။ ကမ္မဝဋ္ဋံ၊ ကမ္မဝဋ် မည်၏။

ဝိပါကဝဋ်။ ။ဥပပတ္တိဘဝသင်္ခါတော၊ ဥပပတ္တိဘဝဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝေကဒေသော စ၊ ဘဝတစိတ်သည်ရှင်း။ အဝသေသာ စ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည်ရှင်း။ ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ ဝိပါကဝဋ် မည်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝဋ္ဋာနိ၊ ဝဋ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၁၂။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဝသေန ဒွေ မူလာနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဝဋ်မြစ် ၂ ပါး ၁၂။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ မူလာနိ စ၊ မူလတို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဝဋ်ပြတ်ပုံနှင့် လည်ပုံ

၁၃။ တေသမေဝ စ မူလာနံ၊ နိရောဓေန နိရုဇ္ဈတိ။
ဇရာ မရဏ မုစ္ဆာယ၊ ပီဠိတာန မဘိဏှသော။
အာသဝါနံ သမုပ္ပါဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ စ ပဝတ္တတိ။

ဝဋ္ဋမာဗန္ဓ မိစ္စေဝံ၊ တေဘူမက မနာဒိကံ။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ပဋ္ဌပေသိ မဟာမုနိ။

၁၃။ စ၊ သံသရာစက် လည်သည်မှတပါး သံသရာစက် ပြတ်သည်ကို ဆိုအံ့။ တေသမေဝ မူလာနံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော အဝိဇ္ဇာ, တဏှာမူလတို့၏ သာလျှင်။ နိရောဓေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်တရားသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းအာသဝ။ ။ဇရာမရဏမုစ္ဆာယ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း, တွေဝေ မိန်းမောခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း, တွေဝေ မိန်းမောခြင်းသည်။ အဘိဏှသော၊ မပြတ်။ ပီဠိတာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ သမုပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ သည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ပွါး၏။

ဣစ္စေဝံ=ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာဗန္ဓံ၊ မပြတ်လည်ထသော။ အနာဒိကံ၊ အစမထင် သော။ ဝါ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ တေဘူမကံ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ် သော။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်တရားကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ အကြောင်းတရားတို့၏

ညီညွတ်ခြင်းကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ရာဟူ၍။ မဟာမုနိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဋ္ဌပေသိ=ပညာပေသိ၊ ပညတ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ပဋ္ဌပေသိ=ဒေသေသိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ပြီး၏။

ပဋ္ဌာန်းနည်း

၁၄။ ဟေတုပစ္စယော, အာရမ္မဏပစ္စယော, အဓိပတိပစ္စယော, အနန္တရပစ္စယော, သမနန္တရပစ္စယော, သဟဇာတပစ္စယော, အညမညပစ္စယော, နိဿယပစ္စယော, ဥပနိဿယပစ္စယော, ပုရေဇာတပစ္စယော, ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော, အာသေဝနပစ္စယော, ကမ္မပစ္စယော, ဝိပါကပစ္စယော, အာဟာရပစ္စယော, ဣန္ဒြိယပစ္စယော, ဈာနပစ္စယော, မဂ္ဂပစ္စယော, သမ္ပယုတ္တပစ္စယော, ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော, အတ္ထိပစ္စယော, နတ္ထိပစ္စယော, ဝိဂတပစ္စယော, အဝိဂတပစ္စယောတိ။

အယမေတ္ထ ပဋ္ဌာနနယော။

၂၄-ပစ္စည်း ၁၄။ ဟေတုပစ္စယော ။ပ။ အဝိဂတပစ္စယောတိ၊ ဟေတုပစ္စယော ။ပ။ အဝိဂတပစ္စယော ဟူသော။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စယသင်္ဂဟအရာ၌။ ဝါ၊ ဤနှစ်ပါးသော နည်းတို့တွင်။ ပဋ္ဌာနနယော၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းမည်၏။

ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုပစ္စည်းရင်း။ပ။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝီသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တနည်းကား=ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုလည်းဖြစ်, ပစ္စည်းလည်းဖြစ်သော တရားရင်း ။ပ။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတလည်းဖြစ်,

ပစ္စည်းလည်းဖြစ်သော တရားငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝီသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တနည်းကား—ဟေတုပစ္စယော၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရုံဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ အဓိပတိပစ္စယော၊ အကြီးအမှူးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။

အနန္တရပစ္စယော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ သမနန္တရပစ္စယော၊ ကောင်းစွာအခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ သဟဇာတပစ္စယော၊ တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။

အညမညပစ္စယော၊ အချင်းချင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ နိဿယပစ္စယော၊ မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။

ပုရေဇာတပစ္စယော၊ ရှေ့၌ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော၊ နောက်မှဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ အာသေဝနပစ္စယော၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲထုံအပ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲထုံတတ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။

ကမ္မပစ္စယော၊ မျိုးစေ့ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ ဝိပါကပစ္စယော၊ အကျိုးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ အာဟာရပစ္စယော၊ ထောက်ပံ့ ခိုင်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။

ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ အစိုးရသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငင်း။ ဈာနပစ္စယော၊ ကပ်၍ရှုတတ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား

ရင်း။ မဂ္ဂပစ္စယော၊ (လားရာလမ်းသဖွယ်)အကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ အတ္ထိပစ္စယော၊ ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။

နတ္ထိပစ္စယော၊ မရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ ဝိဂတပစ္စယော၊ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ မကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝီသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တနည်းကား—ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း ။ပ။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝီသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌၊ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပဋ္ဌာန နယော၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းတည်း။

ပစ္စည်း ၆-မျိုး သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၁၅။ ဆဓာ နာမန္တု နာမဿ၊ ပဉ္စဓာ နာမရူပိနံ။
ဧကဓာ ပုန ရူပဿ၊ ရူပံ နာမဿ စေကဓာ။

ပညတ္တိနာမရူပါနိ၊ နာမဿ ဒုဝိဓာ ဒွယံ။
ဒွယဿ နဝဓာ စေတိ၊ ဆဗ္ဗိဓာ ပစ္စယာ ကထံ။

၁၅။ တု၊ ဥဒ္ဒေသမှတပါး နိဒ္ဒေသကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ ပစ္စည်းတို့၏ အသီးအသီး ကျေးဇူးပြုတတ်သည်မှတပါး သတ္တိတူကို ပေါင်း၍ ပြဦးအံ့။ ဝါ။ ပဋ္ဌာန်းနည်းကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြဦးအံ့။

နာမ်သည် နာမ်အား ၆-နည်း။ ။နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အချင်းချင်းအား။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ၅-နည်း။ ။နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမရူပီနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့အား။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်သည် ရုပ်အား ၁-နည်း။ ။ပုန၊ တဖန်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ ဧကဓာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရုပ်သည် နာမ်အား ၁-နည်း။ ။စ၊ နာမ်ပစ္စည်းတပ်သည်မှတပါး ရုပ်ပစ္စည်းတပ်သည်ကို ဆိုအံ့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အား။ ဧကဓာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပညတ်နာမ်ရုပ်သည် နာမ်အား ၂-နည်း။ ။ပညတ္တိ နာမ ရူပါနိ၊ ပညတ်, နမ်, ရုပ်တို့သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အား။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နာမ်ရုပ်သည် နာမ်ရုပ်အား ၉-နည်း။ ။စ၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကိုဆိုအံ့။ ဒွယံ၊ နာမ်ရုပ် နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ဒွယဿ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ခုအပေါင်းအား။ နဝဓာ၊ ကိုးပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါးအပြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ကထံ ဠိတာ၊ အဘယ်သို့တည်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ စ-တပ္ပါက-ဋ္ဌိကရောမိ၊ ထိုစကားကို ထင်စွာပြုဦးအံ့။ ဝါ၊ စ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အကျယ်ချဲ့ဦးအံ့။

(၁)နာမ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၆-ပစ္စည်း

၁၆။ အနန္တရနိဒ္ဒေသ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပဋုပ္ပန္နာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတဝသေန, ပုရိမာနိ ဇဝနာနိ ပစ္ဆိမာနံ ဇဝနာနံ အာသေဝနဝသေန, သဟဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ သမ္ပယုတ္တ ဝသေနေတိ စ ဆဓာ နာမံ နာမဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

အနန္တရစသည့် ၄-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

၁၆။ အနန္တရနိဒ္ဒေသ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပဓမ္မာတို့၏ စုတိကြဉ်သော စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, စေတသိက် ၅၂ပညာသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ မိမိသို့ အတူလိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော (မိမိချုပ်ပျောက်ပြီး နောက် တဆက်တည်းဖြစ်ပေါ်သော)။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ စိတ်, စေ-တသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပဓမ္မာတို့၏ စုတိစိတ်နှင့်တကွ စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်, စေတသိက် ၅၂ပညာသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။

အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတဝသေန၊ အနန္တရသတ္တိ, သမနန္တရ-သတ္တိ, နတ္ထိသတ္တိ,ဝိဂတသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ =ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြု တတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာသေဝန ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

ပုရိမာနိ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ အဆုံးဇော, မဂ်ဇော, ဖိုလ်ဇော ကြဉ်သော ဇောသတ္တစတ္တာလီသ, စေတသိက် ၅၂ပညာ-သ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနံ၊ ပဌမဇော, ဖိုလ်ဇော ကြဉ်သော ဇောကေပညာသ, စေတသိက် ဒွေပညာသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။

အာသေဝနပစ္စယေန စ၊ အာသေဝနသတ္တိဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ=ဥပ-ကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတ-သိကာ၊ စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်။

အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝါ၊ အညမညံ=အညော အညဿ၊ တပါးသည် တပါးအား။

သမ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အချင်းချင်းအား။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၂) နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၅-ပစ္စည်း

၁၇။ ဟေတု ဈာနင် မဂ္ဂင်္ဂါနိ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟေတာဒိ-ဝသေန, သဟဇာတာ စေတနာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ နာနာက္ခဏိကာ စေတနာ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ နာမရူပါနံ ကမ္မဝသေန, ဝိပါကက္ခန္ဓာ အညမညံ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါကဝသေနေတိ စ ပဉ္စဓာ နာမံ နာမရူပါနံ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဟေတု, ဈာန, မဂ္ဂ ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ၁၇။ ဟေတု ဈာနင် မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ဟိတ်, ဈာနင်, မဂ္ဂင်တို့သည်။

သဟဇာတာနံ၊ တက္ခ ဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့အား။ ဟေတာဒိဝသေန၊ ဟေတု အစရှိသော သတ္တိဖြင့်။ ဝါ၊ ဟေတုသတ္တိ, ဈာနသတ္တိ, မဂ္ဂသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ သဟဇာတာ၊ တက္ခဖြစ်သော။ စေတနာ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ ရှိသော စေတနာ တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည်။

သဟဇာတာနံ၊ တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, စေတနာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ, စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား။

ကမ္မာသေန၊ သဟဇာတကမ္မသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ နာနာက္ခဏိကာ၊ အထူး ထူးသော ကာလ၌ တည်သော။ စေတနာ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာ သုံးဆယ့်သုံးခုသည်။

ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော မိမိကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာ, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, အသညသတ်**ကမ္မဇရုပ်**, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်တို့အား။

ကမ္မဝသေန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပါကပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။ဝိပါကက္ခန္ဓာ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည်။

အညမညံ=အညော အညဿ စ၊ တပါးသည် တပါးအားရင်း။ သဟဇာတာနံ၊ တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ ဝိညတ်ဒွေကြဉ်သော စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့အားရင်း။

ဝိပါကဝသေန၊ ဝိပါကသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ = ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့အား။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၃) နာမ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၁-ပစ္စည်း

၁၈။ ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတဝသေနေတိ ဧကဓာဝ နာမံ ရူပဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

၁၈။ ပစ္ဆာဇာတာ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေ ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက်, ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပဋ္ဌမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်သော စိတ် ရှစ်ဆယ့်ငါးခု, စေတသိက် ဒွေပညာသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

ပုရေဇာတဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ဧကဇကာယ, ဒွိဇကာယ, တိဇကာယ, စတုဇ-ကာယအား။

ပစ္ဆာဇာတဝသေန၊ ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ ဧကဓာဝ၊ တခုသော အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၄) ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၁-ပစ္စည်း

၁၉။ ဆဝတ္ထူနိ ပဝတ္တိယံ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဓာတူနံ, ပဉ္စာရမ္မဏာနိ စ ပဉ္စဝိညာဏဝီထိယာ ပုရေဇာတဝသေနေတိ ဧကဓာဝ ရူပံ နာမဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ၁၉။ ဆဝတ္ထူနိ၊ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။ ဝါ၊ မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတ ဘဝင် တချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု, ။ပ။ ကာယဝတ္ထု, ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု, နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ရှေးဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု, မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။

ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သတ္တန္နံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူနံ၊ ဝိညာဏ ဓာတ်တို့အား။

ပုရေဇာတဝသေန၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။ပဉ္စာရမ္မဏာနိ၊ ငါးပါးသော အာရုံတို့သည်။

ပဉ္စဝိညာဏဝီထိယာ စ၊ ပဉ္စဝိညာဏဝီထိအားလည်း။

ပုရေဇာတဝသေန၊ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ= ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အား။ ဧကဓာဝ၊ တခုသော အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၅) ပညတ်နာမ်ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၂-ပစ္စည်း

၂၀။ အာရမ္မဏဝသေန, ဥပနိဿယဝသေနေတိ စ ဒုဝိဓာ ပညတ္တိ-နာမရူပါနိ နာမဿေဝ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။

၂၀။ ပညတ္တိ နာမ ရူပါနိ၊ ပညတ်, နာမ်, ရုပ်တို့သည်။ အာရမ္မဏ-ဝသေန စ၊ အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယဝသေန စ၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ နာမဿေဝ၊ နာမ်အားသာလျှင်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၁။ တတ္ထ ရူပါဒိဝသေန ဆဗ္ဗိဓံ ဟောတိ အာရမ္မဏံ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း ၆-ပါး ၂၁။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ရူပါဒိဝသေန၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ရူပါရုံ။ပ။ဓမ္မာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ ဆဗ္ဗိဓံ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၂။ ဥပနိဿယော ပန တိဝိဓော ဟောတိ အာရမ္မဏူပနိဿယော, အနန္တရူပနိဿယော, ပကတူပနိဿယော စေတိ။

ဥပနိဿယ ၃-မျိုး ၂၂။ ပန၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းမှ တပါး ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ဆိုအံ့။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းသည်။ အာရမ္မဏူပနိဿယော စ၊ အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်း၎င်း။ အနန္တရူပနိဿယော စ၊ အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စည်း၎င်း။ ပကတူပနိဿယော စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၃။ တတ္ထ အာရမ္မဏမေဝ ဂရုကတံ အာရမ္မဏူပနိဿယော။

အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်းသရုပ် ၂၃။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ဂရု-ကတံ၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော။ အာရမ္မဏမေဝ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ရုပ် အဇ္ဈာရသ, ဒေါသမူဒွေ

မောဟမူဒွေ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကြဉ်သော စိတ်ရှစ်ဆယ့်လေးခု, ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် လေးဆယ့်ခုနစ်ခု, ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏူပ နိဿယော၊ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ပစ္စည်း မည်၏။

၂၄။ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အနန္တရူပနိဿယော။

အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း သရုပ် ၂၄။ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကြဉ်သော စိတ်တနှယုတ် ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေပညာသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ အနန္တရူပနိဿယော၊ အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း မည်၏။

၂၅။ ရာဂါဒယော ပန ဓမ္မာ သဒ္ဓါဒယော စ သုခံ ဒုက္ခံ ပုဂ္ဂလော ဘောဇနံ ဥတု သေနာသနဉ္စ ယထာရဟံ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ ကုသလာဒိဓမ္မာနံ, ကမ္မံ ဝိပါကာနန္တိ စ ဗဟုဓာ ဟောတိ ပကတူပနိဿယော။

ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ၂၅။ ပန၊ အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စည်းမှတပါး ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းကို ဆိုအံ့။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂအစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ပတ္ထနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တရားတို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓါဒယော၊ သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ သဒ္ဓါ, သီလ, သုတ, စာဂ, ပညာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တရားတို့သည်၎င်း။ သုခဉ္စ၊ ကာယိက သုခသည်၎င်း။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကာယိက ဒုက္ခသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလော စ၊ ကလျာဏမိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဘောဇနဉ္စ၊ လျောက်ပတ်သည် အစရှိသော ဘောဇဉ်သည်၎င်း။ ဥတု စ၊ လျောက်ပတ်သည် အစရှိသော အချမ်းအပူ ဟူသော ဥတုသည်၎င်း။ သေနာသနဉ္စ၊ လျောက်ပတ်သည် အစရှိသော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာသည်၎င်း။

ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အဇ္ဈတ္တဥ္စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ရှင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ရှင်း။ ကုသလာဒိ-ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့အား။ ဝါ၊ ကုသိုလ် စေတီသ, အကုသိုလ် ဒွါဒသ, ဝိပါက် ဆတ္တိံသ, ကြိယာ ဝီသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။

ပစ္စယသတ္တိ။ ။ဥပနိဿယဝသေန၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ =ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပကတူပနိဿယ၌ ကမ္မပစ္စည်း။ ။ကမ္မံ၊ ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ် ကံသည်။

ဝိပါကာနံ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ ပကတူပနိဿယော၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းသည်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၆)နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးက နာမ်ရုပ် ၂-ပါးကို ကျေးဇူးပြုသော ၉-ပစ္စည်း

၂၆။ အဓိပတိ, သဟဇာတ, အညမည, နိဿယ, အာဟာရ, ဣန္ဒြိယ,-ဝိပ္ပယုတ္တ, အတ္ထိ, အဝိဂတ ဝသေနေတိ ယထာရဟံ နဝဓာ နာမရူပါနိ နာမရူပါနံ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ။

၂၆။ နာမရူပါနိ၊ နာမ်ရုပ်တို့သည်။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည-နိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန၊ အဓိပတိသတ္တိ, သဟဇာတသတ္တိ, အညမညသတ္တိ, နိဿယသတ္တိ, အာဟာရသတ္တိ, ဣန္ဒြိယသတ္တိ, ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိ, အတ္ထိသတ္တိ, အဝိဂတသတ္တိဖြင့်။ ဝါ၊ အဓိ-ပတိပစ္စည်း။ပ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နဝဓာ၊ ကိုးပါးအပြားဖြင့်။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်, ရုပ်တို့အား။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပတိပစ္စည်း ၂-မျိုး

၂၇။ တတ္ထ ဂရုကတ မာရမ္မဏံ အာရမ္မဏာဓိပတိဝသေန နာမာနံ, သဟဇာတာဓိပတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ သဟဇာတဝသေန သဟဇာတနံ နာမရူပါနန္တိ စ ဒုဝိဓော ဟောတိ အဓိပတိပစ္စယော။

အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

၂၇။ တတ္ထ၊ ထိုကိုးပါးသော ပစ္စည်းတို့တွင်။ ဂရုကတံ၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဒွေ, မောဟမူဒွေ, ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်ကြဉ်သော စိတ်ရှစ်ဆယ့်လေးခု၊ ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် လေးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးသည်။

နာမာနံ၊ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု, မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု, မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု, လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ အပ္ပမညာ ကြဉ်သော စေတသိက် လေးဆယ့်ငါးခု နာမက္ခန္ဓာတို့အား။

အာရမ္မဏာဓိပတိဝသေန၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော= ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

စတုဗ္ဗိဓောပိ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သဟဇာတာ ဓိပတိ၊ မောဟမူဒွေ, ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြဉ်သော အဓိပတိတပ်ခိုက်, တပ်နေ သာဓိပတိဇော ငါးဆယ့်နှစ်ခု၌ ရှိသော ဆန္ဒ, ဝီရိယ, ဝီမံသ, သာဓိပတိဇော ငါးဆယ့်နှစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော အဓိပတိပစ္စည်းသည်။

သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆယ့်နှစ်ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။

သဟဇာတဝသေန၊ သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာ-ရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ အဓိပတိပစ္စယော၊ အဓိပတိပစ္စည်းသည်။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဟဇာတ ပစ္စည်း ၃-မျိုး

၂၈။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ သဟဇာတရူပါနဉ္စ, မဟာ-ဘူတာ အညမညံ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ, ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ သဟဇာတပစ္စယော။

နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၈။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်။ အညမညံ=အညောအညဿ စ၊ တပါးသည် တပါးအားငှင်း။ သဟဇာတရူပါနဉ္စ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားငှင်း။ သဟဇာတဝသေန၊ သဟ-ဇာတ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ အညမညံ=အညော အညဿ စ၊ တပါးသည် တပါးအားငှင်း။ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ၊ ဥပါဒါ ရုပ်တို့အားငှင်း။ သဟဇာတဝသေန၊ သဟဇာတသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဝတ္ထုဝိပါကာ၊ ဟဒယဝတ္ထု, ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ=အညော အညဿ၊ တပါးသည်တပါးအား။ သဟဇာတဝသေန၊ သဟဇာတ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ သဟဇာတပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းသည်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အညမညပစ္စည်း ၃-မျိုး

၂၉။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ, မဟာဘူတာ အညမညံ, ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ အညမညပစ္စယော။

နာမ်နာမ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၉။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်။ အညမညံ=အညောညဿ၊ တပါးသည် တပါးအား။ အညမညဝသေန၊ အညမညသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ= ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရုပ်ရုပ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ အညမညံ = အညောညဿ၊ တပါးသည် တပါးအား။ အညမညဝသေန၊ အညမညသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဝတ္ထုဝိပါကာ၊ ဟဒယဝတ္ထု, ပဋ္ဌေဝိပါကရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ=အညော အညဿ၊ တပါးသည် တပါးအား။ အညမညဝသေန၊ အညမညသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ= ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ အညမညပစ္စယော၊ အညမည ပစ္စည်းသည်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိဿယပစ္စည်း ၃-မျိုး

၃၀။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ သဟဇာတရူပါနဉ္စ, မဟာဘူတာ အညမညံ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ, ဆ ဝတ္ထူနိ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဓာတူနန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ နိဿယပစ္စယော။

နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၃၀။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာဘရားတို့သည်။ အညမညံ=အညောအညဿ စ၊ တပါးသည် တပါးအားရင်း။ သဟဇာတရူပါနဉ္စ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားရင်း။ နိဿယဝသေန၊ သဟဇာတ နိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရုပ်သည် ရုပ်အားကျေးဇူး ပြုပုံ။ ။မဟာ ဘူတာ၊ မဟာ ဘုတ် တို့သည်။ အညမညံ= အညောအညဿ စ၊ တပါးသည် တပါးအားရင်း။ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့အားရင်း။ နိဿယဝသေန၊ သဟဇာတ နိဿယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။ဆဝတ္ထူနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။ ဝါ၊ မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင် တချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု, ။ပ။ ကာယဝတ္ထု, ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု, နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ရှေးဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု, မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။ သတ္တန္နံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ဝိညာဏဓာတ်တို့အား။ နိဿယဝသေန၊ ပုရေဇာတ နိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ နိဿယပစ္စယော၊ နိဿယပစ္စည်းသည်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အာဟာရပစ္စည်း ၂-မျိုး

၃၁။ **ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာယဿ, အရူပိနော အာဟာရာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိ စ ဒုဝိဓော ဟောတိ အာဟာရပစ္စယော။**

ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၃၁။ ကဗဠီကာရော၊ အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ ဆွမ်း ခဲဘွယ် ဘောဇဉ် အစရှိသည်၌ တည်သော ဗဟိဒ္ဓဩဇာသည်။ ဣမဿ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊ အာဟာရဇကာယအား။ **တနည်းကား**—ကဗဠီကာရော၊ အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ရှိသော စတုသမုဋ္ဌာနိကဩဇာ, ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ရှိသော ဥတုဇဩဇာသည်။ ဣမဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊ ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်တူ, ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ကာယအား။ အာဟာရဝသေန၊ ရုပ်အာဟာရသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ ဖဿ, စေတနာ, ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါးတို့သည်။ သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ စိတ်တနှယုတ်ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေပညာသ, စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား။ အာဟာရဝသေန၊ နာမ်အာဟာရသတ္တိဖြင့်။ ဝါ၊ သဟဇာတသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ အာဟာရပစ္စယော၊ အာဟာရပစ္စည်းသည်။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ၃-မျိုး

၃၂။ ပဉ္စပသာဒါ ပဉ္စန္နံ ဝိညာဏာနံ, ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပါဒိန္နရူပါနံ, အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယော။

ရုပ်သည် နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၃၂။ ပဉ္စပသာဒါ၊ ငါးပါးသော ပသာဒရုပ်တို့သည်။ ဝါ၊မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင် တချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုပသာဒ ။ပ။ ကာယပသာဒတို့သည်။ ပဉ္စန္နံ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ ဝိညာဏ်တို့အား။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ် ။ပ။ ကာယဝိညာဏ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယာသေန၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ရုပ်ရုပ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဥပါဒိန္နရူပါနံ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလာပ်တူ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယဝသေန၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဇီဝိတ, စိတ်, ဝေဒနာ, သဒ္ဓါ, ဝီရိယ, သတိ, ဧကဂ္ဂတာ, ပညာအားဖြင့် နာမ်ဣန္ဒြေတရား ကိုယ်ရှစ်ပါးတို့သည်။ သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေ ပညာသ, စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယဝသေန၊ သဟဇာတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းသည်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ၃-မျိုး

၃၃။ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဝိပါကာနံ, စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ သဟဇာတရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန, ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန, ဆဝတ္ထူနိ ပဝတ္တိယံ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဓာတူနံ ပုရေဇာတပစ္စယေနေတိ စ တိဝိဓော ဟောတိ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော။

သဟဇာတဝိပ္ပယုတ် ၃၃။ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဝတ္ထု၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ဝိပါကာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့အား။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော=ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက်, ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက် လေးခု, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် ကြဉ်သော စိတ်ခုနစ်ဆယ့်ငါးခု နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ သဟဇာတရူပါနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ= ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ။ပစ္ဆာဇာတာ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက်, ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပဌမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်သော စိတ်ရှစ်ဆယ့် ငါးခု နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ပုရေဇာတဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ဧကဇကာယ, ဒွိဇကာယ, တိဇကာယ, စတုဇကာယအား။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ=ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ။ဆဝတ္ထုနို၊ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရုပ်တို့သည်။ ဝါ၊ မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင် တချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ် ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု,။ပ။ ကာယဝတ္ထု, ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေး သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု, နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ရှေးဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု, မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ် တို့သည်။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သတ္တန္နံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏ- ဓာတူနံ၊ အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သော ဝိညာဏဓာတ်တို့အား။ ပုရေ- ဇာတဝသေန၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ = ဥပကာ- ရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းသည်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အတ္ထိပစ္စည်းမျိုး သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၄။ သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊ ပစ္ဆာဇာတဉ္စ သဗ္ဗထာ။
ကဗဠီကာရော အာဟာရော၊ ရူပဇီဝိတ မိစ္စယန္တိ။

ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ အတ္ထိပစ္စယော, အဝိဂတပစ္စယော စ။

အတ္ထိ, အဝိဂတပစ္စည်း ၅-မျိုး ၃၄။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်း အရာဖြင့်။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီးသော။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ သဟဇာတဉ္စ၊ **သဟဇာတပစ္စည်းရင်း။** ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ ပုရေဇာတဉ္စ၊ **ပုရေဇာတပစ္စည်းရင်း။** ပစ္ဆာဇာတဉ္စ၊ **ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းရင်း။** ကဗဠီ- ကာရော၊ အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ **အာဟာရော စ၊ အာဟာရပစ္စည်းရင်း။** ရူပဇီဝိတဉ္စ၊ **ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေရင်း။**

ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋ္ဌဝိဓော၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ အယံဓမ္မော၊ ဤပစ္စည်းတရားသည်။ အတ္ထိပစ္စယော၊ အတ္ထိပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိဂတ-ပစ္စယော စ၊ အဝိဂတပစ္စည်းမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပစ္စည်းအကျဉ်း ၄-ပါး

၃၅။ **အာရမ္မဏူပနိဿယ ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသု စ သဗ္ဗေပိ ပစ္စယာ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ။**

၃၅။ စ၊ ရှေးဝါကျ၌ အပြစ်တင်ဘွယ် ပယ်၍ ခဲ့က် စကားဆက်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဝါ၊ နိတတ္ထမှတပါး နေယျတ္ထကို ဆိုဦးအံ့။ ဝါ၊ဥဇုဝုစ် (အပြောင့်တိုက်ရိုက်ဆိုခြင်း)မှ တပါး, ဝက်ဝုစ် (သွယ်ဝိုက်၍ဆိုခြင်း)ကို ဆိုဦးအံ့။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ အာရမ္မဏူပနိဿယ ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသု၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း, ဥပနိဿယ-ပစ္စည်း, ကမ္မပစ္စည်း, အတ္ထိပစ္စည်းတို့၌။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အထူးမှတ်ရန်

၃၆။ **သဟဇာတရူပန္တိ ပနေတ္ထ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပဝတ္တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ, ပဋိသန္ဓိယံ ကဋတ္တာရူပါနဉ္စ ဝသေန ဒုဝိဓံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။**

သဟဇာတရုပ် ၂-မျိုး ၃၆။ ပန၊အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋ္ဌာန်းနည်း၌။ သဗ္ဗတ္ထာပိ=သဗ္ဗသ္မိံပိ၊ ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းကို အကျယ်ပြရာ အလုံးစုံ၌လည်း။ မယာ၊ ငါ အနုရုဒ္ဓါဆရာသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်သော။ သဟဇာတရူပန္တိ၊ သဟဇာတရုပ် ဟူသည်ကား။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ ရုပ်တို့၏ရင်း။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ကဋတ္တာရူပါနဉ္စ၊ ကဋတ္တာရုပ်တို့၏ရင်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ပစ္စည်းမျိုးပြ သင်္ဂဟ ဂါထာ

၃၇။ ဣတိ တေကာလိကာ ဓမ္မာ၊ ကာလမုတ္တာ စ သမ္ဘဝါ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ သင်္ခတာသင်္ခတာ တထာ။
ပညတ္တိ နာမ ရူပါနံ၊ ဝသေန တိဝိဓာ ဌိတာ။
ပစ္စယာ နာမ ပဋ္ဌာနေ၊ စတုဝီသတိ သဗ္ဗထာ။

တောကာလိက ပစ္စည်းစသည် ခွဲပြခြင်း

၃၇။ ဣတိ = ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့အကြောင်း အကြောင်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သမ္ဘဝါ=ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်သဖြင့်။ တေကာလိကာ စ၊ ကာလသုံးပါးရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာလမုတ္တာ စ၊ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တထာ၊ ထိုမှို့။ ဝါ၊ ထိုမိဿကမှတပါး သုဒ္ဓကိုဆိုအံ့။

သင်္ခတာ စ၊ ပစ္စယုပ္ပန်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အသင်္ခတာ စ၊ ပစ္စည်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ ပညတ္တိနာမရူပါနံ၊ ပညတ်, နာမ်, ရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်၊ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

သဗ္ဗထာ=သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော။ ပဋ္ဌာနေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီး၌။ စတုဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါး အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ ပစ္စယာ နာမ၊ ပစ္စည်းတို့မည်ကုန်သည်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ရုပ်နာမ်ခွဲပုံ

၃၈။ တတ္ထ ရူပဓမ္မာ ရူပက္ခန္ဓောဝ, စိတ္တစေတသိကသင်္ခါတာ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နိဗ္ဗာနဉ္စေတိ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ အရူပန္တိ စ နာမန္တိ စ ပဝုစ္စတိ။

ရုပ်တရား ၃၈။ တတ္ထ၊ ထိုပညတ်, နာမ်, ရုပ်တို့တွင်။ ရူပက္ခန္ဓော၀၊ ရူပက္ခန္ဓာကိုသာလျှင်။ ရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရားတို့ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။

နာမ်တရား ၅-ပါး။ ။စိတ္တ စေတသိက သင်္ခါတာ၊ စိတ် စေတသိက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ ခန္ဓာတို့ငှင်း။ နိဗ္ဗာနဥ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဥ္စဝိဓမ္ပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော တရားကို လည်း။ အရူပန္တိ စ၊ အရူပ ဟူ၍ငှင်း။ နာမန္တိ စ၊ နာမ် ဟူ၍ငှင်း။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

၃၉။ တတော အဝသေသာ ပညတ္တိ ပန ပညာပိယတ္တာ ပညတ္တိ, ပညာပနတော ပညတ္တီတိ စ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။

ပညတ် ၂-မျိုး ၃၉။ ပန၊ နာမ်ရုပ်မှတပါး ပညတ်ကို ဆိုအံ့။ တတော=တေဟိ နာမရူပေဟိ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့မှ။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ ပညတ္တိ၊ ပညတ်သည်။ ပညာပိယတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညတ္တိ စ၊ **အတ္ထပညတ်**ငှင်း။ ဝါ၊ **ဝစ္စပညတ်**ငှင်း။ ပညာပနတော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညတ္တိ စ၊ **သဒ္ဒပညတ်**ငှင်း။ ဝါ၊ **ဝါစကပညတ်**ငှင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အတ္ထပညတ် အမျိုးမျိုး

၄၀။ ကထံ—

တံ တံ ဘူတ ဝိပရိဏာမာ ကာရ မုပါဒါယ တထာ တထာ ပညတ္တာ ဘူမိ ပဗ္ဗတာဒိကာ,

သမ္ဘာရ သန္နိဝေသာ ကာရ မုပါဒါယ ဂေဟ ရထ သကဋာ- ဒိကာ,

ခန္ဓပဉ္စက မုပါဒါယ ပုရိသ ပုဂ္ဂလာဒိကာ,

စန္ဒာဝဋ္ဋနာဒိက မုပါဒါယ ဒိသာ ကာလာဒိကာ,

အသမ္ဖုဋ္ဌာကာရ မုပါဒါယ ကူပ ဂုဟာဒိကာ,

တံ တံ ဘူတနိမိတ္တံ, ဘာဝနာဝိသေသဉ္စ ဥပါဒါယ ကသိဏ-နိမိတ္တာဒိကာ စေတိ ဧဝမာဒိပ္ပဘေဒါ ပန ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇ-မာနာပိ အတ္ထစ္ဆာယာကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒါန မာရမ္မဏဘူတာ တံ တံ ဥပါဒါယ ဥပနိဓာယ ကာရဏံ ကတွာ တထာ တထာ ပရိကပ္ပိယမာနာ သင်္ခါယတိ, သမညာယတိ, ဝေါဟရိယတိ, ပညာပိယတီတိ ပညတ္တီတိ ပဝုစ္စတိ။ အယံ ပညတ္တိ ပညာပိ-ယတ္တာ ပညတ္တိ နာမ။

၄၀။ ကထံ-ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ပန=ဝိတ္ထာ ရေမိ၊ အကျယ်ချဲ့ဦးအံ့။ ဝါ-ပန=တပ္ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ ထိုစကားကို ထင်စွာ ပြုဦးအံ့။

သဏ္ဌာနပညတ်။ ။တံတံဘူတ ဝိပရိဏာမာ ကာရံ၊ ထိုထိုသို့သော ပထဝီ စသော မဟာဘုတ်တို့၏ ဖောက်ပြန်သော အခြင်း အရာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ဘူမိပဗ္ဗတာဒိကာ စ၊ မြေ,တောင် အစရှိသော သဏ္ဌာနပညတ်ငှင်း။

သမူဟပညတ်။ ။သမ္ဘာရ သန္နိဝေသာ ကာရံ၊ သစ်, မြေစိုင်, ချည်အစ ရှိသော အဆောက်အဦတို့၏ စုဝေးသော အခြင်း အရာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ဂေဟ ရထ သကဋ္ဋာဒိကာ စ၊ အိမ်, ရထား, လှည်း, အိုး ပုဆိုး အစရှိသော သမူဟပညတ်ငှင်း။

ဇာတိပညတ်။ ။ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ပုရိသ ပုဂ္ဂလာဒိကာ စ၊ ယောကျ်ား,ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသော ဇာတိပညတ်ရင်း။

ဒိသာ, ကာလပညတ်။ ။စန္ဒာဝဋ္ဋနာဒိကံ၊ လ, နေ, နက္ခတ်တို့၏မြင်းမိုရ်တောင်ကို လကျ်ာရစ်လှည့်၍ သွားခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ဒိသာ ကာလာဒိကာ စ၊ အရှေ့အရပ် အစရှိသော ဒိသာပညတ်, နံနက်စသော ကာလပညတ်ရင်း။

အာကာသပညတ်။ ။အသမ္ဖုဋ္ဌာကာရံ၊ ထိုထိုသို့သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် မတွေ့အပ်သော အခေါင်း အစရှိသော အခြင်းအရာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော၊ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ကူပ ဂုဟာဒိကာ စ၊ တွင်း, လိုဏ်, အပေါက် အစရှိသော အာကာသပညတ်ရင်း။

နိမိတ်ပညတ်။ ။တံတံဘူတနိမိတ္တံ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တင်သော ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော နိမိတ်ကိုရင်း။ ဘာဝနာဝိသေသဉ္စ၊ ပရိကမ္မစသည်ဖြင့် ပြားသော ဘာဝနာ၏ အစဉ်ဟူသော အထူးကိုရင်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သော။ ကသိဏနိမိတ္တာဒိကာ စ၊ ကသိုဏ်းနိမိတ်, အသုဘနိမိတ်, ဥဂ္ဂဟနိမိတ်, ပဋိဘာဂနိမိတ် အစရှိသော နိမိတ်ပညတ်ရင်း။

အတ္ထပညတ်မည်ပုံ။ ။ဧတိ၊ ဤသို့။ ဧဝမာဒိပ္ပဘေဒါ၊ ဤသို့စသည် အပြားရှိသော။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနာပိ၊ ထင်ရှားမရှိသော်လည်း။အတ္ထစ္ဆာယာကာရေန၊ ပရမတ္ထ၏ အရိပ်အရောင် အဘူဟူသော အခြင်းအရာဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ စိတ်,

စေတသိက်တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော အတ္ထပညတ်ကို။ တံ တံ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အမှီပြု၍။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပရိကပ္ပိယမာနာ၊ ကြံဆအပ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခါယတိ၊ ရေတွက်အပ်၏။ သမညာယတိ၊ သမုတ်အပ်၏။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ပညာပီယတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်၏။ ဣတိ=တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပညတ္တီတိ၊ ပညတ်ဟူ၍။ဝါ၊ အတ္ထပညတ်ဟူ၍။ ဝါ၊ ဝစ္စပညတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။ အယံ ပညတ္တိ၊ ဤပညတ်သည်။ ပညာပိယတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညတ္တိ နာမ၊ အတ္ထ-ပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ ဝစ္စပညတ်မည်၏။ (နွား, ခွေးစသည့် ဝေါဟာရ အသံစကားလုံးများဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ် ဖော်ပြအပ်သော နွားကောင် ခွေးကောင် စသော အနက်ဒြပ်တို့သည် အတ္ထပညတ်များဖြစ်သည်)။

သဒ္ဒပညတ် ၆-ပါး

၄၁။ **ပညာပနတော ပညတ္တိ ပန နာမ နာမကမ္မာဒိ နာမေန ပရိဒီပိတာ။**

> **သာ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ, အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ, ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ, အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ, ဝိဇ္ဇမာ-နေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ, အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စေတိ ဆဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။**

သဒ္ဒပညတ် ပရိယာယ် ၄၁။ ပန၊ အတ္ထပညတ်မှတပါး သဒ္ဒပညတ်ကို ဆိုအံ့။ ပညာပနတော၊ သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညတ္တိ၊ သဒ္ဒပညတ်ကို။ နာမ နာမကမ္မာဒိ နာမေန၊ နာမ, နာမကမ္မ အစရှိသော အမည်ဖြင့်။ ဝါ၊ နာမ, နာမကမ္မ, နာမ-ဓေယျ, နိရုတ္တိ, ဗျဉ္ဇန, အဘိလာပ တည်းဟူသော ခြောက်ပါးသော အမည်ဖြင့်။

ဝါ၊ အနက်၌ ညွတ်တတ်သော အမည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ,

အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြအပ်သော နာမကမ္မ,

အနက်၌ ညွှတ်တတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ မေယျ,

ထုတ်၍ဆိုအပ်သော ဝိဂ္ဂြိုဟ်တည်းဟူသော နိရုတ္တိ,

အနက်ကို ပြတတ်သော ဝါကျဟု ဆိုအပ်သော ဗျဉ္ဇန,

ရှေ့ရှုအနက်ကို ဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော အဘိလာပ တည်းဟူသော ခြောက်ပါးသော အမည်ဖြင့်။ ပရိဒီပိတာ၊ ပြအပ်၏။

ဝိဇ္ဇမာနစသော သဒ္ဒပညတ် ၆-ပါး။ ။သာ၊ ထိုခြောက်ပါးသော အမည်ဖြင့် ပြအပ်သော သဒ္ဒ ပညတ်သည် —

ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ပညတ်ရင်း။

အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်ရင်း။

ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည် ဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်ရင်း။

အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသည် ဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ပညတ်ရင်း။

ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ပညတ်ရင်း။

အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသည် ဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်ရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၂။ တတ္ထ ယဒါ ပန ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနံ ရူပ ဝေဒနာဒိံ တောယ ပညာပေန္တိ၊ တဒါယံ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။

ဝိဇ္ဇမာနပညတ်မည်ပုံ ၄၂။ ပန=ဝိတ္ထာရေမိ၊ အကျယ်ချဲ့ဦးအံ့။ ဝါ- ပန= တပ္ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ ထိုစကားကို

ထင်စွာပြုဦးအံ့။ တတ္ထ=တေသု ဆသု ပညတ္တီသု၊ ထိုခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့တွင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ တေသယ၊ ထိုရူပ, ဝေဒနာ အစ ရှိသော သဒ္ဒပညတ်ဖြင့်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ ရူပဝေဒနာဒိံ ၊ ရုပ်, ဝေဒနာ အစရှိသည်ကို။ ပညာ-ပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အယံ၊ ဤ ရူပ, ဝေဒနာ အစရှိသော ပညတ်ကို။ ဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တီတိ၊ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သဒ္ဒပညတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အနက်များကို ခေါ်ဝေါ် သည့် ဝေါဟာရစကားများကို ဝိဇ္ဇမာနပညတ်ဟုခေါ်သည်)။

ယဒါ ပန ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနံ ဘူမိပဗ္ဗတာဒိံ တေသယ ပညာပေန္တိ၊ တဒါယံ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တီတိ ပဝုစ္စတိ။

အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်မည်ပုံ။ ။ပန၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်မှတပါး အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်ကို ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ တေသယ၊ ထိုဘူမိ, ပဗ္ဗတ အစရှိသော သဒ္ဒပညတ်ဖြင့်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ ဘူမိပဗ္ဗတာဒိံ ၊ မြေ, တောင် အစရှိသည်ကို။ ပညာပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အယံ၊ ဤ ဘူမိ, ပဗ္ဗတအစရှိသောပညတ်ကို။ အဝိဇ္ဇ-မာနပညတ္တီတိ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော သဒ္ဒပညတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော အနက်တို့ကို ခေါ်ဝေါ်ထားသည့် ဝေါဟာရစကားများကို အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်ဟုခေါ်သည်၊ ဥပမာ–ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ)။

ဥဘိန္နံ ပန ဝေါမိဿကဝသေန သေသာ ယထာက္ကမံ ဆဠဘိညော, ဣတ္ထိသဒ္ဒေါ, စက္ခုဝိညာဏံ, ရာဇပုတ္တောတိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်စသည် ၄-ပါး မည်ပုံ ပန၊ သုဒ္ဓမှတပါး မိဿကကို ဆိုအံ့။ ဥဘိန္နံ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်, အဝိဇ္ဇမာနပညတ် နှစ်ပါးတို့၏။ ဝေါမိဿကဝသေန၊ ရောသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သေသာ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်, အဝိဇ္ဇမာနပညတ် နှစ်ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော—

ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်, အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်, ဝိဇ္ဇ-မာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်, အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ် လေးပါးတို့ကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ် အတိုင်း။

ဆဠဘိညော၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဏ်ရှိသောသူ။

ဣတ္ထိသဒ္ဒေါ၊ မိန်းမ၏အသံ။

စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍ ဖြစ်သောဝိညာဏ်။

ရာဇပုတ္တော၊ မင်း၏သား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အတ္ထ, သဒ္ဒပညတ် ၂-ပါးကို သိပုံနှင့် နာမပညတ် ဖြစ်လာပုံ

၄၃။ ဝစီဃောသာ နုသာရေန၊ သောတဝိညာဏဝီထိယာ။
ပဝတ္တာ နန္တရုပ္ပန္န၊ မနောဒွါရဿ ဂေါစရာ။

အတ္ထာ ယဿာနုသာရေန၊ ဝိညာယန္တိ တတော ပရံ။
သာယံ ပညတ္တိ ဝိညေယျာ၊ လောကသင်္ကေတ နိမ္မိတာ။

အတ္ထပညတ်ကို ၄-ကြိမ်မြောက် မနောဒွါရဝီထိဖြင့် သိပုံ

၄၃။ ဝစီဃောသာနုသာရေန၊ ဘူမိ, ပဗ္ဗတ, ရူပ, ဝေဒနာ အစရှိသော ဝစီမယသဒ္ဒကို အစဉ်လျှောက်၍ အာရုံပြုသဖြင့်။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ သောတဝိညာဏဝီထိယာ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ, တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိ၏။

ဝါ၊ မူလဋီကာဆရာ အလိုအားဖြင့် သောတဒွါရဝီထိ, တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိ, သုဒ္ဓမနောဒွါရဝီထိ၏။

ပဝတ္တာနန္တရုပ္ပန္န မနောဒွါရဿ၊ ဖြစ်သည်မှ အခြားမဲ့၌ နာမပညတ်ကို ကြံသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သော မနောဒွါရိက ဝိညာဏ် အစဉ် (မနောဒွါရဝီထိ)၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်မှအခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ဤ ဘူမိ, ပဗ္ဗတ, ရူပ, ဝေဒနာ အစရှိသော အမည်သည် ဤမြေ, တောင်, ရုပ်, ဝေဒနာ အစရှိသော ဒြပ်၏ အမည်တည်းဟု ရှေး၌သိဘူးသော

ကမ္ဘာဦးသူ လူပညာရှိတို့၏ အမှတ်သင်္ကေတ ပညတ်ကို မှီသော မနောဒွါရိက ဝိညာဏ်အစဉ်၏။ ဂေါစရာ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။

တတော၊ ထိုဘူမိ, ပဗ္ဗတ, ရူပ, ဝေဒနာ အစရှိသော နာမပညတ်ကို ယူတတ်သော မနောဒွါရိက ဝိညာဏ်အစဉ်မှ (ထိုတတိယမနောဒွါရဝီထိမှ)။ ပရံ၊ နောက်၌။ ယဿ၊ အကြင် သမ္မုတိ, ပရမတ္ထအားဖြင့် ပြားသော ဘူမိ, ပဗ္ဗတ, ရူပ, ဝေဒနာအစရှိသော **နာမပညတ်ကို**။ အနုသာရေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ အတ္ထာ၊ သမ္မုတိ, ပရမတ္ထအားဖြင့် ပြားသော မြေ, တောင်, ရုပ်, ဝေဒနာအစရှိသော **အတ္ထပညတ်တို့ကို**။ ဝိညာယန္တိ၊ (စတုတ္ထမြောက် မနောဒွါရဝီထိဖြင့်) သိအပ်ကုန်၏။

နာမပညတ် ဖြစ်လာပုံ။ ။သာယံ=သာ အယံ ပညတ္တိ၊ ထိုမြေ, တောင်, ရုပ်, ဝေဒနာအစရှိသော **အတ္ထပညတ်ကို** အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော ဘူမိ, ပဗ္ဗတ, ရူပ, ဝေဒနာအစရှိသော အက္ခရာအစဉ်ဟုဆိုအပ်သော နာမ ပညတ်ကို။ လောကသင်္ကေတနိမ္မိတာ၊ ကမ္ဘာဦးသူ လူပညာရှိတို့၏ အမှတ်သင်္ကေတ ပညတ်ဖြင့် ပြီး၏ဟူ၍။ ဝိညေယျာ၊ သိအပ်၏။

ပစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟေ ပစ္စယသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ အဋ္ဌမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ ပစ္စယသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ ပစ္စယသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းမည်သော။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ= သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ပစ္စည်းပိုင်း ပြီး၏။

၃-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

၁။ သမထ ဝိပဿနာနံ၊ ဘာဝနာန မိတော ပရံ။
ကမ္မဋ္ဌာနံ ပဝက္ခာမိ၊ ဒုဝိဓမ္ပိ ယထာက္ကမံ။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး ၁။ ဣတော၊ ဤပစ္စယသင်္ဂဟမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သမထဝိပဿနာနံ၊ သမထ,ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။

ဝါ၊ နီဝရဏကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သမထ, အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တတည်းဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဘာဝနာနံ၊ နှစ်ပါးသော ဘာဝနာတို့၏။ ဒုဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။

ဝါ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဘာဝနာကံ၏ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပထဝီကသိုဏ်းစသော ပညတ်, တေဘူမက သင်္ခါရတည်းဟူသော အာရုံကို။ ဝါ၊ နောက်နောက်သော ဘာဝနာကံ၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရှေးရှေးသော ဘာဝနာအစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝါ၊ ဈာနသုခ, ဖလသုခ, နိဗ္ဗာနသုခ စသည်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘာဝနာကံတည်းဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။

ဝါ၊ အကြင်အကြင် သမထ, ဝိပဿနာတို့၏ အစဉ်ဖြင့်။

ဝါ၊ နီဝရဏကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမထ, အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တတည်းဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုတတ်သော ဝိပဿနာတို့၏ အစဉ်ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုပေအံ့။

သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း

သမထ ကမ္မဋ္ဌာန သင်္ဂဟ ၇-ပါး

၂။ တတ္ထ သမထသင်္ဂဟေ တာဝ ဒသ ကသိဏာနိ, ဒသ အသုဘာ, ဒသ အနုဿတိယော, စတဿော အပ္ပမညာယော, ဧကာ သညာ, ဧကံ ဝဝတ္ထာနံ, စတ္တာရော အာရုပ္ပါ စေတိ သတ္တဝိဓေန သမထ ကမ္မဋ္ဌာန သင်္ဂဟော။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-အကျဉ်း မာတိကာ ၂။ တတ္ထ၊ ထိုသမထဘာဝနာ, ဝိပဿနာဘာဝနာ တို့တွင်။

သမထ သင်္ဂဟေ၊ သမထသင်္ဂဟ၌။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်၏။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ကသိဏာနိ စ၊ ကသိုဏ်းတို့ရှင်း။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အသုဘာ စ၊ အသုဘတို့ရှင်း။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အနုဿတိယော စ၊ အနုဿတိတို့ရှင်း။

စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ အပ္ပမညာယော စ၊ အပ္ပမညာတို့ရှင်း။

ဧကာ၊ တခုသော။ သညာ စ၊ (အာဟာရေ ပဋိကူလ) သညာရှင်း။

ဧကံ၊ တခုသော။ ဝဝတ္ထာနဉ္စ၊ (စတုဓာတု) ဝဝတ္ထာန်ရှင်း။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အာရုပ္ပါ စ၊ အာရုပ္ပတို့ရှင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တဝိဓေန၊ ခုနစ်ပါးအပြားဖြင့်။ သမထကမ္မဋ္ဌာန သင်္ဂဟော၊ သမထကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

စရိုက် ၆-ပါး

၃။ ရာဂစရိတာ, ဒေါသစရိတာ, မောဟစရိတာ, သဒ္ဓါစရိတာ, ဗုဒ္ဓိစရိတာ, ဝိတက္ကစရိတာ စေတိ ဆဗ္ဗိဓေန စရိတ သင်္ဂဟော။

ရာဂစရိုက် ၃။ ရာဂစရိတာ စ၊ ရာဂစရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ ရာဂပြောခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ ရာဂများခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သောရာဂရှင်း။ ဝါ၊ ရာဂသဘောရှင်း။

ဒေါသစရိုက်။ ။ဒေါသစရိတာ စ၊ ဒေါသစရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ ဒေါသပြော ခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ ဒေါသများခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သောဒေါသရှင်း။ ဝါ၊ ဒေါသသဘောရှင်း။

မောဟစရိုက်။ ။မောဟစရိတာ စ၊ မောဟစရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ မောဟ ပြောခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မောဟများခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော မောဟရှင်း။ ဝါ၊ မောဟသဘောရှင်း။

သဒ္ဓါစရိုက်။ ။သဒ္ဓါစရိတာ စ၊ သဒ္ဓါစရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ သဒ္ဓါပြောခြင်း ရှင်း။ ဝါ၊ သဒ္ဓါများခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါရှင်း။ ဝါ၊ သဒ္ဓါသဘောရှင်း။

ဗုဒ္ဓိစရိုက်။ ။ဗုဒ္ဓိစရိတာ စ၊ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ ပညာပြောခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ ပညာများခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သောပညာရှင်း။ ဝါ၊ ပညာသဘောရှင်း။

ဝိတက်စရိုက်။ ။ဝိတက္ကစရိတာ စ၊ ဝိတက်စရိုက်ရှင်း။ ဝါ၊ ဝိတက်ပြော ခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ ဝိတက်များခြင်းရှင်း။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ဝိတက်ရှင်း။ ဝါ၊ ဝိတက်သဘောရှင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆဗ္ဗိဓေန၊ ခြောက်ပါးသော အပြားဖြင့်။ စရိတသင်္ဂဟော၊ စရိတသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

၄။ ပရိကမ္မ ဘာဝနာ, ဥပစာရဘာဝနာ, အပ္ပနာဘာဝနာ စေတိ တိဿော ဘာဝနာ။

ဘာဝနာ ၃-ပါ ။ ပရိကမ္မဘာဝနာ စ၊ ပရိကမ္မဘာဝနာရှင်း။ ဝါ၊ အပ္ပနာဘာဝနာကို ပြုပြင်တတ်သော ဘာဝနာ ရှင်း။ ဝါ၊ အပ္ပနာဘာဝနာ၏ ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော ဘာဝနာရှင်း။

ဥပစာရဘာဝနာ စ၊ ဥပစာရဘာဝနာရှင်း။ ဝါ၊ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် နီဝရဏတို့ကို ခွါသည်မှစ၍ ဂေါတြဘု အဆုံးရှိသော ကာမာဝစရဘာဝနာ ရှင်း။ ဝါ၊ အပ္ပနာ၏ အနီးဖြစ်သော ဘာဝနာရှင်း။

အပ္ပနာဘာဝနာ စ၊ အပ္ပနာဘာဝနာသည်၎င်း။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်အဖြစ်သို့ ရောက်သော အပ္ပနာဘာဝနာသည်၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၅။ ပရိကမ္မနိမိတ္တံ, ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ, ပဋိဘာဂနိမိတ္တဉ္စေတိ တီဏိ နိမိတ္တာနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

နိမိတ် ၃-ပါး ၅။ ပရိကမ္မနိမိတ္တဉ္စ၊ ပရိကမ္မနိမိတ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ပထဝီ, ပထဝီအစရှိသည်ဖြင့် စီးဖြန်းခြင်း ပရိကမ္မဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ပရိကမ္မ-နိမိတ်သည်၎င်း။

ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သကဲ့သို့ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်ဇောသည် ယူအပ်သော အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သကဲ့သို့ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်ဇောဖြင့် ယူတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည်၎င်း။

ပဋိဘာဂနိမိတ္တဉ္စ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့်တူသော ညိုသော အဆင်းစသော ကသိုဏ်းအပြစ်မှ ကင်းသော ဥပစာရ, အပ္ပနာတို့၏ အာရုံဖြစ်သော (စင်ကြယ်သန့်စင် ကြည်လင်ထွန်းလင်း တောက်ပသော) ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ နိမိတ္တာနိ စ၊ နိမိတ်တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀

၆။ ကထံ—

ပထဝီကသိဏံ, အာပေါကသိဏံ, တေဇောကသိဏံ, ဝါယော-ကသိဏံ, နီလကသိဏံ, ပီတကသိဏံ, လောဟိတကသိဏံ

**ဩဒါတကသိဏံ, အာကာသကသိဏံ, အာလောကကသိဏ-
ဥ္စတိ ဣမာနိ ဒသ ကသိဏာနိ နာမ။**

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး ၆။ ကထံ-ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်
သနည်းဟူမူကား—

ပထဝီ ကသိဏာဥ္စ၊ မြေကြီးသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ပထဝီ ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

အာပေါ ကသိဏာဥ္စ၊ ရေသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သော အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော အာပေါ ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

တေဇော ကသိဏာဥ္စ၊ မီးသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သော အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော တေဇော ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

ဝါယော ကသိဏာဥ္စ၊ လေသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သော အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ဝါယော ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

နီလ ကသိဏာဥ္စ၊ ညိုသောအဆင်းသည်ပင် တစိတ်၌မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိနှံ့သော အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော နီလ ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

ပီတ ကသိဏာဥ္စ၊ ရွှေသော အဆင်းသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏ မည်သော ပီတ ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

လောဟိတ ကသိဏာဥ္စ၊ နီသောအဆင်းသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏ မည်သော လောဟိတ ကသိုဏ်းဋ္ဌင်း။

ဩဒါတ ကသိဏာဠ၊ ဖြူသော အဆင်းသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏ မည်သော ဩဒါတ ကသိုဏ်းရင်း။

အာကာသ ကသိဏာဠ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကောင်းကင်သည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ပရိစ္ဆိန္နာကာသ ကသိုဏ်းရင်း။

အာလောက ကသိဏာဠ၊ နံရံပေါက် စသည်တို့၌ ထင်သော နေ, လ စသည်တို့၏ အရောင် အလင်းသည်ပင် တစိတ်၌ မတည်မူ၍ အဆုံးမရှိ နှံ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော အာလောက ကသိုဏ်းရင်း။

ဣတိ=ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒသ ကသိဏာနိ နာမ၊ ဆယ်ပါး သော ကသိုဏ်းတို့ မည်ကုန်၏။ **တနည်းကား—** ဣတိ=ဣမာနိ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ ကသိဏာနိ နာမ၊ ကသိုဏ်းတို့ မည်ကုန်၏။

၇။ ဥဒ္ဓုမာတကံ, ဝိနီလကံ, ဝိပုဗ္ဗကံ, ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ, ဝိက္ခာယိတကံ, ဝိက္ခိတ္တကံ, ဟတဝိက္ခိတ္တကံ, လောဟိတကံ, ပုဠုဝကံ, အဋ္ဌိကဉ္စေတိ ဣမေ ဒသ အသုဘာ နာမ။

အသုဘာ ၁၀-ပါ ၇။ ဥဒ္ဓုမာတကာဠ၊ သေသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ လေဖြင့်ပြည့်သော သားရေ အိတ်ကဲ့သို့ ဖူးဖူးယောင်သည် ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင် ပုပ်ရင်း။

ဝိနီလကာဠ၊ အဖြူ အနီ စသည်နှင့် ရောလျက် များသောအားဖြင့် ညိုသော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ဝိပုဗ္ဗကာဠ၊ ပိုသောပြည်ရှိသည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင် ပုပ်ရင်း။

ဝိစ္ဆိဒ္ဒကာဠ၊ အလယ်၌ နှစ်ပိုင်းပြတ်သည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ဝိက္ခာယိတကဥ္စ၊ ခွေး, မြေခွေး အစရှိသည့်တို့သည် အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် ခဲအပ်သည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ဝိက္ခိတ္တကဥ္စ၊ ခွေး, မြေခွေး အစရှိသည့်တို့သည် အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်လျက် ထိုထိုသောအရပ်၌ ပစ်အပ်သည် ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ဟတဝိက္ခိတ္တကဥ္စ၊ ကျီးခြေသဏ္ဌာန် အစရှိသည်ဖြင့် ထားလက်နက်ဖြင့် သတ်လျက် အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် ပစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ် ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

လောဟိတကဥ္စ၊ ယိုသော သွေးရှိသည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ပုဠုဝကဥ္စ၊ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

အဋ္ဌိကဥ္စ၊ အရိုးစုသာဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော အကောင်ပုပ်ရင်း။

ဣတိ=ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒသ အသုဘာ နာမ၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘတို့ မည်ကုန်၏။ **တနည်းကား**—ဣတိ=ဣမေ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါး တို့သည်။ အသုဘာ နာမ၊ အသုဘတို့ မည်ကုန်၏။

၇။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သံဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါနုဿတိ, ဒေဝတာနုဿတိ, ဥပသမာနုဿတိ, မရဏာ-နုဿတိ, ကာယဂတာသတိ, အာနာပါနဿတိ စေတိ ဣမာ ဒသ အနုဿတိယော နာမ။

အနုဿတိ ၁၀ ပါး ၇။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စ၊ အရဟတာ အစရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို အဖန် တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းရင်း။

ဓမ္မာနုဿတိ စ၊ သွာက္ခာတတာ အစရှိသော တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းရင်း။

သံဃာနုဿတိ စ၊ သုပ္ပဋိပန္နတာ အစရှိသော သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

သီလာနုဿတိ စ၊ မိမိ၏ သီလဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

စာဂါနုဿတိ စ၊ မိမိ၏ စွန့်ကြဲခြင်းဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

ဒေဝတာနုဿတိ စ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော နတ်တို့သည် နတ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ ထိုသဒ္ဓါ အစရှိသော ဂုဏ်တို့သည် ငါ၌လည်း ရှိကုန်၏ဟု နတ်တို့ကို သက်သေအရာ၌ထား၍ နတ်တို့၏ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဂုဏ်နှင့်တူသော မိမိ၏သဒ္ဓါ အစရှိသောဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

ဥပသမာနုဿတိ စ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ဝိရာဂစသော ဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

မရဏာနုဿတိ စ၊ သေခြင်းတရားကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှင်း။

ကာယဂတာသတိ စ၊ ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၌ဖြစ်သော သတိငှင်း။

အာနာပါနဿတိ စ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အာရုံပြု၍ အောက်မေ့ခြင်း သတိငှင်း။

ဣတိ=ဣမာ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒသ အနုဿတိယော နာမ၊ ဆယ်ပါးသော အနုဿတိတို့ မည်ကုန်၏။ **တနည်းကား—**ဣတိ=ဣမာ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ အနုဿတိယော နာမ၊ အနုဿတိတို့ မည်ကုန်၏။

၉။ မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ, ဥပေက္ခာ စေတိ ဣမာ စတဿော အပ္ပမညာယော နာမ, ဗြဟ္မဝိဟာရောတိ စ ပဝုစ္စတိ။

အပ္ပမညာ ၄-ပါး ၉။ မေတ္တာ စ၊ အတိုင်းမသိသော သုခိတ, ဒုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ အမျှချစ်ခြင်းငှင်း။

ကရုဏာ စ၊ အတိုင်းမသိသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါ ပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ သနားခြင်းငှင်း။

မုဒိတာ စ၊ အတိုင်းမသိသော သုခိတ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှင်း။

ဥပေက္ခာ စ၊ အတိုင်းမသိသော သုခိတ, ဒုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ လျစ်လျူရှုခြင်းငှင်း။

ဣတိ=ဣမာ၊ ဤသည်တို့သည်။ စတဿော အပ္ပမညာယော နာမ၊ လေးပါးသော အပ္ပမညာတို့ မည်ကုန်၏။ **တနည်းကား**—ဣတိ=ဣမာ စတဿော၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ အပ္ပမညာယော နာမ၊ အပ္ပမညာတို့ မည်ကုန်၏။ ဗြဟ္မဝိဟာရောတိ စ၊ (မြတ်သော နေခြင်း) **ဗြဟ္မဝိဟာရ ဟူ၍လည်း**။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်၏။

၁၀။ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ ဧကာ သညာ နာမ။

သညာ ၁-ပါး ၁၀။ အာဟာရေ၊ မျိုအပ်သော အစာအာဟာရ၌။ ပဋိကူလသညာ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ်ဟူသော အမှတ်သည်။ ဧကာ၊ တခုသော။ သညာ နာမ၊ သညာမည်၏။

၁၁။ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနံ ဧကံ ဝဝတ္ထာနံ နာမ။

ဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး ၁၁။ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနံ၊ ပထဝီဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ်ဟူသော ဓာတ်လေးပါးကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဝဝတ္ထာနံ နာမ၊ ဝဝတ္ထာန် မည်၏။

၁၂။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒယော စတ္တာရော အာရုပ္ပါ နာမာတိ သဗ္ဗထာပိ သမထနိဒ္ဒေသေ စတ္တာလီသ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဘဝန္တိ။

အာရုပ္ပ ၄-ပါး ၁၂။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒယော၊ အာကာသာနဉ္စာယတန အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန, ဝိညာဏဉ္စာယတန, အာကိဉ္စညာယတန, နေဝသညာနာသညာယတနတို့သည်။ စတ္တာရော အာရုပ္ပါ နာမ၊ လေးပါးသော အာရုပ္ပတို့ မည်ကုန်၏။

တနည်းကား—အာကာသာနဉ္စာ ယတနာဒယော၊ အာကာသာနဉ္စာယတန အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန, ဝိညာဏဉ္စာယတန, အာကိဉ္စညာယတန, နေဝသညာ နာသညာယတနဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့သည်။ အာရုပ္ပါ နာမ၊ အာရုပ္ပတို့ မည်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ သမထနိဒ္ဒေသေ၊ သမထကိုညွှန်းရာ၌။ စတ္တာလီသ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သပ္ပါယ ဘေဒ

စရိုက်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ

၁၃။ စရိတာသု ပန ဒသ အသုဘာ, ကာယဂတာသတိသင်္ခါတာ ကောဋ္ဌာသဘာဝနာ စ ရာဂစရိတဿ သပ္ပါယာ။

ရာဂစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း

၁၃။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ စရိတာသု၊ ခြောက်ပါးသော စရိုက်တို့၌။ ဝါ၊ ခြောက်ပါးသော စရိုက်တို့တွင်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အသုဘာ စ၊ အသုဘတို့သည်၎င်း။ ကာယဂတာသတိ သင်္ခါတာ၊ ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၌ဖြစ်သော သတိဟု ဆိုအပ်သော။ ကောဋ္ဌာသ ဘာဝနာ စ၊ ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၌ ပွါးစေခြင်း ဘာဝနာသည်၎င်း။ ရာဂစရိတဿ၊ ရာဂပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ရာဂများသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ရာဂရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ရာဂသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သပ္ပါယာ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။ (သာယာနှစ်သက်အပ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို တပ်မက်ငြိတွယ်တတ်သော ရာဂစရိုက်ရှိသူအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်သည့် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွါးရသည်။)

၁၄။ စတဿော အပ္ပမညာယော, နီလာဒီနိ စ စတ္တာရိ ကသိဏာနိ ဒေါသစရိတဿ။

ဒေါသစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၄။ စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ အပ္ပမညာယော စ၊ အပ္ပမညာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၎င်း။ နီလာဒီနိ၊ နီလ အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ နီလ, ပီတ, လောဟိတ, ဩဒါတဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ကသိဏာနိ စ၊ ကသိုဏ်းတို့သည်၎င်း။ ဒေါသစရိတဿ၊ ဒေါသပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သပ္ပါယာနိ၊ လျော်ကပ်ကုန်၏။ (စရိုက်ကြမ်းသူအတွက် စိတ်ကို နူးညံ့ပြောင်းပျောင်းဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပွါးစေရသည်။)

၁၅။ အာနာပါနံ မောဟစရိတဿ, ဝိတက္ကစရိတဿ စ။

ဝိတက်စရိုက်, မောဟစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၅။ အာနာပါနံ၊ ထွက်သက်, ဝင်သက်၌ အာရုံပြုသော သတိသည်။ မောဟစရိတဿ စ၊ မောဟပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ ဝိတက္ကစရိတဿ စ၊ ဝိတက်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ သပ္ပါယံ၊ လျော်ကပ်၏။

၁၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အာဒယော ဆ သဒ္ဓါစရိတဿ။

သဒ္ဓါစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အာဒယော၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သံဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါနုဿတိ, ဒေဝတာနုဿတိ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော အနုဿတိတို့သည်။ သဒ္ဓါစရိတဿ၊ သဒ္ဓါပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သပ္ပါယာ၊ လျော်ကပ်ကုန်၏။

၁၇။ မရဏ, ဥပသမ, သညာ, ဝဝတ္ထာနာနိ ဗုဒ္ဓိစရိတဿ။

ပညာစရိုက်များသူနှင့် ဆီလျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၇။ မရဏ, ဥပသမ, သညာ,- ဝဝတ္ထာနာနိ၊ မရဏာ- နုဿတိ, ဥပသမာနုဿတိ, အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်ဟူသော အမှတ်, ဓာတ်လေးပါးတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းတို့သည်။ ဗုဒ္ဓစရိတဿ၊ ပညာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ပညာများသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ဝါ၊ ပညာသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သပ္ပါယာနိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။

၁၈။ သေသာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ သဗ္ဗေသမ္ပိ သပ္ပါယာနိ။

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လျောက်ပတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၈။ ပန၊ မဆက်ဆံသည်မှတပါး ဆက်ဆံသည်ကို ဆိုအံ့။ သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဝါ၊ အသုဘဆယ်ပါး, ကာယဂတာသတိ, အပ္ပမညာလေးပါး, နီလ, ပီတ, လောဟိတ, ဩဒါတအားဖြင့် ကသိုဏ်း ၄-ပါး, အာနာပါန- ဿတိ, ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သံဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါ- နုဿတိ, ဒေဝတာနုဿတိ, မရဏာနုဿတိ, ဥပသမာနုဿတိဟု ဆိုအပ်သော အနုဿတိကိုးပါး, အာဟာရေ ပဋိက္ကူလသညာ, စတုဓာတု ဝဝတ္ထာန်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ ဆယ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ ဝါ၊ ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယော, အာကာသ, အာလောကအားဖြင့် ကသိုဏ်းခြောက်ပါး, အာရုပ္ပလေးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဆယ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ, ဝိတက်, သဒ္ဓါ, ပညာ ပြောသော ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ သပ္ပါယာနိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။

တတ္ထာပိ ကသိဏေသု ပုထုလံ မောဟစရိတဿ, ခုဒ္ဒကံ ဝိတက္ကစရိတဿေဝါတိ။

မောဟစရိုက် ထူသူအား လျော်သော ကသိုဏ်းဝန်း တတ္ထာပိ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်လည်း။ ကသိဏေသု၊ ကသိုဏ်းခြောက်ပါးတို့၌။ ဝါ၊ ပထဝီကသိုဏ်း, အာပေါကသိုဏ်း, တေဇောကသိုဏ်း, ဝါယောကသိုဏ်း, အာကာသကသိုဏ်း, အာလောက ကသိုဏ်းဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော ကသိုဏ်းတို့၌။ ပုထုလံ၊ ကြီးစွအဆုံး ကောက်နယ်တလင်းခန့်မျှရှိသော ကသိုဏ်းဝန်းသည်။ မောဟစရိတဿ၊ မောဟပြောသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သပ္ပါယံ၊ လျောက်ပတ်၏။

ဝိတက်စရိုက်များသူအား လျော်သော ကသိုဏ်းဝန်း ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်စွအဆုံး ခွက်မျှ စကောမျှ ရှိသော ကသိုဏ်းဝန်းသည်။ ဝိတက္ကစရိတဿေဝ၊ ဝိတက်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်။ သပ္ပါယံ၊ လျောက်ပတ်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသမထနိဒ္ဒေသ၌။ သပ္ပါယ-ဘေဒေါ၊ သပ္ပါယဘေဒတည်း။ ဝါ၊ လျောက်ပတ်သော အပြားကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

သပ္ပါယဘေဒ ပြီး၏။

ဘာဝနာ ဘေဒ

ဘာဝနာဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ

၁၉။ ဘာဝနာသု ပန သဗ္ဗတ္ထာပိ ပရိကမ္မဘာဝနာ လဗ္ဘတေဝ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုင်း၌ ပရိကမ္မ ဘာဝနာ ရခြင်း ၁၉။ ပန၊ သပ္ပါယဘေဒမှတပါး ဘာဝနာ-ဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဘာဝနာသု၊ ဘာဝနာတို့၌။ ဝါ၊ ဘာဝနာတို့တွင်။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်တို့၌လည်း။ ပရိကမ္မဘာဝနာ၊ ပရိ-ကမ္မဘာဝနာကို။ လဗ္ဘတေဝ၊ ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒိသု အဋ္ဌသု သညာ ဝဝတ္ထာနေသု စာတိ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဥပစာရဘာဝနာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထိ အပ္ပနာ။

ဥပစာရဘာဝနာသာ ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါး ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒိသု၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အစ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သံဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါနုဿတိ, ဒေဝတာနုဿတိ, ဥပသမာနုဿတိ, မရဏာနုဿတိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌ရင်း။ သညာ ဝဝတ္ထာနေသု စ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ, စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် တို့၌ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနေသု၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။ ဥပစာရဘာဝနာဝ၊ ဥပစာရဘာဝနာ သည်သာလျှင်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဘာဝနာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၂၀။ သေသေသု ပန သမတ္တိံသ ကမ္မဋ္ဌာနေသု အပ္ပနာဘာဝနာပိ သမ္ပဇ္ဇတိ။

ဘာဝနာ ၃-ပါးလုံး ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၀-ပါး ၂၀။ ပန၊ သုံးပါးအကုန် မရအပ်သည်မှ တပါး ရသည်ကို ဆိုအံ့။ သေသေသု၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆယ်ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော။ သမတ္တိံသ ကမ္မဋ္ဌာနေသု၊ အမျှသုံးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။ အပ္ပနာဘာဝနာပိ၊ အပ္ပနာဘာဝနာ သည်လည်း။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။

စျာန်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ

၂၁။ တတ္ထာပိ ဒသ ကသိဏာနိ, အာနာပါနဥ္စ ပဉ္စကဇ္ဈာနိကာနိ။

စျာန် ၅-ပါးကိုဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါး ၂၁။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအမျှ သုံးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ တွင်လည်း။ ဒသ ကသိဏာနိ စ၊ ဆယ်ပါးသော ကသိုဏ်း ပညတ်တို့သည်ရင်း။ အာနာပါနဥ္စ၊ ထွက်သက်ဝင်သက် (အာနာပါန)

ပညတ်သည်ငှင်း။ ပဉ္စကဇ္ဈာနိကာနိ၊ ဈာန်ငါးပါး အပေါင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဈာန်ငါးပါးအပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဈာန်ငါးပါးအပေါင်း၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ (ဈာန် ၅-ပါး ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ဖြစ်၏။)

၂၂။ ဒသ အသုဘာ ကာယဂတာသတိ စ ပဌမဇ္ဈာနိကာ။

ပဌမဈာန်ကိုဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါး

၂၂။ ဒသ အသုဘာ စ၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘတို့သည်ငှင်း။ ကာယဂတာသတိ စ၊ ကာယဂတာ သတိသည်ငှင်း။ ပဌမဇ္ဈာနိကာ၊ ပဌမဈာန်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ပဌမဈာန်၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပဌမဈာန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ (ပဌမဈာန် တပါးသာ ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်၏)

၂၃။ မေတ္တာဒယော တယော စတုက္ကဇ္ဈာနိကာ။

ဈာန်၄-ပါးကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃-ပါး

၂၃။ မေတ္တာဒယော၊ မေတ္တာအစ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ- ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတို့သည်။ စတုက္កဇ္ဈာနိကာ၊ ဈာန်လေးပါး အပေါင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဈာန်လေးပါးအပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဈာန်လေးပါးအပေါင်း၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။(ပ, ဒု, တ, စတုတ္ထဈာန် ၄-ပါးရသော ကမ္မဋ္ဌာန်းများဖြစ်၏။)

၂၄။ ဥပေက္ခာ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာတိ ဆဗ္ဗီသတိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနိကာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။

ပဉ္စမဈာန်ကိုဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁-ပါး

၂၄။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားတပါးသည်။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာ၊ ပဉ္စမဈာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ ပဉ္စမဈာန်၌ ယှဉ်၏။ ဝါ၊ ပဉ္စမဈာန်၏ အာရုံဖြစ်၏။ (ပဉ္စမဈာန် တပါးသာ ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်၏။)

ဠတိ၊ ဤသို့။ ဆဗ္ဗိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ ရူပါဝစရဈာနိကာနိ၊ ရူပါဝစရဈာန်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ရူပါဝစရဈာန်၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရူပါဝစရဈာန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။

၂၅။ စတ္တာရော ပန အာရုပ္ပါ အာရုပ္ပဇ္ဈာနိကာ။

အယမေတ္ထ ဘာဝနာဘေဒေါ။

အရူပဈာန်ကိုဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-ပါး

၂၅။ ပန၊ ရူပါဝစရဈာန်၏ အာရုံမှတပါး အာရုပ္ပဈာန်၏ အာရုံကို ဆိုအံ့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝါ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန, ဝိညာဏဉ္စာယတန, အာကိဉ္စညာယတန, နေဝသညာနာသညာယတနအားဖြင့် လေးပါးကုန်သော။ အာရုပ္ပါ၊ အာရုပ္ပတို့သည်။ အာရုပ္ပဇ္ဈာနိကာ၊ အာရုပ္ပဈာန်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အာရုပ္ပဈာန်၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အာရုပ္ပဈာန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသမထနိဒ္ဒေသ၌။ ဘာဝနာဘေဒေါ၊ ဘာဝနာဘေဒတည်း။ ဝါ၊ ဘာဝနာ၏ အပြားကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ဘာဝနာဘေဒ ပြီး၏။

ဂေါစရ ဘေဒ

နိမိတ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ

၂၆။ နိမိတ္တေသု ပန ပရိကမ္မနိမိတ္တံ,ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ သဗ္ဗတ္ထာပိ ယထာရဟံ ပရိယာယေန လဗ္ဘန္တေဝ။

ပရိကမ္မနိမိတ်, ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း

၂၆။ ပန၊ ဘာဝနာဘေဒမှတပါး နိမိတ္တဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဘာဝနာဘေဒမှတပါး ဂေါစရဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဘာဝနာအပြားမှတပါး အာရုံအပြားကို ဆိုအံ့။

နိမိတ္တေသု၊ နိမိတ်တို့တွင်။ ပရိကမ္မနိမိတ္တဉ္စ၊ ပရိကမ္မနိမိတ်ကိုရင်း။ ဝါ၊ ပထဝီ, ပထဝီအစရှိသည်ဖြင့် စီးဖြန်းခြင်း ပရိကမ္မဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော ပရိကမ္မနိမိတ်ကိုရင်း။

ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကိုရင်း။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သကဲ့သို့ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်ဇောဖြင့် ယူတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကိုရင်း။

ဝါ၊ ပရိကမ္မနိမိတ် တည်းဟူ သော ပဌမနိမိတ်၏ အထက်၌ တဆင့်တက်၍ ယူတတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည် ဟု ဆိုအပ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကိုရင်း။

သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပစာရအားဖြင့်။ လဗ္ဘန္တေဝ၊ ရအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၂၇။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ပန ကသိဏာသုဘ ကောဋ္ဌာသ အာနာပါနေသွေဝ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဟိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တ မာရဗ္ဘ ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိ စ ပဝတ္တန္တိ။

ပဋိဘာဂ နိမိတ်ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၂-ပါး

၂၇။ ပန၊ အလုံးစုံ ရအပ်သည်မှတပါး မရအပ်သည်ကို ဆိုအံ့။

ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် တူသော ညိုသော အဆင်းစသော ကသိုဏ်းအပြစ်မှ ကင်းသော ဥပစာရ, အပ္ပနာတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ကသိဏာသုဘ ကောဋ္ဌာသ အာနာပါနေသွေဝ၊ ကသိုဏ်းပညတ်ဆယ်ပါး, အသုဘ ပညတ်ဆယ်ပါး, ဆံအစရှိသော ကာယအစုပညတ်, (ကာယဂတာသတိ) ထွက်သက် ဝင်သက် ပညတ် (အာနာပါနဿတိ)တို့၌ သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

ဟိ=သစ္စံ၊ မှန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကသိုဏ်းပညတ်ဆယ်ပါး, အသုဘပညတ်ဆယ်ပါး, ဆံအစရှိသော ကာယအစု ပညတ်, ထွက်သက် ဝင်သက်

ပညတ်တို့၌။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့်တူသော ညိုသောအဆင်းစသော ကသိုဏ်းအပြစ်မှကင်းသော ဥပစာရ, အပ္ပနာတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပစာရသမာဓိ စ၊ ဥပစာရသမာဓိသည်၎င်း။ အပ္ပနာသမာဓိ စ၊ အပ္ပနာသမာဓိသည်၎င်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘာဝနာနှင့် နိမိတ်ကို တွဲစပ်ပုံ

၂၇။ ကထံ—

အာဒိကမ္မိကဿ ဟိ ပထဝီမဏ္ဍလာဒိသု နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿ တ'မာရမ္မဏံ ပရိကမ္မနိမိတ္တန္တိ ပဝုစ္စတိ၊ သာ စ ဘာဝနာ ပရိကမ္မဘာဝနာ နာမ။

ပရိကမ္မနိမိတ်မည်ပုံ ၂၇။ ကထံ-ပဝတ္တန္တိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ ဟိ-တပ္ပါကဋီ ကရောမိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားစွာ ပြုဦးအံ့။ ဝါ- ဟိ=ဝိတ္ထာရေမိ၊ အကျယ်ချဲ့ဦးအံ့။

အာဒိကမ္မိကဿ၊ ရှေးဦး အစ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း အမှုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပထဝီမဏ္ဍလာဒိသု၊ ပထဝီကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသည်တို့၌။ နိမိတ္တံ၊ အာရုံကို။ ဥဂ္ဂဏှန္တဿ၊ ယူတတ်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အား။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုပထဝီ ကသိုဏ်းဝန်းအစရှိသော (ရှေးဦးအစဖြစ်သော) အာရုံကို။ ပရိကမ္မနိမိတ္တန္တိ၊ ပရိကမ္မနိမိတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကိုစ၍ ပြုလုပ်စီးဖြန်းသည့်အခါ၌ ရှေးဦးအစယူသောအာရုံကို ပရိကမ္မနိမိတ်ဟု ခေါ်သည်။)

သာ စ ဘာဝနာ၊ ထိုဘာဝနာသည်လည်း။ ပရိကမ္မဘာဝနာ နာမ၊ ပရိကမ္မဘာဝနာ မည်၏။

၂၈။ ယဒါ ပန တံ နိမိတ္တံ စိတ္တေန သမုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ စက္ခုနာ ပဿန္တဿေဝ မနောဒွါရဿ အာပါထမာဂတံ၊ တဒါ တမေဝ အာရမ္မဏံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ နာမ၊ သာ စ ဘာဝနာ သမာဓိယတိ။

သာသနာ့တော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန

ဆန္ဒာ ဆေး - ရန်ကုန်

ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မည်ပုံ ၂၉။ ပန၊ ပရိကမ္မနိမိတ်မှတပါး ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုပရိကမ္မနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပထဝီကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသော အာရုံကို။ ဝါ၊ သည်။ စိတ္တေန၊ မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်။ သမုဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ပဿန္တဿေဝ၊ မြင်သကဲ့သို့။ **တနည်းကား—**ပဿန္တဿ၊ မြင်သောသူအား။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ **အာဂတံ** ဣဝ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ မနောဒွါရဿ၊ မနောဒွါရအား။ ဝါ၊ မနောဒွါရိကဝိညာဏ်အား။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂတံ၊ ရောက်၏။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တမေဝ အာရမ္မဏံ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းဝန်း အစရှိရှိသော အာရုံသည်ပင်လျှင်။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ နာမ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မည်၏။

သာ စ ဘာဝနာ၊ ထိုဘာဝနာသည်လည်း။ သမာဓိယတိ၊ တည်ကြည်၏။

၃၀။ **တထာ သမာဟိတဿ ပနေတဿ တတော ပရံ တသ္မိံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တေ ပရိကမ္မသမာဓိနာ ဘာဝန မနုယုဉ္ဇန္တဿ ယဒါ တပ္ပဋိဘာဂံ ဝတ္ထုဓမ္မ ဝိမုစ္စိတံ ပညတ္တိသင်္ခါတံ ဘာဝနာမယ မာရမ္မဏံ စိတ္တေ သန္နိသိန္နံ သမပ္ပိတံ ဟောတိ၊ တဒါ တံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ သမုပ္ပန္နန္တိ ပဝုစ္စတိ။**

ပဋိဘာဂနိမိတ်မည်ပုံ ၃၀။ ပန၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မှတပါး ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဆိုအံ့။ တထာ သမာဟိတဿ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် တည်ကြည်သည်ဖြစ်၍။ တတော၊ ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထင်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တသ္မိံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တေ၊ ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်၌။ ပရိကမ္မသမာဓိနာ၊ ပရိကမ္မသမာဓိဖြင့်။ ဘာဝနံ၊ ပွါးခြင်းကို။ အနုယုဉ္ဇန္တဿ၊ အဖန်တလဲလဲ လုံ့လပြုသော။ ဧတဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ တပ္ပဋိဘာဂံ၊ ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့်တူသော။ ဝတ္ထုဓမ္မဝိမုစ္စိတံ၊ ပရမတ္ထဓမ္မမှလွတ်သော။ ဝါ၊ ကသိုဏ်းဝန်း၌ဖြစ်သော ကသိုဏ်းအပြစ်မှလွတ်သော။ ပညတ္တိသင်္ခါတံ၊ ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဘာဝနာမယံ၊

ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းဝန်း အစရှိသော အာရုံသည်။ စိတ္တေ၊ မနောဒွါရိကစိတ်၌။ သန္နိသိန္နံ၊ စုဝေးသည် (ငြိမ်သက်စွာ တည်နေသည်)။ သမပ္ပိတံ၊ ကောင်းစွာဝင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ သမုပ္ပန္နန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။

၃၁။ တတော ပဋ္ဌာယ ပရိဗန္ဓဝိပ္ပဟီနာ ကာမာဝစရ သမာဓိသင်္ခါတာ ဥပစာရဘာဝနာ နိပ္ဖန္နာ နာမ ဟောတိ။

ဥပစာရဘာဝနာ ပြည့်စုံခြင်း ၃၁။ တတော၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပရိဗန္ဓဝိပ္ပဟီနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော နီဝရဏ တည်းဟူသော ဘေးရန်ရှိသော။ ဝါ၊ နီဝရဏ တည်းဟူသော ဘေးရန်ကို ပယ်ပြီးသော။ ကာမာဝစရသမာဓိသင်္ခါတာ၊ ကာမာဝစရသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပစာရဘာဝနာ၊ ဥပစာရဘာဝနာသည်။ နိပ္ဖန္နာ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်သည်။ ဝါ၊ ပြီးပြည့်စုံသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပစျာန် ဖြစ်ပုံ

၃၂။ တတော ပရံ တမေဝ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဥပစာရသမာဓိနာ သမာသေဝန္တဿ ရူပါဝစရ ပဌမဇ္ဈာန မပ္ပေတိ။

ပဌမစျာန်ရခြင်း ၃၂။ တတော၊ ထိုဥပစာရဘာဝနာ ဖြစ်သည်မှ။ ဝါ၊ ထိုဥပစာရဘာဝနာ ပြီးပြည့်စုံသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တမေဝ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပင်လျှင်။ ဥပစာရသမာဓိနာ၊ ဥပစာရသမာဓိဖြင့်။ သမာသေဝန္တဿ၊ ကောင်းစွာ မှီဝဲသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရူပါဝစရပဌမဇ္ဈာနံ၊ ရူပါဝစရ ပဌမစျာန်သည်။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။

၃၃။ တတော ပရံ တမေဝ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဝဇ္ဇနံ, သမာပဇ္ဇနံ, အဓိ-ဋ္ဌာနံ, ဝုဋ္ဌာနံ, ပစ္စဝေက္ခဏာ စေတိ ဣမာဟိ ပဉ္စဟိ ဝသိတာဟိ ဝသီဘူတံ ကတွာ ဝိတက္ကာဒိက မောဠာရိကင်္ဂံ ပဟာနာယ ဝိစာရာဒိ သုခုမင်္ဂုပ္ပတ္တိယာ ပဒဟတော ယထာက္ကမံ ဒုတိယဇ္ဈာ-နာဒယော ယထာရဟာ မပ္ပေန္တိ။

ဝသီဘော် ၅-ပါးနှင့် ဒုတိယစျာန် စသည်ကိုရခြင်း ၃၃။ တတော၊ ထိုပဌမစျာန်ကို ရသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တမေဝ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ထိုပဌမ-စျာန်ကိုပင်လျှင်—

အာဝဇ္ဇနဥ္စ၊ **အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်**ရင်း။ ဝါ၊ ပဌမစျာန်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သောဇော, နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဘဝင်ထက်အလွန်သို့ မရောက်မူ၍ အထပ်ထပ် စျာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော စျာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိရင်း။

သမာပဇ္ဇနဥ္စ၊ **သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်**ရင်း။ ဝါ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော စိတ်၏အခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဘဝင်ထက် အလွန်သို့ မရောက်မူ၍ ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌ ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော စျာန်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိရင်း။

အဓိဋ္ဌာနဥ္စ၊ **အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော်**ရင်း။ ဝါ၊ တံတားသည် ရေအယဉ်ရှိသော မြစ်၏ ရေအယဉ်ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ ဘဝင်၏ အယဉ်ကို ဖြတ်၍ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး စျာန်ကိုထားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဘဝင်ကျခြင်းမှ စျာန်ကိုစောင့်ခြင်းငှါ လျှော်သော ဆောက်တည်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိရင်း။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလမှ အထက်သို့ သွားခြင်းငှါမပေးမူ၍ စျာန်ကိုထားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဆောက်တည်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိရင်း။

ဝုဋ္ဌာနဥ္စ၊ ဝုဋ္ဌာနဝသီဘောဝ်ဒင်း။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလကို မလွန်စေမူ၍ ဈာန်မှထခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဈာန်မှထခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိဒင်း။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလ၏ အတွင်း၌ မထမူ၍ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ဈာန်မှထခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဈာန်မှထခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိဒင်း။

ပစ္စဝေက္ခဏဥ္စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘောဝ်ဒင်း။ ဝါ၊ ပဌမဈာန်၏ အင်္ဂါ ငါးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌ လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သောဇော, နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဘဝင်ထက် အလွန်သို့ မရောက်မူ၍ အထပ်ထပ်ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဇောစိတ်ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းသတ္တိဒင်း။

အထက်ဈာန်များရပုံ။ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာဟိ ပဉ္စဟိ ဝသိတာဟိ၊ ဤ ငါးပါးသော ဝသီဘောဝ်တို့ဖြင့်။ ဝသီဘူတံ၊ လေ့လာစွာဖြစ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝိတက္ကာဒိကံ၊ ဝိတက်အစရှိသော။ ဩဠာရိကင်္ဂံ၊ ရုန့်ရင်းသော ဈာန်အင်္ဂါကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဝိစာရာဒိသုခုမင်္ဂုပ္ပတ္တိယာ၊ ဝိစာရ အစရှိသော သိမ်မွေ့သော ဈာန်အင်္ဂါ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပဒဟတော=ပဒဟန္တဿ၊ အဖန်တလဲလဲ ပထဝီ, ပထဝီအစရှိသည်ဖြင့် စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကိုပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒယော၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်, ပဉ္စမဈာန်တို့သည်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ အပ္ပေန္တိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

၃၄။ ဣစ္စေဝံ ပထဝီကသိဏာဒီသု ဒွါဝီသတိ ကမ္မဋ္ဌာနေသု ပဋိဘာဂနိမိတ္တ မုပလဗ္ဘတိ။

ပဋိဘာဂနိမိတ်ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၂-ပါး ၃၄။ ဣစ္စေဝံ = ဣတိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကသိုဏ်းပညတ်ဆယ်ပါး, အသုဘ-ပညတ်ဆယ်ပါး, ဆံ အစရှိသော ကာယအစုပညတ်, ထွက်သက် ဝင်သက် ပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွါဝီသတိ ကမ္မဋ္ဌာနေသု၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၃၅။ အဝသေသေသု ပန အပ္ပမညာ သတ္တပညတ္တိယံ ပဝတ္တန္တိ။

အပ္ပမညာ ၄-ပါးတို့၏ အာရုံ ၃၅။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အဝသေ-သေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ ကြွင်းကုန်သော တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်။ အပ္ပမညာ၊ အပ္ပမညာတို့သည်။ သတ္တပညတ္တိယံ၊ သုခိတ, ဒုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်၌။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရူပစျာန် ဖြစ်ပုံ

၃၆။ အာကာသဝဇ္ဇိတ ကသိဏေသု ပန ယံကိဉ္စိ ကသိဏံ ဥဂ္ဃါ-ဋေတွာ လဒ္ဓမာကာသံ အနန္တဝသေန ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ ပဌမာရုပ္ပ မပ္ပေတိ။

အာကာသာနဉ္စာယတန စျာန်ကို ရခြင်း ၃၆။ ပန၊ ရူပအာရုံမှတပါး အရူပအာရုံကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ရူပစျာန်ကို ရသည်မှတပါး အရူပစျာန် ရသည်ကို ဆိုအံ့။

အာကာသဝဇ္ဇိတ ကသိဏေသု၊ အာကာသ ကသိုဏ်းသည် ကြဉ်အပ်သော ကသိုဏ်းကိုးပါးတို့တွင်။ ဝါ၊ အာကာသ ကသိုဏ်းကိုကြဉ်သော ကသိုဏ်းကိုးပါးတို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော။ ကသိဏံ၊ ကသိုဏ်းကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ။ ခွါ၍၊ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ အာကာသံ၊ အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ကို။ အနန္တ ဝသေန၊ အဆုံးမရှိသည်၏

အစွမ်းဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ "အနန္တံ အာကာသံ, အနန္တံ အာကာသံ"ဟု အဖန် တလဲလဲ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဌမာရုပ္ပံ၊ ပဌမ အရူပစျာန်သည်။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာ ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။

၃၇။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ အနန္တဝသေန ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ ဒုတိယာရုပ္ပ မပ္ပေတိ။

ဝိညာဏဉ္စာယတန စျာန်ကို ရခြင်း ၃၇။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ၊ ထို ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဏ်ကိုပင်လျှင်။ (အာရုဏ္ဍ၊ အာရုံပြု၍) အနန္တဝသေန၊ အဆုံးမရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ "အနန္တံ ဝိညာဏံ, အနန္တံ ဝိညာဏံ"ဟု အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်း ခြင်း ပရိကံကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒုတိယာရုပ္ပံ၊ ဒုတိယ အရူပစျာန်သည်။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။

၃၈။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏာဘာဝံ ပန နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ တတိယာရုပ္ပ မပ္ပေတိ။

အာကိဉ္စညာယတန စျာန်ကို ရခြင်း ၃၈။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဒုတိယာရုပ္ပ စျာန်မှတပါး တတိယာရုပ္ပစျာန်ကို ဆိုအံ့။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏာဘာဝံ၊ ထို ပဌမာ ရုပ္ပဝိညာဏ်၏ မရှိခြင်းတည်းဟူသော နတ္ထိဘာဝပညတ်ကိုပင်လျှင်။ (အာ-ရုဏ္ဍ၊ အာရုံပြု၍။) နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ၊ နတ္ထိ ကိဉ္စိဟု။ ပရိကမ္မံ၊ စီးဖြန်းခြင်းပရိကံ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတိယာရုပ္ပံ၊ တတိယ အရူပစျာန်သည်။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်း ဖြင့် ဖြစ်၏။

၃၉။ တတိယာရုပ္ပံ သန္တ မေတံ ပဏီတ မေတန္တိ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ စတုတ္ထာရုပ္ပ မပ္ပေတိ။

နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်ကို ရခြင်း ၃၉။ တတိယာရုပ္ပံ၊ တတိယာရုပ္ပဝိညာဏ်ကို။ တေ၊ ဤတတိယာရုပ္ပ ဝိညာဏ်သည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်၏။ တေ၊ ဤတတိယာရုပ္ပ ဝိညာဏ်သည်။ ပဏီတံ၊ မြတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိကမ္မံ၊ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတုတ္ထာရုပ္ပံ၊ စတုတ္ထ အရူပဈာန်သည်။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။

၄၀။ အဝသေသေသု စ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဗုဒ္ဓဂုဏာဒိက မာရမ္မဏ-မာရဗ္ဘ ပရိကမ္မံ ကတွာ တသ္မိံ နိမိတ္တေ သာဓုကမုဂ္ဂဟိတေ တတ္ထေဝ ပရိကမ္မဉ္စ သမာဓိယတိ၊ ဥပစာရော စ သမ္ပဇ္ဇတိ။

အပ္ပနာသမာဓိ မဖြစ်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါး ၄၀။ အဝသေသေသု၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်း သုံးဆယ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနေသု စ၊ ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃ, သီလ, စာဂ, ဒေဝတာ, ဥပသမာ, မရဏာနုဿတိ, သညာ, ဝဝတ္ထာန်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌လည်း။ ဗုဒ္ဓဂုဏာဒိကံ၊ ဘုရားဂုဏ် အစရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ပရိကမ္မံ၊ "သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ, သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ" အစရှိသည်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တသ္မိံ နိမိတ္တေ၊ ထိုဘုရားဂုဏ် အစရှိသော အာရုံကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ဥဂ္ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဘုရားဂုဏ် အစရှိသည်၌ပင်လျှင်။ ပရိကမ္မဉ္စ၊ "သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ, သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ" အစရှိသည်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံသည် (ပရိကမ္မဘာဝနာသည်) လည်း။ သမာဓိယတိ၊ တည်ကြည်၏။ ဥပစာရော စ၊ ဥပစာရဘာဝနာသည်လည်း။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။

အဘိညာဏ်ကို ပြဆိုခြင်း

၄၁။ အဘိညာဝသေန ပဝတ္တမာနံ ပန ရူပါဝစရ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ အဘိညာပါဒက ပဉ္စမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဓိဋ္ဌေယျာဒိက-မာဝဇ္ဇေတွာ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု ယထာရဟ မပ္ပေတိ။

အဘိညာဏ် ဖြစ်ပုံ ဝီထိ ၄-ဆင့် ၄၁။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ အဘိညာဝသေန၊ အဘိညာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရပဉ္စမဇ္ဈာနံ၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမ-ဈာန်သည်။ အဘိညာပါဒက ပဉ္စမဇ္ဈာနာ၊ အဘိညာဏ်၏ အခြေဖြစ်သော ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။

အဓိဋ္ဌေယျာဒိကံ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ် ဖန်ဆင်းအပ်သော အရာ, အထောင်စသော သူငယ်အသွင် အစရှိသည်ကို။ အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိကမ္မံ၊ "သတံ ဟောမိ, သဟဿံ ဟောမိ" အစရှိသည်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဓမ္မာရုံဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့၌။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ။ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။ (ပါဒကဈာနဝီထိ၊ အဓိဋ္ဌာနဝီထိ၊ အဘိညာဉ်ပါဒကဝီထိ၊ အဘိညာဉ်ဝီထိ။)

၄၂။ အဘိညာ စ နာမ—

ကာယဒိဗ္ဗဝိဓံ ဒိဗ္ဗသောတံ၊ ပရစိတ္တဝိဇာနနာ။
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခူတိ ပဉ္စဓာ။

အထ မေတ္တ ဂေါစရဘေဒေါ။
နိဋ္ဌိတော စ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန နယော။

အဘိညာဏ် ၅-ပါး ၄၂။ စ၊ ရှေ့ဝါကျ၌ အပြစ်တင်ဘွယ် ပယ်၍ခဲခက် စကားဆက်ကို ဆိုဦးအံ့။ အဘိညာ နာမ၊ အဘိညာဏ်မည်သည်ကား။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာ မည်သည်ကား—

ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ အထူးထူး အပြားပြား တန်းခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်ရင်း။

ဒိဗ္ဗသောတံ၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ နတ်၏ နားကဲ့သို့ အဝေးမှအသံကို ကြားစွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်ရင်း။

ပရစိတ္တဝိဇာနနာ၊ ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ သူတပါး၏ စိတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဏ်ရင်း။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်း သတိနှင့်ယှဉ်သော အဘိညာဏ်ရင်း။

ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ နတ်တို့မျက်စိကဲ့သို့ အဝေးမှ အဆင်းကို မြင်စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းသည်။ ဂေါစရဘေဒေါ၊ ဂေါစရဘေဒတည်း။ ဝါ၊ အာရုံ၏ အပြား ကို ဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

သမထ ကမ္မဋ္ဌာန နယော၊ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော စ= နိဋ္ဌိတော ၈၀၊ အပြီးသို့ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။

ဂေါစရဘေဒ ပြီး၏။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း ပြီး၏။

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း၌ သိဘွယ်များ

၄၃။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာနေ ပန သီလဝိသုဒ္ဓိ, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ, ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ, မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ, ပဋိပဒါဉာဏ-ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ စေတိ သတ္တဝိဓေန ဝိသုဒ္ဓိ-သင်္ဂဟော။

ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး ၄၃။ ပန၊ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းမှတပါး ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆိုအံ့။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ဝိပဿနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၌—

သီလဝိသုဒ္ဓိ စ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသော ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။ (နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စင်ကြယ်သောအမြင်ရှိခြင်းဎင်း။)

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်ဖြစ်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းကို လွန်နိုင်သော ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။(ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယုံမှားမှုမှ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။)

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ စ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန်ကို သိမ်းဆည်းသောအားဖြင့် မဂ်ဟုတ်သည်,မဂ်မဟုတ်သည်ကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။

ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဎင်း။ ဝါ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ သစ္စာနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ကိုးပါးသော ဝိပ-ဿနာ ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဂ်တည်းဟူသော ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၏ အကျင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်အမြင်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဎင်း။

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဇင်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်နိုင်သော မဂ်ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဇင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တဝိဓေန၊ ခုနစ်ပါးသော အပြားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟော၊ ဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး

၄၄။ အနိစ္စလက္ခဏံ, ဒုက္ခလက္ခဏံ, အနတ္တလက္ခဏဉ္စေတိ တီဏိ လက္ခဏာနိ။

၄၄။ အနိစ္စလက္ခဏဉ္စ၊ အနိစ္စလက္ခဏာဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော အမြဲမရှိခြင်းဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အမြဲမရှိခြင်းဇင်း။

ဒုက္ခလက္ခဏဉ္စ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော ဆင်းရဲခြင်းဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းဇင်း။

အနတ္တလက္ခဏဉ္စ၊ အနတ္တလက္ခဏာဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော ကိုယ်မဟုတ်ခြင်းဇင်း။ ဝါ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်မဟုတ်ခြင်းဇင်း။ (ပရမတ္ထတရားတို့သည် သူ့ သဘာဝ အတိုင်းသာ ဖြစ်ကြ ပျက်ကြသဖြင့် ကိုယ်ဖြစ်စေချင်သလို မဖြစ်နိုင်ခြင်းဇင်း။)

ဣတိ၊ ဤသို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အနုပဿနာ ၃-ပါး

၄၅။ အနိစ္စာနုပဿနာ, ဒုက္ခာနုပဿနာ, အနတ္တာနုပဿနာ စေတိ တိဿော အနုပဿနာ။

၄၅။ အနိစ္စာနုပဿနာ စ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဇင်း။ ဝါ၊ အမြဲမရှိခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဇင်း။

ဒုက္ခာနုပဿနာ စ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဇင်း။ ဝါ၊ ဆင်းရဲခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဇင်း။

အနတ္တာနုပဿနာ စ၊ အနတ္တာနုပဿနာဝင်း။ ဝါ၊ ကိုယ်မဟုတ်ခြင်းကို အဖန် တလဲလဲ ရှုခြင်းငင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါး

၄၆။ **သမ္မသနဉာဏံ, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ, ဘင်္ဂဉာဏံ, ဘယဉာဏံ, အာဒီနဝဉာဏံ, နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ, မုစ္စိတုကမျတာဉာဏံ, ပဋိသင်္ခါဉာဏံ, သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ, အနုလောမဉာဏဉ္စေတိ ဒသ ဝိပဿနာဉာဏာနိ။**

၄၆။ သမ္မသနဉာဏဉ္စ၊ သမ္မသနဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်သော အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်ငင်း။ (ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု လက္ခဏာသုံးပါးတင်၍ ရှုတတ်သောဉာဏ်ငင်း။)

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဉ္စ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသောအစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်ငင်း။

ဘင်္ဂဉာဏဉ္စ၊ ဘင်္ဂဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို လွတ်၍ ပျက်ခြင်း၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ငင်း။

ဘယဉာဏဉ္စ၊ ဘယဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကို ဘေးအားဖြင့် အဖန် တလဲလဲ ရှုသော အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဉာဏ်ငင်း။

အာဒီနဝဉာဏဉ္စ၊ အာဒီနဝဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ မြင်အပ်သော ဘေးရှိသော သင်္ခါရတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် ရှုသော အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်ငင်း။ (ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့၌ အပြစ်မြင်သော ဉာဏ်ငင်း။)

နိဗ္ဗိဒါဉာဏဉ္စ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ငင်း။ ဝါ၊ မြင်အပ်သော အပြစ်ရှိသော သင်္ခါရတို့၌ ငြီးငွေ့သော အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်ငင်း။

မုစ္စိတုကမျတာ ဉာဏဉ္စ၊ မုစ္စိတု ကမျတာ ဉာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ ငြီးငွေ့၍ သင်္ခါရတို့မှ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်ရင်း။

ပဋိသင်္ခါဉာဏဉ္စ၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ လွတ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းငှါ တဖန်သင်္ခါရတို့ကို သိမ်းဆည်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဉာဏ်ရင်း။ (သင်္ခါရတို့၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ထပ်မံ၍ စွမ်းအား ရှိသမျှ အားထုတ် ရှုပွါးသော ဉာဏ်ရင်း။)

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏဉ္စ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ သင်္ခါရတရားတို့၌ ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်းကို ကြဉ်သော အစွမ်းဖြင့် လျစ်လျူရှု၍ ဖြစ်သော ဉာဏ်ရင်း။

အနုလောမဉာဏဉ္စ၊ အနုလောမဉာဏ်ရင်း။ ဝါ၊ ရှေ့ဉာဏ် ကိုးပါးတို့၏ ကိစ္စပြီးခြင်း, အထက်၌ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားနှင့် လျော်သော ဉာဏ်ရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဝိပဿနာဉာဏာနိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ကို ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဝိမောက္ခ(မဂ်)၃-ပါး

၄၇။ သုညတော ဝိမောက္ခော, အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော, အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော စေတိ တယော ဝိမောက္ခာ။

သုညတမဂ် ၄၇။ သုညတော ဝိမောက္ခော စ၊ သုညတဝိမောက္ခ ရင်း။ ဝါ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်ဖြစ်၍ (အနတ္တလက္ခဏာကို ရှုခြင်းဖြင့်) သံယောဇဉ်စသည်တို့မှ လွတ်သော မဂ်ရင်း။

အနိမိတ္တမဂ်။ ။အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော စ၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခရင်း။ ဝါ၊ နိစ္စနိမိတ်စသည် မရှိသည်ဖြစ်၍(အနိစ္စလက္ခဏာကိုရှုခြင်းဖြင့်) သံယောဇဉ်စသည်တို့မှ လွတ်သော မဂ်ရင်း။

အပ္ပဏိဟိတမဂ်။ ။အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော စ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ ရင်း။ ဝါ၊ တဏှာတည်းဟူသော တောင့်တခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ သံယောဇဉ် စသည်တို့မှ လွတ်သော မဂ်ရင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခတို့ကို။ ဝါ၊ မဂ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၄၇။ သုညတာ နုပဿနာ, အနိမိတ္တာ နုပဿနာ, အပ္ပဏိဟိတာ-နုပဿနာ စေတိ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဝိမောက္ခ မုခ (ဝိပဿနာ)၃-ပါး ၄၇။ သုညတာနုပဿနာ စ၊ သုညတာနုပဿနာသည်၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တမှ ဆိတ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၎င်း။ (အနတ္တ လက္ခဏာ ရှုပွါးခြင်း။)

အနိမိတ္တာနုပဿနာ စ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာသည်၎င်း။ ဝါ၊ နိစ္စနိမိတ်စသည်၏ မရှိခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၎င်း။ (အနိစ္စ လက္ခဏာ ရှုပွါးခြင်း။)

အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ စ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာသည်၎င်း။ ဝါ၊ တဏှာ တည်းဟူသော တောင့်တခြင်းကင်းသည်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၎င်း။ (ဒုက္ခလက္ခဏာ ရှုပွါးခြင်း။)

ဣတိ၊ ဤသို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခါနိ စ၊ ဝိမောက္ခမုခတို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ သံယောဇဉ်စသည်မှ လွတ်သော မဂ်၏ အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဝိသုဒ္ဓိ ဘေဒ

သီလဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ

၄၈။ ကထံ—

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ, ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ, အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ-သီလံ, ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဉ္စေတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ သီလ-ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ၄၈။ ကထံ-ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား—

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ။ ။ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဉ္စ၊ ပါတိမောက္ခ-သံဝရသီလ၎င်း။ ဝါ၊ မိမိကိုစောင့်သော သူကို အပါယ်ဆင်းရဲ စသည်တို့မှ လွတ်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ ကာယဒုစရိုက်

စသည်တို့မှ စောင့်လျက် ကာယကံ, ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာ ထားတတ်သော စေတနာဂုဏ်း။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ။ ။ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဥ္စ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဂုဏ်း။ ဝါ၊ စက္ခုန္ဒြေ, သောတိန္ဒြေ, ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာယိန္ဒြေ, မနိန္ဒြေတို့ကို ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဓမ္မာရုံတို့မှ စောင့်သော အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၍ ကာယကံ, ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာ ထားတတ်သော စေတနာဂုဏ်း။

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ။ ။အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဥ္စ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဂုဏ်း။ ဝါ၊ မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်သဖြင့် အသက်မွေးခြင်း စသော အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာဆောင်တတ်သော စေတနာဂုဏ်း။

ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ။ ။ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဥ္စ၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဂုဏ်း။ ဝါ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို အမှီပြု၍ ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ဤသံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဖန်တလဲလဲ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်လျက် "ပဋိသင်္ခါယောနိသော" အစရှိသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာဆောင်တတ်သော စေတနာဂုဏ်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ လေးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ဝါ၊ ဒေသနာကြားခြင်း, ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်း, ရှာမှီးခြင်း, အဖန်တလဲလဲ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် စင်ကြယ်သော လေးပါးအပြားရှိလျက် ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော စေတနာသည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ဝါ၊ သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော သီလမည်၏။

၅၀။ ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိ စေတိ ဒုဝိဓောပိ သမာဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၅၀။ ဥပစာရသမာဓိ စ၊ ဥပစာရသမာဓိရင်း။ ဝါ၊ အပ္ပနာစျာန်၏ အနီး၌ တည်ကြည်ခြင်းရင်း။ အပ္ပနာသမာဓိ စ၊ အပ္ပနာသမာဓိရင်း။ အပ္ပနာစျာန်၌ဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်းရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓောပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည်ခြင်းသည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ဝါ၊ စိတ်ကို နီဝရဏကင်းသော အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့် သုတ်သင်တတ်သောကြောင့် စင်ကြယ်သော တည်ကြည် ခြင်းမည်၏။

၅၁။ လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန, ပဒဋ္ဌာန ဝသေန နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၅၁။ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာန ဝသေန၊ လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ တေဘူမက တရားတို့၏ ဆက်ဆံခြင်း တည်းဟူသော လက္ခဏ, ကိစ္စတည်းဟူသော ရသ, ထင်သော အခြင်းအရာ ကည်းဟူသော ပစ္စုပဋ္ဌာန်, နီးစွာသော အကြောင်းတည်းဟူသော ပဒဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ တေဘူမက တရားတို့၏ သဘောတည်းဟူသော လက္ခဏ, ပြည့်စုံခြင်း တည်းဟူသော ရသ, အကျိုးတည်းဟူသော ပစ္စုပဋ္ဌာန်, နီးစွာသော အကြောင်းတည်းဟူသော ပဒဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ဝါ၊ အယူ၏ စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော အယူမည်၏။

၅၂။ တေသမေဝ စ နာမရူပါနံ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော ကင်္ခါဝိတရဏ- ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၅၂။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ တေသမေဝ နာမရူပါနံ၊ ထို နာမ်ရုပ် တို့၏ သာလျှင်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ ကင်္ခါ- ဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ဝါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး သော ယုံမှားခြင်းကို လွန်နိုင်သော ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏။ ဝါ၊

စင်ကြယ်သော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့ကို လွန်နိုင်သော ဉာဏ်မည်၏။

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ

၅၃။ တတော ပရံ ပန တထာ ပရိဂ္ဂဟေသု သပ္ပစ္စယေသု တေဘူမကသင်္ခါရေသု အတီတာဒိဘေဒဘိန္နေသု ခန္ဓာဒိနယ မာရဗ္ဘ ကလာပ ဝသေန သင်္ခိပိတွာ—

အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန,

ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန,

အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ

အဒ္ဓါနဝသေန သန္တတိဝသေန ခဏဝသေန ဝါ သမ္မသနဉာဏေန လက္ခဏတ္တယံ သမ္မသန္တဿ။

တေသ္ဝေ ပစ္စယဝသေန ခဏဝသေန စ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေန ဥဒယဗ္ဗယံ သမနုပဿန္တဿ စ။

၅၃။ ပန၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိမှ တပါး မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကို ဆိုအံ့။ တတော၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တထာ ပရိဂ္ဂဟိတေသု၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အသီးအသီး လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်ကိုမှတ်ခြင်း, အကြောင်းကို မှတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သော။ သပ္ပစ္စယေသု၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ အတီတာဒိ ဘေဒဘိန္နေသု၊ အတိတ်စသည် အပြားဖြင့် ပြားကုန်သော။ တေဘူမကသင်္ခါရေသု၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၌။ ခန္ဓာဒိနယံ၊ ခန္ဓာအစရှိသော နည်းကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ကလာပဝသေန၊ အပေါင်းအစည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခိပိတွာ၊ ချုံး၍။

ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သော သဘောသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဝါ၊ အမြဲမရှိ။

ဘယဋ္ဌေန၊ ဘေးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲ၏။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တတည်းဟူသော အနှစ်မရှိ ခြင်းကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။ ဝါ၊ ကိုယ်မဟုတ်။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အဒ္ဓါနဝသေန ဝါ၊ အတိတ်အစရှိသော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်ငင်း။ သန္တတိဝသေန ဝါ၊ အတိတ်အစရှိသော သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့်ငင်း။ ခဏဝသေန ဝါ၊ အတိတ်အစရှိသော ခဏ၏ အစွမ်းဖြင့်ငင်း။ သမ္မသနညာဏေန၊ သုံးသပ်တတ်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ လက္ခဏတ္တယံ၊ လက္ခဏာ ယာဉ် သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းကို။ သမ္မသန္တဿ စ၊ သုံးသပ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။

တေသွေဝ=တေသု ဧဝ၊ ထိုတေဘူမက သင်္ခါရတို့၌သာလျှင်။ ပစ္စယဝသေန စ၊ အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ငင်း။ ခဏဝသေန စ၊ ခဏ၏ အစွမ်းဖြင့်ငင်း။ ဥဒယဗ္ဗယညာဏေန၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ဉာဏ်ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို။ သမနုပဿန္တဿ စ၊ အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။

ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းတရား ၁၀-ပါး

> ဩဘာသော ပီတိ ပဿဒ္ဓိ၊ အဓိမောက္ခော စ ပဂ္ဂဟော။
> သုခံ ဉာဏ မုပဋ္ဌာန- မုပေက္ခာ စ နိကန္တိ စေတိ--
>
> ဩဘာသာဒိ ဝိပဿနုပက္ကိလေသ ပရိပန္ထ ပရိဂ္ဂဟ ဝသေန မဂ္ဂါမဂ္ဂ လက္ခဏ ဝဝတ္ထာနံ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ဩဘာသ။ ။ဩဘာသော စ၊ အရောင်ငင်း။ ဝါ၊ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကိုယ်မှထွက်သော အလင်းဟု ဆိုအပ်သော အရောင်ငင်း။

ပီတိ ၅-မျိုး။ ။ပီတိ စ၊ နှစ်သက်ခြင်းငင်း။ ဝါ၊ ဝိပဿနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကာပီတိ၊ ခဏိကာပီတိ၊ ဩက္ကန္တိကာပီတိ၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ ဖရဏာပီတိ တည်းဟူသော ငါးပါးအပြားရှိသော ပီတိငင်း။ ဝါ၊ အနည်းငယ်နှစ်သက်ခြင်း၊ တခဏနှစ်သက်ခြင်း၊ သမုဒ္ဒရာ လှိုင်းတံပိုး

ကဲ့သို့ သက်သက်၍ ပြက်သော နှစ်သက်ခြင်း, ကိုယ်ကို ကောင်းကင်သို့ လွင့်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း, တကိုယ်လုံးနှံ့သော နှစ်သက်ခြင်း တည်းဟူသော ငါးပါး အပြားရှိသော နှစ်သက်ခြင်းငှင်း။

ပဿဒ္ဓိ။ ။ပဿဒ္ဓိ စ၊ ငြိမ်းခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသော ငြိမ်းခြင်းငှင်း။

အဓိမောက္ခ။ ။အဓိမောက္ခော စ၊ သဒ္ဓါယုံကြည်ခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ အားကြီးသော သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါယုံကြည်ခြင်းငှင်း။

ပဂ္ဂဟ။ ။ပဂ္ဂဟော စ၊ ထောက်ပံ့ခိုင်စေခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာကိုစွက်ပြီးစေတတ်သော ဝီရိယ သမ္မာဝါယာမဟု ဆိုအပ်သော ထောက်ပံ့ခိုင်စေခြင်းငှင်း။

သုခ။ ။သုခဉ္စ၊ ချမ်းသာခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ လွန်မြတ်သော ချမ်းသာခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စေတသိက သုခငှင်း။

ဉာဏ(ဝိပဿနာဉာဏ်)။ ။ဉာဏဉ္စ၊ ဉာဏ်ငှင်း။ ဝါ၊ သိကြားမင်းသည် လွှတ်အပ်သော ဝရဇိန်မိုးကြိုးစက်နှင့် တူသော လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးကို ရှုသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သောဉာဏ် (ဝိပဿနာဉာဏ်)ငှင်း။

ဥပဋ္ဌာန။ ။ဥပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ထင်ခြင်းသတိငှင်း။ ဝါ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကြာမြင့်စွာ ပြုအပ်ပြီးသော အမှုစသည်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ထင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သတိငှင်း။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မြဲစွာတည်သော သတိတရားငှင်း။)

ဥပေက္ခာ။ ။ဥပေက္ခာ စ၊ လျစ်လျူရှုခြင်းငှင်း။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့နှင့် အညီအညွတ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်၍ဖြစ်သော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ, မနောဒွါရ-

ဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော စေတနာတည်း ဟူသော အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိသော ဥပေက္ခာတည်း။ (၁-ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို တည်တံ့ထင်ရှားနေအောင် ဗျာပါရမများတော့ပဲ အသင့်အားဖြင့် ရှုစားတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ။ ၂-ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုသည့်အခါ အလွန်လျင်မြန်စွာ တည်တည်တံ့တံ့ ဆင်ခြင်နိုင်သော အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ယှဉ်သော အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ။)

နိကန္တိ။ ။နိကန္တိ စ၊ တပ်ခြင်းတဏှာတည်း။ ဝါ၊ ဩဘာသ စသော ကိုးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် "ငါ့အား ဤမှ ရှေးကာလ၌ ဤသို့သဘောရှိသော အရောင်သည် မဖြစ်စဘူး"စသောနည်းဖြင့် ထိုဩဘာသ စသော ကိုးပါးတို့၌ တပ်ခြင်းကိုပြုသော သိမ်မွေ့သော တဏှာတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဩဘာသာဒိ ဝိပဿနုပက္ကိလေသ ပရိဗန္ဓ ပရိဂ္ဂဟဝသေန၊ ဩဘာသ စသော ဆယ်ပါးသောဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန်တို့ကို သိမ်းဆည်းသောအစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ လက္ခဏ ဝဝတ္ထာနံ၊ မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၏ လက္ခဏာကို ပိုင်းခြားသော ဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို မှတ်ခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းဟု ဆိုအပ်သောဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ဝါ၊ ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန်တို့ကို သိမ်းဆည်းသော အားဖြင့် မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း မည်၏။

ဝါ၊ စင်ကြယ်သော ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန်တို့ကို သိမ်းဆည်းသောအားဖြင့် မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ် မည်၏။

၃၄။ တထာ ပရိဗန္ဓဝိမုတ္တဿ ပန တဿ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝါနုလောမာ တိလက္ခဏံ ဝိပဿနာပရမ္ပရာယ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ နဝ ဝိပဿနာဉာဏာနိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ

၅၄။ ပန၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမှတပါး ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကို ဆိုအံ့။ တထာ ပရိဗန္ဓ ဝိမုတ္တဿ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဩဘာသ အစရှိသော ဆယ်ပါးသော ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန်တို့မှ လွတ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏတော၊ အဖြစ်, အပျက်ကို သိသော ဉာဏ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ်ါနုလောမာ၊ သစ္စာနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင်။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို။ ဝိပဿနာ ပရမ္ပရာယ၊ ဝိပဿနာ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ၊ ကျင့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ နဝ ဝိပဿနာဉာဏာနိ၊ ကိုးပါးသော ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည်။ ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ဝါ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ သစ္စာနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ကိုးပါးသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော မဂ်တည်းဟူသော ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၏ အကျင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်အမြင်၏ စင်ကြယ်ခြင်း မည်၏။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ သစ္စာနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင် ကိုးပါးသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော မဂ်တည်းဟူသော ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၏ အကျင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်အမြင် မည်၏။

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ

မဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံ

၅၅။ တဿေဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ ပန ဝိပဿနာ ပရိပါက မာဂမ္မ ဣဒါနိ
အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဘဝင်္ဂံ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ ဥပ္ပန္နမနောဒွါရာ-
ဝဇ္ဇနာနန္တရံ ဒွေ တီဏိ ဝိပဿနာစိတ္တာနိ ယံကိဉ္စိ အနိစ္စာဒိ-
လက္ခဏ မာရဗ္ဘ ပရိကမ္မောပစာရာနုလောမနာမေန ပဝတ္တန္တိ။

ပဂ်ရခါနီး မဂ္ဂဝီထိစိတ် အစဉ်ဖြစ်ပုံ

၅၅။ ပန၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမှ တပါး ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ၊ ကျင့်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိပဿနာ ပရိပါကံ၊ ဝိပဿနာ

ဟု ဆိုအပ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၏ ရင့်ခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဟု ဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာ မဂ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗက္ခဏေ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ခဏ၌။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်၏အယဉ်ကို။ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဥပ္ပန္နမနောဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဖြစ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဒွေ တီဏိ ဝိပဿနာစိတ္တာနိ၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်သော ဝိပဿနာစိတ် (မဟာကုသိုလ် မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်)တို့သည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော။ အနိစ္စာဒိ-လက္ခဏံ၊ အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာကို။ ဝါ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-လက္ခဏာကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ပရိကမ္မောပစာရာနုလောမ နာမေန၊ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံဟူသော အမည်ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၆။ ယာ သိခါပတ္တာ၊ သာ သာနုလောမာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနီ ဝိပဿနာတိ စ ပဝုစ္စတိ။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ ၃၆။ ယာ၊ အကြင် သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ သိခါပတ္တာ၊ ဝိပဿနာ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်၏။

သာနုလောမာ၊ သစ္စာနုလောမဉာဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သာ သင်္ခါ-ရုပေက္ခာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို။ ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနီ ဝိပဿနာတိ စ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ အပါယ်စသည်မှ ရင်း။ ဝါ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ ရင်း ထခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မဂ်သို့ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာ ဟူ၍လည်း။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ (ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသည်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါးတွင် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့် အနုလောမဉာဏ် ပင်ဖြစ်သည်။ အနုလောမဉာဏ်မှာမူ ပရိကမ်,ဥပစာ,အနုလုံ အမည်ရသော ဝိပဿနာဉာဏ်များပင်ဖြစ်သည်။)

၅၇။ တတော ပရံ ဂေါတြဘုစိတ္တံ နိဗ္ဗာန မာလမ္ဗိတွာ ပုထုဇ္ဇန-ဂေါတ္တ မဘိဘဝန္တံ အရိယဂေါတ္တ မဘိသမ္ဘောန္တဉ္စ ပဝတ္တတိ။

ဂေါတြဘူစိတ်ဖြစ်ခြင်း ၅၇။ တတော၊ ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဇော စိတ် နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂေါတြဘုစိတ္တံ၊ ဂေါတြဘူစိတ်သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာလမ္ဗိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇ္ဇန်တို့၏ အနွယ်ကို။ အဘိဘဝန္တဉ္စ၊ နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ အရိယဂေါတ္တံ၊ အရိယာ အနွယ်သို့။ အဘိသမ္ဘောန္တဉ္စ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

မဂ်ကိစ္စ ၄-ချက် တပြိုင်နက်

၅၈။ တဿာနန္တရမေဝ မဂ္ဂေါ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနန္တော, သမုဒယသစ္စံ ပဇဟန္တော, နိရောဓသစ္စံ သစ္ဆိကရောန္တော, မဂ္ဂသစ္စံ ဘာဝနာ-ဝသေန အပ္ပနာဝီထိ မောတရတိ။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖြစ်ခြင်း ၅၈။ တဿ၊ ထိုဂေါတြဘူစိတ်၏။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြား၍ သိလျက်။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်လျက်။ နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ သစ္ဆိကရောန္တော၊ မျက်မှောက်ပြုလျက်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝနာဝသေန၊ ပွါးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပနာဝီထိံ၊ အပ္ပနာဝီထိသို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။

၅၉။ တတော ပရံ ဒွေ တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ ပဝတ္တိတွာ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။

ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ခြင်း ၅၉။ တတော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ် အပ္ပနာဝီထိသို့ ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒွေ တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်သော သောတာပတ္တိ ဖိုလ်စိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ တနည်းကား—ဒွေ တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ ဒွိန္နံ တိဏ္ဏံ ဖလ-စိတ္တာနံ၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်သော သောတာပတ္တိ ဖိုလ်စိတ်တို့၏။ ပဝတ္တိ-

တ္တာ=ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးမှ။ ဘဝင်္ဂပါတော၀၊ ဘဝင်ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုန ဘဝင်္ဂံ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ ပဝတ္တန္တိ။

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း။ ။ပုန၊ တဖန်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည်။ ဝါ၊ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဤသို့ မဂ်, ဖိုလ်ရပြီးသည်နောက် တဆက်တည်းပင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ရသည်မှာ စိတ္တနိယမတရား ဖြစ်သည်။)

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် သင်္ဂဟဂါထာ

၆၀။ **မဂ္ဂံ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော။**
ဟီနေ ကိလေသေ သေသေ စ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ဝါ န ဝါ။

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၅ ပါး ၆၀။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂဉ္စ၊ မဂ်ကိုလည်းကောင်း။ ဖလဉ္စ၊ ဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ဟီနေ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသေ စ၊ ကိလေသာတို့ကိုလည်းကောင်း။ သေသေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော(မပယ်အပ်ကုန်သေးသော)။ ကိလေသေ စ၊ ကိလေသာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခတိ ဝါ၊ ဆင်ခြင်သည်လည်း ရှိ၏။ န ဝါ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မဆင်ခြင်သည်လည်း ရှိ၏။

ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ ကမေနေဝံ၊ ဘာဝေတဗ္ဗော စတုဗ္ဗိဓော။
ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ နာမ မဂ္ဂေါ ပဝုစ္စတိ။

အယ မေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိဘေဒေါ။

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတရားကိုယ်။ ။ဧဝံ=ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ ကမေန၊ ခြောက်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အစဉ်ဖြင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပွါးစေအပ်

သော။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏ဟူ၍။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိနိုင် မြင်နိုင်သောမဂ်ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏ဟူ၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိနိုင် မြင်နိုင်သော မဂ်ဉာဏ်မည်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိဘေဒေါ၊ ဝိသုဒ္ဓိ အပြားတည်း။ ဝါ၊ ဝိသုဒ္ဓိ၏ အပြားကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ဝိမောက္ခ ဘေဒ

၆၁။ တတ္ထ အနတ္တာနုပဿနာ အတ္တာဘိနိဝေသံ မုဉ္စန္တီ သုညတာ-နုပဿနာ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ ဟောတိ။

အနတ္တဟူရှုလျှင် သုညတာနုပဿနာ မည်ခြင်း

၆၁။ တတ္ထ=တသ္မိံ ဥဒ္ဒေသေ၊ ထိုအနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိသောဥဒ္ဒေသ၌။ဝါ-တတ္ထ=တေသု ဝိပဿနတ္တယ ဝိမောက္ခမုခတ္တယေသု၊ ထိုဝိပဿနာသုံးပါး, ဝိမောက္ခမုခသုံးပါးတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ အတ္တာဘိနိဝေသံ၊ ငါ၏ကိုယ်ဟု မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ငါ၏ကိုယ်ဟု မြဲမြံစွာယူခြင်းကို။ မုဉ္စန္တီ=ပဇဟန္တီ၊ စွန့်တတ်သော။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ ကိုယ်မဟုတ်ဟု ဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ သုညတာနုပဿနာ နာမ၊ သုညတာနုပဿနာမည်သော။ ဝါ၊ အတ္တမှဆိတ်သော အခြင်းအရာဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုတတ်သည်မည်သော။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ ဝိမောက္ခမုခသည်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အတ္တာဘိနိဝေသမှ လွတ်ဆဲ လွတ်ပြီးဖြစ်သော မဂ်,ဖိုလ်၏ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲဖြစ်သော မဂ်, လွတ်ပြီးဖြစ်သော ဖိုလ်၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝိမောက္ခ=ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲဖြစ်သော မဂ်,လွတ်ပြီးဖြစ်သော ဖိုလ် (မဂ်,ဖိုလ်)။ မုခ=အကြောင်း။)

၆၂။ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝိပလ္လာသ နိမိတ္တံ မုဉ္စန္တီ အနိမိတ္တာနုပဿနာ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ ဟောတိ။

အနိစ္စဟုရှုလျှင် အနိမိတ္တာ- နုပဿနာမည်ခြင်း ၆၂။ ဝိပလ္လာသနိမိတ္တံ၊ ဝိပလ္လာသနိမိတ်ကို။ ဝါ၊ သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဟု ဆိုအပ်သော နိမိတ်ကို။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ကြောင်းဖြစ်သော သညာ စိတ် ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော အကြောင်းကို။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်စွာ ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော သညာ စိတ် ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အကြောင်းကို။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ကြောင်း ဖြစ်သော သညာ စိတ် ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အပါယ်လားကြောင်းကို။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်စွာ ယူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သညာ စိတ် ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော အပါယ်လားကြောင်းကို။ မုဉ္စန္တီ=ပဇဟန္တီ၊ စွန့်တတ်သော။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အမြဲမရှိဟု ဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ အနိမိတ္တာနုပဿနာ နာမ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာ မည်သော။ ဝါ၊ ဝိပလ္လာသနိမိတ်မှ ကင်းသော အခြင်းအရာဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုတတ်သည်မည်သော။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ ဝိမောက္ခမုခသည်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဝိပလ္လာသနိမိတ်မှ လွတ်ဆဲ လွတ်ပြီးဖြစ်သော မဂ်, ဖိုလ်၏ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲ ဖြစ်သောမဂ်, လွတ်ပြီး ဖြစ်သော ဖိုလ်၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၃။ ဒုက္ခာနုပဿနာ တဏှာပဏိဓိံ မုဉ္စန္တီ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ ဟောတိ။

ဒုက္ခဟုရှုလျှင်အပ္ပဏိဟိတာ- နုပဿနာမည်ခြင်း ၆၃။ တဏှာပဏိဓိံ၊ ကာမ, ရူပ, အရူပ ဘဝတို့၌ တပ်တတ်သော တဏှာဟူသော တောင့်တ ခြင်းကို။ မုဉ္စန္တီ=ပဇဟန္တီ၊ စွန့်တတ်သော။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ ဆင်းရဲ၏ဟု ဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်။ အပ္ပဏိဟိတာ နုပဿနာ နာမ၊ အပ္ပဏိဟိတာ- နုပဿနာမည်သော။ ဝါ၊ ပဏိဓိမှကင်းသော အခြင်းအရာဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုတတ်သည် မည်သော။ ဝိမောက္ခမုခံ၊ ဝိမောက္ခမုခသည်။

ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပဏိဓိမှ လွတ်ဆဲ လွတ်ပြီး ဖြစ်သောမဂ်, ဖိုလ်၏ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲဖြစ်သော မဂ်, လွတ်ပြီးဖြစ်သော ဖိုလ်၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မဂ်၏ သုညတဝိမောက္ခစသည့် အမည်ရပုံ

၆၄။ တသ္မာ ယဒိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ အနတ္တတော ဝိပဿတိ၊ သုညတော ဝိမောက္ခော နာမ ဟောတိ မဂ္ဂေါ။

မဂ်သည် သုညတဝိမောက္ခ မည်ပုံ ၆၄။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ ဝါ၊ အပါယ်အစရှိသည်တို့မှလည်း, သင်္ခါရနိမိတ်မှလည်း ထခြင်းဟုဆိုအပ်သော မဂ်သို့ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာသည်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ဝါ-အနတ္တတော=အနတ္တာဣတိ၊ အနတ္တဟူ၍။ ယဒိ ဝိပဿတိ၊ အကယ်၍ ရှုသည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ အနတ္တအားဖြင့် ရှုသည်ရှိသော်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ သုညတော ဝိမောက္ခော နာမ၊ သုညတဝိမောက္ခမည်သည်။ ဝါ၊ အတ္တမှဆိတ်သည် ဖြစ်၍ သံယောဇဉ် အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ဆဲမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝုဋ္ဌာန=ထခြင်း=သင်္ခါရငြိမ်းဒုက္ခတို့မှ ထခြင်း, ထွက်မြောက်ခြင်း=မဂ်။ ဂါမိနီ=ရောက်ကြောင်း။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ=မဂ်ရကြောင်း, မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ။)

၆၅။ ယဒိ အနိစ္စတော ဝိပဿတိ၊ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော နာမ။

မဂ်သည် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်ပုံ ၆၅။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာသည်။ ဝါ၊ အပါယ် စသည်တို့မှလည်း, သင်္ခါရနိမိတ်မှလည်း ထခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မဂ်သို့ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာသည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ-အနိစ္စတော=အနိစ္စံ ဣတိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ ယဒိ ဝိပဿတိ၊ အကယ်၍ ရှုသည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသည်ရှိသော်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာ မဂ်သည်။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော နာမ၊ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ မည်သည်။ ဝါ၊ နိစ္စနိမိတ်စသည် မရှိသည်ဖြစ်၍ သံယောဇဉ်

အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ဆဲမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝုဋ္ဌာန=ဝိမောက္ခ= တရားကိုယ်အားဖြင့် မဂ်ဖြစ်သည်။)

၆၆။ **ယဒိ ဒုက္ခတော ဝိပဿတိ၊ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော နာမာတိ စ မဂ္ဂေါ ဝိပဿနာဂမနဝသေန တီဏိ နာမာနိ လဘတိ၊ တထာ ဖလဉ္စ မဂ္ဂါဂမနဝသေန မဂ္ဂဝီထိယံ။**

မဂ်သည် အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခမည်ပုံ ၆၆။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ သည်။ ဝါ၊ အပါယ် အစရှိသည်တို့မှရင်း, သင်္ခါရနိမိတ်မှရင်း ထခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာသည်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအား ဖြင့်။ ဝါ-ဒုက္ခတော=ဒုက္ခံ ဣတိ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ယဒိ ဝိပဿတိ၊ အကယ်၍ ရှုသည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသည်ရှိသော်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော နာမ၊ အပ္ပဏိ- ဟိတ ဝိမောက္ခမည်သည်။ ဝါ၊ တဏှာဟူသော တောင့်တခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ သံယောဇဉ် စသည်တို့မှ လွတ်ဆဲမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ ဝိပဿနာဂမန- ဝသေန၊ ဝိပဿနာတည်းဟူသော ရောက်ကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တီဏိ နာမာနိ၊ သုံးပါးသော အမည်တို့ကို။ ဝါ၊ သုညတ ဝိမောက္ခ, အနိမိတ္တ- ဝိမောက္ခ, အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ တည်းဟူသော အမည်သုံးပါးတို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

မဂ္ဂဝီထိ၌ ဖိုလ်၏ သုညတဝိမောက္ခစသည့် အမည်ရပုံ

ဖိုလ်စိတ်၏သုညတဝိမောက္ခစသည် မည်ခြင်းအကြောင်း မဂ္ဂဝီထိယံ၊ မဂ္ဂဝီထိ၌။ ဖလဉ္စ၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ် ကျသော ဖိုလ် သည်လည်း။ မဂ္ဂါဂမနဝသေန၊ မဂ် တည်းဟူသော ရောက်ကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ တီဏိ နာမာနိ၊ သုံးပါးသော အမည်တို့ကို။ ဝါ၊ သုညတဝိမောက္ခ, အနိမိတ္တဝိ- မောက္ခ, အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ တည်းဟူသော အမည်သုံးပါးတို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

ဖလသမာပတ်ဝီထိ၌ ဖိုလ်စိတ်အမည်ထူးရပုံများ

၆၇။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ ပန ယထာဝုတ္တနယေန ဝိပဿန္တာနံ ယထာသကံ ဖလ'မုပ္ပဇ္ဇမာနမ္ပိ ဝိပဿနာဂမနဝသေန သုညတာဒိ-ဝိမောက္ခောတိ စ ပဝုစ္စတိ။

ဖလသမာပတ်ဝီထိ၌ မိမိပွါးများသည့်အတိုင်း အမည်ရခြင်း

၆၇။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ၊ ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိပဿန္တာနံ၊ ဝိပဿနာရှုကုန်သော ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ယထာသကံ ဖလံပိ၊ အကြင်အကြင် ရအပ်သော မဂ်တည်းဟူသော မိမိဥစ္စာ၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုလည်း။ ဝိပဿနာဂမနဝသေန၊ ဝိပဿနာတည်း ဟူသော ရောက်ကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ သုညတာဒိ ဝိမောက္ခောတိ စ၊ သုညတဝိမောက္ခ, အနိမိတ္တဝိမောက္ခ, အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခဟူ၍သာလျှင်။ ဝါ၊ အတ္တမှဆိတ်သည်ဖြစ်၍ သံယောဇဉ်အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ပြီးဖြစ်သော သုညတဝိမောက္ခ ဖိုလ်, နိစ္စနိမိတ်စသည် မရှိသည်ဖြစ်၍ သံယောဇဉ်အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ပြီး ဖြစ်သော အနိမိတ္တဝိမောက္ခ ဖိုလ်, တဏှာဟူသော တောင့်တခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍ သံယောဇဉ်အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ပြီးဖြစ်သော အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ ဖိုလ်ဟူ၍သာလျှင်။ ပဝုစ္စတိ၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ (မဂ္ဂဝီထိ၌ ဖိုလ်သည် မဂ်၏အမည်အတိုင်းသာ သုညတဝိမောက္ခစသည်ဟု အမည် ရနိုင်သည်။ ဖလသမာပတ်ဝီထိ၌မူကား မိမိရှုပွါးသည့်အတိုင်းပင် အမည် ရသည်။ ဥပမာ— အနတ္တလက္ခဏာကိုရှုပွါး၍ ဖလသမာပတ်ဝင်ဖြစ်လျှင် ထိုဖိုလ်၏အမည်သည် သုညတဝိမောက္ခဖြစ်သည်။ ဤနည်းနှင်နှင့် မိမိလိုရာ လက္ခဏာတင်၍ ရှုပွါးသည့်အတိုင်း အမည်ရနိုင်သည်။)

အာရမ္မဏဝသေန ပန သရသဝသေန စ နာမတ္တယံ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ သမမေဝ စ။

အယမေတ္ထ ဝိမောက္ခဘေဒေါ။

မဂ်, ဖိုလ်၏ သုညတ ဝိမောက္ခ စသည့် အမည်တူခြင်း အကြောင်း ပန၊ မဆက်ဆံသည်မှ တပါး ဆက်ဆံသည့်ကို ဆိုအံ့ ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော မဂ္ဂဝီထိ, ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော မဂ်, ဖိုလ်တို့အား။ နာမတ္တယံပိ၊ အမည်တို့၏ သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ သုညတဝိမောက္ခ, အနိမိတ္တဝိမောက္ခ, အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ တည်းဟူသော အမည်သုံးပါး အပေါင်းသည်လည်း။

အာရုံအားဖြင့် အမည်တူခြင်း။ ။အာရမ္မဏဝသေန၊ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သုညတ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်၊ သင်္ခါရ နိမိတ်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနိမိတ္တ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်၊ တဏှာဟူသော ပဏိဓိမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။

ဂုဏ်အားဖြင့် အမည်တူခြင်း။ ။သရသ ဝသေန စ၊ ရာဂ အစရှိသည်မှ ဆိတ်ခြင်းကြောင့် သုညတ, ရူပနိမိတ် အစရှိသော အာရုံမှ ကင်းခြင်းကြောင့် အနိမိတ္တ, ကိလေသာဟူသော တောင့်တခြင်း ကင်းခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ တည်းဟူသော မိမိ၏ ဂုဏ်အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ သမမေဝ စ၊ တူသည်သာလျှင်တည်း။

ဧတ္ထ၊ ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းသည်။ ဝိမောက္ခဘေဒေါ၊ ဝိမောက္ခ အပြားတည်း။ ဝါ၊ ဝိမောက္ခကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ပုဂ္ဂလ ဘေဒ
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးပယ်သော ကိလေသာနှင့် လားရာဂတိများ

၆၈။ ဧတ္ထ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟာနေန ပဟီနာပါယဂမနော သတ္တက္ခတ္တုပရမော သောတာပန္နော နာမ ဟောတိ။

သောတာပန် မည်ပုံနှင့် ပယ်သောကိလေသာ

၆၈။ ပန၊ ဝိမောက္ခဘေဒမှ တပါး ပုဂ္ဂလဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ ဝါ- ဧတ္ထ = ဧတေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု၊ ထိုလေးယောက်သော ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာပဟာနေန၊ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ပဟီနာပါယဂမနော၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အပါယ်သို့ သွားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အပါယ်သို့ သွားခြင်းကို ပယ်ပြီးသည် ဖြစ်၍။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည် အရောအားဖြင့် ခုနစ်ကြိမ် ပဋိသန္ဓေယူခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သောတာပန္နော နာမ၊ သောတာပန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆၉။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ရာဂ ဒေါသ မောဟာနံ တနုကရတ္တာ သကဒါဂါမီ နာမ ဟောတိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ။

သကဒါဂါမ် မည်ပုံနှင့် ပယ်သောကိလေသာ

၆၉။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့ကို။ တနုကရတ္တာ၊ ခေါင်းပါးအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကိံဧဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ပြည်သို့။ အာဂန္တွာ၊ လာ၍။ ဝါ၊ လာခြင်းကြောင့်။ သကဒါဂါမီ နာမ၊ သကဒါဂါမ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၀။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ကာမရာဂ ဗျာပါဒါန မနဝသေသပ္ပဟာနေန အနာဂါမီ နာမ ဟောတိ အနာဂန္တွာ ဣတ္ထတ္တံ။

အနာဂါမ်မည်ပုံနှင့် ပယ်သော ကိလေသာ

၇၀။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ၊ အနာဂါမိမဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ကာမရာဂ ဗျာပါဒါနံ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနေန၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခြင်းကြောင့်။

ဣတ္ထတ္တံ၊ ဤကာမဘုံသို့။ အနာဂန္တွာ၊ မလာမူ၍။ ဝါ၊ မလာခြင်းကြောင့်။ အနာဂါမိ နာမ၊ အနာဂါမ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၁။ **အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ အနဝသေသ ကိလေသပ္ပဟာနေန အရဟာ နာမ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ လောကေ အဂ္ဂဒက္ခိ-ဏေယျော။**

အယမေတ္ထ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ။

ရဟန္တာ မည်ပုံနှင့် ပယ်သောကိလေသာ

၇၁။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ဘာဝေ-တွာ၊ ပွါးစေ၍။ အနဝသေသ ကိလေသ-ပ္ပဟာနေန၊ အကြွင်းမဲ့ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ခီဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော။ လောကေ၊ လူ့ဘုံ၌။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေ-ယျော၊ မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သော။ အရဟာ နာမ၊ ရဟန္တာ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသော နည်းသည်။ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပြားတည်း။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပြားကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

သမာပတ္တိ ဘေဒ

၇၂။ **ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ ပနေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ယထာသက ဖလ-ဝသေန သာဓာရဏာဝ။**

ဆိုင်ရာ ဖလသမာပတ်ကို ဆိုင်ရာ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ဝင်စားနိုင်ခြင်း

၇၂။ ပန၊ ပုဂ္ဂလဘေဒမှ တပါး သမာ-ပတ္တိဘေဒကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ ဝါ-ဧတ္ထ=ဧတာသု ဖလသမာပတ္တိ နိရောဓသမာပတ္တီသု၊ ထိုဖလသမာပတ် နိရောဓသမာပတ်တို့တွင်။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ၊ ဖလသမာပတ်တို့သည်။ ဝါ- ဖိုလ်ဝင်စားခြင်းတို့သည်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့၌လည်း။ ဝါ၊ တို့အားလည်း။ ဝါ၊ တို့၏လည်း။ ယထာသက ဖလဝသေန၊ အကြြင်အကြြင် ရအပ်သော မဂ်တည်းဟူသော မိမိ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဖိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ သာဓာရဏာဝ၊ ဆက်ဆံကုန်သည် သာလျှင်တည်း။

၇၃။ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ ပန အနာဂါမိနော စ အရဟန္တာနော စ လဗ္ဘတိ။

နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၂-ပါး

၇၃။ ပန၊ သာဓာရဏမှ တပါး အသာဓာရဏကို ဆိုအံ့။ နိရောဓ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇနံ၊ နိဒရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဝါ၊ စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇ ရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ဝင်စားခြင်းကို။ အနာဂါမိနော စ၊ ကာမ ရူပဘုံ၌ တည်သော သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အရဟန္တာနော စ၊ ကာမ ရူပဘုံ၌ တည်သော သမာပတ် ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားပုံ

တတ္ထ ယထာက္ကမံ ပဌမဇ္ဈာနာဒိ မဟဂ္ဂတ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ တတ္ထဂတေ သင်္ခါရဓမ္မေ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဝိပဿန္တော ယာဝ အာကိဉ္စညာယတနံ ဂန္တွာ တတော ပရံ အဓိဋ္ဌေယျာဒိကံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ နေဝသညာ နာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇတိ။

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားရာ၌ သမထ ဝိပဿနာ အစုံအစုံရှုပွါးရခြင်း

တတ္ထ၊ ထို နိရောဓသမာပတ်၌။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိ မဟဂ္ဂတ သမာပတ္တိံ၊ ပဌမစျာန် အစရှိသော မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဝင်စား၍။

ဝုဋ္ဌာယ၊ ပဌမစျာန် အစရှိသော မဟဂ္ဂုတ် သမာပတ်မှ ထ၍။

တတ္ထ၊ ထိုပဌမစျာန် အစရှိသော မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်၌။ ဂတော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သခါရဓမ္မေ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ တတ္ထ=တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုသို့သော ပဌမစျာန် အစရှိသောမဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်၌သာလျှင်။ ဝိပဿန္တော၊ ဝိပဿနာရှုသော အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယာဝ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်, ကိရိယာစျာန်တိုင်အောင်။ ဂန္တွာ၊ သွား၍။ ဝါ၊ ဝင်စား၍။

ပုဗ္ဗကိစ္စ ၄-ပါး။ ။တတော၊ ထိုအာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်, ကိရိယာစျာန်ကို ဝင်စားသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဓိဋ္ဌေယျာဒိကံ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း အစရှိသော။ ဝါ၊ ကိုယ်နှင့်မစပ် အသီးအသီး ထားအပ်သော သက်န်းစသော ပရိက္ခရာ ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကို မီးစသည်ဖြင့် မဖျက်ဆီးနိုင်အောင် အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း (အဓိဋ္ဌာန), သံဃာတို့တောင့်တအံ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း (သံဃပဋိမာနန), ဘုရားခေါ်တော်မူအံ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း (သတ္ထုပက္ကောသန), ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အသက်၏တည်ခြင်းကို ကြည့်ခြင်း (အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒ)ဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ လေးပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ် ကိရိယာစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။

တဿ ဒွိန္နံ အပ္ပနာဇဝနာနံ ပရတော ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ စိတ္တသန္တတိ၊ တတော နိရောဓ သမာပန္နော နာမ ဟောတိ။

နိရောဓသမာပတ်မည်ပုံ။ ။ဒွိန္နံ၊ နှစ်ကြိမ်ကုန်သော။ အပ္ပနာဇဝနာနံ၊ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ် ကိရိယာဇောတို့၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ တဿ၊ ထိုအနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ၏။ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်၏အစဉ်သည်။ ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ တတော၊ ထိုစိတ်အစဉ်ပြတ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ ထိုစိတ်အစဉ်ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓသမာပန္နော နာမ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသည်မည်သည်။ ဝါ၊ စိတ်, စေတသိက်, စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိရောဓသမာပတ်မှ ထသည့်အခါ ဖြစ်သည့်ဖိုလ်စိတ်များ

၇၄။ ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန အနာဂါမိနော အနာဂါမိဖလစိတ္တံ, အရ-
ဟတော အရဟတ္တဖလစိတ္တံ, ဧကဝါရမေဝ ပဝတ္တိတွာ ဘဝင်္ဂ-
ပါတော ဟောတိ၊ တတော ပရံ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ ပဝတ္တတိ။

အယ မေတ္ထ သမာပတ္တိဘေဒေါ။

နိဋ္ဌိတော စ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန နယော။

နိရောဓသမာပတ်နောက် အနာဂါမိဖိုလ် စသည် တကြိမ်သာ ဖြစ်ခြင်း

၇၄။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဝင်စားသည်မှတပါး ထသည်ကို ဆိုအံ့။

ဝုဋ္ဌာနကာလေ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောကာလ (စိတ်, စေတသိက်, စိတ္တဇရုပ်တို့ ပြန်ဖြစ်သောအခါ)၌။ အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနာဂါမိဖလစိတ္တံ၊ အနာဂါမိဖိုလ်စိတ်သည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရဟတ္တဖလစိတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်သည်။ ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ **တနည်းကား—**အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနာဂါမိဖလစိတ္တံ=အနာဂါမိဖလစိတ္တဿ၊ အနာဂါမိဖိုလ်စိတ်၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရဟတ္တဖလစိတ္တံ=အရဟတ္တဖလစိတ္တဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်၏။ ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ပဝတ္တိတွာ=ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးမှ။ ဘဝင်္ဂပါတော၊ ဘဝင်ကျသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တတော၊ ထိုဘဝင်ကျသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဇောစိတ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းသည်။ သမာပတ္တိဘေဒေါ၊ သမာပတ္တိ အပြားတည်း။ ဝါ၊ သမာပတ္တိ အပြားကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန နယော၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းသည်။ နိဋ္ဌိ-တော စ=နိဋ္ဌိတော စ၊ အပြီးသို့ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။

ဥယျောဇဉ်

၇၅။ ဘာဝေတဗ္ဗံ ပနိစ္စေဝံ၊ ဘာဝနာဒွယ မုတ္တမံ။
ပဋိပတ္တိရသဿာဒံ၊ ပတ္ထယန္တေန သာသနေ။

သမထ, ဝိပဿနာဘာဝနာ ပွါးများအပ်ကြောင်း ၇၅။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း, ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းမှ တပါး ထိုသမထဝိပဿနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ အားထုတ်အောင် တိုက်တွန်းခြင်း ဥယျောဇဉ်ကို ဆိုအံ့။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ပဋိပတ္တိရသဿာဒံ၊ ဈာနသုခ, ဖလသုခ စသည် အပြားရှိသော သမထ, ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော အကျင့်ဖြင့် ရအပ်သော သာယာအပ်, ခံစားအပ်သော အရသာတည်းဟူသော ချမ်းသာကို။ ဝါ၊ သမထ, ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော အကျင့်၏ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော သာယာအပ်, ခံစားအပ်သော အရသာတည်းဟူသော ဈာနသုခ, ဖလသုခစသည် အပြားရှိသော ချမ်းသာကို။ ပတ္ထယန္တေန၊ တောင့်တသော အမျိုးသားသည်။ ဣစ္စေဝံ=ဣတိဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ထူးသော။ ဝါ၊ နိဝရဏကိလေသာကို နှုတ်တတ်သော။ ဘာဝနာဒွယံ၊ သမထဘာဝနာ, ဝိပဿနာဘာဝနာတည်းဟူသော ဘာဝနာနှစ်ခု အပေါင်းကို။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွါးစေအပ်၏။ ဝါ၊ ပွါးအောင်ပြုရာ၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း နိဂုံး

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ နဝမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ယူရာ ယူကြောင်း သင်္ဂြိုဟ်ရာ,

သင်္ဂြိုဟ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အမည်ရှိသော ကျမ်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ၊ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းမည်သော။ ဝါ၊ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း, ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း တို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့် ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းမည်သော။ နဝမော၊ ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ=သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ပြီး၏။

ကျမ်းပြီး နိဂုံး

(က) စာရိတ္တ သောဘိတ ဝိသာလ ကုလောဒယေန၊
သဒ္ဓါဘိဝုဍ္ဎ ပရိသုဒ္ဓ ဂုဏောဒယေန။

နမ္ပဝှယေန ပဏိဓာယ ပရာနုကမ္ပံ၊
ယံ ပတ္ထိတံ ပကရဏံ ပရိနိဋ္ဌိတံ တံ။

ဒါယကာကြီးနမ္ပ တောင်းပန်၍ ရေးသားရပုံ။ ။(က) စာရိတ္တ သောဘိတ ဝိသာလ ကုလောဒယေန၊ အချို်းတို့၏ အကျင့်ဖြင့် တင့်တယ်ပြန့်ပြောသော အမျိုးအနွယ်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိထသော။ သဒ္ဓါဘိဝုဍ္ဎ ပရိသုဒ္ဓ ဂုဏောဒယေန၊ ကံ အစရှိသည်ကို ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် အလွန်ပွါးသော စင်ကြယ်သော ဒါန, သီလ အစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းရှိထသော။ နမ္ပဝှယေန၊ နမ္ပအမည်ရှိသော ဒါယကာသည်။ ဝါ၊ ထိုထိုသော မကောင်းမှုဒုစရိုက်မှ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်ကို စောင့်တတ်သောကြောင့် **နမ္ပအမည်ရှိသော ဒါယကာ**သည်။ ဝါ၊ ထိုထိုသော ကောင်းမှုသုစရိုက်ကို အမြိုက်သုဓာ အရသာလို နှစ်သက်တတ်သောကြောင့် နမ္ပအမည်ရှိသော ဒါယကာသည်။ ပရာနုကမ္ပံ၊ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တည်း ဟူသော ပရိယတ္တိသာသနာတော်၌ ချမ်းသာသဖြင့် သက်သော ဉာဏ်၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သူတပါးတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ပဏိဓာယ၊ တောင့်တ၍။

တနည်းကား—ပရာနုကမ္ပံ၊ အဘိဓမ္မာ၌ တွေ့ဝေသော ရဟန်းတို့ကို မြင်၍ ထိုအဘိဓမ္မာ၌ တွေ့ဝေသော ရဟန်းတို့အား သနားခြင်း ကရုဏာကို။ ပဏိဓာယ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ၍။ ယံ ပကရဏံ၊ အကြင်အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို။ ပတ္ထိတံ၊ အထူးသဖြင့် တောင်းပန်အပ်၏။ ဝါ၊ ရိုသေစွာ တောင်းပန်အပ်၏။ ဝါ၊ ရှေးရှု တောင်းပန်အပ်၏။

တံ ပကရဏံ၊ ထိုနမ္ပအမည်ရှိသော ဒါယကာသည် အထူးသဖြင့် တောင်းပန် အပ်သောကြောင့် ငါ အနုရုဒ္ဓါ ဆရာသည် စီရင်အပ်သော **အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းသည်။** ပရိနိဋ္ဌိတံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကိုးပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်း အပြီးသို့ရောက်ပြီ။

အာသီသ

(ခ) ပုညေန တေန ဝိပုလေန တု မူလသောမံ၊
ဓညာဓိဝါသ မုဒိတောဒိတ မာယုကန္တံ။
ပညာဝဒါတ ဂုဏ သောဘိတ လဇ္ဇိ ဘိက္ခူ၊
မညန္တု ပုညဝိဘဝေါဒယ မင်္ဂလာယ။

ဣတိ အနုရုဒ္ဓါစရိယေန ရစိတံ
အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟံ နာမ ပကရဏံ။

မူလသောမကျောင်း၌ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းပြုခြင်း။ ။(ခ) ဝိပုလေန တု၊ ပြန့်ပြောသည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ တေန ပုညေန၊ ထိုအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို စီရင်ရသော ကောင်းမှုဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပညာဝဒါတ ဂုဏသောဘိတ လဇ္ဇိ၊ ဖြူစင်သော အရိယာမဂ်ပညာဖြင့် စင်ကြယ်သော သီလအစရှိသော ဂုဏ်ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော အလေ့ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓညာဓိဝါသံ။ ဘုန်းရှိသော ရဟန်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော။ ဥဒိတောဒိတံ၊ စင်စစ် ထင်ရှားထသော။ ဝါ၊ အလွန်ကျော်စော ထင်ရှားထသော။ မူလသောမံ၊ **မူလသောမ** အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၍ လကဲ့သို့ ထင်ရှားသော ကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့ထက် မြတ်သည်ဖြစ်၍ လကဲ့သို့ ထင်ရှားသော ကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့တွင် ပြခန်းသည်ဖြစ်၍ လကဲ့သို့ ထင်ရှား သောကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကောင်းမှုတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ လကဲ့သို့ ထင်ရှားသောကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့ထက် မြတ်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကျောင်းတကာတို့တွင် ပြခန်းသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ ကောင်းမှုတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ မူလသောမ အမည်ရှိသော ဒါယကာသည် ဆောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

တနည်းကား— တုမူလသောမံ၊ **တုမူလသောမ** အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ တင့်တယ်သည်ဖြစ်၍ လက်ဲ့သို့ ထင်ရှားသောကြောင့် တုမူလ-သောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ တင့်တယ်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တုမူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ တုမအမည်ရှိသော ဒါယကာမှဖြစ်၍ လက်ဲ့သို့ ထင်ရှားသောကြောင့် တုမူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ တုမ အမည်ရှိသော ဒါယကာမှ ဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တုမူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ အရိယာမဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသော တူးရွင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ တည်းဟူသော ဝဋ်မြစ်ကို တူးဖြတ်ရာဖြစ်၍ လက်ဲ့သို့ ထင်ရှားသောကြောင့် တုမူလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ဝါ၊ အရိယာ မဂ်တည်းဟူသော တူးရွင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာတည်းဟူသော ဝဋ္ဋမြစ်ကို တူးဖြတ်ရာဖြစ်၍ ရဟန်းကောင်းတို့၏ ကိလေသာကို သတ်ရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တုမှုလသောမ အမည်ရှိသော ကျောင်းကို။

ပုညဝိဘဝေါဒယမင်္ဂလာယ၊ ကောင်းမှု တည်းဟူသော စည်းစိမ်၏ ဖြစ်ခြင်း မင်္ဂလာအကျိုးငှါ။ အာယုကန္တံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ မညန္တု၊ အောက်မေ့စေကုန်သတည်း။

ဝါ၊ ဤကျောင်း၌ နေသော ရဟန်းတို့သည် လဇ္ဇီ သူတော်ကောင်းတို့ ပေချည်းတည်း၊ ငါတို့လည်း လဇ္ဇီဖြစ်အောင် အားထုတ်ရချေ၏ဟု အောက်မေ့စေကုန်သတည်း။

ဝါ၊ ဤကျောင်း၌နေသော ရဟန်းတို့သည် ကျမ်းပြုဆရာတို့ပေတည်း၊ ငါတို့လည်း ကျမ်းပြုနိုင်အောင် အားထုတ်ရချေ၏ဟု အောက်မေ့ခြင်းကို ပြုစေကုန်သတည်း။

တနည်းကား—အာယုကန္တံ= အာယုဂန္တံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားကို နှံ့စေလျက်။ မညန္တု=မညန် ကရောန္တု၊ အောက်မေ့ခြင်းကို ပြုစေကုန်သတည်း။

ဝါ၊ ဤကျောင်း၌နေသော ရဟန်းတို့သည် လဇ္ဇီ သူတော်ကောင်းတို့ ပေချည်းတည်း၊ ငါတို့လည်း လဇ္ဇီ သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် အား ထုတ်ရချေ၏ဟု အောက်မေ့ခြင်းကို ပြုစေကုန်သတည်း။

ဝါ၊ ဤကျောင်း၌နေသော ရဟန်းတို့သည် ကျမ်းပြုဆရာတို့ပေတည်း၊ ငါတို့လည်း ကျမ်းပြုနိုင်အောင် အားထုတ်ရချေ၏ဟု အောက်မေ့ခြင်းကို ပြုစေကုန်သတည်း။

အနုရုဒ္ဓါစရိယေန၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၏ တမ်းခွန်သဘွယ်ဖြစ်၍ ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်ဖျားဝယ် စိုက်ထားအပ်သော ပတ္တမြားမှန်ကင်းကဲ့သို့ တဝင်း ဝင်း ပညာရောင်ဖြင့် တောက်ပသော **အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ**သည်။ ရစိတံ၊ စီရင်အပ်သော။ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟံ နာမ၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟအမည် ရှိသော။ ပကရဏံ၊ ကျမ်းသည်။ ဋ္ဌပိ=သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

ကျမ်းပြီး နိဂုံးပြီး၏။

နိဿယ နိဂုံး

၁။ သာသနော ဘာသိတေ ရမ္မေ၊ ပုရေ အမရနာမကေ။
ရာဇဒွာနိယဝတ္တိမှိ၊ သေဋ္ဌေ ဝိဟာရဗာကရေ။

၂။ တိပေဋက အလင်္ကာရ၊ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မ။
ရာဇဂုရုတိ နာမေန၊ သုတော ယော ဂုရု မေဓာဝိ။

၃။ နာနာဂန္ထေသု ကုသလော၊ ပရပ္ပဝါဒ မဒ္ဒနော။
အနေက သတ သိဿာနံ၊ ဝါစေန္တော သုစိဝုတ္တိကော။

၄။ မလနိဿဋ္ဌ စန္ဒောဝ၊ ဝိဟာသိ မူလသာသနံ။
ဝိတိမေရုသမော စက္ကေ၊ ဂုရုနာ တေန ဝါစိတံ။

၅။ နာနာနယေဟိ သမ္ပန္နံ၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟံ။
သုတေဟိ ယုဝသောတူဟိ၊ ယာစိတော ယတ္ထ နိဿယံ။

၆။ လိခါမိ ဟံ ယထာသညံ၊ ပုညသေဋ္ဌောတိ နာမိကော။
ဒွိသဟဿ သတံတိက္ကေ၊ သာသနေ တိဒသာဓိကေ။

၇။ သက္ကရာဇေက ပညာသာ-ဓိကေ ကေသဟဿကေ။
သတေ သာဝဏမာသဿ၊ ဇုဏှပက္ခေ စတုဒ္ဒသေ။

၈။ ဗုဓဝါရေ ယထာ ခေမံ၊ နိဋ္ဌိတော သော တထာ သုခါ။
သိဇ္ဈန္တု သဗ္ဗပါဏီနံ၊ ရာဇာ ရက္ခတု ဘူမိကံ။

နိဿယရေးကူးသူ ၁။ သာသနောဘာသိတေ၊ သာသနာတော်ရောင်ဖြင့် တပြောင်ပြောင် တောက်ပသည်ဖြစ်၍။ ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိထသော။ ရာဇဒွာနိယဝတ္တိမှိ၊ မင်းဧကရာဇ် နေရာဖြစ်၍ နှစ်လိုအပ်သော သဝိညာဏကရတနာ, အဝိညာဏက-ရတနာမျိုးအပေါင် နှင့် ပြည့်စုံထသော။ ပုရေ အမရနာမကေ၊ အမရပူရ မည်သော ပြည်ကြီး၌။ သေဋ္ဌေ၊ အတူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်မြတ်သော။ ဝိဟာရဗာကရေ၊ ဗားကရာကျောင်း၌။

၂။ တိပေဋကာ အလင်္ကာရ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရုတိ နာမေန၊ တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ်နာမံ

တော်ဖြင့်။ သုတော ၊ထင်ရှားတော်မူထသော။ မေဓာဝီ၊ မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ ထက်မြက်သော ပညာရှိတော်မူထသော။

၃-၄။ နာနာဂန္ထေသု၊ အထူးထူးသော ကျမ်းဂန်တို့၌။ ကုသလော၊ လိမ်မာသည်ဖြစ်၍။ ပရပ္ပဝါဒ မဒ္ဒနော၊ သာသနာတော်မှ တခြားတမူ သူတပါးအယူကို နှိမ်နင်းနိုင်သော အစွမ်းရှိတော်မူထသော။ စင္ကေ၊ ကောင်းကင်စကြဝဠာ လေးကျွန်းအပေါ်၌။ မလနိဿဋ္ဌစန္ဒော၀၊ ဆီးနှင်း, မြူ, တိမ်, သူရိန်, မီးခိုး ညစ်မျိုးငါးအင် စင်ကြယ်ထွန်းပသော လမင်းကဲ့သို့။ စင္ကေ၊ ဘုရားရှင်သာသနာတော်၌။ သုစိဝုတ္တိကော၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူထသော။ ဓိတိမေရုသမော၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် ခိုင်ခံ့တည်ကြည်သော သမာဓိရှိတော်မူထသော။ ယော ဂုရု၊ အကြင် ဆရာတော်ဘုရားသည်။ အနေကသတ-သိဿာနံ၊ အရာမက များစွာသော တပည့်သားတို့အား။ မူလသာသနံ၊ သာသနာတော်၏ မူလရင်းအမြစ်ဖြစ်သော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, လက်သန်း, ဆန်း, အလင်္ကာ, သဒ္ဒါ, ကလာပ်စသော ကျမ်းဂန်ကို။ ဝါစေန္တော၊ ပို့သ, ချတော်မူလျက်။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူ၏။ တေန ဂုရုနာ၊ ထို တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရီဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု-ဟု ဟံဆိပ်နာမံတော်ရှိသော ဆရာတော်ဘုရားသည်။ ဝါစိတံ၊ ပို့သချတော်မူအပ်သော။

၅-၆။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသောနည်းတို့နှင့်။ သမ္ပုန္နံ၊ ပြည့်စုံသော။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ=အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟဿ၊ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏။ ယတ္ထနိဿယံ ယံ အတ္ထနိဿယံ၊ အကြင် အတ္ထနိဿယကို။ ပုညသေဋ္ဌောတိ နာမိကော၊ ပုညသေဋ္ဌ သာမဏေဟု ဆရာမြတ်တို့ မှည့်အပ်သော အမည်ရှိထသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ သုတေဟိ ယုပသော-တူဟိ၊ သုတပညာရှာလေ့ရှိသော စာသင်ပျိုတို့သည်။ ယာစိတော=အဘိ-ယာစိတော၊ ရှေ့ရှု ရိုသေလေးမြတ် တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ယထာ-သည်း၊ သင်သောအခါ မှတ်မိပါသမျှ။ လိခါမိ၊ ရေးသား၏။

နိဿယကျမ်းပြုနှစ်နှင့် ဆုတောင်း	သော အတ္ထနိဿယော၊ ထို သင်သောအခါ မှတ်မိပါသမျှ ငါရေးသားအပ်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် ကျမ်း၏ အတ္ထနိဿယသည်။ သာသနေ၊ ဘုရား

သခင် သာသနာတော်သည်။ တိဒသာဓိကေ၊ သုံးဆယ့်သုံးခုအလွန် ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒွိသဟဿေ သတံတိက္ကေ၊ နှစ်ထောင့်သုံးရာ ရောက်လတ်သော်။ (သာသနာနှစ် ၂၃၃၃-ခုနှစ်)

၇။ သက္ကရာဇေ၊ ဂေါဇာသက္ကရာဇ်သည်။ ကေပဉ္စာသာဓိကေ၊ ငါးဆယ့်တခု အလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကေသဟဿကေ သတေ၊ တထောင့်တရာ ရောက်လတ်သော် (၁၁၅၁-ခု)။ သာဝဏမာသဿ၊ ဝါခေါင်လ၏။ ဇုဏှ-ပက္ခေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ စတုဒ္ဒသေ၊ တဆယ့်လေးရက်မြောက်ဖြစ်သော။

၈။ ဗုဓဝါရေ၊ သုံးလူ့ထိပ်တင် ချစ်ရှင်ဘုန်းပေ့ ပွင့်သည့်နေ့၌။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခါ - သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိဋ္ဌိတော ယထာ၊ ပြီးသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သဗ္ဗပါဏီနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခါ၊ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်းတို့သည်။ သိဇ္ဈန္တု၊ ပြီးစေကုန်သတည်း။ ရာဇာ၊ လူများသခင် ဘုရင်မည်ရှိ သမ္မုတိနတ် ခေါ် မှတ်တွင်ခြင်း မင်းထက်မင်းသည်။ ဘူမိကံ၊ မြေအပြင်၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ရက္ခတု၊ မင်းကျင့်တရား လေးပါးသင်္ဂဟ ကောင်းမှုလဖြင့် ထောက်ပင့်သင်္ဂြိုဟ် ကြည်ညိုဖြောင့်ဖြောင့် စောင့်တော်မူစေသတည်း။

ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရား ပို့သချတော်မူအပ်သော အနက်ကို ကြည့်ရှုမှတ်သားလိုပါသည်၊ သင်သောအခါ ရေးလိုက်ပါဟု စာသင်သားအပေါင်းတို့ တောင်းပန်အပ်သောကြောင့် ပုညသေဠ အမည်ရှိသော သာမဏေသည် သင်ကြားခိုက်က မှတ်မိသမျှ ရေးသားအပ်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏ နိဂုံးနှင့်တကွသော ကိုးပိုင်းအနက်ကား ဤတွင် အပြီးသတ်သတည်း။

နိဿယနိဂုံး ပြီး၏။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ
ဤတွင် ပြီး၏။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အကုသလ ကမ္မပထတရား
၁၀-ပါး ၁၆၂

အကုသလယောဂီ
စေတသိက် ၁၄-ပါး ၇၉

အကုသလ သင်္ဂဟ ၂၁၈

အကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး ၁၆၂

အကုသိုလ်ကံ၏ပဋိသန္ဓေ
အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၇

အကုသိုလ်ကံ၏ ပဝတ္တိ
အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၆၈

အကုသိုလ် စေတသိက်
၁၄-ပါး ၄၇

အကုသိုလ် စေတသိက်
ယှဉ်ပုံပြ သင်္ဂဟဂါထာ ၅၉

အကုသိုလ် စေတသိက်
သမ္ပယောဂနည်း ၅-ပါး ၅၇

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး ၁၁

အကုသိုလ်စိတ် အကျယ်
သင်္ဂဟနည်း ၇၅

အကုသိုလ်စိတ် နိဂုံး ၁၄

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟဂါထာ ၁၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၆၅

အကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး ၉၀

အကျိုးပေးရာ ကာလ
အားဖြင့် ကံ ၄-ပါး ၁၆၁

အကျိုးပေးရာ ဌာနအားဖြင့်
ကံ ၄-ပါး ၁၆၁

အကျိုးပေး ရှေ့နောက် အစီ
အစဉ်ဖြင့် ကံ ၄-ပါး ၁၆၀

အကျယ်အားဖြင့် ပဉ္စဒွါရ
ဝီထိစိတ်ပြားပုံ ၁၂၄

အကြောင်းအကျိုး သင်္ဂဟ
ဂါထာ ၂၄၈

အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် ၁၉၅

အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ၂၄၇

အစပ် ၃-ပါး ၂၄၈

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓကလာပ်ခွဲပုံ ၂၀၆

အဇ္ဈတ္တိက ရုပ် ၅-ပါး ၁၉၂

အဇ္ဈတ္တိက ရုပ်ကလာပ်
၁၉-ပါး ၂၀၆

အညသမာန်း စေတသိက် ၄၅

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အညသမာန်း စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၄
အတိက္ကန္တာရုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက် ၁၃၁
အတိပရိတ္တာရုံ မည်ပုံ ၁၂၃
အတိမဟန္တာရုံ မည်ပုံ ၁၂၁
အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး ၂၄၈
အတိတ်ကာလ ၂၄၆
အထူးအားဖြင့် ပဥ္စဒွါရ ဝီထိစိတ်ပြားပုံ ၁၂၄
အထက်ဈာန် များရပုံ ၃၀၂
အထက်မဂ်စိတ် အကျယ် ရေတွက်ပုံ ၄၁
အတ္ထပညတ် ၂၇၅
အတ္ထပညတ်အမျိုးမျိုး ၂၇၃
အတ္ထိပစ္စည်းမျိုး ၂၇၀
အဒ္ဓါရုပ် ၂၁-ပါး ၁၉၃
အဓိဋ္ဌာန ဝသီဘော် ၃၀၁
အဓိပတိ ၄-ပါး ၂၂၇
အဓိပတိတရားကိုယ် ၄-ပါး ၂၃၀
အဓိပတိယှဉ်သောဇောစိတ် ၂၂၉
အဓိမောက္ခ စေတသိက် ယှဉ် ၇၀-ပါး ၅၅
အဓွန့်ကာလ ၃-ပါး ၂၄၆
အဓွန့်စသည်ကိုပြခြင်း ၂၄၆

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အနန္တရစသည့် ၄-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၅
အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စည်းသရုပ် ၂၆၁
အနာဂတ်ကာလ ၂၄၇
အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသော စိတ် ၁၃၉
အနာဂါမ်မည်ပုံနှင့် ပယ်သော ကိလေသာ ၃၂၉
အနိဋ္ဌာရုံ၌ ဖြစ်သောဝိပါက် ၁၃၀
အနိဒဿနရုပ် ၁၉၅
အနိန္ဒြိယ ရုပ် ၂၀-ပါး ၁၉၃
အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါး ၁၉၁
အနိမိတ္တ ၃၁၁
အနိယတ ယောဂီစေတသိက် ၁၁-ပါး ၆၄
အနုပဿနာနှင့် လက္ခဏာ ၃-ပါး ယှဉ်တွဲပုံ ၃၂၃-၄
အနုပဿနာ ၃-ပါး ၃၀၉
အနုပါဒိန္နရုပ် ၁၉၄
အနုဘဝန လက္ခဏာအားဖြင့် ဝေဒနာပြားပုံ ၈၅
အနုသန္ဓေနှင့် ပဋိညာဉ် ၁၈၆
အနုသယ ၇-ပါး ၂၂၁
အနုဿတိ ၁၀-ပါး ၂၀၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနေကန် အာရုံပြုသော စိတ်များ	၁၀၇
အပ္ပဏိဟိတ	၃၁၁
အပ္ပနာဇော	၁၃၅
အပ္ပနာဇောဖြစ်ခြင်း	၁၂၇
အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၁၂၉
အပ္ပနာသမာဓိ မဖြစ်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါး	၃၀၅
အပ္ပမညာ ၄-ပါး	၂၀၀
အပ္ပမညာ ၄-ပါးတို့၏ အာရုံ	၃၀၃
အပ္ပမညာ စေတသိက် ၂-ပါး	၅၁
အပ္ပမညာ စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း	၆၁
အပ္ပမညာ, ဝိရတီစေတသိက် တို့ ယှဉ်ပုံ	၇၁
အပါယ် ၄-ဘုံ	၁၄၅
အပါယ် ပဋိသန္ဓေ	၁၄၉
အဘိညာဏ် ၅-ပါး	၃၀၇
အဘိညာဉ်ဇော	၁၃၅
အဘိညာဏ်ဖြစ်ပုံ ဝီထိ ၄-ဆင့်	၃၀၆
အဘိဓမ္မာနည်း သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး	၂၂၂
အမရပုရမြို့၏ ဂုဏ်	၃၄၀
အမှာစကား	၁၁၄
[အ]	
အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်ကြဉ် အလုံး စုံကို အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၅
အရိယမဂ္ဂင် ၈-ပါး	၂၂၅
အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးနှင့် ပယ်သောကိလေသာ	၃၂၀
အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးနှင့် လားရာဂတိ	၃၂၀
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သာ ရသောစိတ်	၁၄၀
အရူပ ၄-ဘုံ	၁၄၇
အရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ	၁၇၃
အရူပ ကိရိယာစိတ်	၃၃
အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး	၁၆၇
အရူပကုသိုလ်စိတ်	၃၁
အရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ပုံ	၁၀၂
အရူပစိတ် နိဂုံး	၃၃
အရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ	၃၄
အရူပဈာန်ကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-ပါး	၂၉၆
အရူပဈာန်ဖြစ်ပုံ	၃၀၃
အရူပပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး	၁၅၀
အရူပပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ	၁၀၀
အရူပဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း	၁၅၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၄-ပါး	၁၆၇
အရူပဘုံ၌ရသော ဝီထိစိတ်	၁၄၁
အရူပဘုံ၌ ဝတ္ထုရုပ်မရ	၁၀၉
အရူပ ဝိပါက်စိတ်	၃၂
အရူပါဝစရစိတ် ၁၂-ပါး	၃၀
အလုံးစုံကို အာရုံပြုသော စိတ်	၁၀၆
အလ္ဆာ ၄-ပါး	၂၄၀
အဝတ္ထုရုပ် ၂၂-ပါး	၁၉၃
အဝိဇ္ဇမာနပညတ်မည်ပုံ	၂၇၀
အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း အာသဝ	၂၅၀
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သံသရာဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး	၁၉၆
အဝိဘူတာရုံဝီထိ	၁၂၅
အသက်တမ်း အမြဲမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ	၁၅၁
အသညသတ် ပဋိသန္ဓေ	၁၅၄
အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်မရသော ရုပ်ကလာပ်	၂၁၃
အသညသတ်မှာ စိတ်မရှိ	၁၄၂
အသမ္ဗုတ္တအာရုံ	၁၉၅
အသုဘ ၁၀-ပါး	၂၈၆
အဟိတ်အကုသလဝိပါက်စိတ်	၁၅
အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်	၁၇
အဟိတ်ကိရိယာစိတ်	၁၈
အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး	၁၅၊၁၈
အဟိတ်စိတ် အကျယ် သင်္ဂဟနည်း	၇၀
အဟိတ်စိတ်၌ အညသမာန်း စေတသိက်ယှဉ်ပုံ	၈၂
အဟိတ်စိတ် နိဂုံး	၁၈
အဟိတ်စိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၉
အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၅
အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာများ	၈၂
အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်မရသောစိတ်	၁၃၀
[အာ]	
အာကာသပညတ်	၂၇၅
အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန် ရခြင်း	၃၀၃
အာကိဉ္စညာယတနစျာန် ရခြင်း	၃၀၄
အာဒိကမ္မိက မဟဂ္ဂုတ်ဇော	၁၃၅
အာဂန္တုကဘဝင်ဝီထိ	၁၃၂
အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၃၂
အာယတန ၁၂-ပါး	၂၃၇
အာယတန ၁၂-ပါးပြားပုံ	၂၄၀
အာရုံ ၆-ပါး	၁၀၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာရုံတို့၏ စိတ်တို့၌ဖြစ်ခြင်း ၁၁၄
အာရုံတို့၌ စိတ်တို့ဖြစ်ခြင်း ၁၁၄
အာရုံဖြင့်စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း ၁၀၂
အာရမ္မဏပစ္စည်း ၆-မျိုး ၂၆၀
အာရမ္မဏသင်္ဂဟ ၁၀၁
အာရမ္မဏူပနိဿယ
ပစ္စည်းသရုပ် ၂၆၀
အာရုပ္ပ ၄-ပါး ၂၀၉
အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် ၃၀၁
အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စတပ်သောစိတ် ၉၃
အာသဝ ၄-ပါး ၂၁၉
အာသီသပဏာမ ၁
အာသေဝနပစ္စည်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၅
အာဟာရ ၄-ပါး ၂၂၇
အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း ၂၀၅
အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်ပုံ ၁၉၉
အာဟာရတရားကိုယ် ၄-ပါး ၂၃၀
အာဟာရရုပ် ၁-ပါး ၁၀၀

[ဣ]

ဣဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သောဝိပါက် ၁၃၁
ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး ၂၃၂
ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ၃-မျိုး ၂၆၀
ဣန္ဒြိယရုပ် ၈-ပါး ၁၉၃
ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ၃၁၃
ဣန္ဒြေ ၅-ပါး ၂၃၂

[အာ]

ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး ၂၂၅
ဣန္ဒြေအပြားဖြင့် ဝေဒနာ
ပြားပုံ ၈၅
ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ၁၆-ပါး ၂၃၀
ဣရိယာပုထ်ကို ခိုင်စေသော
စိတ် ၁၉၈
ဣဿာ,မစ္ဆေရ,ကုက္ကုစ္စတို့
ယှဉ်ပုံ ၇၇

[ဥ]

ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မည်ပုံ ၂၉၉
ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း ၂၀၅
ဥတုဇရုပ် ဆက်၍ဖြစ်ခြင်း ၂၁၁
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး ၂၃၇
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတရားကိုယ် ၂၃၉
ဥပါဒါန် ၄-ပါး ၂၂၀
ဥပါဒါန်ကြောင့်ဘဝဖြစ်ခြင်း ၂၄၅
ဥပါဒိန္နရုပ် ၁၉၄
ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ပါး ၁၈၇
ဥပေက္ခာကိရိယာဇောနောင်
ဥပေက္ခာတဒါရုံဖြစ်ခြင်း ၁၃၂
ဥပေက္ခာဝေဒနာယှဉ်စိတ်
၅၅-ပါး ၇
ဥယျောဇဉ်
(တိုက်တွန်းချက်) ၁၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဧ-ဩ]

ဧကန်အနေကန်အာရုံပြုသော စိတ်များ ၁၀၄
ဧကန်အာရုံပြုသောစိတ်များ ၁၀၇
ဧဟိတ်စိတ် ၂-ပါး ၈၉
ဩဃ ၄-ပါး ၂၁၉
ဩဠာရိကရုပ်၁၂-ပါးစသည် ၁၉၄
အောက်ဖလဈာန်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ် ၁၃၉

[က]

ကံ ၄-ပါး ၄-လီ ၁၆၀
ကံအာရုံထင်ပုံ ၁၇၅
ကံဖြစ်ကြောင်း တရားများ ၁၆၄
ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၃၁၄
ကဒါစိစေတသိက် ၆၃
ကမ္မစတုက္က ၁၆၀
ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း ၂၀၂
ကမ္မဇကလာပ်စသည်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ ၂၀၆
ကမ္မဇရုပ် ကေန် ၁၉၉
ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသောကံ ၁၉၇
ကမ္မဇရုပ်ချုပ်ခြင်း ၂၁၁
ကမ္မဇရုပ်စသည်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ ၂၀၀
ကမ္မဇရုပ် မဖြစ်ပေါ်သော အချိန် ၂၁၀
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး ၂၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-အကျဉ်း မာတိကာ ၂၈၂
ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုင်း၌ ပရိကမ္မ ဘာဝနာရခြင်း ၂၉၃
ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း နိဂုံး ၃၃၄
ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ပဋိညာဉ် ၂၈၁
ကမ္မဒွါရအားဖြင့် ၃-ပါး ၁၆၅
ကမ္မဒွါရအားဖြင့် အကုသိုလ် ကံ ၃-ပါး ၁၆၂
ကမ္မနိမိတ် အာရုံများ ၁၇၈-၉
ကမ္မနိမိတ် ထင်ပုံ ၁၇၅
ကရုဏာ မုဒိတာယှဉ်ပုံ ၆၉
ကလာပ်မထိုက်သော ရုပ် ၅-ပါး ၂၀၇
ကမ္မဝဋ် ၂၄၉
ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး ၂၈၅
ကာမ ၁၁-ဘုံ ၁၄၅
ကာမအဟိတ်, ဒွိဟိတ် စုတိ နောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ ၁၈၂
ကာမ ဥပစာရဇော စောခြင်း ၁၂၇
ကာမ ဥပစာရဇောနောင် အပ္ပနာဇောဖြစ်ပုံ ၁၂၈
ကာမဥပေက္ခာဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော ၁၂၈
ကာမကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုး ၁၆၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာမကုသိုလ်ကံ၏ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးရာဘုံ	၁၆၀
ကာမစိတ်ပေါင်း သင်္ဂဟဂါထာ	၂၆
ကာမဇော ၆-ကြိမ် ၇-ကြိမ် စောပုံ	၁၃၄
ကာမဇောဝါရ	၁၂၅
ကာမတရားကိုသာ အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၅
ကာမတိဟိတ်စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၀၂
ကာမပဋိသန္ဓေ ၁၀-ပါး	၁၃၉
ကာမပဋိသန္ဓေစိတ်၏အာရုံ	၁၃၀
ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သက်တမ်း	၁၅၁
ကာမဘုံ၌အကျိုးပေးသော ကာမာဝစရကံ ၂၀	၁၆၂
ကာမဘုံစသည်၌ ရသော ရုပ်များ	၂၃၄
ကာမဘုံ၌ရသောဝတ္ထုရုပ်	၁၁၀
ကာမဘုံ၌ရသောဝီထိစိတ်	၁၄၁
ကာမဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၀၇
ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ	၁၄၅
ကာမသုဂတိ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ	၁၅၀
ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေ	၁၅၀
ကာမသုဂတိ ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ	၁၅၀
ကာမသောမနဿဇောနောင် ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော	၁၂၀
ကာမာဝစရကံ၏ အကျိုး ပေးရာဘုံ	၁၆၇
ကာမာဝစရစိတ် အကျယ် သင်္ဂဟနည်း	၃၁
ကာမာဝစရစိတ် နိဂုံး	၂၅
ကာမာဝစရစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၂၅
ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၅
ကာမာဝစရစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာများ	၃၃
ကာမာဝစရသောဘနစိတ်	၂၀
ကာယကံ ၃-ပါး	၁၆၂
ကာယပိဉ္စတ္တိနဝက ကလာပ်	၂၀၄
ကိစ္စ ၁၄-ပါး	၉၁
ကိစ္စအားဖြင့် ကံ ၄-ပါး	၁၆၀
ကိစ္စ ဌာနတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း	၉၂
ကိစ္စဌာနနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ	၉၆
ကိစ္စသင်္ဂဟ	၉၁
ကိလေသာဝဋ်	၂၀၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကိလေသာ ၁၀-ပါး ၂၂၂
ကုသိုလ်နှင့်ဝိပါက်စိတ် အကျယ်ပြပုံ ၄၃
ကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါး ၉၁
ကေစိဝါဒ ပြပုံ ၆၁
ကေစိဝါဒ သင်္ဂဟဂါထာ များ ၁၇၀
ကိုးဌာနတပ်သော တရား ၁-ပါး ၂၃၅

[ခ]

ခန္ဓာ ၅-ပါး ၂၃၆
ခန္ဓာ ၅-ပါး တရားကိုယ် ၂၃၉
ခြင်းရာ ၂၀ ၂၄၈
ခြောက်ဒွါရဥ္စဖြစ်သော စိတ် ၃၁-ပါး ၁၀၀
ခြောက်ဒွါရမှ အမြဲတမ်း လွတ်သောစိတ် ၁၀၀

[ဂ]

ဂတိနိမိတ် အာရုံများ ၁၇၉
ဂတိနိမိတ် ထင်ပုံ ၁၇၆
ဂန္ထ ၄-ပါး ၂၂၀
ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ် ၃-စည်း ၂၀၉
ဂေါစရဘေဒ ၂၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ-င]

ဂေါစရရုပ် ၇-ပါး ၁၈၈
ဂေါတြဘူစိတ် ဖြစ်ခြင်း ၃၂၁
ငါးကိစ္စတပ်သော စိတ် ၄၉
ငါးဌာနတပ်သော တရား ၁-ပါး ၂၃၅
ငါးဒွါရဥ္စဖြစ်သော စိတ် ၃-ပါး ၁၀၀

[စ]

စက္ခု ဒသက ကလာပ် ၂၀၂
စက္ခုဒွါရဥ္စဖြစ်သောစိတ် ၄၆-ပါး ၉၈
စက္ခုဒွါရ မည်ပုံ ၉၇
စက္ခုဒွါရိက အတိပရိတ္တာရုံ ဝီထိ ၁၂၃
စက္ခုဒွါရိက အတိမဟန္တာရုံ ဝီထိ ၁၁၉
စက္ခုဒွါရိက ပရိတ္တာရုံ ဝီထိ ၁၂၂
စက္ခုဒွါရိက မဟန္တာရုံ ဝီထိ ၁၂၂
စတုက္ကမာတိကာ ၁၄၄
စတုဇရုပ် ၉-ပါး ၂၀၀
စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလ ၃၁၂
စတုမဟာရာဇ် နတ်သက်ကို လူသက်ဖြင့်ရေတွက်ခြင်း ၁၅၁
စတုတ္ထစျာန် ၇-ဘုံ ၁၄၇
စတုတ္ထစျာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ် လားရာ တတိယစျာန်ဘုံ ၁၇၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[စ]	
စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ	၁၅၄
စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ် ဖြစ်ပုံ	၂၁၁
စရိုက် ၆-ပါး	၂၈၂
စရိုက်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ	၂၉၀
စိတ် ၇-မျိုး	၂၃၉
စိတ်အကျဉ်း ၈၉-ပါး	၃၇
စိတ် အကျဉ်း အကျယ် သင်္ဂဟ ဂါထာ	၃၉
စိတ်အကျယ် ၁၂၁-ပါး	၄၀
စိတ်အကျယ် ပြပုံ	၄၃
စိတ်ချင်းထူးအောင် ပြုသော စေတသိက်များ	၇၅
စိတ်ပိုင်း	၁၁
စိတ်ပိုင်း နိဂုံး	၄၄
စိတ်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း	၂၃၆
စိတ်သက်	၁၁၈
စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်	၁၁၈
စိတ္တဇ အာဟာရဇရုပ် ချုပ်ခြင်း	၂၁၁
စိတ္တဇ ကလာပ် ၆-စည်း	၂၀၃
စိတ္တဇရုပ် ကေန်	၁၉၉
စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသော စိတ်	၁၉၈
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံ	၃၁၄
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ၈-ပါး	၁၆၅
စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ပါး	၁၆၄
စုတိစိတ်နှောင် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ပုံ	၁၈၁
စုတိစိတ် ဖြစ်ပုံ	၁၇၇၊၁၈၈
စုတိ ပဋိသန္ဓိက္ကမ	၁၇၄
စုတေခါနီးကာလ စိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံ	၁၇၆
စုတေခါနီးကာလ နိမိတ် ထင်ပုံ	၁၇၅
စေတသိက် ၅၂-ပါး	၄၅
စေတသိက်ကို စိတ်နှင့်အမျှ ရေတွက်ခြင်း	၈၂
စေတသိက်ပိုင်း	၄၅
စေတသိက်ပိုင်း နိဂုံး	၈၃
စေတသိက် ရာသိပြ သင်္ဂဟ ဂါထာ	၅၂
စေတသိက်လက္ခဏာ ၄-ပါ	၄၅
[ဆ-ဇ]	
ဆ ဆက္က မာတိကာ	၁၁၂
ဆန္ဒစေတသိက်ယှဉ် ၆၉-ပါး	၅၆
ဆိုင်ရာစိတ်ကို တပ်နိုင်သည့် ကိစ္စများ	၉၄
ဇဝန နိယာမ	၁၃၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဇ-ဈ]	
ဇဝန ဝါရ	၁၂၄
ဇာတိ၏ အကျိုးဆက်များ	၂၄၅
ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဇာတိ ပညတ်	၂၇၅
ဇာတိရုပ်	၁၉၀
ဇာတ်အားဖြင့် စိတ်ကို ရေတွက်ခြင်း	၃၇
ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်	၂၀၃
ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး	၁၈၈
ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂-ပါး	၂၂၈
ဇောကိစ္စတပ်သော စိတ်	၉၃
ဇောစိတ် ၇-ကြိမ် ဖြစ်ခြင်း	၁၂၀
ဇောနောင် တဒါရုံ ဖြစ်ပုံ	၁၃၁
ဇောဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာ	၁၃၇
ဈာနဝီထိ	၁၂၆
ဈာန် ၄-ပါးကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃-ပါး	၂၉၅
ဈာန် ၅-ပါးကို ဖြစ်စေသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါး	၂၉၄
ဈာနင် ၇-ပါး	၂၂၅
ဈာန်စိတ်ပြားခြင်း အကြောင်း	၄၃
ဈာနင်တရားကိုယ် ၅-ပါး	၂၃၀
ဈာနင်မထိုက်သောတရား	၂၂၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဈ-ဉ-ဌ]	
ဈာန်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်ပုံ	၂၉၄
ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတရားကိုယ်	၃၂၂
ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ	၃၁၉
ဌာန ၁၀-ပါး	၉၂
ဌာနဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း	၂၃၄
[တ]	
တကိစ္စတပ်သောစိတ်	၉၅
တဌာနတပ်သော ဗောဓိပက္ခိယ တရား ၉-ပါး	၂၃၅
တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
တတိယဈာန် ၃-ဘုံ	၁၄၇
တတိယဈာန် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ	၁၅၄
တဒါရုံ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း	၁၂၁
တဒါရုံ အင်္ဂါ ၃-ပါး	၁၃၃
တဒါရုံကိစ္စတပ်သောစိတ်	၉၄
တဒါရုံ ဖြစ်ကြောင်း ၃-ပါး	၁၃၃
တဒါရမ္မဏနိယမ	၁၃၀
တဒါရမ္မဏဝါရ	၁၂၄
တဒွါရဋ္ဌဖြစ်သောစိတ် ၃၆-ပါး	၉၉
တနည်း ကံအာရုံ ထင်ပုံ	၁၇၇
တဘာဝဋ္ဌ တူမြဲတရား ၃-ပါး	၁၅၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[တ]	
တရားကိုယ်အားဖြင့် ၁၄-ပါး	၂၃၄
တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၂၂၃၊၂၂၉
တရားကိုယ်ယူပုံ ယူနည်း	၂၂၇၊၂၃၀
တာဝတိံသာနတ်သက်	၁၅၂
တိဇရုပ်	၂၀၀
တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုး ပေးပုံ	၁၆၉
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ စသည် ကွဲပြားခြင်း	၁၆၀
တိဟိတ်စိတ် ၄၇-ပါး	၉၀
တုသိတာနတ်သက်	၁၅၂
တေကာလိကပစ္စည်း စသည်	၂၇၂
[ထ]	
ထိနမိဒ္ဓသမ္ပယောဂနည်း	၅၉
ထပ်တူအကျိုးကို ဖြစ်စေသည့် မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ	၁၇၄
ထိုထိုစိတ်၌ မယှဉ်သော စေတသိက်များ	၇၄
[ဒ]	
ဒဿနကိစ္စစသည် တပ်သော စိတ်	၉၃
ဒါနစသောအားဖြင့် ကုသိုလ်မှု ၃-ပါး	၁၆၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဒ]	
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ	၃၁၄
ဒိသာ,ကာလပညတ်	၂၇၅
ဒုက္ခဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၁-ပါး	၈၅
ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ	၁၄၆
ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ ဒုတိယ စျာန်ဘုံ	၁၇၁
ဒုတိယစျာန်ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ	၁၅၄
ဒေါစတုက်သမ္ပယောဂနည်း	၅၈
ဒေါမနဿ ဝေဒနာယှဉ် စိတ် ၂ ပါး	၈၆
ဒေါသစရိုက်	၂၀၃
ဒေါသစရိုက်များသူနှင့် လျော်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ	၂၉၁
ဒေါသဇောနောင် ဥပေက္ခာ တဒါရုံဘဝင်သာ ဖြစ်ခြင်း	၁၃၂
ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး	၁၆၄
ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါး	၁၃
ဒေါသမူသင်္ဂဟနည်း	၇၇
ဒွါရ ၆-ပါး	၉၆
ဒွါရအားဖြင့် ဝီထိ ၆-ပါး	၁၁၅
ဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်များ	၉၉
ဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၁၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ-ဓ]

ဒွါရဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း ၉၇
ဒွါရရုပ် ၇-ပါး ၁၉၃
ဒွါရဝိမုတ်စိတ် ၉၉
ဒွါရဝိမုတ်စိတ်တို့၏အာရုံ ၁၀၄
ဒွါရသင်္ဂဟ ၉၆
ဒွိဇရုပ် ၂၀၀
ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံ အကျိုး ပေးပုံ ၁၆၉
ဒွိဟိတ်ဩမကကံ အကျိုး ပေးပုံ ၁၆၉
ဒွိဟိတ်စိတ် ၂၂-ပါး ၇၉
ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရသောစိတ် ၁၃၀
ဓာတ် ၁၈-ပါးပြားပုံ ၂၄၀
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် တရားကိုယ် ၂၃၉
ဓမ္မာရုံ ၆-မျိုးနှင့်တရားကိုယ် ၁၀၂

[န]

နကုတောစိရုပ် ၄-ပါး ၂၀၀
နတ်တို့၏သက်တမ်း ၁၅၁
နမ္ဗဒါယကာ တောင်းပန်ပုံ ၃၃၆
နာနာ ကဒါစိ စေတသိက်များ ၆၃
နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၇
နာမပညတ်ဖြစ်လာပုံ ၂၇၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နာမည်အပြားအားဖြင့် ၃၇-ပါး ၂၃၄
နာမ်အာဟာရ ၁-ပါး ၂၂၇
နာမ်ဣန္ဒြေ ၁၄-ပါး ၂၂၆
နာမ်တရား ၅-ပါး ၂၇၃
နာမ်ဓာတ် ၇-ပါး ၂၃၀
နာမ်နာမ်ချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၆၅
နာမ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀၁
နာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၆၄
နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်ခြင်း ၂၄၄
နာမ်ရုပ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၉-နည်း ၂၅၄
နာမ်သည် နာမ်အား ကျေးဇူး ပြုပုံ ၆-နည်း ၂၅၄-၅
နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၅-နည်း ၂၅၄၊ ၂၅၆၊ ၂၆၄၊ ၂၆၆၊ ၂၆၇
နာမ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူး ပြုပုံ ၂၅၄
နိဂုံးဂါထာ ၃၇၄
နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး ၁၉၁
နိဗ္ဗာန် ၂-မျိုး ၂၁၅
နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး ၂၁၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောစိတ် ၁၀၇
နိဗ္ဗာန်ကို ပြခြင်း ၂၁၅
နိဗ္ဗာန် ခန္ဓဝိမုတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း ၂၄၀
နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ ၂၁၅
နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာ ၂၁၆
နိမ္မာနရတိနတ်သက် ၁၅၂
နိမိတ် ၃-ပါး ၂၀၄
နိမိတ်ပညတ် ၂၇၅
နိမိတ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ ၂၈၆
နိယတယောဂီစေတသိက် ၄၁-ပါး ၆၄
နိရောဓသမာပတ်၏ ပုဗ္ဗကိစ္စ ၄-ပါး ၃၃၂
နိရောဓသမာပတ်မည်ပုံ ၃၃၂
နိရောဓသမာပတ်မှထပုံ ၃၃၃
နိရောဓသမာပတ်ဝီထိဉာဏ် ဇောဖြစ်ပုံ ၁၃၆
နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင် သော ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါး ၃၃၁
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားပုံ ၃၃၁
နိဿယကျမ်းပြုဆရာ ၃၄၀
နိဿယဆရာ၏ဆုတောင်း ၃၄၁
နိဿယနိဂုံး ၃၄၀
နိဿယပစ္စည်း ၃-မျိုး ၂၆၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နီဝရဏ ၆-ပါး ၂၂၀
နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်ကိုရခြင်း ၃၀၅
နှစ်ကိစ္စတပ်သောစိတ် ၈၅
နှစ်ဌာနတပ်သောတရား ၁-ပါး ၂၇၅

[ပ]

ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ၂၆၁
ပကိဏ်းစေတသိက် ၆-ပါး ၄၆
ပကိဏ်းစေတသိက် ယှဉ်စိတ်များ ၅၇
ပကိဏ်းစေတသိက် ယှဉ် မယှဉ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာ ၅၆
ပကိဏ်းစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၄
ပကိဏ်းပိုင်း ၀၄
ပကိဏ်းပိုင်း နိဂုံး ၁၁၂
ပကိဏ်းမယှဉ်သော စိတ်များ ၅၆
ပစ္စယသင်္ဂဟနည်း ၂-ပါး ၂၄၂
ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ ၃၀၃
ပစ္စဝေက္ခဏာကာမဇော ၄-ကြိမ် ၅-ကြိမ်ကျပုံ ၁၃၅
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၅-ပါး ၃၂၂
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း ၃၂၂
ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော် ၃၀၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပစ္စည်း ၆-မျိုး သင်္ဂဟ
ဂါထာများ ၂၅၃
ပစ္စည်းအကျဉ်း ၄-ပါး ၂၇၁
ပစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး ၂၈၀
ပစ္စည်းပိုင်း ပဒိုညာဉ် ၂၄၂
ပစ္စည်းမျိုးပြ သင်္ဂဟဂါထာ ၂၇၂
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့်အနာဂတ်
အကျိုး ၅-ပါးစီ ၂၄၈
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅-ပါး ၂၄၈
ပစ္စုပ္ပန်အာရုံထင်ရှားစဉ်
သေခြင်းဖြစ်ခြင်း ၁၇၈
ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ၂၄၇
ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၈
ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ် ၂၆၉
ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ
သင်္ဂဟဂါထာ ၁၂၄
ပဉ္စဒွါရဝီထိများ ၁၁၉
ပဉ္စဒွါရဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၄-ပါး ၁၁၇
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်ခြင်း ၁၂၀
ပဉ္စမဈာန်ကို ဖြစ်စေသော
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁-ပါး ၂၉၅
ပဉ္စမဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်လားရာ
ရူပစတုတ္ထဈာန်ဘုံများ ၁၇၃
ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ၁၅၄
ပဉ္စာရုံကို အာရုံပြုသောစိတ် ၁၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပညာစရိုက်များသူနှင့် လျော်
သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ၂၉၂
ပညာစေတသိက်
သမ္ပယောဂနည်း ၆၂
ပညတ် ၂-မျိုး ၂၇၃
ပညတ်ကိုသာ အာရုံ
ပြုသောစိတ် ၁၀၆
ပညတ်နာမ်ရုပ်သည်
နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၄
ပညိန္ဒြေစေတသိက် ၁-ပါး ၅၂
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ၁၂-ပါး ၂၄၃
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်ပုံ ၂၄၃
ပဋိညာဉ် ၁၁၃၊၁၄၄
ပဋိညာဉ်နှင့် မာတိကာစဉ် ၈၄
ပဋိဘာဂနိမိတ် မည်ပုံ ၂၉၉
ပဋိဘာဂနိမိတ်ရသော
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၂-ပါး ၂၉၇၊၃၀၃
ပဋိသန္ဓိစတုက္က ၁၄၉
ပဋိသန္ဓေ ၄-မျိုး ၁၄၉
ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မရသောရုပ် ၂၁၄
ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပုံ ၁၇၇
ပဋိသန္ဓေဘဝင် စုတိကိစ္စ
တပ်သောစိတ် ၉၂
ပဌမဈာန် ၃-ဘုံ ၁၄၆
ပဌမဈာန်ကိုဖြစ်စေသော
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃-ပါး ၂၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဋ္ဌမစျာန်ရခြင်း ၃၀၀
ပဋ္ဌမစျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်လားရာ
ပဋ္ဌမစျာန်ဘုံ ၁၇၀
ပဋ္ဌမစျာန်ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ ၁၅၃
ပဋ္ဌာန်းနည်းမည်ပုံ ၂၄၃၊၂၅၁
ပဏ္ဏာမဂါထာကို ဆန်းနည်း
အနက်ပေးပုံ ၃၁၀
ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး နိဂုံး ၉၊၂၁၇
ပရိနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်သက် ၁၅၃
ပရိနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်သက်
ကို လူသက်ဖြင့် ရေတွက်
ပြပုံ ၁၅၃
ပရိကမ္မနိမိတ်မည်ပုံ ၂၉၀
ပရိကမ္မနိမိတ် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်
ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၉၆
ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး ၁၀၉
ပရိတ္တာရုံမည်ပုံ ၁၂၂
ပဝတ္တိအခါ၌ ရုပ်အားလုံး
ရခြင်း ၂၁၄
ပသာဒရုပ် ၅-ပါး ၁၁၇
ပသာဒရုပ်ချို့သူမှာ စက္ခု
ဝိညာဉ်စသော ဝီထိ
စိတ်တို့မရ ၁၄၂
ပသာဒဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီသော
ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် ၁၀၉
ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ၃၁၂

[ပ]

ပီတိ ၅-မျိုး ၃၁၆
ပီတိစေတသိက်ယှဉ် ၅၁-ပါး ၅၅
ပုဂ္ဂလဘေဒ ၁၃၀၊၃၂၀
ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အပ္ပနာဇော
ဖြစ်ပုံ ၁၃၀
ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် စိတ်ရ
သင်္ဂဟဂါထာ ၁၄၀
ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လျောက်ပတ်
သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ၂၉၂
ပုညကိရိယာဝတ္ထု ၁၀-ပါး ၁၆၆
ပုထုဇဉ် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်
မရသော စိတ် ၁၃၉
ပုရေဇာတပစ္စယ ၂၇၀

[ဖ-ဗ]

ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ
ဖြစ်ခြင်း ၂၇၄
ဖိုလ်၏ ဝိမောက္ခ အမည်ရပုံ ၃၂၆
ဖိုလ်စိတ်အကျယ်ရေတွက်ပုံ ၄၁
ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ခြင်း ၃၂၁
ဖိုလ်စိတ် ၄-ပါး ၃၅
ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ဖလသမာ
ပတ်တွဲပုံ ၃၃၀
ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်အလောင် ၂ ပါး ၁၀၆
ဗာဟိရရုပ် ၂၃-ပါး ၁၉၄

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ဗ]

ဗုဒ္ဓိစရိုက် ၂၈၃
ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ၂၃၂
ဗောဓိပက္ခိယ တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟဂါထာများ ၂၃၄
ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ ၂၃၀
ဗိုလ် ၅-ပါး ၂၃၂
ဗိုလ် ၉-ပါး ၂၂၆
ဗိုလ်တရားကိုယ် ၉-ပါး ၂၃၀
ဗိုလ်မထိုက်သောတရား ၂၂၉

[ဘ]

ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ခြင်း ၂၄၅
ဘဝင် ၂-ကြိမ်ဖြစ်ပုံ ၁၂၀
ဘဝင်အစဉ်ဖြစ်ပုံ ၁၈၃
ဘဝင်နှင့် စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံ ၁၈၃
ဘာဝနာ ၃-ပါး ၂၈၃
ဘာဝနာ ၃-ပါးလုံး ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၀-ပါး ၂၉၄
ဘာဝနာဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဘန်ပုံ ၂၉၃
ဘာဝနာဘေဒ ၂၉၃
ဘာဝရုပ် ၂-ပါး ၁၈၈
ဘုရား, တရား, သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးခြင်း ၃
ဘူမိစတုက္က ၁၄၅
ဘူမိဝိဘာဂ ၁၄၁

[ဘ]

ဘုံ ၄-မျိုး ၁၄၅
ဘုံအလိုက်ရသော ဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဝိညာဏခေတ် ၁၁၁
ဘုံအလိုက် ရုပ်ဖြစ်ပုံ သင်္ဂဟဂါထာများ ၂၁၄
ဘုံအလိုက် ဝီထိစိတ်ရပုံ သင်္ဂဟဂါထာ ၁၄၂
ဘုံအားဖြင့် စိတ်အပြား ၄-ပါး ၁၁
ဘုံအားဖြင့် စိတ်ကို ရေတွက်ခြင်း ၃၈
ဘုံ၌ပုဂ္ဂိုလ်ရ သင်္ဂဟဂါထာ များ ၁၄၈

[မ]

မဂ်၏ ဝိမောက္ခ အမည်ရပုံ ၃၂၅
မဂ်ကိစ္စ ၄-ချက် တပြိုင်နက် ၃၂၁
မဂ်နှင့် ဖိုလ်တို့ ဝိမောက္ခ အမည်တူပုံ ၃၂၈
မဂ္ဂဝီထိ ၁၂၆
မဂ္ဂဝီထိ စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ ၃၁၉
မဂ္ဂင် ၈-ပါး ၂၃၃
မဂ္ဂင် ၁၂-ပါး ၂၂၅
မဂ္ဂင်-ဈာန်-ဗိုလ် မထိုက်သော တရား ၂၂၉
မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၉-ပါး ၂၃၀
မဂ္ဂင်မထိုက်သောတရား ၂၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဂ်စိတ် ၄-ပါး ၃၅
မဂ်ဇော ဖိုလ်ဇော ၁၃၆
မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန
ဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၃၁၅
မနောကံ ၃-ပါး ၁၆၃
မနောဒွါရအပ္ပနာဇောဝါရ ၁၂၆
မနောဒွါရ ကာမဇောဝါရ ၁၂၅
မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော
စိတ် ၆၇-ပါး ၉၉
မနောဒွါရမည်ပုံ ၉၇
မနောဒွါရဝီထိ ၁၂၅
မနောဒွါရဝီထိစိတ် သရုပ်ပြ
သင်္ဂဟဂါထာ ၁၂၅
မနောဒွါရ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ
၂-ပါး ၁၁၀
မနောဒွါရိကစိတ်တို့၏
အာရုံ ၁၀၃
မရဏာသန္နကာမဇော
၅-ကြိမ် ၁၃၄
မရဏာသန္နဇော၏
အာရုံဖြစ်သောကံ ၁၀၀
မရဏာသန္နဇော၏ အာရုံ
ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်
ဂတိနိမိတ် ၁၇၉
မရဏာသန္နဝီထိ ၁၇၇
မရဏုပ္ပတ္တိစတုက္က ၁၇၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဟဂ္ဂုတ်ကိုသာ
အာရုံပြုသောစိတ် ၁၀၆
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် အကျယ်
သင်္ဂဟနည်း ၆၀၊၇၀
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၆၅
မဟန္တာရုံမည်ပုံ ၁၂၂
မဟာကိရိယာစိတ် ၂၃
မဟာကိရိယာစိတ် အကျယ်
သင်္ဂဟနည်း ၇၂
မဟာကိရိယာဇောနောင်
ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော ၁၂၉
မဟာကုသိုလ်စိတ် ၂၀
မဟာကုသိုလ်စိတ်အကျယ်
သင်္ဂဟနည်း ၇၁
မဟာကုသိုလ်ဇောနောင်
ဖြစ်သော အပ္ပနာဇော ၁၂၀
မဟာဘုတ် ၄-ပါး ၁၀၇
မဟာဘုတ်နှင့်ဥပါဒါရုပ် ၁၀၇
မဟာဝိပါက်စိတ် ၂၂
မဟာဝိပါက်စိတ်အကျယ်
သင်္ဂဟနည်း ၇၃
မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ၄-ပါး ၂၂၅
မိဿကခေတ် ၁-ပါး ၂၃၀
မိဿကသင်္ဂဟ ၂၂၄
မူလသောမကျောင်း၌
သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းပြုခြင်း ၁၃၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မောဃဝါရ ၁၂၄
မောစတုက် သမ္ပယောဂနည်း ၅၈
မောဟစရိုက် ၂၈၃
မောဟစရိုက်များသူအား
လျော်သောကသိုဏ်းဝန်း ၂၉၃
မောဟမူစိတ် ၂-ပါး ၁၄
မောဟမူသင်္ဂဟနည်း ၇၈

[ယ-ရ]

ယခုဘဝ မရဏာသန္နဇော၏
အာရုံကိုပင် ဒုတိယဘဝ
ပဋိသန္ဓေစိတ်က ယူခြင်း ၁၇၉
ယာမာနတ်သက် ၁၅၂
ယောဂ ၄-ပါး ၂၁၉
ရုံခါ ၆-ဒွါရ၌ဖြစ်၍ ရုံခါ ၆-
ဒွါရမှလွတ်သောစိတ် ၁၀၀
ရုံခါ၌ ဘာဝဒသက မရခြင်း ၂၀၉
ရုံခါ မရအပ်သော ကလာပ်
၄-စည်း ၂၀၈
ရတနတ္တယ ပဏာမ ၃
ရတနတ္တယ ပဏာမဂါထာ ၃
အကျဉ်းချုပ် ၉
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မရသောစိတ် ၁၃၉
ရဟန္တာမည်ပုံနှင့်ပယ်သော
ကိလေသာ ၃၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရဟန္တာသန္တာန်၌ဝိပါက်
လည်း အမှန် ဇောလည်း
အမှန် ၁၃၁
ရာဂစရိုက် ၂၈၂
ရာဂစရိုက်များသူနှင့် လျော်
သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ၂၉၀
ရူပ ၁၆-ဘုံ ၁၄၆
ရူပ အရူပ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ၁၈၀
ရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ ၁၇၀
ရူပ ကလာပ ၂၀၁
ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ပါး ၁၆၆
ရူပကုသိုလ်စိတ် ၂၇
ရူပကိရိယာစိတ် ၂၉
ရူပစတုတ္ထဈာန်ဖြဟ္မာတို့၏
သက်တမ်း ၁၅၇
ရူပစုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ ၁၈၂
ရူပစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ ၃၀
ရူပဈာန်ဖြစ်ပုံ ၃၀၀
ရူပတတိယဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏
သက်တမ်း ၁၅၆
ရူပပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ၁၈၀
ရူပပဌမဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏
သက်တမ်း ၁၅၅
ရူပ ပဝတ္တိက္កမ ၂၀၇
ရူပဗြဟ္မာတို့၏သက်တမ်း ၁၅၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ရ]	
ရူပပြဟ္မာဘုံသို့ လားစေသော ကံ ၅-ပါး	၁၆၆
ရူပဘုံ၌မရသော ရုပ်ကလာပ် ၆-ပါး	၂၁၂
ရူပဘုံ၌ရသော ကမ္မဇ ရုပ်ကလာပ် ၄-ပါး	၂၁၂
ရူပဘုံ၌ရသော ဝတ္ထုရုပ်	၁၀၉
ရူပဘုံ၌ရသောဝီထိစိတ်	၁၄၁
ရူပဝိပါက်စိတ်	၂၈
ရူပဝိဘာဂ	၁၉၁
ရူပဝိဘာဂ သင်္ဂဟဂါထာ	၁၉၆
ရူပဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၁၂
ရူပ သင်္ဂဟ ၅-ပါး	၁၈၆
ရူပသမုဋ္ဌာန နယ	၁၉၇
ရူပသမုဒ္ဒေသ	၁၈၇
ရူပါရုံကို အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၃
ရူပါရုံ စက္ခုဒွါရ၌ ထင်ခြင်း	၁၁၉
ရူပါရုံစသည်ကို ကောန်အာရုံ ပြုသောစိတ်များ	၁၀၄
ရူပါရုံတရားကိုယ်	၁၀၂
ရူပါဝစရစိတ် ၁၅-ပါး	၂၆
ရူပါဝစရစိတ် နိဂုံး	၃၀
ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေ ၆-ပါး	၁၅၃
ရူပါဝစရ နာမ်ပဋိသန္ဓေ၅-ပါး	၁၅၃
ရူပါဝစရရုပ်ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး	၁၅၄
[ရ]	
ရယ်ရွှင်မှုကို ဖြစ်စေသော စိတ်	၁၉၈
ရုပ်အာဟာရ ၁-ပါး	၂၂၇
ရုပ်ဣန္ဒြေ ၈-ပါး	၂၂၆
ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၆
ရုပ်ကလာပ် ၂၁-စည်း	၂၀၆
ရုပ်ကလာပ် လက္ခဏာ ၄-ပါး	၂၀၁
ရုပ်ကို ဖြစ်စေသော ဥတု	၁၉၉
ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တရား ၄-ပါး	၁၉၇
ရုပ်တရား	၂၇၃
ရုပ်ခေတ် ၁၀-ပါး	၂၃၈
ရုပ်နာမ် ၂-ပါး ပဋိသန္ဓေ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၁
ရုပ် နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး	၁၈၇
ရုပ်ပဋိသန္ဓေသာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၁
ရုပ်ပိုင်း နိဂုံး	၂၁၇
ရုပ်ပိုင်း မာတိကာ	၁၈၆
ရုပ်ဖြစ်ခြင်း ၂-မျိုး	၂၁၃
ရုပ် လေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ရှေ့နောက် အစီအစဉ်	၂၁၀
ရုပ် လေးပါးတို့ နောက်ဆုံး ချုပ်ပုံ	၂၁၀
ရုပ်သက်	၁၁၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ရ]	
ရုပ်သည် နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၄
ရုပ်သည် ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၆၄၊ ၂၆၆၊ ၂၆၇
ရှစ်ဌာန တပ်သောတရား ၁-ပါး	၂၃၅
ရှင်ပုညသေဠ (နိဿယရေးကူးသူ)	၃၄၁
[လ]	
လက္ခဏာရုပ် ၄-ပါး	၁၉၀
လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး	၃၀၉
လဟုတာဒေကာဒသကကလာပ်	၂၀၄
လေးကိစ္စ တပ်သောစိတ်	၉၄
လေးဌာန တပ်သောတရား ၁-ပါး	၂၃၅
လောကီတရားကို အာရုံပြုသောစိတ်	၁၀၅
လောကီ လောကုတ္တရာ စျာန်စိတ် အပေါင်း	၄၂
လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး	၃၄
လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ်	၄၀
လောကုတ္တရာစိတ် နိဂုံး	၃၆
လောကုတ္တရာစိတ်ပြားပုံ သင်္ဂဟဂါထာ	၃၇၊ ၄၂
လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း	၆၄၊ ၆၅
လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း သင်္ဂဟဂါထာ	၆၇
လောကုတ္တရာပညတ်ဒွေ ၄-ပါး	၂၂၈
လောဘမူကြောင့် ဖြစ်သောအကုသိုလ်ကံ ၃-ပါး	၁၆၄
လောဘမူစိတ် ၈-ပါး	၁၂
လောဘမူ ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး	၁၆၄
လောဘမူ သင်္ဂဟနည်း	၇၅
[ဝ]	
ဝစီကံ ၄-ပါး	၁၆၃
ဝစီဝိညတ္တိဒသကကလာပ်	၂၀၄
ဝဋ်မြစ် ၂-ပါး	၂၅၀
ဝဋ် ၃-ပါး	၂၄၉
ဝဋ်ပြတ်ပုံနှင့် လည်ပုံ	၂၅၀
ဝတ္ထုဖြင့် စိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်း	၁၀၉
ဝတ္ထုဖြင့် ဘုံကို ဝေဘန်ခြင်း	၁၀၈
ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး	၁၀၈၊ ၁၉၃
ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီ,မမှီသော စိတ်များ	၁၁၁
ဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဘုံစိတ် သင်္ဂဟဂါထာများ	၁၁၁

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝတ္ထုသင်္ဂဟ ၁ဝ၇
ဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး ၂၇၉
ဝသဝတ္တီနတ်တို့၏သက်တမ်း ၁၅၃
ဝသီဘော် ၅-ပါး ၃ဝ၁
ဝါရ ၄-မျိုး ၁၂၄
ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး ၁၉ဝ
ဝိစာရစေတသိက်ယှဉ် ၆၆-ပါး ၅၅
ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယောဂနည်း ၅၉
ဝိဇ္ဇမာနပညတ်မည်ပုံ ၂၈၈
ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစျာန်
ရခြင်း ၃ဝ၄
ဝိညာဏဆက္က ၁၁၄
ဝိညာဏ် ၆-ပါး ၁၁၅
ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်
ဖြစ်ခြင်း ၂၄၄
ဝိညာဏ်အားဖြင့်ဝီထိ ၆-ပါး ၁၁၅
ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေသောစိတ် ၁၉၇
ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး ၁၇၉
ဝိတက်စရိုက် ၂၇၃
ဝိတက်စရိုက်များသူအား
လျော်သောကသိုဏ်း
ဝန်း ၂၉၃
ဝိတက်စရိုက် မောဟစရိုက်
များသူနှင့်လျော်သော
ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ၂၉၁

[ဝ]

ဝိတက်စေတသိက်ယှဉ်
၅၅-ပါး ၅၄
ဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၂ဝ-ပါး ၁၉၆
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း၌
သိမှတ်ဖွယ်များ ၃ဝ၇
ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း
တရား ၁ဝ-ပါး ၃၁၆
ဝိပဿနာဉာဏ် ၁ဝ-ပါး ၃၁ဝ
ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ၃-မျိုး ၂၆၉
ဝိပါကပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုပုံ ၂၅၈
ဝိပါကဝဋ် ၂၄၉
ဝိဘူတာရုံဝီထိ ၁၂၅
ဝိမောက္ခဘေဒ ၃၂၃
ဝိမောက္ခ(မဂ်) ၃-ပါး ၃၁၁
ဝိရတီစေတသိက် သမ္ပယောဂ
နည်း ၆ဝ
ဝိရတီစေတသိက် သုံးပါး ၅၁
ဝိသယပ္ပဝတ္တိဆက္က ၁၁၈
ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး ၃ဝ၇
ဝီထိစိတ်ဖြစ်ပုံ နိဂုံးချုပ်
စကား ၁၄၃
ဝီထိစိတ် မပြတ်ခြင်း ၁၄၃
ဝီထိဆက္က ၁၁၅
ဝီထိပိုင်း ၁၁၃
ဝီထိပိုင်း နိဂုံး ၁၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝီထိမုတ်ပိုင်း နိဂုံး	၁၈၅
ဝီထိမုတ်ပိုင်း(ဘုံပိုင်း)	၁၄၄
ဝီထိမုတ္တဝိသယပ္ပဝတ္တိ ၃-ပါး	၁၁၄
ဝီရိယစေတသိက်ယှဉ် ၇၃-ပါး	၅၅
ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ	၃၂၀
ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော်	၃၀၂
ဝုဋ္ဌောကိစ္စတပ်သောစိတ်	၉၃
ဝုဋ္ဌောစိတ်ဖြစ်ခြင်း	၁၂၀
ဝေဒနာ ၃-ပါး	၈၅
ဝေဒနာ ၅-ပါး	၈၅
ဝေဒန ၅-ပါး ယှဉ်ပုံ	၈၇
ဝေဒနာအလိုက် အပ္ပနာဇော ဖြစ်ပုံ	၁၂၉
ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်ခြင်း	၂၄၅
ဝေဒနာဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန် ခြင်း	၈၅
ဝေဒနာသင်္ဂဟ	၈၄
ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝါရ	၁၂၄
[သ]	
သံသရာစက်ပြတ်ပုံ	၁၈၄
သံသရာစက်လည်ပုံ	၁၈၄
သံသေဒဇနှင့် ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့ ရုပ်ကလာပ် ဖြစ်ပုံ	၂၀၈
သကဒါဂါမိမည်ပုံနှင့် ပယ်သော ကိလေသာ	၃၂၉
သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း	၂၄၄
သင်္ဂဟ ၄-ပါး မာတိကာ	၂၁၈
သင်္ဂဟနည်း ၃၃-ပါး	၆၄
သင်္ဂဟနည်း ၅-မျိုးပြ သင်္ဂဟဂါထာများ	၆၄
သစ္စာ ၄-ပါး	၂၃၈
သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုယ်	၂၄၀
သစ္စာဝိမုတ်	၂၄၁
သညာ ၁-ပါး	၂၈၉
သဏ္ဌာနပညတ်	၂၇၄
သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး	၂၃၁
သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုယ်	၂၃၃
သန္တီရဏကိစ္စတပ်သောစိတ်	၉၃
သဒ္ဒပညတ် ၆-ပါး	၂၇၆
သဒ္ဒပညတ်ပရိယာယ်	၂၇၆
သဒ္ဒါရုံစသည်ကို အာရုံ ပြုသောစိတ်	၁၀၃
သဒ္ဓါစရိုက်	၂၈၃
သဒ္ဓါစရိုက်များသူနှင့် လျော် သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ	၂၉၁
သနိဒဿနရုပ်	၁၉၄
သပ္ပါယဘေဒ	၂၉၀
သမာပတ္တိဘေဒ	၃၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္ဗုတ္တအာရုံ ၁၉၅
သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၆
သမ္ပယောဂနည်း ၁၆-ပါး ၅၃
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ
စေတသိက် ၄၅
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်
သမ္ပယောဂနည်း ၅၄
သဗ္ဗသင်္ဂဟ ၂၃၆
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ
စေတသိက် ၄-ပါး ၅၇
သဘာဝရုပ် စသည် ၁၈၈
သဘောဇာတ်အားဖြင့် သမ္ပ-
ယောဂနည်း ၄-မျိုးပြားပုံ ၅၃
သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း ၂၈၂
သမထကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟ၇-ပါး ၂၈၂
သမာပဇ္ဇနဝသီဘော် ၃၀၁
သမုစ္စည်းပိုင်း နိဂုံး ၂၄၁
သမုစ္စည်းပိုင် ပရိညာဉ် ၂၁၈
သမုစ္စယသင်္ဂဟ ၄-ပါး ၂၁၈
သမ္မုဟပညတ် ၂၇၄
သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး ၂၃၁
သမ္မပ္ပဓာန်တရားကိုယ် ၂၃၃
သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပုံ ၂၅၇
သဟဇာတရုပ် ၂-မျိုး ၂၇၁

[သ]

သဟဇာတဝိပ္ပယုတ် ၂၆၉
သဟိတ်စိတ် ၇၁-ပါး ၈၉
သဟ ကဒါစိစေတသိက် ၆၃
သင္ဂြာယတနကြောင့်
ဖဿ ဖြစ်ခြင်း ၂၄၄
သာမညအားဖြင့် ပဋ္ဌာန်ဒွါရ
ဝိထိစိတ်ပြားပုံ ၁၂၄
သီလဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ ၃၁၂
သုခဝေဒနာ ယှဉ်စိတ် ၁-ပါး ၈၅
သုခုမရုပ်စသည် ၁၉၄
သုညတ ၃၁၁
သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ်
၁၀-ပါး ၂၂၁
သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ် ၂၀၄
သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ ၁၄၇
သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့၏
သက်တမ်း ၁၅၇
သုံးကိစ္စတပ်သောစိတ် ၉၅
သေခြင်း ၄-ပါး ၁၇၄
သောကစသည်ကို
ဆိုရခြင်းအကျိုး ၂၄၇
သောတဒသကကလာပ်
စသည် ၂၀၂
သောတဒွါရစသည်၌
ဖြစ်သောစိတ် ၆၀
သောတဒွါရစသည်မည်ပုံ ၆၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သောတဒွါရိက အတိ မဟန္တာရုံဝီထိစသည်	၁၂၃
သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ၅-ပါး	၄၇
သောတာပန် မည်ပုံနှင့် ပယ်သော ကိလေသာ	၃၂၉
သောဘနစိတ် အကျဉ်း	၂၀
သောဘနစိတ် အကျယ်	၂၀
သောဘနစေတသိက် ၂၅-ပါး	၄၇
သောဘနစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၄-ပါး	၆၀
သောဘနသာဓာရဏ စေတသိက် ၁၉-ပါး	၄၉
သောဘနသာဓာရဏ သမ္ပယောဂနည်း	၆၀
သောမနဿကိရိယဇော နောင် သောမနဿ တဒါရုံဖြစ်ခြင်း	၁၃၁
သောမနဿဝေဒနာယှဉ်စိတ် ၆၂-ပါး	၇၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဟ]	
ဟဒယရုပ် ၁-ပါး	၁၇၇
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို အမြဲမှီသော မနောဓာတ်	၁၀၉
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုအမြဲမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၁၀
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မမှီသော မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၁၁
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ရံခါမှီ, မမှီသော မနော ဝိညာဏဓာတ်	၁၁၀
ဟေတု,ဈာန,မဂ္ဂ ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၅၆
ဟေတုသင်္ဂဟ	၇၇
ဟိတ် ၆-ပါး	၂၂၄
ဟိတ် ၆-ပါးနှင့် ယှဉ်ပုံ သင်္ဂဟ ဂါထာများ	၉၀
ဟိတ်တရားကိုယ် ၆-ပါး	၂၂၉
ဟိတ်ဖြင့် စိတ်ကိုဝေဘန်ခြင်း	၇၇

[illegible]

[illegible]

[illegible]

အလိမ္မာ-စာမှာရှိသည်

လူ့ သဘာဝ စရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို

ဖော်ဆောင်မည့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

မြန်မာပြန် ပိဋကတ်များကို ဖတ်ပါ

မြန်မာစာ ဖတ်တတ်သူတိုင်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏
နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်ပါဠိတော်
၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန်ကျမ်းများ

၁။	ဒီဃနိကာယ် (သုတ္တန်)	ပါ၊ ဒု၊ တ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။	မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။	သံယုတ္တနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။	အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။	ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀) မှ	ဝိနည်း	(၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အဘိဓမ္မာ	(၄-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အခြားသုတ္တန်	(၁၄-ကျမ်း)	၇-အုပ်

မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပဌမတွဲ ပဌမပိုင်း၊ ပဌမတွဲ ဒုတိယပိုင်း၊
ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲ၊ စတုတ္ထတွဲ၊ ပဥ္စမတွဲ ထွက်ပြီ။
ဆဋ္ဌမတွဲ ထွက်တော့မည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့

၌

ရိုက်နှိပ်ပြီးသော

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာ

မြန်မာပြန် ကျမ်းစာအုပ်များ

၁။ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ် မြန်မာပြန်
၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် ပဌမတွဲ
၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် ဒုတိယတွဲ
၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် တတိယတွဲ
၅။ လယ်တီ ဒီပနီပေါင်းချုပ် ပဌမတွဲ
၆။ ပရမတ္ထသရူပဘေဒနီ ဒုတိယတွဲ
၇။ ဋီကာကျော် မြန်မာပြန် တတိယတွဲ
၈။ ဝိပဿနာဒီပနီ

တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်

အတွဲ ၁- (အ မှ အနိဋ္ဌက အထိ) ထွက်ပြီ။
အတွဲ ၂- (အနု မှ အဗ္ဗောက္ကိရဏ အထိ) ။
အတွဲ ၅- (က မှ ကိလေဒေတွာ အထိ) ။
အတွဲ ၇- (စ မှ ဆိဗ္ဗေယျုံ အထိ) ။
အတွဲ ၉- (တ မှ ထောမေယျာမိ အထိ) ။
အတွဲ ၃၊ ၄၊ ၆၊ ၈၊ ၁၀- ထွက်တော့မည်။

အလိမ္မာစာမှာရှိသည်

လူတော် လူကောင်း ဖြစ်အောင်

လူ့သဘာဝ စရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး

စရိုက်ကောင်းများကို ဖော်ဆောင်မည့်

တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

ပိဋကတ် မြန်မာပြန်များကို ဖတ်ပါ

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၌ ရိုက်နှိပ်ပြီးသော

အဘိဓမ္မာ မြန်မာဘာသာကျမ်းများ

၁။	အဘိဓမ္မတ္ထသရူပဒီပက	ပါဒု	မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော်
၂။	နိဗ္ဗာနသရူပဒီပက (ဒီပက-တ-တွဲ)		။
၃။	ပရမတ္ထသံခိပ်နှင့်အဖြေ		လယ်တီဆရာတော်ကြီး
၄။	ပရမတ္ထသံခိပ်ဋီကာ	ပါဒု	လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး
၅။	ပရမတ္ထသရူပဘေဒနီ	ပါဒု	မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး
၆။	အဘိဓမ္မတ္ထသရူပဒီပနီ		သေက္ချတောင် ဦးတိလောက
၇။	သရုပ်ပြသင်္ဂြိုဟ်	ပ	ဒေါ်ဝိဇ္ဇေသီ၊ဘိအေ၊ဓမ္မာစရိယ
၈။	မစိုးရိမ် မူလတန်း သင်္ဂြိုဟ် ပ		
၉။	ဓမ္မသင်္ဂဏီ မြန်မာပြန်		
၁၀။	ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်,သစ္စာဝိဘင်း မြန်မာပြန်		
၁၁။	ပုဂ္ဂလ ပညတ် မြန်မာပြန်		
၁၂။	ကထာဝတ္ထု မြန်မာပြန်	ပါဒု	
၁၃။	ဋီကာကျော် မြန်မာပြန်	ပါဒု၊တ	
၁၄။	အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠ်နိဿယ		ဗားကရာဆရာတော်

တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာ အဘိဓာန် ၅-တွဲ ထွက်ပြီ။

မဟာဗုဒ္ဓဝင် ၅-တွဲ (၆-အုပ်) ထွက်ပြီ။